

Precla[rum] summi in astro[rum] scientia principis / Alchabitij opus ad scrutanda stellarum magisteria isagogicum pristino candori nuperrime restitutum ab ... Antonio de Fantis Tarvisino, qui notabilem eiusdem auctoris libellum de planetarum coniunctionibus nusquam antea impressum addidit ... cum castigatissimo Johannis de Saxonia commentario.

Contributors

al-Qabīsī, Abū al-Saqr ‘Abd al-‘Azīz ibn ‘Uthmān, fl. 980.
Joannes, Hispalensis, active 12th century
John, of Saxony, active 1327-1355.
Antonio de Fantis Tarvisino.
‘Abd al-‘Azīz Ibn ‘Uthmān, -967.

Publication/Creation

Impressum Venetijs : Per Melchiorum Sessam [et Petrum de Rauanis ...], 1521 die 18 Junij.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/fh43ymvd>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

comprato alla bottega del P. ...
... li 8 ottobre 1800

C. G.

~~5082~~

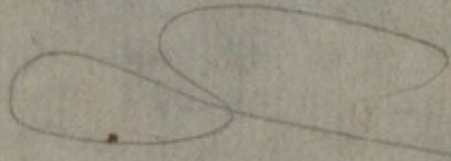
162

4080

N. v. Alc

in

No. 1420

A large, faint, handwritten scribble or signature in the center of the page, consisting of several overlapping loops and lines.

Cat 145

12420

Preclaz Summi in Astroz Scientia Prin
 cipis Alchabitij Opus ad scrutanda Stellaz Magi-
 steria isagogicū pristino Cādozi nuprime restitutū
 ab Excellētissimo Doctore Antonio de Fan-
 tis Taruisino, qui notabilē eiusdē Auctō-
 ris Libellū de Planetaz Cōiūctio-
 nib⁹ nusq̄ antea ipressū addidit
 ⁊ pleraqz scitu dignissima
 cū castigatissimo For-
 annis de Saxo
 nia Cōmē.

Nero Mony Woodeno *tario*

Index eorum que in

C De diuisione circuli signorum.	Differentia pma.	folio. 3
De domibus planetarum.	diffe. 1	3
De exaltationibus planetarum.	diffe. 1	3
De triplicitatibus.	diffe. 1	3
Tabula domoz exaltationu Gaudioz casuu z Triplicitatu planetaz.	diffe. 1.	4
De signis mobilibus fixis z comunibus.	diffe. 1	4
De aspectibus planetarum.	diffe. 1	4
De terminis planetarum.	diffe. 1	4
Ubi preponuntur triplicitates terminis.	diffe. 1	5
De faciebus signoz z cui planetaz attribuunt.	diffe. 1	5
Tabula facierum signorum.	diffe. 1	5
De virtutibus planetarum.	diffe. 1	5
De essentijs signoz z qd significet in semetipsis.	diffe. 1	5
De significationibus signorum.	diffe. 1	5
De figtione planetaz in signis sm mēbra hois.	diffe. 1	6
Tabula de doloribus planetaz in mēbris hois.	diffe. 1	6
De gradibus signorum masculinis z femininis.	diffe. 1	6
De gradib ^o lucidis: tenebrosis z fumosis z vacuis.	diffe. 1	6
De gradibus putealibus.	diffe. 1	6
De gradibus açemena. i. debilitatis corporis.	diffe. 1	7
De gradibus augmentantibus fortunam.	diffe. 1	7
De gradibus compotentibus.	diffe. 1	7
De esse circuli accidentali.	diffe. 1	7
De domibus z significationibus earum.	diffe. 1	7
De coloribus duodecim domozum.	diffe. 1	7
De gaudijs planetarum in domibus.	diffe. 1	8
De fortitudine angulorum.	diffe. 1	8
De significationibus dominoz angulorum.	diffe. 1	8
Qualiter sciatur quis planeta sit dominator.	diffe. 1	9
De potestatibus accidentalibus planetarum.	diffe. 1	9
C De naturis septem planetarum z quid sit illis proprium z quid significant de esse rerum.	diffe. 2	9
De natura capitis draconis z caude.	diffe. 2	12
De horis diei z noctis quorum sunt planetarum.	diffe. 2	12
De horis masculinis z femininis.	diffe. 2	12
C De his que accidunt planetis septem in semetipsis z quid accidat eis ab inuicem differentia tertia.		13
De ductoria idest securitate planete.	diffe. 3	13
De his que accidunt planetis ad se inuicem.	diffe. 3	13
De locis fortunatis z malis.	diffe. 3	14
De infortunio planetarum.	diffe. 3	14
De amicitia z odio planetarum.	diffe. 3	15
C De expositione nominum astrologorum.	diffe. 4	15
De animodar. i. g ^o dus ascēdētis natiuitatū iuestigatiōe	diffe. 4	15

hoc volumine continentur

De alcohoden.	diffe. 4	16
De profectione signorum.	diffe. 4	16
De directione significatoris.	diffe. 4	17
De algebugthar.	diffe. 4	18
De duodenarijs planetarum z domorum.	diffe. 4	18
De nouenarijs eorundem.	diffe. 4	18
Modus inueniendi dominum decani.	diffe. 4	18
De domino orbis in natiuitatibus.	diffe. 4	18
De fridarijs planetarum.	diffe. 4	19
De almanar idest supereminentia planetarum.	diffe. 4	19
De albuçic. i. houis luminarium.	diffe. 4	19
C De cōmemoratione vniuersarū partium.	diffe. 5	19
De partibus prime domus.	diffe. 5	19
De partibus secunde domus.	diffe. 5	19
De partibus tertie domus.	diffe. 5	20
De partibus quarte domus.	diffe. 5	20
De partibus quinte domus.	diffe. 5	20
De partibus sexte domus.	diffe. 5	20
De partibus septime domus.	diffe. 5	20
De partibus octaue domus.	diffe. 5	20
De partibus none domus.	diffe. 5	20
De partibus decime domus.	diffe. 5	20
De partibus vndecime domus.	diffe. 5	20
De partibus duodecime domus.	diffe. 5	20
De partibus reuolutionum in causis regnorum.	diffe. 5	21
Tabula amicitie z inimicitie signoz ad inuicem.	diffe. 5	21
C De coniunctionibus planetarum in duodecim signis z earū pronosticis in reuolutionibus annorum.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Ariete.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Tauro.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Geminis.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Cancro.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Leone.		22
De coniunctione planetarum in Virgine.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Libra.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Scorpione.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Sagittario.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Capricorno.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Aquario.		22
De significatione coniunctionis planetarum in Piscibus.		22
C Comentum Joannis de saxonis super textu Alchabitij.		23

Incipit fo. 23
a ij

Antonius de Sanctis Laruisinus Artium & Medicinæ Doctor Illustrissimo
Camertium Duci Joanni Marie Carrano. S. P.

Don me fugit Illustriss. Dux aurea illa summi Peripatetico & Principis auctoritas: q̄ primo sue diuine Philosophic retulit omnes homines natura scientiam desiderare: tanq̄ sup̄ emū optimumq̄ Deorum munus collatū mortalibus ceteris ab animantibus eos disiungēs. nam (vt inq̄t Crispus) qd̄ in nobis dempta virtute esse potest: qd̄ & beluis etiam commune non sit: & quantomagis altera fuerit scientia subiecti nobilitate vel demonstrationis certitudine præstantior: illa tantomagis crit præ alijs expetenda. Quæ ex re quum omnes inter disciplinas humanitas inuentas nulla dignior: nulla certior: nullaq̄ iucundior humano Ingenio succurrat q̄ ea: quæ de supercelestium corporum natura & mirandis Astroy influxibus pertractat: a quibus tota hæc inferior machina mundialis regitur ac dependet. Aristotele Meteor̄ primo testante necessario hunc mundum inferiorē lationibus superioribus esse cōtiguū: vt inde tota virtus gubernetur. & in calce libri pigeneos ab orbe decliui omnes rer̄ generationes & interitus effluere. Sol nanq̄ & luna post deum omnium viuentium vita sūt. Inq̄t Vermes. cui etiam Ptolemeus nono suoy fructuum verbo p̄sensit. Cuius Inq̄t huius seculi sunt subiecti vultibus celestibus, Jecirco Astronomicam hanc penæ diuinam Sapientiam totis animis viribus expetendam: amplexandam fore nemo est: q̄ ambigit. q̄quidem ea sola sit: quæ fatales Parcaꝝ fusos animaduertit: humanosq̄ mortalium ritus: mores, Imperia, Magistratus, diuitias & his opposita infalibili Methodo p̄scrutatur futuros præfagiens euentus tam p̄speros q̄ infœlices, illamq̄ plurimū p̄ferre censuit Ptolemeus q̄nto suoy fructuum verbo. Optimus inq̄t Astrologus multum malum phibere poterit, qd̄ s̄m Stellæ venturæ est. cuz̄ illar̄ naturam præsciuerit. & verbo octauo Anima inq̄t sapiēs ita adinuabit opus Stellar̄: quemadmodū Seminatio virtutes naturales & fortitudines. Sapiens nanq̄ dominabitur astris. Hæc ē p̄fecto illa admirabilis Astroy p̄templatio, quæ supra omnes mortalium disciplinas, in vnius veri Dei notitiam p̄ducit, ab effectibus ad primum rer̄ omnium Sp̄ificem peripatetico more discurrens. Inuisibilia nanq̄ Dei (vt diuus testatur Paulus) p̄ ea, quæ facta sunt, intellectu p̄spiciuntur. Neq̄ de his aliter sentiendū opinor, q̄ ethereas Influētijs tanq̄ omnino rationis exptes abnegant. diuinamq̄ Astroy Sapientiam floccipendunt q̄ Psalmographus. Dixit Insipiens in corde suo non est Deus. Illor̄q̄ summis laudibus efferendos existimo: q̄ celebrem hanc Stellar̄ pitiam totis Ingenij viribus non solummodo nacti sunt: vey etiā præclara Labor̄ suoy monumēta posteris tradiderunt. quibus & immortalem sibi gloriā compararent: & innumeris huiusce archane doctrine collatis b̄ficijs studiosos animos p̄petuo deuincirent. quandoq̄dem iurta tritum Diuini Platonis adagium, Deo, Patrie, Parentibus & Præceptoribus p̄dignas referre gratias possit nemo. De quoy laudabili numero pitissimus Alchabitius Astronomoy omniū sue tempestatis euasit facile monarca. q̄ omnia stellar̄ archana cōpendioso hoc volumine adeo mix̄ in modum p̄strinxit, vt qd̄piam ad scrutanda celestium magisteria dignum scitu præter ipsius resolutissima documenta nemo est, q̄ repiat. Cuius diuinum penæ Enchyridion gemmis adeo præciosis est refertum, vt breuissima t̄pis intercapedine facillimus ad sūma Astro nomix̄ Fastigia pateat aditus. Qd̄ quum passim circunferretur vndiq̄ lacessitum vndiq̄ mutilatum, illud sane ferre non potui. qn̄ p̄ communi Sudiosoy fruge ab innumeris erroribus eriperem: ereptumq̄ Singularem Necenati dedicarem. Qualis tu p̄fecto Dux Illustrissime præcipuus occuristi Protector: q̄ omni virtutum Splendore insignitus hæc in nostra tempestate haud aliter elucestis q̄ Splendor apollineus inter celestia Sydera dominatur. Cuius immensam Mor̄ grauitatem, Religionis Pietatem, Iustitie Moderamen, Sapientie Magnitudinem innatam clementiam, raramq̄ animi generosi Liberalitatem si q̄ equo animo pensitauerit, taceo præclara Carrane Propaginis Facinora nunq̄ satis laudate, nullis eq̄dem prisce illius auree etatis viris secundus accedes. Elucubratissimas itaq̄ Uiri huius pitissimi vigilias Romini tuo dedicatas hilari Fronte suscipe, neq̄ hoc solum me do agas obsecro. Verumetiam Antonium Romini tui studiosissimus, omnibusq̄ in votis tuis deditissimum Mancipium suscipere non dedigneris. Vale.

Clarissimi Astronomoz Principis Abdilazi idest Serui gloriosi Dei: qui dicitur Alchabitius Opus ad Stellaz Magisteria Isagogicum Incipit.

Distulata a dño plixitate vite cepphadala. i. gladij regni z durasilitate sui honoris custodia quoq; opey eius siue bonoz atq; extensione sui ipey: exordiamur id qđ volumus narrare. Cum vidissem puentuz quorundā antiquozum ex auctoribus magisterij iudicioz astroz edidisse libros quos vocauerūt inductorios huius magisterij. i. iudicioz astroz: sz quosdaz ex eis non fuisse scrutatos diligēter vniuersa que necessaria sūt in eodē magisterio de his q̄ pueniūt inductorio. quosdā vero ea q̄ necessaria sunt ptulisse plix: z qa quod necessarium est in eo perisse cernerē. Quosdā quoq; in ordinatione eoz que ptulerunt non incessisse itinere discipline psperissem: cepi edere

hunc librum: z posui eum inductorium. atq; collegi in eo ex dictis antiquozum quicqd̄ necessarium est huic magisterio scđm modum inductorium: z non introduxi ratiocinatioēs disputationi siue defensionī eoz que ptulimus necessarias cum sint in libro Ptolemei q̄ appellat alarbamaalet. i. q̄tuoz tractatum: z in libro meo quē edidi in p̄firmatiōe magisterij iudicioz astroz: z in destructione eple haissenbali in anulatiōe eius ex ratiocinatione q̄ ad hoc possint sufficere: z diuisi eū in qnq; d̄ias. Prima d̄ia est in eē circuli signoz eēntiali z accēntali. Secda d̄ia in naturis plaz septē: z qđ est illis ppriū: z qđ significant. Tertia d̄ia in his q̄ accidunt planetis septē in semetipsis: z qđ accidat eis ad iuicē. Quarta d̄ia in expōne nominū astrologoz. Quinta d̄ia in vniuersitate partiū z expōne esse eaz in gradibus.

CDifferētia prima in eē circuli signoz eēntiali z accidēntali.

C De diuisione circuli signozum.

Distach. i. circulus signoz: diuiditur in. 12. partes equales s̄m diuisionem circuli signoz: z hec. 12. ptes d̄nr signa z referuntur ad imagines que sūt sub eodē zodiaco circulo: que sunt Aries Taurus Gemini Lācer Leo Virgo Libra Scorpius Sagittarius Capricornus Aquarius Pisces. Et vnumquodq; istoz signoz diuiditur in. 30. partes eāles: que gradus vocant̄. Et gradus diuidit̄ in. 60. minuta: z minutū in. 60. secunda: z s̄m in. 60. tertia. S̄lr que sequunt̄ q̄rta. s. z q̄nta diuidendo p. 60. vsq; ad infinita. **C** Et sex ex his signis sunt septentrionalia. i. ab initio arietis vsq; in finē virginis q̄ sunt septentrionalia a linea eqnoctiali: z sex meridiana. i. ab initio libze vsq; in finē piscium. Et sex ex illis d̄nr directe ascēdētia. i. ab initio cancri vsq; in finē sagittarij. Et sex tortuose ascēdētia d̄nr. i. ab initio capricorni vsq; in finē geminoz. Et tortuose ascēdētia obediūt directe ascēdētibz: hoc est: duo signa q̄ fuerint vnius lōgitudinis a capite cancri obediunt sibi vt gemini cancro. Taurus leoni Aries virgini. Et pisces libze aquarius scorpiōi. Et capricornus sagittario. **C** Et duo signa q̄ fuerint vnius lōgitudinis a capite arietis d̄nr p̄cordantia in itinere vt aries z pisces: Taurus z aq̄rius. Gemini z capricornus. Lācer z sagittarius. Leo z scorpio. Virgo z libra. **C** Et vocat̄ medietas circuli q̄ est ab initio leonis vsq; in finem capricorni medietas maxima: z est medietas solis: q; sol in oi hac medietate hz principatum sicuti b̄nt planete in suis terminis. Et

Differentia

alia medietas q̄ est ab initio aq̄rii vsq; in finē cācri vocat̄ minima: z est medietas lu-
ne: q; luna s̄r h̄z in oi hac medietate p̄ncipatū sicut sol in maxima z vocat̄ illa me-
dietas q̄ est ab initio arietis vsq; in finē virginis medietas calida. z alia q̄ est ab ini-
t̄io libe vsq; in finē pisciū vocat̄ medietas frigida. Et vocat̄ illa q̄rta pars circuli q̄ ē
ab initio Arietis vsq; in finē geminoꝝ q̄rta calida humida vernalis puerilis sangui-
nea. Et illa q̄ est ab initio cancri vsq; in finē virginis d̄z q̄rta calida sicca estivalis iu-
uenilis colerica. Et illa q̄ est ab initio libe vsq; in finē sagittarij d̄z q̄rta frigida sicca
autūnalis melāchoica: z significat̄ initiū diminutiōis mediocris etatis. Et illa q̄ est
ab initio capricorni vsq; in finē piscium d̄z quarta frigida humida defectiua senilis
hyemalis flegmatica. Dibus aut̄ planetis q̄ ferūt̄ in his signis nō q̄ sint in eis: s; q; z
ferunt̄ sub eis hoc ē indirecto eoz. Altior z ppior circulo signoz z cursu tardior ē Sa-
turn⁹: deide Juppit̄. deide Mars. deide Sol. deide Venus. deide Mercuri⁹. de
inde Luna q̄ est terre ppior z cursus oibus velocior. Significat̄ur aut̄ et p̄ caput dra-
conis z caudam cum planetis quedam significatiōes sicut exponemus in sequētib⁹.

De domibus planetarum.

N Abent quoq; ple in his signis ptates: q̄sdā p̄ naturā z quasdam per accidens.
Que sūt p̄ naturā sūt hec domus. Exaltatio. Terminus. Triplicitas z Faci-
es. De illis aut̄ q̄ p̄ accidēs sūt loco pueniēti tractabimus. **D**om⁹ aut̄ sunt hec Ari-
es z scorpi⁹. dom⁹ Martis. Taur⁹ z libra. dom⁹ Veneris. Gemini z virgo. domus
Mercurij. Lacer dom⁹ Lune. Leo dom⁹ Solis. Sagittarius z Pisces domus Jov-
is. Capricornus z Aq̄rius. dom⁹ Saturni. Septimū aut̄ signū a domo vniuscuiusq;
ple d̄z eiusdē fore detrimētū. Et si duo signa fuerint domus vnius ple: d̄r p̄cordātia
in almātica: hoc est in circulo q̄ latus est in medio z ligatura strictus: z h̄z significare
circulū zodiacū. **S**igna at̄ in que planete dum intrant d̄r gratulari in eis z domi-
ni eoz scdm̄ dozothij sunt hec. Saturnus dum intrat aquarium gaudere dicif. Jup-
piter in sagittario. Mars in scorpione. Venus in Tauro: z Mercurius in Virgine.

De exaltationibus planetarum.

E sunt exaltationes planetarum. Sol exaltatur in ariete: hoc est in. 19. grad⁹
eius. Luna in. 3. gradu Tauri. Saturnus in. 21. libe. Juppiter in. 15. gra-
du Lancrī. Mars in. 28. gradu Capricorni. Venus in. 27. gradu Piscij. Mer-
curius in. 15. Virginis. Caput draconis in. 3. gradu geminoꝝ. Et cauda in. 3. gra-
du sagittarij. In septimo autē signo ab exaltatione vniuscuiusq; planete: in simili gra-
du erit eius descensio z casus: verbi gratia: sicut Sol exaltatur in. 19. gradu Arie-
tis. ita in. 19. gradu libe cadit: z sic de ceteris. Ptolemus autem ponit arietē to-
tum esse exaltationem solis. Et taurum totum exaltationē Lune z cetera similiter.

De triplicitatibus.

Triplicitates vero sic distinguim⁹. Dia enim tria signa que in vna natura vidē-
tur p̄cordari faciunt triplicitatē: z eodem nomie vocantur. hoc est triplicitas.
Aries ergo Leo z sagittari⁹ faciunt triplicitatē primam: q; vnūquodq; istoz signoz
est igneum masculinum. diurnū calidum. s. z siccum colericum: sapore amarū. est
quoq; z hec triplicitas orientalis. Lūius d̄ni sunt in die sol z in nocte Juppiter z eo-
rum p̄iceps in die ac nocte est saturnus. **T**riplicitas secūda est ex Tauro virgine
z capricorno: q; hec sunt signa feminina nocturna terrea frigida. s. z sicca melancoli-
ca sapore acria meridiana. **H**uius quoq; triplicitatis d̄ni sunt in die Venus z in
nocte luna quaz particeps in die ac nocte est Mars. **T**ertia triplicitas est ex ge-
minis libra z aq̄rio: q; hec signa sunt masculina diurna sanguinea. s. calida humida

aerea sapore dulcia z occidentalia. Cuius triplicitatis dñi sunt in die Saturnus z in nocte Mercurius: eoz quoq; particeps in die ac nocte est Iuppiter. Quartá vero triplicitatē faciunt Cancer Scorpius z pisces: qz hec sūt feminina nocturna septē trionalia aq̄tica flegmatica frigida humida sapore salsa. Cuius triplicitatis dñi sunt in die Venus: z in nocte Mars: quozum particeps in die ac nocte est Luna.

Tabula domoz exaltationū Saudioz casum z Triplicitatuz planetaz.

	D	er	B	L	Z	particeps de die de nocte.			
Y	♂ die	☉ 19 di.		h 21		☉ d.	♄ n.	h	a
X	♀ no.	☽ 3	♁			♁	☽	♁	b
H	♀ di.	♁ 3		♁ 3		h	♀	♄	c
♁	☽ d.n.	♄ 15		♁ 28		♀	♁	☽	d
♁	☉ d.n.					☉	♄	h	a
♁	♀ n.	♀ 15	♀	♁ 24		♀	☽	♁	b
♁	♀ d.	h 21		☉ 19		h	♀	♄	c
♁	♁ n.		♁	☽ 3		♀	♁	☽	d
♁	♄ d.	♁ 3	♄	♁ 3		☉	♄	h	a
♁	h n.	♁ 28		♄ 15		♁	☽	♁	b
♁	h d.		h			h	♀	♄	c
X	♄ n.	♀ 27		♀ 15		♀	♁	☽	d

De signis mobilibus fixis z communibus.

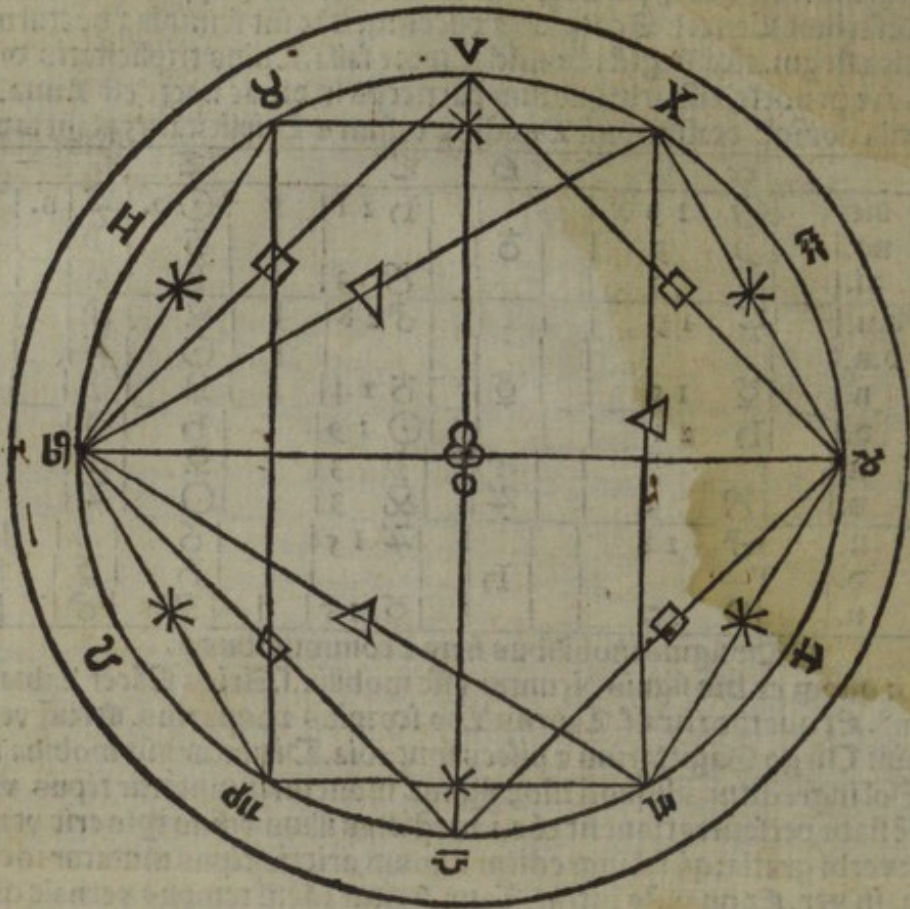
Quatuor quoq; ex his signis dicuntur esse mobilia. s. Aries Cancer Libra z Capricorn. Et quatuor fixa. s. Taurus Leo scorpius z aquarius. Reliq̄ vero quatuor. s. Gemini Virgo Sagittarius z pisces sunt cōia. Dicuntur aut̄ mobilia fixa vel cōia: qz qñ Sol ingreditur aliquod istoz signoz mouetur. i. mutatur tēpus vel figitur. i. in eodē statu perseuerat: aut fit cōe. i. medietas illius vnus tps̄ erit vt medietas alterius: verbī gratia: qñ sol ingreditur signum arietis tēpus mutatur idest vertitur hyems in ver. Et quando intrat. Taurz figitur idem tempus vernale qñ vero sol ingredit̄ geminos fit tps̄ cōe. i. dimidiū veris z dimidiū estatis z sic de ceteris.

De aspectibus planetarum.

Tunc et signa se q̄drupliciter aspicere: hoc est oē signū aspiciit tertium añ se z tertium post se qd̄ est vñdecimum. z hic aspectus dicit̄ sextilis z est aspect⁹ directionis z medie amicicie: z dicit̄ etiā sextilis eo qd̄ teneat sextā partē circuli. i. 60. gradus: verbī gratia: planeta qui fuerit in initio Arietis aspiciit eum qd̄ fuerit in geminis ante se z eum qd̄ fuerit in aq̄rio post se qd̄ est aspectus medie amicicie. Et aspiciit quartū ante se z quartū post se. i. decimū z hic aspectus vocatur tetragonus eo quod tenet quartā partem celi. i. 90. gradus: z est aspectus discordie atq; medie inimicie. z aspiciit quoq; quintū signum ante se z quintum post se quod est nonus: z hic aspectus dicit̄ trigonus vel trigona radiatio eo qd̄ tertiam partem celi. i. 120. gradus teneat: z est aspectus discordie z dilectiōis pfecte. Aspiciit at̄ septimum p oppositionē: z est aspect⁹ inimicie perfecte. Et si in his signis ita se aspiciētibz fuerint ple dicunt̄ se aspicere aspectu tali z hic est aspect⁹ p̄laz: z si duo ple fuerint in vno signo dñr conuncti. Cū vero fuerint pla in aliquo signo erunt radij illius in signis illis: q̄ aspiciūt ipsum signū in simili gradu atq; minuto: verbī gr̄a: si fuerit mars in prio gradu arietis z in prio minuto eiusdē gra. erūt radij ei⁹ in prio gradu signi libze z in prio minuto eiusdē gradus: z sic itellige de ceteris aspectib⁹ vt in hac figura p̄z euidentissime.

Differentia

Figura aspectuum.

De terminis planetarum.

Sunt quoque plures in signis termini vel fines: quia in unoquoque signo habentur quatuordecim termini per diversos gradus dispositos: nam ab initio arietis usque ad sextum gradum eiusdem arietis est terminus Iovis: et a sexto usque ad 12. terminus veneris: et a 12. usque ad 20. terminus Mercurij. et a 20. in 25. terminus martis et a 25. usque ad finem signi est terminus Saturni: et propter diversitatem eorum graduum: et gravitatem eorum memorie descripsimus eos in tabula ut levius esset opus. Termini egyptiorum et dicuntur esse hermetis.

♃	♄	6	♁	6	♂	8	♂	5	♂	5
♄	♁	8	♁	6	♂	8	♂	5	♂	3
♁	♁	6	♁	6	♂	5	♂	7	♂	6
♂	♁	7	♁	6	♂	6	♂	7	♂	4
♂	♁	6	♁	5	♂	7	♂	6	♂	6
♂	♁	7	♁	10	♂	4	♂	7	♂	2
♂	♁	6	♁	8	♂	7	♂	7	♂	2
♂	♁	7	♁	4	♂	8	♂	5	♂	6
♂	♁	12	♁	5	♂	4	♂	5	♂	4
♂	♁	7	♁	7	♂	7	♂	4	♂	4
♂	♁	7	♁	6	♂	8	♂	5	♂	5
♂	♁	12	♁	4	♂	3	♂	9	♂	2

Ubi preponuntur triplicitates terminis.

Quidam autem preponunt triplicitates terminis eo quod domini triplicitatum sunt fortiores in nutritione: quia significant nutritionem: et quia nulla discordia est in triplicitate: sicut est in terminis cum preponuntur: et quidam preponunt terminos triplicitatibus: eo quod domini terminorum sunt fortiores in directione.

De faciebus signorum et cui planetarum attribuuntur.

Facies autem signorum sunt hec: unumquodque signum dividitur in tres partes equales: quilibet pars consistat ex 10 gradibus et vocatur facies quia initium est a primo gradu arietis. Prima ergo facies est a primo gradu arietis usque in 10 et datur Marti. Secunda usque ad 20 gradibus et datur Soli qui succedit ei in ordine circulorum. Tertia usque ad finem predicti signi et est Veneris: similiter prima facies Tauri est Mercurij qui Veneri succedit: et ita usque in finem signorum.

Cum igitur habueris gradum in aliquo signo et volueris scire ex cuius parte facies sit: sume ab initio arietis signa integra usque ad signum de quo volueris scire facies et triplica ea et quod super fuerit adde super hoc quod preterit ex faciebus illius signi de quo facies scire volueris cum eadem facie cui dominum scire volueris et pice a planeta qui est dominus parte faciei signi arietis qui est Mars secundum successionem circulorum. 7. 2. 7. et quod remanserit infra septem numerum a Marte per successionem planetarum: et quo finitus fuerit numerus erit prima facies illius signi unde fuerit gradus usque in 10 eiusdem signi illius planete apud quem numerus erit finitus: et a 10 usque in 20 alterius planete qui illi succedit: et a 20 usque in finem alterius signi qui ei succedit: et in cuius decimo fuerit gradus ex signo erit facies illius planete. vocantur etiam domini facierum istarum a quibusdam decani de quibus sequitur tabula.

In ♈	♂	10	☉	10	♀	10
In ♉	♂	10	☽	10	♁	10
In ♊	♁	10	♂	10	☉	10
In ♋	♁	10	♁	10	☽	10
In ♌	♁	10	♀	10	♂	10
In ♍	♁	10	♁	10	♁	10
In ♎	♁	10	♁	10	♁	10
In ♏	♁	10	♁	10	♁	10
In ♐	♁	10	♁	10	♁	10
In ♑	♁	10	♁	10	♁	10
In ♒	♁	10	♁	10	♁	10
In ♓	♁	10	♁	10	♁	10

De virtutibus planetarum.

Et quia iam annuente deo tractauimus de potestatibus planetarum in signis que sunt domus exaltatio triplicitas terminus et facies. Nunc igitur tractemus de virtutibus seu fortitudinibus eorum in ipsis. nam dominus domus habet 5 fortitudines: et dominus exaltationis 4. et dominus triplicitatis 3. dominus termini duas: et dominus faciei unam. Intellige ergo ex hoc numero fortitudines planetarum. qui enim magis abundat in numero magis abundat in fortitudine: et ipse est fortior in loco rei et quodammodo preponit terminum triplicitati. id est. voluit ut dominus termini sit fortior domino triplicitatis: sed iam exposuimus superius in quo valet unusquisque. Quidam etiam de hac re tale dederunt comparationem dicentes quod planeta cum fuerit in domo sua est filius viro in domo atque in dominatione sua: et cum fuerit in exaltatione sua est filius viro in regno suo et gloria: et cum fuerit in termino suo est sicut vir inter parentes et cognatos suos atque gentes: et cum fuerit in triplicitate sua erit sicut vir in honore suo: et inter auxiliares atque ministros suos

Differentia

z cum fuerit in facie sua erit sicut vir in magisterio suo. Ne sunt vniuerse potestates planetarum: essentiales in signis z sequuntur has figure signorum.

C De essentijs signorum z quid significant in semetipsis.

Quia in signis sunt qđda signa qđ dñr rōnalia. s. Virgo Gemini Libra z Aquari⁹ z p̄tia medietas Sagittarij qz eoz imagines in circulo ad imagines holam figurant hec quoqz dñr signa pulchras voces hñtia hec quoqz vigēt cum fuerint in oriente. Et qđdam dñr alas hñtia. s. Gemini Virgo z Pisces. Et quedam quadrupenus: z hec vigēt cum fuerint in meridie. Virgo aut z capricornus z Aquarius vigēt cū fuerint in Septentrione. Et ex signis quedā sunt tortuosa z vitiosa. s. Aries Taur⁹ Cancer Scorpio z Capricornus. Et quedā ex eis dñr plures proles hñtia. s. Cancer Scorpio z Pisces. Et hec vigēt cū fuerint in occidēte. Et quedā ex eis sunt sterilia: vt Gemini Leo z Virgo. Et quedā sunt paucos filios hñtia: vt Aries Taur⁹ Libra Sagittarius Capricornus z Aquarius. Et quedā dicuntur multū luxuriosa. s. Aries Taurus Leo z Capricornus. Et ex signis quedā dicunt mediā vocem habentia que formant ad imagines aialiu balatiū z mugientiū z rugientiū: vt Aries Taurus Leo z Capricornus z vltima pars sagittarij. Et quedam sunt voce carentia. s. illa que formantur ad imagines animalium voce carentium. s. Cancer Scorpius z Pisces.

C De significationibus signorum.

Et vñūqđqz signū hz ppriam significationē in his que significāt ex creatiōe mēbroz z morib⁹ hoium z regionū z seminū z arboz z cetera. Aries hz ex corpore hois caput z faciē z ex regiōib⁹ bebil: z feri. i. babiloniā z persidā z arabiā z salasti z palestina. Taurus hz arbores que plātantur: z ex corpore hois hz collū z gutturis nodū z ex regiōib⁹ ezetimet z almechi z sandē z araterad. Gemini ē signū largū boni ai. z hz ex corpore hois humeros z brachia z man⁹: z ex regiōib⁹ v̄geti z armeniā nuthrabigē etelenimstet. i. egyptū z bartha. Cancer hz ex arborib⁹ eas que fuerint mediocris lōgitudis: z ex corpore hois pect⁹ cor stomachū costas splenē z pulmonē z ex regiōib⁹ armeniā minorē z oriētālē plagā buthabē z massē z acin: z hz participatiōē in barach z atrabicē. Leo hz arbores p̄ceras. i. lōgas calidus z versutus: z multe angustie atqz tristitie: z ex corpore hois stomachū cor dorsū latus z ex regiōib⁹ aritri vsqz in finē regiōis hitabilis. Virgo hz qcqd semināt ex seminib⁹ z est larga boni animi: z hz ex corpore hois vētrē z iteriora. s. telā. i. dyafragma z itestina: z ex regiōibus algamica z assem. i. quedā regio circa hierlm z alforas. i. eufratē z insulas qđ est hispania z festix vel aseū. Libra hz arbores p̄ceras z est larga boni animi: z hz ex corpore hois lūbos z iferiora vētris vmbilicū z pectinē z verēda anchas z ilia z nates: z ex regiōibus terrā romanoz vel grecoz z que succedūt eis affines vsqz ad Africā: hz et araffe vel azim vsqz in finē ethiopiē z barthā: hz et carmen z segestez et thebis vel thebil z tabrastē barah z ābarah: Scorpius hz arbores lōgitudine equalis largus boni ai z hz ex hois corpore verēda testiculos vesicā anum z iferiora z ex regiōibus helehiget z rura Arabū z fines eius vsqz in allegē: z hz in alebach participationē. Sagittarius ingeniosus z calidus hz ex corpore hois femora: z ex regiōibus ethiopiā z indiā z maharabē z achiut vel accenit vel achichit qđ est idia. Capricornus ē bone vite iracūndus cautus z calidus: multe tristitie hñs ex corpore hois genna z ex regiōibus ethiopiā annabāalcon z acuth z mahamen vsqz ad duo maria etabant z achuit qđ est in india. Aquarius hz ex corpore hois crura vsqz ad inferiora canillaz. i. talloz z ex regiōibus azenes. i. nigredinē z althupba z partes eius et

terram elies z partem terre egypti z occidentalem plagam z terre achiut. Piscis e calidus z cautus comixtus multi coloris habens ex corpore hominis pedes: z regio nibus carabzarem z septentrionalem plagam terre iurgem z participationem in ro manis vsqz ad effen habet insulam z egyptum z alexandriam z mare licium.

De significatione planetaz in signis fm membra hominis.

A si quide plane significauerint dolore habent in vnoquoqz signo membru si
 bi ppriū. Tractem ergo de doloribus planetaz in signis: z primū icipiamus ab
 Ariete Saturni ariete h3 pect. Iuppit ventrē. Mars caput. Sol femora. Ven
 pedes. Mercurius crura. Luna genua. In tauro. Saturnus h3 ventres. Iuppiter
 dorsus. Mars collū. Sol genua. Venus caput. Mercurius pedes. Luna crura. In
 geminis Saturnus h3 ventrē. Iuppit verenda z q succedūt. Mars pectus z q suc
 cedūt. Sol crura z cauillas. i. talos. Ven collū Mercuri caput. Luna femora. In
 cācro Saturnus h3 virilia z oia eis succedētia. Iuppit femora. Mars pect. Sol pe
 des. Venus brachia z humeros. Mercurius oculos z guttur. Luna caput. In leo
 ne. Saturnus h3 verēda z eis succedētia. Iuppit femora z genua. Mars ventrem.
 Sol caput. Ven cor. Mercurius humeros z guttur. Luna collum. In virgine. Sa
 turnus h3 pedes. Iuppit genua z eoz succedētia. Mars ventrē. Sol collū. Venus
 ventrē. Mercurius cor. Luna humeros. In libra. Saturnus h3 genua z eoz succe
 dētia. Iuppit oculos z eoz succedētia. i. partes capitis. Mars verenda z eoz succe
 dentia. Sol humeros. Venus caput. Mercurius ventrē. Luna cor. In scorpiōe. Sa
 turnus h3 cauillas. i. talos z eoz succedētia. Iuppit pedes. Mars caput brachia et
 femora. Sol cor. Venus verēda z eoz succedētia. Mercurius dorsus. Luna ventrē.
 In sagittario. Saturnus h3 pedes. Iuppiter crura z caput. Mars pedes z ma
 nus. Sol ventrē. Venus femora z brachia. Mercurius verēda z cor. Luna dorsus.
 In capricorno. Saturnus h3 caput z pedes. Iuppit genua z oculos. Mars cru
 ra z humeros. Sol dorsum. Venus femora z cor Mercurius verēda z eoz succedē
 tia. Luna femora. In aquario. Saturnus h3 caput z collū. Iuppiter humeros pe
 ctus z pedes. Mars cauillas z cor. Sol verēda z eoz succedētia. Venus genua z eo
 rū succedētia. Mercurius femora z cor. Luna verēda. In pisce saturnus h3 hu
 meros et brachia et collū. Iuppit cor et caput. Mars cauillas et vētrē. Sol femora
 et eoz succedētia. Venus collū et dorsū. Mercurius crura et verēda. Luna femora.

Tabula de doloribus planetaz in membris hominis.

	♄	♃	♂	☉	♀	♁	♂
♃	pectus	ventrem	caput	femora	pedes	crura	genua
♄	ventrem	dorsum	collum	genua	caput	pedes	crura
♁	ventrem	verenda	pectus	cauillas	collum	caput	femora
♂	virilia	femora	pectus	pedes	brachia	oculos	caput
♁	verenda	femora	ventres	caput	cor	humeros	collum
♃	pedes	genua	ventres	collum	ventrem	cor	humeros
♄	genua	oculos	verenda	humeros	caput	ventrem	cor
♁	cauillas	pedes	caput	cor	verenda	dorsum	ventrem
♂	pedes	cap. cru.	manus	ventrem	femora	verenda	dorsum
♃	caput	genua	crura	dorsum	femora	verenda	femora
♁	caput	humeros	cor	verenda	genua	femora	verēda
♂	humeros	cor	ventres	femora	collum	crura	femora

Differentia

De gradibus signorum masculinis et femininis.

Sunt quoque in unoquoque signo gradus proprie domini masculini atque feminini. Nam ab initio Arietis usque in 8. gradus domini est masculini: et ab 8. in 9. feminini: et a 9. in 15. masculini: et a 15. usque in 22. feminini: et a 22. usque in finem arietis masculini quos describimus describeret sicut descripsi femininos: et hic modo diligenter tabulam ut leuius reddat operi deo auxiliante.

Υ	mas.	8	femi.	1	mas.	6	femi.	7	mas.	8				
♌	femi.	5	mas.	6	femi.	6	mas.	4	femi.	3	mas.	6		
♍	femi.	5	mas.	11	femi.	6	mas.	4	femi.	4				
♎	mas.	2	femi.	6	mas.	2	femi.	2	mas.	11	femi.	4	mas.	3
♏	mas.	5	femi.	3	mas.	7	femi.	8	mas.	7				
♐	femi.	8	mas.	4	femi.	8	mas.	10						
♑	mas.	5	femi.	10	mas.	5	femi.	7	mas.	3				
♒	mas.	4	femi.	10	mas.	3	femi.	8	mas.	5				
♓	mas.	2	femi.	3	mas.	7	femi.	12	mas.	6				
♈	mas.	11	femi.	8	mas.	11								
♉	mas.	5	femi.	10	mas.	6	femi.	4	mas.	2	femi.	3		
♊	mas.	10	femi.	10	mas.	3	femi.	5	mas.	2				

De gradibus lucidis: tenebrosis et fumosis et vacuis.

Et in unoquoque istorum signorum sunt gradus qui domini lucidi: et gradus qui domini tenebrosi: et gradus qui domini fumosi: et gradus qui vocantur vacui. Dicunt enim quidam quod ab initio arietis usque in tertium gradum sunt tenebrosi: et a 3. in 8. lucidi: et ab 8. in 16. tenebrosi: et a 16. in 20. lucidi: et a 20. usque ad 24. vacui: et a 24. usque in 29. lucidi: et a 29. in finem arietis vacui. de quibus faciemus tabulam si deus voluerit.

Υ	te.	3	lu.	5	te.	8	lu.	4	va.	4	lu.	5	va.	1
♌	te.	3	lu.	4	va.	5	lu.	3	va.	5	lu.	8	te.	2
♍	lu.	4	te.	3	lu.	5	va.	4	lu.	6	te.	5	va.	3
♎	lu.	12	te.	2	va.	4	fu.	2	lu.	8	va.	2		
♏	te.	10	fu.	10	va.	5	lu.	5						
♐	te.	5	lu.	3	va.	2	lu.	6	fu.	6	va.	5	te.	3
♑	lu.	5	te.	5	lu.	8	te.	3	lu.	6	va.	3		
♒	te.	3	lu.	5	va.	6	lu.	6	fu.	2	va.	5	te.	3
♓	lu.	9	te.	3	lu.	7	fu.	4	lu.	7				
♈	te.	7	lu.	3	fu.	5	lu.	4	te.	3	va.	3	te.	5
♉	fu.	4	lu.	5	te.	4	lu.	8	va.	4	lu.	5		
♊	te.	6	lu.	6	te.	6	lu.	4	va.	3	lu.	3	te.	2

De gradibus putealibus.

Et in signis sunt quidam gradus qui vocantur putei: cum fuerit plena in aliquo eorum die. cum est in puteo: ut est sextus gradus arietis et cetera. ut in hac tabula sequenti ostenditur.

Υ	6	11	16	23	29		♎	1	7	20	30			
♌	5	12	24	24	25		♍	9	10	22	23	27		
♍	2	12	17	26	30		♎	7	12	15	24	27	30	
♎	12	17	23	26	30		♏	2	7	17	22	24	28	
♏	6	13	15	22	23	28	♐	1	12	17	24	29		
♐	8	13	16	21	25		♑	4	9	24	27	28		

De gradibus azemena idest debilitatis corporis.

Et sūt in signis qdā gra. q dñr gra. azemena. i. gra. debilitatis corporis. Est. n. aze
 mena qdā debilitatio corporis tpalis: vt surditas: cecitas: mēbri amissio: z cete /
 ra taia: q qz diu vixerit hō: semp hēbit: nisi miraculose sanet. Cū ergo fuerit luna in
 bis gradib⁹ in natiuitate alicui⁹ pue ri: accidet ei p̄dicta azemena fm̄ significatiōez
 loci z aspect⁹ seu loca p̄laz. Significat quoq; azemena p̄ astra diuersis modis. sicut i
 libris natiuitatum iuenies. gradus aut̄ azemene sunt hi q describūtur hic in tabula.

In 8	6	7	8	9	10		In m	19	29			
							In ♃	1	7	8	18	19
In ☉	9	10	11	12		14	15	In ♄	26	27	28	29
In ☌	18	27	28					In ☍	18	19		

De gradibus augmentantibus fortunam.

Et in hoc circulo sunt quidam gradus qui dicuntur augentes fortunam: qui in
 ista tabula descripti sunt.

v	19					u	3	5	21	
8	3	15	27			m	7	18	20	
ii	11					♃	13	20		
☉	1	2	3	4	15	♄	12	13	14	20
☌	2	5	7	19		☍	7	16	17	20
♃	3	14	20			χ	13	20		

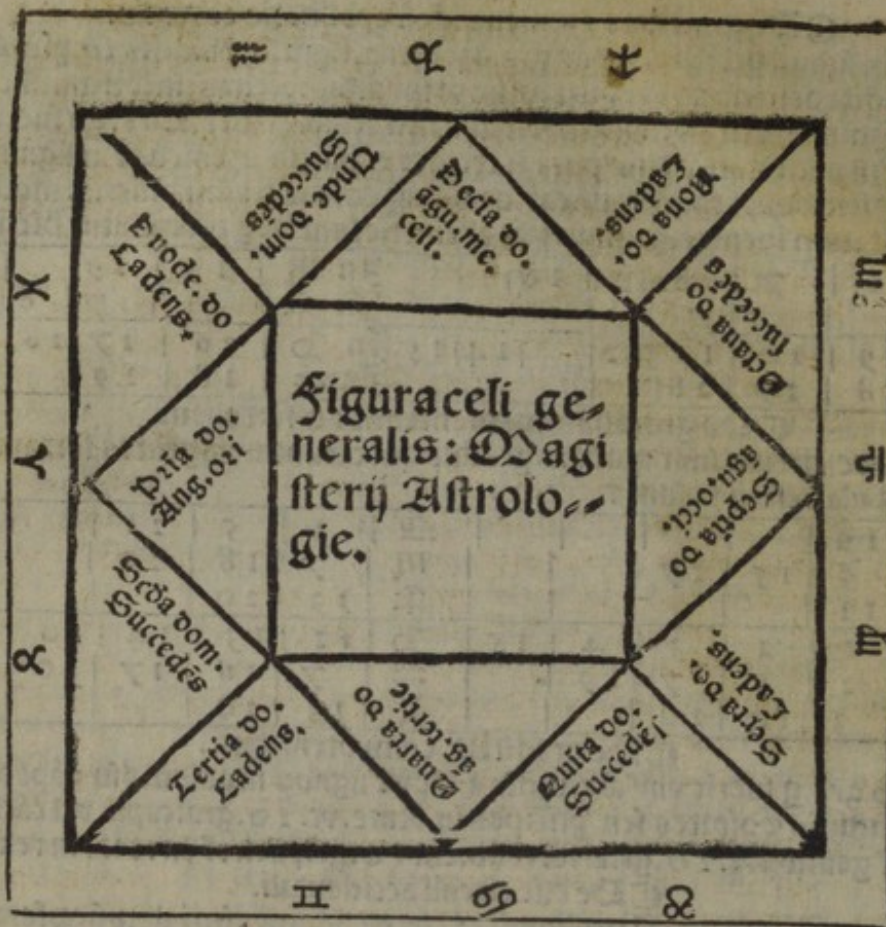
De gradibus compotentibus.

Et duo gra. q fuerit vni⁹ lōgitudis a capite signoz mobilū: dñr cōpotēs. i. vni⁹
 fortitudinis z p̄sortes seu p̄ticipes in v̄tute. vt. 20. gra. capri. vel cācri cū. 10.
 gra. sagi. v̄l gemioz. z. 20. gr. arie. v̄l lib. cū. 10. gr. pisci. v̄l vir. z ita in reliqs signis.

De esse circuli accidentalī.

Sed qz auxiliante deo iā ptulimus eē circuli signoz eēntiale: nūc p̄feramus acci
 dētale. Nā circulus figurat̄ in oī hora tali figura: q diuidit̄ in q̄tuor partes: q̄s
 diuidit circulus hemispherij: z circulus meridiēi. i. circulus mediū celi: q facit medi
 um diē: z vnaqueq; pars istaz partium diuidit̄ in tres partes inēq̄les fm̄ ascēsiōes
 signi ascēdētis atq; hoc mō diuidit̄ circulus in duodeci partes q̄ vocant̄ domus. no
 minant̄ quoq; z cuspides z turres: cuius opus expositū ē in libro Ezibi. i. in libro cur
 sus sydez. Principiū ergo diuisionis est horoscopus: hoc est ascēdēs. cuius initiūz
 est sup̄ circulū hemispherij orientalis deinde sc̄da dom⁹ sequit̄ z tertia: ceteraq; do
 mus vsq; ad duodecimā. Quarta aut̄ pars q̄ est ab ascēdente vsq; ad mediū celi: que
 est domus duodecima v̄ndecima z decima dē q̄rta pars oriētalis masculina: z adue
 niens significat initiū vite: z vocat̄ puerilis sanguinea z vernalis. Et pars alia q̄ est
 a medio celi vsq; ad gradū occidētalis signi. i. septime q̄ ē sup̄ circulū hemispherij oc
 cidētalis. q̄ est domus nona octā: z septima: z est meridiana feminina recedēs signifi
 cat mediā etatē: z vocat̄ p̄fectio iuētutis estinalis z colerica. **T**ertia quoq; pars
 q̄ est ab occidēte vsq; ad gradū quarte domus q̄ est sup̄ circulum meridiēi sub terra
 q̄ est domus sexta q̄nta z q̄rta. est occidētalis masculina adueniēs significat finē vite:
 z vocatur autūnalis melācolica z est senilis z mediocris etatis. **Q**uarta v̄o pars q̄
 est a quarta domo vsq; ad ascēdēs que domus est tertia sc̄da atq; ascēdēs est se
 ptētrionalis feminina recedēs: significat qd̄ accidet hōi post mortē eius z ad quid
 deueniet corpus eius vel eius dispositio de dimissa substantia: aut qd̄ dicetur de eo

Differentia

scilicet utrum laudetur vel vituperetur: et vocatur hec pars senilis flegmatica defectiva hyemalis. Et ille due partes que sunt a medio celi usque ad ascendens: et ab ascendente usque ad quartam domum: ista medietas vocatur medietas ascendens: et relique partes que sunt a quarta domo usque ad septimam: et inde usque ad medium celi vocatur medietas descendens. Et quicquid fuerit super terram ex circulo: id est illa pars circuli superior dicitur dextra: et que sub terra id est illa pars inferior dicitur sinistra. Et ascendens et quarta et septima et decima dicuntur alamed id est quas nos angulos vocamus ut pulchrius sonet. Et secunda domus octava et quinta et undecima succedentes angulis vocantur. Tertia autem et sexta et nona et decima cadentes et ab angulis dicuntur. Cum ergo planeta in angulis vel in eorum succedentibus fuerit dicitur proficere: et si fuerit in cadentibus ab angulis dicitur deficere: et unaqueque istarum domorum significat aliquid de esse hominum.

De domibus et significationibus earum.

Prima domus cuius initium oritur in circulo hemispherij orientalis vocatur aethale. id est ascendens: hec significat corpora et vitam et initia operum et significat in interrogationibus et oratione et locutione et rumoribus: et quicquid cogitat interrogans in animo suo: et significat initia vite et est fortior omnibus aliis domibus siue locis circuli: et planeta qui fuerit in eo erit fortior omnibus aliis planetis. maxime si fuerit in aliquo suarum dignitatum. Et dixit alamed quod in natiuitate: quod dominus triplicitatis ascendens primus significat vitam et nomen nati seu interrogantis et eius delectationem atque voluntatem: et quid diligat: et quid odio habeat: et quid boni seu mali ei adueniat in initio vite eius: et dominus triplicitatis secundus significat

vitam z corpus z virtutem seu fortitudinē z medietatem vite: z dñs triplicitatis tertius significat id qđ socij eius significauerunt: z significat finem vite in morte.

Secunda domus est domus substantie ac victus z ministroꝝ z auxiliatoꝝ: z significat finem annoꝝ vite idest finem iuuentutis. Et dixit alendeçgod de dominis triplicitatis domus substantie: de pmo. s. secundo ac de tertio vide quis eoz sit fortior in esse z in loco: hunc facies merito auctorem substantie z significatoꝝ acq̃sitionis eius: qđ si fuerit in medio celi inueniet hanc a rege: z si fuerit in domo fidei alias fiducia alicuius luminarium erit melius. Similr dñs triplicitatis. primus dat substantiam in initio vite: z secundus in medio vite: z tertius in fine eius.

Tertia domus est fratru z soroz z p̃pinoꝝ ac dilectoꝝ fidei atq; religiōis mādatoꝝ ac legatoꝝ mutationū atq; itinerum minoz: z sig̃t esse vite ante mortē. dixit alendeçgod dñs triplicitatis domus fratru. p̃mus sig̃t fratres maiores. z sc̃ds medios. tertius minoz: eritq; eozum dignitas z eozum esse h̃m loca eozum.

Quarta domus est patrum hereditatum finis rerum z thesaurorum z omnium absconditorum atq; occultorum: z significat de esse vite hominum finem. dixit alendeçgod quod dominus triplicitatis domus patrum. primus significat patres. secundus ciuitates z terras. tertius fines rerum z carceres.

Quinta domus est filioꝝ z dilectionum legatoꝝ atq; donationum: z significat qđ futurum sit post mortem ex laude scilicet z vituperio. dixit alendeçgod quod dominus triplicitatis domus filioꝝ. primus significat filios z vitam. secundus dilectionem. tertius h̃o legatos.

Sexta domus est infirmitatū z seruoꝝ: z sig̃t finē vite: z qđ futuz sit ante senectutē. dixit alendeçgod dñs triplicitatis domus infirmitatū. p̃mus sig̃t infirmitates z valitudines ab infirmitatibus z a malis z deteriorationes. sc̃ds sig̃t vernaculos z seruos. tertius sig̃t qđ eneniet ex eis z eoz utilitatē atq; opera: z sig̃toꝝ est bestiaz ac pecoꝝ: z oiuz quadrupedū: z fortitudinis eoz multitudinis quoq; eoz ac paucitatis more eoz in manu ei⁹ vel egressionis eoz ab ea. s. manu: carceris q̃z atq; retētionis.

Septima domus est mulierum: nuptiarum: contentionum quoq; atq; participationum z oppositionum: z significat medietatem finis vite erga senectutē. Dixit alendeçgod quod dominus triplicitatis domus. 7. primus significat mulieres. secundus contentiones. tertius cōmixtiones z participationes.

Octaua domus est mortis: significat timoꝝ z mortem atq; almanerith. i. substantias vel hereditates mortuozum quas debent heredes. post mortē ipsoꝝ possidere z significat annoꝝ vite finem post senectutem. dixit alendeçgod qđ dñs triplicitatis domus mortis. primus significat moꝝtes. secundus p̃cepta seu res antiquas. tertius almanerith: idest que hereditanda sunt ex mortuis.

Nona domus est pegrinationu itineꝝ fidei atq; religionis sapiētie z p̃p̃xtie z libroꝝ epistolaz quoq; ac legatoꝝ narrationū seu rumoꝝ atq; somnioꝝ: z initium dimidie vite sig̃t. dixit alendeçgod qđ dñs triplicitatis domus peregrinationis. primus sig̃t pegrinationē z oē qđ accidit ei. secundus significat fidem atq; religionem z valitudinem harum atq; modum earum. tertius significatoꝝ est sapientie somnioꝝum z stellarum z augurioꝝum z veritatis erercentium in eis atq; mendaciū.

Decima domus est regum z oꝝeꝝ z sublimationis: vel exaltationis regni quoq; atq; memorie z vocis. s. imperij z magisterioꝝ atq; matrū: z sig̃t dimidium annoꝝ vite. Dixit alendeçgod qđ dñs triplicitatis domus regie. primus sig̃t opus z exaltationem. s. sedis sublimationē z altissimam mansionē. secundus sig̃t vocē imperij

Differentia

et audaciam in eodem. tertius significat stabilitatem eius atque durabilitatem.

Duodecima domus est fiducia et laudis atque fortune: amicorum quoque et miserum ministroꝝ ac auxiliatoruꝝ: et significat finem annorum medietatis vite post medietatem vite. Dixit alendezgod quod dominus triplicitatis domus fiducia. primus significat fiduciam. secundus amicos. tertius utilitatem seu profectus eorum.

Duodecima domus est inimicorum et laboris atque tristitie inuidie pigritie et surrationalis calliditatis ingeniorum atque bestiarum: et significat finem vite et quod contingit matribus in conceptione sua ex bono vel malo. Dixit alendezgod dominus triplicitatis domus inimicorum. primus significat inimicos. secundus labores. tertius vero bestias et pecora. Hec sunt que significant. 1 2. domus.

De coloribus duodecim domorum.

Significant etiam. 1 2. domus colores: et hi sunt: nam domus ascendens vel prima et 7. sunt albe. 2. et 1 2. virides. 3. et 1 1. crucee. 4. et 1 0. rubee. 5. et 9. mellite. i. habent mellis colorem. 6. vero. et 8. nigre sunt.

De gaudijs planetarum in domibus.

Et unusquisque planeta habet in una quodam istarum domorum quandam potestatem ex potestatibus accidentalibus que dominus gaudium: quod mercurius gaudet in ascendente. Luna in domo. 3. Venus quoque in. 5. et mars in. 6. Sol in. 9. Iuppiter in. 1 1. Satur. i. 1 2.

De fortitudine angulorum.

Et dicitur in significatione domorum quod anguli significant fortitudinem et perfectiones. Cadentes vero ab angulis debilitate et detrimetur: nisi quod. 9. et 3. significant rem aptam et detectam cum fama. 1 2. et 6. significant occultationem et retentionem et utilitatem rerum. Anguli autem et domini angulorum significant magnitudinem honorum precij atque fortune: fortitudinem exaltationem et erer citationem et elongationem a casu: et presentia eorum in cadentibus est contraria fortune. i. de decimo et casus. De succedentibus vero. angulorum domus que succedit decime. i. undecima significat fortitudinem et fortunam mediam amicorum: et ex ea parte in qua erat fiducia. et illa que sequitur quartam. i. 5. significat fortunam mediam per donationes et veneraciones et eam filiorum cum veneracione leticia et gaudio: que autem succedit ascendenti que est secunda: significat filium fortunam mediam ex causa substantie et mistorum que vero succedit septime. i. octava significat filium fortunam mediam ex almaveribus. i. ex substantia que hereditatur a mortuis et rebus occultis.

De significationibus dominoꝝ angulorum.

Hec quoque sunt significationes dominoꝝ angulorum dum fuerint presentes in angulis. Potentia domini ascendentis in ascendente significat eius fortunam per semetipsum: et per eius acquisitionem: et significat potentiam eius. in. 1 0. per reges et magisteria altiora: et cum fuerit in. 7. per potentiores et factores atque uxores per potentiam quoque eius in quarta significat fortunam per hereditates et causas patrum et per productiones aquarum et plantationes vel plantationes. i. edificationes et ex rebus antiquis et radicalibus. **S**ignificat quoque dominus decime per potentiam suam in eadem decima fortunam vel per regem vel per regnum magnum et magisteria altiora: et significat per potentiam suam in septima regnum per victoriam potentionum et ex causis uxorum: et per potentiam eius in quarta significat regnum per amicitiam nobilium et regis eius et per causas tribunorum et per dispensatores regum et cultum terrarum et edificationes civitatum et per divisiones fluminum et custodias civitatum et ex rebus antiquis: et per potentiam suam in ascendente significat regnum per ingenia et per propinquitatem regis rebus vulgi. **P**otentia autem domini septime in septima significat fortunam per negociaciones et per potentiores: et per nutritores quoque et milites: et per satores: et significat per potentiam eius in quarta per potentiores milites: et per negociaciones: et per causas patrum et hereditatum et cultum terre et potentiam suam in ascendente per potentiores et negociaciones per causas

medicines

medicines atq; astronomie: z per opera spūalia atq; ingenia z cōsimilia: z sīgt per presentiam suam in 10 fortunam per puentiones z negociationes: z per vroz z per causas regis. **P**resentia sō dñi quarte in quarta sīgt fortunam ex cultu terre: z fructu per causas patruz atq; res antiquas: z per p̄sentiam eius in ascēdente sīgt fortunam ex cultu terre z fructu per ingenium z p̄siliū pfunditatē: z presentia sua in 10 significat p̄fectum ex cultu terre z fructu per causas regis z magisterioꝝ. Et presentia sua in septima significat fortunam ex cultu terre z fructu per causas vroz z satorum: z per negociationes. Nec significant dñi anguloꝝ per presentiam suam in angulis suis. Similiter ergo facies de presentia dñoꝝ ceterarum domorum: z ideo introdurimus tantum dominos angulorum vt essent exemplar in ceteris.

Qualiter sciatur quis planeta sit dominator.

Et cū volueris scire planetā dñatorem rei aspicias q̄s planetaz sit pluris auctoritatis in domo rei: z planetā qui sīgt naturā illius rei: sicut dicemus in naturis planetaz. vide ergo q̄s planetaz sit fortior in domo rei: z in parte eius ex fortitudinibus quas prediximus: idest ex numero quē prediximus dum de fortitudine planetaz z potestate tractauimus: z q̄ fortior oibus fuerit in loco rei: ipse erit dñator eius: verbi gratia: si interrogatio fuerit de substantia: z volueris scire quis sit dñator eius z fuerit secunda domus que significat substantiam. s. quintus gradus signi arietis: qz domus est Martis: habet in hoc loco mars quinq; fortitudines: exaltatio quoq; est Solis: z habet in eo quatuor fortitudines. est etiā ipsius solis triplicitas: z h̄z in eo tres fortitudines. habet ergo Sol ibi septē fortitudines: z est terminus Iouis: z h̄z ibi duas fortitudines: z est etiā facies Martis: z h̄z ibi vnā fortitudinē. ergo mars habet ibi sex fortitudines: quinq; ex domo z vnā ex facie: z Sol septē: z talis planeta vocat̄ almubra: idest vincens. Sol ergo accipit ibi p̄ncipatum: qz habet ibi septē fortitudines z ipse dñatur ibi in domo substantie. Similiter aspicias in loco partis substantie z partis fortune: z participem illorum facies Iouem: qui est significator substantie naturaliter z cōmiscet partium z planetarum testimonia: z facies hoc idem de omnibus domibus: z scies dominatorem earum.

De potestatibus accidentalibus planetarum.

Et p̄tibus quoq; planetaz accidentalibus ex albis. i. similitudo: z hoc est cū fuerit planeta diurnus in die sup terrā z in nocte sub terra z planeta nocturnus in nocte sup terrā: z in die sub terra: z si cū hoc fuerit masculinus planeta in signo masculino: z planeta femininus in signo feminino d̄ esse in sua similitudine. i. in suo albis. Et erit fortitudo eius vt viri fortitudo in loco eius p̄fectus. i. acquisitionis atq; fortune.

Differentia secunda in naturis planetaz septem: z quid sit illis proprium: z quid significant de esse rerum.

Et qz auxiliante deo iam peregrinamus quod proposuimus tractare de circulo signorum z eius accidentalibus. prosequamur nunc intentionem septem planetarum z naturas eorum: esse quoq; eorum z quid significant.

Saturnus est masculin⁹ malus diurnus: z est significator patrū si fuerit pueri natiuitas in nocte: z sīgt senectutē vltimā: si fuerit occidētalis: z initiū senectutis si fuerit oriētalis: z sīgt grauitatē frigoris z siccitatis: z ex cōplexiōe corpoꝝ melācholicā: z augmentū eius atq; distillationem. Et fortassis erit quādoq; cōplexio frigida humida ponderosa z fetidi est odoris: z multe comestionis z vere dilectionis: z sīgt

Differentia

profunditatem silii: et multitudinē silentij: et ex magisterijs res antiquas et preciosas: et significat cultus agrorum et populationē terrarum et fluminum si fuerit fortunatus: et res viles et laboriosas si fuerit malus: ut psfricationes in balneis: et fullones et nautas. Et si fuerit fortunatus erit vere dilectionis spatiosus et patiens. Et si fuerit malus erit indiscretus instabilis tristis et merēs male suspicionis multū suspiciās et mouēs hoīes in susurrationibus. Et si fuerit fortunatus significat de sba res antiquas et durabiles et hereditates et terre cultus: et si fuerit malus signat aq̄s sordidas et mali saporis veteres atq; puertibiles. Et ex infirmitatibus significat morbos flegmaticos et melancholicos et viscosos et congelatos acutos: ut leprā morpheā podagrā et cācros et cetera hmoi: et significat pegrinationes longinquas carceres et vincula laborē quoq; ac tarditatē et afflictionē et almauerith. i. sbas mortuorum: pres etiam et auos et fratres maiores eunuchos seruos et viles hoīes: et significat ex opib; opa coriorum si fuerit solus significator absq; cōplexione alicuius planetarum. q̄ si cōplectit ei Juppiter significat opus pgame ni in quo scribunt diuini libri. Et si cōplectit sibi mars signat soleas sotularium et pparationes earum. Et si cōplectit sibi sol significat opus psutoz coriorum ferarum aialium. Et si cōplectit ei venus signat opus coriorum ex qb; sunt tympana et alia infra qb; utimur in ludis. Et si cōplectit ei mercurius significat opus coriorum in qb; scribunt testamenta et numeri stipendiorum. Et si cōplectit ei luna significat pparationē coriorum ferarum et montanorum aialium et hmoi filia: et significat de sectis eā que vnitatē p̄stet: si fuerit fortunatus: et si fuerit malus significat credulitatē vnitatis cū multa tñ hesitatione. i. dubitatione. Et dixit messehala. i. que voluit deus exaltari: q̄ fuit vnus astrologus in scia p̄fici cuius iudicijs: quare sic dictus est q̄ significat fidē iudaicā: ideo q̄ est ex antiquioribus: et oēs p̄stent eā et ipsa nullā aliā: sicut Saturnus cui oēs iungunt et ipse nulli: significat quoq; idumēta nigra. Et dixerūt qdā alij q̄ Saturnus signat iteriora auris et splenē: ac stomachū: et h̄z ex colorib; nigredinē: et de saporibus stipticos et acetosos. Et ex dieb; sabbatū: et ex noctibus eā que p̄cedit quartā seriā. Et quātitas orbis eius est nouē gradū. Et anni fridarie eius sunt 11 maximī No 46 5 et maiores 5 7 et mediū 4 3 et dimidiū: minores 3 0. Scito q̄ anni maiores Saturni sumunt fm numerū gradū terminoz eius quos h̄z in zodiaco ut p̄z in tabula terminoz planetarum: et q̄ ibi Saturnus h̄z 5 7 gradus terminoz in zodiaco: ideo sūt anni eius maiores 5 7 āni No minores sunt fm numerū annoz cursus eius. s. 3 0. q̄ saturnus cursus suū p̄ficit in 3 0 annis. Anni aut mediū sunt fm diuisionē supradictoz maiorū. s. et minorū simul iunctoz q̄ sunt 8 7 quos diuide p̄ mediū et sunt 4 3 āni cū dimidio: et hoc idē intellige in alijs planetis. Fortitudo eius in plagis circuli est in dextra septentrionis. Et dixit messehala q̄ significat de figuris hoīum hoīem iter nigrū et croceū: q̄ cū ambulauerit vergit oculos suos in terrā p̄derosus incessu adiungēs pedes: et macer recuruus h̄ns paruos oculos: et siccā cutē: venosus rarā h̄ns barbā in maxillis labia grossa calidus ingeniosus seductor iterfector. Et dixit Dorotheus hic significat homines corpore valde pilosum iunctis supcilijs: et habet ex regionibus Ascine et indiam: et omnem terram nigroz. Et ex partibus habet partē fortitudinis et stabilitatis: et significat terras vel res terrarum et hereditatum: et eos qui presunt operibus et audaciam et laborem ingenia et causas mortis: et habet ex partibus mundi achiud et alchiut et eorum confinia et terras nigroz et montes eorum.

Iuppiter fortuna masculinus diurnus: et est significator sbe et opat calorē et humilitatē tēperatā aereā et ex cōplexione corporum signat sanguineā et de etatib; significat iuuetutē vsq; ad p̄fectionē etatis: et ex magisterijs ea q̄ p̄tinent ad legē: ut iu-

sta iudicia iudicare: et pacē inter hoies mittere et in bonis studere et sbe significat abū
dātiā: et ex negocijs illa que sunt absq; seductione et significat aīaz et vitā letitiā et ve
ritatē et religionē et patientiaz et omne pceptū pulchrū et p̄ciosum et abūdātiā vene
ris: et ex infirmitatib⁹ que sunt ex sanguine p̄ augmētum quātītatis que nō fuerit su
perflua extra naturā: nec ex sanguine vsto et p̄uertibili: et est planeta sapientie et itelle
ctus et vsus. Cui si cōplectif saturnus significat nigromātiā et incātationes et exor
cismos etc. Et si cōplectif ei Mars significat sciam medicine. Et si cōplectif ei sol si
gnificat sciam sectaz et prudētiam in p̄tentionibus et disputationib⁹. Et si cōplectif ei
Venus significat cōpositionem sonoz et alias sciaz delectabilium. Et si cōplectif ei
Mercurius significat sciam arithmetice et scribēdi: astronomiaz quoq; et phiam et
geometriā. Et si cōplectif ei luna significat sciam dispōnis aquaz et mēsure eaz nec
non terraz: et ex qualitate animi significat largitatē et verecūdiā atq; iustitiā et ex se
ctis pluralitatē atq; simulationē. Quidā aut dixerūt qd sigt epar et stomachū et aurē
sinistrā et brachia atq; vētrem: inferiora quoq; pectinis et itestina et ex colorib⁹ colo
rem cineritiū et viridē et hoz siles: et ex saporib⁹ hz dulcē: et quantitas orbis eius est
graduū 9 et ex dieb⁹ hz diem Jouis: et ex noctib⁹ noctem diei lune: et anni fridarie
eius. i. dñationis eius sunt 1 2. et anni maximi sunt 4 2 8 maiores 7 9 medij 4 5 et
dimidiū: minores. No 1 2 et fortitudo eius ex plagis circuli est in occidēte. Et dixit
messhala qd ex signis in hoibus sigt hoīem albū hntem ruborē in facie: hntem ocu
los nō profus nigros: nares nō equales et breues caluum: in aliquo dentiū hntem
nigredinem: pulchre stature boni animi bonis moribus: pulchri corpis. Et dixit Do
rothius qd sigt hoīem habentem magnos oculos: et pupillā latam barbā crispam et
habet ex regionibus alchirath et babyloniaz et asen et psidem et alaormes et archa
diam: et ex partibus habet partem habitudinis profectus et significat fidem et appe
titum in bonis: et ex operibus salubritatem securitatem et participationem.

Mars masculin⁹ est nocturnus et malus opaf calorē et siccitatē et est significator
fratrū et pegrinationū: et hz ex etatibus iuuetutez vsq; in finē iuuetutis: et na
tura ei⁹ in cōplexione corporz est cholericā amari saporis: et ex magisterijs hz oē ma
gisteriū igneū et qd sit p ferrū et ignē: sicut est p̄cussio gladioz cuz martellis. Cūq; ei
cōplectif Saturnus sigt p̄cussionem ferri. Si Jupiter sigt p̄cussionem eris. Si Sol
sigt p̄cussionem nūmoz aureoz. Si Venus sigt magisterium ornamentoz. Si mer
curius p̄cussionem acuū. Si luna sigt p̄cussionē lācium et libroz: sigt etiā cū solus su
scipit significationē: opus medicine. Si nullus planeta ei cōplectif sigt minutionē: et
vulnerationē et aptionem et hoz filia. Et si cōplectif ei Saturnus sigt opus medici
ne in vulnerib⁹ et vulnez. Et si Jupiter sigt opus naturaz cū ituitu oculoꝝ. Et si Sol
sigt op⁹ splenis curā oculoꝝ. Si venus sigt opus ornamenti: vt tonsurā criniū et barbaz
et abscissionē yngulaz: et si mercurius sigt abscissionē venaz. Si luna sigt eradicationē
dentū et purgationē auriū. Et p se sigt iniurias misoz et effusionē sāguinis et op
pressiones p vim et abscissiones viaz et iracūdiā et ducatū exercit⁹ et festinationē et i
uerecūdiā lenitatē et inuidiā et pegrinationē extra patriā: et seditatē coit⁹: et casus pue
roz. i. abortinoꝝ: et fratres medios atq; sorozes: sciaz ac discretionē cure bestiaz. Et
ex infirmitatib⁹ febres calidas et sanguineas et frenesim et pustulas sanguineas ala
braba que est rubedo corpis cū aspitare et seditate et cōmestione carniū cū putredi
ne: et dimidij capitis dolorē: et ignē sacrū et pauorē et cogitationē horribiles q̄ ingētāt
hoies et cōmouēt et ipediūt atq; inanes reddūt: et qcqd fuerit cū inflāmatione calor
ris. Et ex qualitate animi cōmotionē. s. animi et p̄turbationē. Si aspexerit eū satur

Differentia

nus significat odium z maximā inuidiam: z ex sectis eam in qua bellū fuerit z vnitate z celeritatē mutationis a fide: z multitudinē hesitationis z mutationē de testamento in testamētum: erunt tñ hec oia sub vnitate. Dixerunt qdā qd hēt ex mēbris felrenes z venas z decursum spermatis z dorsum: z hz ex colorib⁹ rubedinē: z ex saporibus amarū: z quātitas orbis eius est. 8. grad. z ex diebus hz diē martis: z ex noctibus noctē sabbati: z anni fridarie eius sunt septē: z anni ei⁹ maximi sunt 2 6 4 maiores sunt 6 6 mediū aut 4 0 z dimidiū: z minores 1 5 z fortitudo ei⁹ in plagis circuli est in meridie. Et dixit mesceala qd sūt de imaginib⁹ hoīz boiem rubeuz hntē capillos ruffos z faciē rotūdā leuiter hoies debonestatē hntē oculos croceos horribilis aspectus audacē z velocē hntē in pede signū vel maculaz. Et dixit Dorotheus qd sūt hntē acutū aspectū: z ex partib⁹ partē audacie z sūt p̄seueratiā caliditatē z supbiā z leuitatē z mobilitatē z audaciā z negociationē acuitatē z festinationē in oib⁹ reb⁹: z hz ex partibus mūdi Alce z terras romanorū vsq; in occidentem: z terras tuscorum.

Sol p̄ aspectū fortunatus est: z malus p̄ conjunctionē in vno signo: z est masculus diurn⁹ opā calitatē z siccitatē: z est significator patruz si fuerit natiuitas in die sūt regnū maximū z aīaz vitalē z lumē z splēdorē z itellectū z pulchritudinē z mūditā atq; fidē. Et ex etate finē iuuetutis. Et p̄cipat̄ vniuersis planetis in dispōne annoz. Et ex magisteriis regimē z p̄ncipatū: z sūt iaculationē iaculoz z venationē purgationē cū oī specie purgādi qua corpa iterius z exterius purgant. Et ex infirmitatibus sūt infirmitates calidas z siccas in corpibus apparētes. Et ex sba aurū plurimuz z vniuersas spēs substātie. Et ex qualitate ipsius animi sublimitatē prudentiā z q̄ sequunt̄ honestatē. s. largitatē z gloriā: z p̄licitatē mētis. Et ex sectis culturā bonā z eis filia. Et sūt impiuz vici z fortitudinē z celeritates. Si cōplectit̄ ei Saturn⁹ sūt villicationē z hmōi p̄ncipatū. Si Iuppiter sūt in fide p̄ncipatū z religionē z et iudicē iter hoies iudicatē opa opp̄ssoz vel iniuriāz zc. Si Mars sūt ducatū exercitus z investigationē belloz. Si Venus sūt regnū p̄ mulieres z p̄ obsequz potētū. Si Mercurius signat̄ p̄sultores regū z opus libroz z hereditatū z maiorū opez. Si Luna sūt opus legatoz z detectionē p̄silioz z hmōi filia. Et dixerūt qdā qd Sol sūt imaginem vultus hoīs: z pp̄rie ex viris oculū dextrū: z ex mulieribus oculū sinistrū: z dixerunt qdam qd hz cor z medullā z femora. Et ex infirmitatibus comestione carnū in ore: z detrimētū oris pp̄rie z descēsiōne aque in oculū: ptās eius est in capite. Et dixerunt indi qd cū fuerit in ascēdente erit cōburēs z habebit signū in facie. Et hz ex coloribus qcqd videt̄ pegrino colore: z ex saporibus acrē. Et quātitas orbis eius est 1 5 grad. Et ex diebus diē hz dñicā: z ex noctibus noctē Iouis Anni fridarie eius sunt decē. Et āni eius maiores sunt 1 2 0 maximi sunt 1 4 6 0 mediū 3 9 z dimidium vel fm quosdā 6 9 z dimidiū: minores sūt 1 9. Fortitudo eius ex plagis circuli est in oriente. Et dixit in mesceala qd significat de figuris hoīum euz qui hz colorē inter croceū z nigrū. i. fuscum tectū cum rubore breuis stature crispū caluum pulchri corpis: z hz ex saporibus acutū. Et dixit Dorotheus qd figura solis z lune est figura planetaz qui fuerint cum eis: z eius que dignior fuerit in loco eoz. Si ergo velis scire figurā solis scito qd sit crocea hns partē ruboris capilloz oculi eius aliquātulū crocei. Et ex partibus hz partē futuroz. i. partē diuinationis z est significator naturaz z spūs sapiētie eleuationis z p̄fectionis fidei quoq; scientiaz z laudū. Et ex partibus mundi habet samia rach z cura z serit z eius terminos z terras romanorum.

Venus est fortuna feminina nocturna z est significatrix mliēz z vroz ac matrū si fuerit natiuitas diurna z opā frigus z humiditatē tēperataz: z ex etate ha

bet iuuentutem vel adoleſcētiam: z ex magiſterijs inſtrumenta ludorum ornamenta quoq; z figuras pulchras z ludos alearum z ſcacoꝝ z ſaltationes z ocia z fornicatio- nes ac fornicatores z filios fornicationis z multitudinē coitus: z vniuerſa genera luxurie z cōpoſitiones coronaz z vſus eaz: z pulchritudinē ac mūditiā veſtimenta etiam z ornamēta. **Aurū** z argētum z dilectionē ludos riſus: z gaudium z vnguētis diuerſiq; ſpeciebus vti potationes z ebrietates: ſeq; credit oibus: largitatem quoq; ſiḡt: z dilectionez diligētiam z amorē iuſtitiam z domos oꝝonis: retinet quoq; fidez: z ſiḡt magiſterium oium ſonoꝝ veluti muſicā zc. q; ſi complectiſ ei **Saturnus** ſiḡt ſo- num cantationum qbus deſlent aliqñ mortui: vel quas cantant edificatores quādo edificant edificiā. Et ſi complectiſ ei **Iuppiter** ſiḡt ſonum lectionum vel cātationuz quibus vtunt dñi ſectaz in altaribus z locis orationis eoz in laudem dei oipotētis. Et ſi **Mars** ſiḡt ſonos qbus vtuntur ſeculares z cantus vulgi in quibus fit mentio blaſphemie vel preloꝝ: vel in quo fit mentio carceris vel laboris z hoz ſilia: vt can- tus in quo fit mētio captiōis z alligatiōis z pcuſſionis flagelloꝝ. Si **Sol** ſiḡt ſonuz ligni quo cantatur coram regibus z nobilibus. Si **Mercurius** ſonū q; exercet in cō- poſitione verſuum. Et ſi **Luna** ſiḡt cantus nautaz in nauibus. Et ex infirmitatibus morbos habet frigidos z humidos qui accidunt pprie z multotiens in mēbris geni- talibus. Et ex ſubſtantia ſiḡt eam que acqritur ppter pulchritudinē: vt ſunt orna- mēta muliez: z veſtimēta eaz margaritas atq; picturas. Et ex qualitate animi ſuauitatem z amicitia z cōmeſtionem z his ſilia: z cupiditates potationis z cōmeſtionis ac coitus. Et ex ſextis culturā idoloz: z eos in qbus maxime exercentur cōmeſtionis ac potationes. Et dixerūt qdam q; ſiḡt anchas z ſpinam doꝝi z ſperma. Et alij dice- runt q; h; ſignificare pinguedinē z carnes z renes z vuluā matricem vētrem pectinē z vmbilicū. Et h; ex coloribus albedinem: z ex ſaporibus vinctuoſuz. Et quāritas oz- bis eius eſt 7 graduū. Et h; ex diebus diem **Veneris**: z ex noctibus noctē **martis**. Et anni fridarie eius ſunt octo. Et anni eius maiores 8 2 maximi 1 5 1 z medi; 4 5 minores ſo ſunt 8. Fortitudo eius in plagis circuli eſt in dextra orientis. Et dixit **Meſceala** q; ſiḡt de figuris hoium hoiem albū trahentem ad nigredinē pulchri cor- poꝝis z capilloꝝ: faciem hñtem rotūdā: z paruā hñtem maxillā pulchros oculos: z eius nigredo oculoꝝ eſt pluſq; opz. Et dixit **Dorotheus** ſignificat hoiem pulchrā fa- ciem hñtem pulchros oculos z multos capillos z plus album pfectum rubore crassuz oſtēdentem benivolentiam. Et habet ex partibus partem deſiderij z ſignificat ami- citiam z ludum z dilectionem z patientiam z iunctiones maſculorum. Et habet ex partibus mundi albiget z aliemen z terras arabum.

Mercurius eſt cōmixtus maſculus diurnus iclinat per nām ſuā ad eum cui cōplectiſ ex planetis z ex ſignis: z eſt ſignificator fratru minoz: z ſiḡt ſeruos z dilectionem ꝑcubinaz ſiḡt etiam deitatem z oracula pphetaz z credulitatē z opus z honorem vel oꝝonem. Qui ſi in natura ſua fuerit z nullus planeta ei cōplectiſ ſiḡt res terreas z rez augmētationem creſcēdo: z ex etate iuuetutem: z pfectum in ea: z ex operibus opa que generāt cogitationem ꝑdicationē z rhetoricā z negociationes z extimationē z geometriam: z diſpoſitionē rei z ꝑhiam z auguria z ꝑuerbia z ſcri- pturam: z verſificādi ſciam z opus numeri maxime. Qui ſi cōplectitur **Saturnus** ſi- gnificat ex opere numeri opus mēſure terraz z hereditatum z numerum edificioꝝ atq; telaz. Si **Iuppiter** ſignificat numez ꝑſallēdi z numerum libroꝝ diuinoꝝ. Si **Mars** ſiḡt numerum qui ſit in donatiuis exercitiū z pugnātium z numerum ꝑcuſ- ſionum flagelloꝝ atq; clauozuz. Si **Sol** ſignificat ꝑreſſe numero regum z ſubſtantie

Differentia

domorum. Si Venus significat numerum chordarum lignorum seu cytherarum numerum sonorum atq; fistularum. Si Luna significat numerum ferculorum que fiunt ad comestiones itinerantium extra domum. Et significat de infirmitatibus infirmitates spirituales anime: idest cogitationes horribiles: et inquietudinem mentis atq; dubitationes et cetera similia. Significat etiam animi qualitatem et similia sicut com-plexionem suam et coniunctionem cum alijs: quia cum fuerit fortunatus erunt bonitates sicut genus fortune que facit eum fortunatum: et sicut locum in quo fuerit fortunatus: et cum fuerit malus erunt iniquitates sicut malum: quod eum facit malus: et sicut locus in quo factus est malus. Et significat ex sectis culturam unitatis et horum similia: et hoc secreto cum hypocrisia et simulatione. Et dixerunt quidam quod significat femora umbilicum et pectinem: et crura nervos atq; venas et ex coloribus habet omnem colorem commixtum atq; variatum: et alem menium qui est color floris lilij agrestis: et ex saporibus acetosum. Et quantitas orbis eius est septem graduu: et habet ex diebus diem mercurij: et ex noctibus noctes diei dominice. Anni frigidarie eius sunt 13. et anni eius maiores 76. maximi 460. medij 48. minores vero 20. fortitudo eius in plagis circuli est in septentrione. Et dixerunt quidam quod mercurius a medio retrogradationis eius vsq; ad stationem secundam significat pueritiam: et a statione secunda vsq; ad coniunctionem solis iuventutez: et a coniunctione solis vsq; ad stationem primam mediam etatem: et a statione sua prima vsq; ad mediu retrogradationis significat senectutem et contrarietatem: et in coniunctione sua per directionem vsq; ad stationem primam significat dilectionem et amicitiam et amoris imitationem: et ex statione sua secunda ad coniunctionem iens significat inquisitionem dilectionis et concordiam: et a statione sua prima iens iterum ad retrogradationem significat inquisitionem contrarietatis et dissimulationis tarditatem et verecundiam parvam et occupationem et stuporem in rebus: et in medio retrogradationis significat celeritatem temperatam propter ingenij debilitatem: et apud stationem secundam significat stuporem et occupationem ingenij et tarditatem et egressus ab hac celeritate et apertiones ingenioz: et ex coniunctione sua soli per directionem significat celeritatem et expansionem ingenioz et latitudinem vel augmentationem eoz. Similiter Venere accidit in his locis et planetis altioribus. Et dixit Mesceala mercurius significat ex figuris hominem non multum album neq; nigrum habentem colorem: frontem habentem eleuatam et longam: in facie longitudinem et nasum longum: raram habentem barbam in maxillis et oculos pulchros non ex toto nigros: longos quoq; habentem digitos. Et ex partibus habet partes negotiationis: et significat timorem et infestationem et bellum et inimicitias et seductiones et contrarietates: significat quoq; perfectum magisterium et subtilitatem in opere et inquisitione: et in ceteris que fiunt in hominibus ex dictis et contentionibus. Et ex terris habet adelech alcuidem: et maxime in meridie: et terras indorum.

Luna fortuna feminina nocturna opatur frigiditatem et humiditatem: et est significatrix matrum: si fuerit natiuitas nocturna et est in ea slegma temperatus et significat etatem puerilem et initium crescendi. Et ex operibus habet legationes et mandata: et opera aquarum atq; terrarum sicut quantitatem fortunij eius vel infortunij vel mali quod si fuerit bona significat bonum et everso. Significat et principatum si presuerit vel fuerit domina aliquibus rebus ad regem pertinentibus si fuerit fortunata a sole in bono aspectu et in bono loco. Et de substantia significat argentum et terre cultum si habuerit auctoritatem in quarta et ex fide religionem. Et ex infirmitatibus epilepsiam paralysim guttam calidam et vultus torsionem enodationem membrorum et commotio-

nem: et quicquid fuerit in similitudine frigoris et humiditatis. Et qualitatem animi secundum coniunctionem suam cum planetis. Cui si complectitur fortuna: et fuerit fortuna ipsa Venus significat curialitatem et benignitatem: et animi suauitatem: et morum honestatem: et motus celeritatem: et diuinum obsequium. Si fuerit Iuppiter significat honestatem cautelam et societatem et benignitatem et vite pulchritudinem. Et si complexa fuerit malis et fuerit Mars significat studium susurrationis inter homines et usum in talibus. Si Saturnus odium simulationem ac inuidiam. Si fuerit sol ab aspectu laudabili significat dispositionem regalem. Et si fuerit Mercurius significat rhetoricam: id est facundiam et bonitatem lingue et scripturam. Et dixerunt quidam quod significat cogitationem et nouitatem animi et debilitatem sensus et grauitatem lingue: et mulieres honestas: et nutritiones paruulorum: et matres et materteras: et preparationes ciborum. Et dixerunt alii quod significat cerebrum proprie et pulmonem. Et ex coloribus habet croceum: et ex saporibus salsum. Et quantitas orbis eius est 1 et graduum. Et significat ex viris oculum sinistrum: et ex mulieribus dextrum. Et ex diebus habet diem lune: et ex noctibus noctem veneris. Anni fridarie eius sunt nouem: maiores autem 108 maximi 520. et medij 66 et dimidium: et secundum quosdam 39 et dimidium: et minores 25. Et fortitudo eius ex plagis circuli est in dextera occidentis. Et dixit Mesceala quod significat de figuris hominum hominem album confectum rubore iunctis supercilij: beniuolum habentem oculos non ex toto nigros: faciem rotundam pulchram staturam: et in facie eius signus. Et ex tertijs habet arcoch et timanam et aldeilam. Et quidam dixerunt quod significat pueritiam ab initio mensis usque ad 7 dies: et a 7 diebus usque ad 14 dies iuuentutem: et significat etatem perfectionis: id est medie etatis usque ad 21 dies et noctes: et senectutem usque ad coniunctionem: id est usque in finem mensis quando coniungitur soli. Et cum fuerit sub radijs Solis significat secreta et res occultas: et similis omnis planeta: et in initio mensis quando crescit significat omne quod faciendum est: et in impletionem sua quod destruendum est: quia decrescit: et in initio mensis ipsa et Sol significat accusatores: et in fine mensis accusatos: et significat in initio mensis lucrum et continentiam: in fine mensis stipendia et dispersiones: et significat in oppositione contrarietatem: et in initio mutationis ad oppositionem: id est cum fuerint inter eam et oppositionem 15 gradus significat initium contrarietatis et eius causam: et cum separata fuerit ab oppositione significat causas exceptionis a contrarietate: et in exitu suo de subradijs Solis significat exitum ab occultatione et his similia: et in introitu sub radijs significat aptationem ad occultandum: et hora diuisionis a Sole significat apparitionem exitus sui ab occultatione: et hora exitus sui de subradijs significat apparitionem et aduentum ab absentia: et dum fuerit in quarto aspectu Solis significat diminutionem rei seu descensionem ab alto in infimum. Similiter in quarto aspectu secundo: sed in quarto aspectu primo significat apparitionem rerum et lucrum et augmentum continentie: et in quarto aspectu Solis secundo significat horum opposita. Et dixerunt quidam quod Luna a coniunctione quidem usque ad dimidium luminis sui primum erit natura eius humida et a medietate luminis sui usque ad impletionem erit natura eius calida: et ab impletionem usque ad dimidium sui luminis secundum erit natura eius siccitas: et a dimidio luminis sui secundi usque ad coniunctionem erit natura eius frigus. Reliqui vero planete ab ortu suo usque ad stationem suam primam in natura humiditatis erunt et significant pueritiam: et a statione sua prima usque ad oppositionem Solis erit natura eorum calor: et significat iuuentutem: et ab hoc loco usque

Differentia

ad stationem secundam erit natura eorum siccitas: et significat perfectam etatem: et a statione sua secunda vsq; ad occultationem suam p̄mā erit natura eorum frigus: et significat senectutem frigidam. Et dixerūt quidam q̄ sol significat spiritum. i. animam vitalem. Luna cogitationē et sensum. Saturnus merorem et tristitiam vilitate et malum. Iuppiter sapientiam et rationem. Mars iram furiam et celeritatem. Venus ludum et gaudium. Mercurius rationalitatem seu dialecticam disciplinā. Et q̄ diximus in hoc capitulo de significatione planetarum dum cōplectuntur alteri plane te. Similiter etiam est p̄siderandum in ceteris rebus quas significant planete.

Ordine h̄o planetarū seu p̄ncipatu eorū in p̄ceptione puerorū: et q̄diu fuerint in v̄tre matris. Sciēdum est q̄ p̄mus m̄sis ab hora. s. p̄ceptionis est Saturni. Sc̄ds Iouis. Tertius Martis. Quartus Solis. Quintus Veneris. Sextus Mercurij. Septimus Lune. Octauus Saturni: et ideo nō viuit qui nascit̄ in octauo m̄se eo q̄ sub pt̄ate Saturni nascit̄: et nonus Iouis. Principat̄ quoq; siue ordinatio planetarū in vita humana. i. q̄liter disponāt vitā nati ita diuidit̄. Luna incipit ab egressu nati. i. a natiuitate pueri: et disponit̄ s̄m quātitatē annoꝝ nutritiuoꝝ qui sūt quatuor anni. Deinde Mercurius post decem. Deinde Venus octo: postea Sol 19. postea Mars 15. postea Iuppiter duodecim. deinde Saturnus 30 ānis vel vsq; in finē vite.

CDe natura capitis draconis et caude.

Apud draconis est masculinus. Similiter etiam est fortuna et natura eius est cōposita ex natura Iouis et Veneris: et hoc significat regnū et fortunā atq; substantiam. Et dixerūt quidam q̄ natura eius est augmētatio: q̄ cum fuerit cum fortuna auget fortunam eorum: et cum fuerit cum malis auget malitiam eorū: et anni fridarie eius sunt tres. Cauda h̄o draconis est mala: et natura eius est cōposita ex natura Saturni et Martis: et significat deiectionem et casum atq; paupertatem. Et dixerunt quidam q̄ natura eius significat diminutionem que cum fuerit cum fortunis diminuit fortunam eorū: et cum fuerit cum malis diminuit malitiam eorū: ideoq; dictum est: caput est fortuna cum est cum fortunis: et malum cum malis: et cauda mala cum bonis et bona cum malis: et anni eius fridarie eius sunt duo.

CDe horis diei et noctis quorum sunt planetarum.

Si fuerit aliqua dies vel nox alicuius planetarū erit prima hora ipsius planete et sc̄da hora alterius planete qui ei succedit: ceterorūq; s̄m ordinē circuloꝝ parē rōne est successio: verbi gratia: dies veneris est tota veneris et p̄ma hora est ipsius veneris. secūda mercurij. tertia lune. quarta saturni. quinta iouis. sexta martis. septima solis. octaua iterū veneris. nona mercurij. decima lune. vndecima saturni. duodecima iouis. ecce habes 12 horas diei inaequales. Item de horis noctis. Prima hora sequentis noctis est martis cuius est et tota nox. secunda solis. tertia veneris. quarta mercurij. quinta lune. sexta saturni. septima iouis. octaua iterum martis. nona solis. decima veneris. vndecima mercurij. duodecima lune. et sic habes etiam 12 horas noctis inaequales. Et incipit dies sabbati postea cuius prima hora est saturni: et ipsius est tota dies sic per ordinem numerando innenies horas dierum et noctium et diuisiones earum super planetas singulos si deus voluerit.

CDe horis masculinis et femininis.

Dicuntur etiam hore esse masculine et feminine: quia hora prima: vniuscuiusq; diei et noctis est masculina. secunda feminina. tertia masculina. quarta feminina: sicq; succedunt per ordinem. vna. s. feminina. alia masculina: vsq; in finem diei et noctis: et semper impares sunt masculine.

Differentia tertia in his que accidunt planetis septem in semetipsis et quid accidat eis ab inuicem.

Quia annuente deo iam peregrinamus esse planetarum in semetipsis: et quod significant in natura a figuris hominum prosequamur nunc narrando quid eis accidat in semetipsis et ab inuicem: id est a quibusdam ergo quosdam.

Significatio planetarum in semetipsis est ut sit planeta ascendens in circulo augis sue minor lumine et magnitudine atque cursu. id est cum fuerit iter ipsum et sua augem minus 90 gradibus ante vel retro: et tunc erit fortior si autem fuerint iter ipsum et augem 90 gradus equalis erit equalis in lumine et magnitudine atque cursu et dicitur fortis: si vero fuerit extra hec duo loca. id est plus 90 erit descendens de circulo augis et apparebit maior lumine et magnitudine ac cursu velocior: et si fuerit portio eius equata minus 180 gradibus erit augens numerum: et si fuerit plus erit minuens numerum: et si fuerit portio eius equata ex 180 gradibus vel 360 erit nec augens nec minuens: et si addatur equatio equata super medium cursum dicitur augens cursum vel numerum: et si minuitur eius equatio dicitur minuens numerum. Et quando aliquis planetarum altiorum vadit plus medio cursu suo dicitur augere cursum: et si minus vadit dicitur minuire cursum: et si vadit tantum dicitur cursu equalis. et quando aliquis planetarum inferiorum vadit plus medio cursu solis erit augens cursum: quando vadit minus dicitur minuens cursum: et quando vadit tantum erit cursu equalis. Luminarium autem esse in cursu est sicut esse trium altiorum planetarum. Fit quoque planeta septentrionalis cum transierit genubar suum. id est cum transierit per viam Solis iens a meridie in septentrionem ille transitus: id est illa abscisio circuloz dicitur genubar. cum ergo planeta transierit ipsam abscisionem: et fuerit inter planetam: et ipsam abscisionem minus 90 gradibus erit planeta septentrionalis ascendens: et cum fuerit a 90 usque ad 180 erit septentrionalis descendens: et cum transierit hunc numerum: id est cum habuerit plus iens ad 270 erit meridianus descendens: et cum transierit hunc numerum iens ad 360 erit meridianus ascendens: hoc est esse planetarum in semetipsis.

O esse autem planetarum ad inuicem tractemus. id est quod accidat 5 planetis erga luminaria: et dicamus ex hoc quod dicit Ptolemeus de almugea hoc est de visione inuicem faciei ad faciem: hoc est cum fuerit iter planetam et solem: dum fuerit planeta a sole occidentalis. id est dum sequitur solem tantum quantum est iter domum illius planete et domum solis de signis: aut cum fuerit iter ipsum planetam et lunam cum fuerit orientalis a luna. id est dum succedit luna tantum quantum est iter domum planete et domum lune ex signis. id est cum fuerit planeta tantum distans a sole post quantum distat domus eius a domo solis: sicut de luna dicitur: quod cum planeta successerit soli et fuerit a sole saturnus. id est in 6 signo: et iupiter in 5. mars in 4. venus in 3. mercurius in 2. tunc dicitur esse in almugea solis. Similiter cum fuerit inter unumquodque planetam et lunam succedentes hic numerus signorum uniuscuiusque planete: tunc ille planeta dicitur esse in almugea lune.

De ductoria. id est securitate planete.

Ex hoc ductoria planete. id est ut sit planeta in suo haim. id est in parte sibi propria et in aliquo angulo ascendente: et aliquod luminarium: sicut in loco sibi simili in quadrante: videlicet in aliquo angulo: ita quod sit planeta in die orientalis a sole: in nocte occidentalis a luna et omnis planeta dicitur esse in sua ductoria secundum quosdam cum fuerit iter planetam orientalem a sole 60 gradibus. Et omnis planeta ex quo tegitur a radijs solis donec appareat de subradijs.

Differentia

vocatur cōbustus: & dum incipit intrare radios dī incepisse cōburi: & dum abscōditur
 sub radijs & fuerit ppe solem per 12 gra. dī oppressus & cū fuerit cū sole in vno gra
 du fuerintq; iter eos 16 minuta: vel infra: & latitudo eius silt 16 minutoꝝ vocatur
 vnitus: & cū trāserit eādē vnionē petēs exitum donec videat vocat euasus. Et exq;
 apparēt tres altiores de subradijs & incipiūt oriri. i. apparere mane ante solem: hoc est
 cū fuerint ppinquiores circulo hemisperij oriētalīs donec veniāt ad oppōnē vocant
 oriētales dextri: & ex quo trāserint oppositionē donec p̄iungant itēz soli vocant occi
 dētales sinistri. Venus ꝑo & Mercurius ex quo separāt aliqs eoz a gradu solis in
 medio retrogradationis sue: & apparēt eūtes donec cōburant a sole in sua directione
 vocant oriētales: & ex quo separant a sole in medio directionis sue donec iterū cōbu
 rant in retrogradatione sua vocant occidētales: & cū fuerint in ortu suo. i. cū fuerint
 oriētales vocant dextri: & dicunt esse masculi. & in occiduo suo. i. cū fuerint occiden
 tales vocant sinistri seminei: & tūc sunt fortiores. Tres ꝑo altiores postq; exeunt de
 subradijs solis vocant oriētales & dicunt augmētari in fortitudine vsq; ad 30 gra. a
 sole & vocant post hoc vsq; ad 30 gra. alios oriētales fortes vel fortiores: & cū trāsie
 rint solē 60 gra. vocant planete oriētales eūtes ad debilitatē donec veniant ad retro
 gradationē: & tūc noiant oriētales retrogradi: donec sint & veniant in oppōnē: & post
 hoc erūt occidētales retrogradi cū trāserint oppōnē: donec pueniāt ad directionē: &
 deinde a directione vsq; ad 60 gra. post directionē donec sit lōgītudo eoz a sole 30
 gra. dicunt occidētales fortes: deinde a lōgītudine 60 gra. post directionē dicunt oc
 cidētales eūtes ad debilitatē deinde fiūt occidētales debiles donec itrent sub radijs
 solis. Inferiores quoq; ex quo sepanā a sole: & ipsi sunt retrogradi vocant orienta
 les debiles: sicq; esse nō desistūt donec veniāt ad directionē suam: & tūc fiunt orienta
 les fortes: donec lōgītudo eoz sit a sole sicut lōgītudo solis ab eis fuit dum ceperāt de
 bilitari eūtes ad retrogradationē: deinde fiunt orientales debiles donec supponant ra
 dijs solis post hoc sunt p̄iuncti: deinde cōbusti eūtes ad apparitionē donec videant:
 & ex quo separant a sole in directione vsq; ad 60 gradus sunt fortiores: & a 60 vsq;
 ad horā sue retrogradationis erūt occidētales fortes: donec fuerint cum sole: & tunc
 erunt debiles: & planeta cuz exierit de subradijs solis: & nulli planete iunctus fuerit dī
 citur q̄ sit in lumine suo: & hoc est esse planetarum cum luminaribus.

De his que accidunt planetis ad seinuicem.

A Sse autem illoꝝ erga seinuicem hec sunt. s̄ p̄iunctio. i. cum fuerint duo plane
 te in duobus signis aspiciētibus se & fuerit leuior in signo suo minus gradibus
 q̄ fuerit ponderosior in signo suo: fuerintq; inter eos 6 grad. vel infra: tunc dī q̄ le
 uior eat ad p̄iunctionem pōderosioris: & cum gradus eoz fuerint equales perficitur
 p̄iunctio eoz: & cum trāserit eum erit ab eo separatus & p̄iunctio hec dī p̄iunctio lō
 gitudinis. Cōiunctio ꝑo latitudinis est: vt duo planete iungant per latitudinē. Et
 si fuerit applicatio p̄iunctionis opz: vt sit latitudo eoz equalis in vna parte: & si fuerit
 coniunctio ex oppositione opz vt sint latitudines eoz equales: ita vt latitudo vnus
 sit ascēdens in septentrione: & alterius descendens in septētrione vel vnus ascendēs
 in meridie: & alterius descendens in meridie: aut si fuerit applicatio ex aliquo alioꝝ
 aspectuum: hoc est q̄ sit latitudo vnus septētrionalis ascendens: & alterius meridia
 na descendens: & ecōuerso in meridie: & hec est applicatio latitudinis que dicta est.
 Et cum separāt vnus planeta ab alio & nulli planetaz iungit quādiu in eodem si
 gno fuerit dī cursu vacuus. Et cum fuerit planeta in aliquo signo: & aliqs planeta
 non aspexerit hoc signuz alter planeta quādiu in eodē fuerit dī feralis vel syluestris.

Et cum separaf planeta leuis a planeta pōderofiori z iunctus fuerit alteri: trāffert naturā primi ad scōm. Trāffert etiam planeta naturā alio modo hoc est vt planeta leuis iungat planete pōderofiori se: z ipse ponderofior itez alteri se ponderofiori: tunc medius trāffert naturā leuiozis ad pōderofiozem. **C** Si aut nō iungit vnus istoz alteri: sed iungit vterq; alteri: tunc si aspererit ille tertius planeta aliquoz locoz circuli reddit lumē eoz ad locum ipm: z hoc vocat redditus luminis. **I**tez si vnus planeta non iungit alteri: sed alter planeta tertius in vtrosq; trāstulerit lumen: tūc hec coniunctio dī etiam redditus luminis. **C** Sequit phibitio z fit duobus modis. **U**no. s. ex coniunctione hoc est cum fuerit tres planete in vno signo: sed in diuersis gradibus: z fuerit pōderofior plus gradibus: tūc ille qui est medius phibet priorem illum. s. qui est minus gradibus ne iungat ponderofiori donec ptranseat euz. **S**cōdo modo vt duo planete sint in vno signo: z leuioz iungat pōderofiori: alter quoq; iungat eidem ponderofiori per aspectū: ille ergo qui est cuz eo in vno signo aspiciētem phibet a ponderofioris coniunctione: si fuerint tñ gradus illius qui iungitur: z ipsius qui aspicit equales. i. vnus numeri. **S**i vō ille qui aspicit fuerit ppior gradui ponderofioris erit cōiunctis aspicientis. **E**t si coniungit planeta dño illius signi in quo fuerit: vel dño exaltationis seu dño ceteraz dignitatum in quibus fuerit: dicit pulsare. i. mittere naturaz illius planete dñi: scilicet eiusdem dignitatis ad euz. **E**t si fuerit planeta in aliqua dignitatum suarum z fuerit iunctus alij planete qui habeat etiam partem dignitatis in eodem loco mittit ei etiam vtranq; naturam suam: scilicet z illius cui iungitur: z hec missio cōmuniter vocatur alcohol: id est receptio.

Nunc sequit redditus. i. qñ iungit planeta alicui planete qui cōburit. i. q fuerit sub radijs solis vel fuerit retrogradus redditq; ei vtutē pp debilitatē suā quā nō valet retinere: tūc si fuerint vtriq; planete in angulo vel succedētib; anguloz erit redditus cū p̄ficuo: s̄lr si fuerit q coniungit ei tñ in angulo: z ille cui coniungit receperit eum. **S**i aut fuerit planeta qui iungit cadēs ab angulo z ille cui coniungit in angulo vel in sequēti anguloz: aut si vtriq; fuerint cadentes erit redditus cū detrimento.

Inde sequit almenē. i. refrenatio que fit qñ planeta vult coniungi alteri: s; ante qz iungat accidit ei retrogradatio z sic destruit eius coniunctio. **H**āc seqt alichoz rad. i. p̄trarietas accidēs vel iterpositio: z hec fit cū aliqs planeta leuis fuerit multoz graduū in signo z alter illo ponderofior minus gradibus. tertius quoq; leuiozi p̄mo volens coniungi pōderofiori: sed ante qz ei coniungat fit retrogradus ille leuioz qui habet plures gradus z iungitur z applicat illi ponderoso: z transiens illum iungit etiam alteri planete leuiozi: z sic destruit coniunctio illius prioris cum ponderoso.

Sequitur alfaçim. i. frustratio. h̄ quoq; fit cum aliqs planeta petit coniunctionez alterius planete: sed ante qz perueniat ad eum mutat iste in aliud signuz z erit aliquis planeta in paucis gradibus aspiciens ipsum signum z erunt radū eius in initio signi. **E**unq; erit sequens planeta de primo signo iungitur isti aspicienti z annullatur coniunctio quam habebat cum illo: scilicet cum primo.

Hinc sequit abscisio luminis hoc est qñ aliqs planeta petit coniunctionē alterius z fuerit in scōdo signo a signo illius cui iungit alter planeta: sed ante qz iungat ei prius fit ille qui est in scōdo signo retrogradus: coniungiturq; ei z abscindit lumē suū a planeta qui volebat coniungi ei: s̄lr si fuerit planeta iens ad coniunctionez alterius planete: z ipse alter planeta cui vult iungi petat coniunctionem alterius planete se ponderofioris: sed ante qz pueniat leuis ad gradus ponderofioris iungitur ipse pōderosus alteri seipso ponderofiori: z abscindit lumen illius a planeta primo leuiozi.

Differentia

De locis fortunatis & malis.

Sunt quoque his planetis loca in quibus profortantur et in quibus debilitantur: & loca in quibus fiunt fortune: et loca in quibus fiunt mali. Sed loca in quibus fiunt fortune sunt haec: ut scilicet sint in aspectibus bonorum. id est in aliquo aspectu utili. scilicet sextili: aut in trino aspectu qui a quibusdam ita nominatur exagona radiatio quoque ac trigona: et ut sint mali cadentes ab eis sintque separati ab infortuna: et iuncti fortune: aut sint obsessi a fortunis vel radijs eorum. id est ut sint inter duas fortunas vel inter radios fortunarum. Nec est enim obsessio ut habeat planeta fortunam vel radios eius ante se et aliam fortunam: vel eius radios post se. Et quidam vocant hoc altifert. id est veneratio: aut sint uniti cum sole in uno gradu: aut sint in aspectu eius sextili: siue trino vel simili aspectu lune et luna tunc sit fortunata: et ut cursu sint veloces aucti lumine et numero: aut sint in dignitatibus suis vel in suo haim. id est in sua similitudine ut sit videlicet planeta masculinus in signo masculino: et femininus in signo feminino: et diurnus in die super terram et in nocte sub terra et nocturnus in nocte super terram: et in die sub terra et reliqua et ut sint in signis in quibus habuerint dignitates seu potestates suas: vel in gaudijs suis vel in gradibus lucidis recepti: et ex fortitudine eorum est ut sint ascendentes in septentrione: aut sint septentrionales: vel sint ascendentes in circulo augis sue: aut in statione secunda: hoc est quando fuerint in statione ubi dirigantur a retrogradatione: aut sint exeuntes de subradijs solis: aut sint in angulo: vel in sequenti eius: aut sint tres altiores orientales a sole: quod si eum aspererint sextili: aut trino aspectu: erit illis hoc augmentum fortitudinis: aut fuerint in quartis masculinis et sol cum fuerit in illis quartis masculinis: aut in signis masculinis erit fortis etiam nisi sit in libra: quod ibi cadit. Et ex fortitudine trium inferiorum est ut sint occidentales a sole: aut in quartis femininis: et ex fortitudine lune est ut sit in nocte super terram et in die sub terra in loco feminino: vel in signo feminino: et cum fuerit in exaltatione solis.

De infortunio planetarum.

Ex infortunio non planetarum et destructione eorum est ut sint in coniunctione malorum: aut in oppositione eorum: vel in eorum tetragona: aut trigona: aut exagona radiatione: aut si fuerit iter eos et corpus mali vel radios eius minus termino planete: vni aut fuerint in terminis malorum: aut domibus eorum: aut sint mali elevati super eos a 10 vel 11 a locis eorum: et multo deterius si sol non receperit eos. Aut fuerint in coniunctione solis: vel oppositione eius: vel in tetragona radiatione: aut fuerit in capitibus suorum genachar: aut cum caudis suis: aut cum capite draconis vel cauda sintque iter eos et iter aliquem istorum scilicet locorum genachar 12 gradus vel infra: et maxime si fuerit Luna in aliquo eorum: sicut et Sol tunc magis impeditur ab eis. id est a capite vel cauda cum fuerint iter ipsum et unum eorum etiam 4 gradus ante vel retro: aut cum fuerint planete obsessi iter duos malos: hoc est ut sit planeta in signo aliquo et cum eo malus: vel radius eius ante se: et malus vel radius eius post se: aut separetur a malo per coniunctionem vel per aspectum: et iungatur tali modo alteri malo: aut fuerit malus: vel radius eius in signo quod est ante eum: id est in secundo ab eo: et in signo quod est post eum: id est in 12 ab eo fuerit alter malus: vel radius eius. Similiter dicitur de signis quod sint obsessa. Quod si aspererit fortuna vel sol eundem planetam obsessum: vel signum obsessum a trino: vel a sextili aspectu fueritque iter eum et coniunctionem minus septem gradibus solvetur ipsa malitia vel obsessio. Et ex hoc etiam est ut sit planeta retrogradus: vel sub radijs solis combustus: aut cadens ad ascendente: et ex debilitate eorum est: ut sint tardi cursu: aut in statione prima: hoc est quod stant: ut retrogradi fiant aut sint in gradibus tenebrosis: aut sint masculini in signis femininis:

femininis: et gradibus femininis in die sub terra: et in nocte sup terrā: aut sint femi-
ni in signis masculinis: et in gradibus masculinis in nocte sub terra: et in die sup ter-
rā: aut sint in oppositione dignitatū suarū: seu ptatum: aut descēdentes in meridie vel
meridiani: aut cadētes ab angulis: vel a succedētibus anguloꝝ: aut in domibus cadē-
tibus: aut sint in via cōbusta que es medietas vltima libre: et p̄ma medietas scorpior-
nis: aut iungan̄ planete retrogrado vel impedito seu cadēti ab angulis: aut nō sint
recepti. Aut sint tres altiores a sole occidētales: aut in quartis femininis: et debilitas
solis est: vt sit in signis femininis: aut in quartis femininis: nisi sit in domo nona: et
debilitas trium inferiorum est vt sint orientales: aut in quartis masculinis.

C De amicitia et odio planetarum.

A T dicit̄ in planetis q̄ sint qdam eoz se inuicem diligētes et odientes: nā de di-
ligentibus qdam antiquoz dixerunt q̄ Iuppiter diligit oēs planetas et sit ami-
cus eoz et ipsi illius preter martē. Veneris amici sunt oēs planete et oēs diligunt euz
preter saturnum. Saturni autez amici sunt Iuppiter Sol et Luna: et inimici eius
Mars et Venus et ipsa plus hz eū odio. Et amica martis est Venus et ceteri pla-
nete odio hnt eum et plus Iuppiter et Sol. Solis nō amici sunt Iuppiter et Ve-
nus et inimici Mars Mercurius et Luna. Mercurij amici sunt Iuppiter Ve-
nus: et Saturnus tm̄: et inimici eius sunt Sol et Luna et Mars. Lune aut amici sunt
Iuppiter et Venus et Saturnus: et inimici Mars et Mercurius. Capitis draconis
amici sunt Iuppiter et Venus: et inimici Saturnus et Mars. Laude nō amici Sa-
turnus et Mars: inimici Sol et Luna Iuppiter et Venus. Et sunt alie spēs inimici-
tie: cū fuerint duo planete hntes domos suas oppositas: vt Mars et Venus: et cum
piungun̄ dī apertio portaz. Tertia quoq; spēs inimicitie est vt sint duoz planetarū
exaltationes opposite. Fortior autem planetarum amicitia est: vt concordet plane-
ta cum planeta in natura et in qualitate atq; substātia et ptate sicut concordat Mars
cum sole: q; vterq; p̄cordat in caliditate et siccitate et acuitione et celeritate: et est dñs
exaltationis eius in qua appar et eius fortitudo: et vti p̄cordat Luna et Venus in fri-
gore et humiditate: et est domina exaltationis eius. Cum autem cōcordauerint duo
planete in natura et substātia: vt Iuppiter et Venus sunt amici.

C Differentia quarta in expositione nominuz astrologoz.

A T prosequamur nunc expositionē nominuz astrologoz qbus vtuntur astro-
logi: et initium hoz est. Coniunctio et res significantes destructiones seu
mutationes que fiunt in hoc seculo ex piunctionibus: quaruz numerus est
sex: maior aut oibus coniunctionibus est piunctio saturni et iouis in initio arietis et
hic fit in 960 annis. Secunda autē eoz coniunctio est in initio vnuscuusq; tri-
plicitatis et hic fit in 240 annis. Iungun̄ aut in vnaquaq; triplicitate duodecies:
et fortassis faciunt in vnaquaq; triplicitate 13 piunctiones: deinde mutatur eoz
coniunctio ad triplicitatē que huic succedit. Tertia aut piunctio saturni et martis
in initio cancri que fit in oibus 30 annis. Quarta quoq; est piunctio iouis et sa-
turni in vnoquoq; signo que fit in oibus 20 annis. Quinta est descētio luminaris
maioris in punctum eqnoctij vernalis t̄pis. s. ingressus solis in capite arietis que fit
in oī anno. Sexta est piunctio luminarium et oppositio eoz que fit in dimidio cu-
iusq; mensis lunaris. Et qñ dicit̄ ascendens piunctionis dicitur vel significat̄ ascen-
dens mundi. i. signum qd ascendit hora introitus solis in predictum punctum equi-
noctij vernalis in initio. s. illius anni in quo debet fieri coniunctio predicta.

Differentia

C De animodar. i. gradus ascēdentis natiuitatum inuestigatione.

Et post hoc est animodar qđ est inuestigatio gradus ascēdentis alicuius natiuitatis: et putāt multi astrologoz qđ inueniāt per eū verus gradus ascēdentis natiuitatis alicuius: sed hoc falsum est: et hoc iā patefeci in libro meo quē feci de animodar: sed inuenit p eūdem dignior oibus gradibus circuli post gradū ascēdentis in eadē hora s̄m cursum nālem: et p̄cordat multotiens. i. accidit aliqñ qđ inueniāt per eum verus gradus ascēdentis. Cuius rei cognitio est vt p̄sideret gradus p̄iunctionis vel gradus p̄uentionis que fuerit ante ipsam natiuitatē: et si fuerit p̄iunctio illi natiuitati p̄pior vocat̄ ipsa natiuitas p̄iunctionalis: et si fuerit p̄uentionis illi p̄pior d̄ p̄uentionalis. i. in qualicūq; eaz fuerit natiuitas in p̄iunctione. s. vel p̄uentione eodē modo et noīe natiuitas p̄dicta nuncupat̄: et qđ gradus p̄iunctionis est idē gradus in quo iungunt̄ luminaria: ideo nulla est inq̄sitiō: nec idiget expōne: in p̄uentione at̄ qđ vnūqđq; luminariū est in gradu suo. i. in diuersis gradib⁹ oppositis ideo. Necesse est nobis scire quē horū graduū velit itelligi gradū p̄uentionis: et iā dixit P̄tolome⁹: qđ gradus illius luminaris qđ fuerit sup̄ terrā est gradus p̄uentionis: et qđā sapientū dixerūt qđ si euenerit in p̄uentione qđ vnū luminariū sit in gradu orientis et alter in gradu occidētis: tūc gradus orientis erit gradus p̄uentionis. Et dixit Uellius: qđ gradus p̄uentionis est gradus in quo fit impletio volēs itelligi gradū lune: sed qđ hoc est opus P̄tolomei opz in hoc nos redire ad eius sniam. cum ergo gradus p̄iunctionis vel gradus p̄uentionis certissime patuerit p̄stitues gra. ascēdentem p̄ extimatione et hore natiuitatis et quatuor angulos et reliquas domos: deinde aspicias gra. p̄iunctionis: vel gradū p̄uentionis que fuerit ante natiuitatē: et qs planetaz in eo fuerit dignior vel fortior in eadē hora p̄iunctionis vel p̄uentionis per multitudinē dignitatū seu ptātum. i. p̄siderabis qs planetaz habeat maius dñm in eodem loco. Hunc ergo planetā equabis ad hōram opinatā natiuitatis. deinde aspicias vtrū sit gradus illius planete in signo in quo est p̄pior gradui 1 o domus aut gradui ascēdentis et cui horū p̄pior fuerit s̄m numez facies hunc angulū in figura ad instar gradus ipsius planete et eius minuti: et diuides 1 2 domus p̄ eum. Dixit P̄tolomeus si planete plures p̄uenerint in dominio eiusdē loci et fuerint equales in fortitudine cōstitues dñm loci illum qui fuerit dñs hore: vel qui fuerit dñs haim: qđ si in hoc etiam p̄uenerint cōstitues eum qui velocius d̄ mutari ab esse suo ad id qđ fuerit melius. i. cum qui voluerit exire de aliquo signo in quo fuerit: et intrare aliud in quo habuerit plures dignitates: vel si fuerint tres superiores orientales a sole eliges eum qui soli fuerit propinquior et non fuerit sub radijs. Si ō in angulo fuerit ille est eligendus qđ gradui eiusdem anguli fuerit quo ad numerum propinquior: et hoc itellige.

Ex hoc sequit̄ hylech. i. locus vite in natiuitatib⁹ cui⁹ scia est: vt primo aspicias horā natiuitatis: que si fuerit in die accipies a sole: qđ si fuerit ante gradus signi ascēdentis p̄ 5 gradus aut ifra: aut fuerit in decima vel vndecima siue masculinū fuerit ip̄m signū seu femininū aptus erit: vt sit hylech. Si aut̄ fuerit in his trib⁹ locis scilz in septima vel octaua vel nona in signo mas. silr aptus erit: vt sit hylech. Si ō fuerit in his tribus locis in signo feminino nō erit aptus: vt sit hylech. Hinc aspicias ad Lunā que si fuerit in ascēdente vel in scda vel tertia: aut in septima vel octaua erit apta vt sit hylech: siue masculinū siue femininū fuerit signū. Et si fuerit ante gradum signi ascēdentis p̄ 5 gradus vel ifra: aut fuerit in decima vel vndecima: aut in quarta vel qnta vel in septima in signo feminino apte hylech. Si autē fuerit in aliquo istoz locoz in signo masculino nō erit apta vt sit hylech si fuerit i die natiuitatis. **C** Si ō

natiuitas fuerit nocturna incipiamus a luna: que si fuerit in aliquo predictoz locoꝝ: s̄m q̄ pdiximus erit apta vt sit hylech. Si aut luna nō fuerit in eis aspicias post hoc ad solē: qui si fuerit ante gra. septime per 5 gra. vel infra: aut si fuerit in quarta vel in quinta erit aptus vt sit hylech siue signū fuerit masculinum siue femininū. si s̄o fuerit ante ascēdētem 5 gradibus vel infra: aut in ascēdente: vel in scda in signo mas. aptabit etiam hylech. Si autē fuerit in aliquo istoz locoꝝ in signo femi. non erit aptus vt sit hylech. ¶ Qd si luminarium aliqd nō fuerit aptū hylech. Aspice post hoc natiuitatē: vtrum sit punctionalis aut puentionalis. i. vtrum sit post punctionem vel puentionem. Qd si fuerit natiuitas punctionalis z fuerit gradus punctionis in aliquo anguloꝝ: vel in succedenti angulo: erit in loco apto vt sit hylech. Si s̄o predictus gradus fuerit cadens ab his octo locis. i. ab angulis z a succedentibus angulis non erit hylech. Aspicias tūc graduz partis fortune: qui si fuerit in aliquo anguloꝝ vel in succedentibus angulis: erit in loco apto vt sit hylech. ¶ Si s̄o cadens fuerit ab his 8. locis non erit aptus vt sit hylech. Aspicias post hoc gradū ascendentis z pstitues eū hylech. ¶ Si s̄o natiuitas puentionalis fuerit: incipies a gradu puentionis. Aspiciasq; eum sicut prius fecisti in gradu punctionis: z post ipm gradū partis fortune: post ipsum gra. ascendentis eo ordine quo pdiximus in gradu punctionis. De sexu aut signoz non curabis. i. nō aspicias vtrum sint signa illa mas. vel femi. nisi t̄m modo in luminariibus: hoc est gradu punctionis vel puentionis z ascendentis z partis fortune non p̄sideres vtrū sint in mas. signis vel femi. tam in angulis q̄ in succedentibus anguloꝝ: sed hec quatuor tātum erūt tūc apta hylech cū fuerint in his octo locis. i. in angulis vel succedentibus eoz: si s̄o fuerint in locis recedentibus. i. cadentibus ab angulis nō erunt apta vt sit hylech. Apparet itaq; q̄ sol sit hylech aptus in die z nocte super terrā z sub terra in vndecim locis: sup terraz in 6 locis z sub terra in 5. Luna quoq; apta erit vt sit hylech in die z nocte sup terram z sub terra s̄fr in vndecim locis sup terrā in 5 z sub terra in 6. sed si fuerit luna in his locis: sub radijs solis non erit apta vt sit hylech. Aspicias aut hylech in angulis z succedentib⁹ eoz s̄m q̄ equantur 1 z 2 domus circuli per gradus horarum ascendentis s̄m q̄ exponit eius opus in canone planetaz. i. in libro cursuum planetaz. Lunq; equaueris domos hoc modo: omnis planeta qui fuerit ante gradum signi ascendentis vel cuiuslibet domus per 5. gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo que ei succedit: z ois locus ex locis que predictimus est aptus vt sit hylech: si aspererit eum aliquis dñozum illius qui sit dominus domus: aut dominus exaltationis: aut dominus termini: aut triplicitatis: aut dominus faciei: z si non: non erit aptus vt sit hylech.

¶ De alcochoden.

Ex hoc sequit̄ alcochoden qui est significator vite. i. dñs annoꝝ: vel dans annos quem eū vlueris scire z iam prenosti hylech eo ordine quo predicti: aspicias dñm domus hylech: aut dñm exaltationis eius: aut dñm termini eius: aut dñm triplicitatis: aut faciei eius quis hoz fortior fuerit z autentior in loco hylech: z si aspererit hylech erit dignior alcochodē. q̄ si nō aspererit hylech q̄ fuerit pluris auctis aspicias eum qui fuerit auctis minoris donec inuenies aliquem ex illis qui aspiciat: q̄ si nō aspererit hylech nō poterit ille locus esse hylech: z tūc queres ab alio hylech z iterum queres ab eodem scdo hylech alcochoden eo ordine quo predictimus: q̄ si equales fuerint duo planete vel tres in auctoritate gradus hylech: z aspererit vterq; erit dignior alcochoden qui fuerit fortior ex loco. Si s̄o fuerint equales in fortitudine loci. scilz vbi fuerint ipsi planete erit ille dignior alcochoden qui propior fuerit

Differentia

gradui hylech. **C**uibusdam autem videbatur melius incipere a dño domus qui si aspexerit hylech ponebant euz alcohoden et non considerabant aliter: et si non inuenissent dñm domus aspicientē hylech accipiebant dñm exaltationis quem si aspicerent viderent hylech ponebāt alcohoden eum et non considerabant alium preter eum: similiter faciebant de dño triplicitatis termini atq; faciei per ordinē: et erat Dorothius preponens dñm termini in hoc dño domus. Et qdam dixerunt qd si equales fuerint duo planete vel tres vel plures in dignitate: et in p̄p̄nuitate aspect⁹ gradui hylech ille erit alcohoden qui erit in loco laudabili a sole: idest qui fuerit cum sole in vno gra. per. 16. minuta: aut infra: vel p̄p̄nuior gradui anguli: aut in initio ortus sui: idest cum mane apparuerit: aut fuerit in statione sua secunda: vel in aliquo eius esse scilicet laudabili a sole sicut prediximus ipse erit alcohoden. Quod veruz est de tribus superioribus quum precesserit eos sol sicut euadunt de cōbustione, inferiores hō meliores sunt occidentales: q; velociores sunt a sole: et sic fugiunt combustiones. Si hō gradus Solis fuerit hylech: et fuerit in Ariete vel in Leone erit Sol hylech: et alcohoden simul et non considerabitur alius alcohoden p̄ter eum: similiter si fuerit gradus Lune hylech: et luna fuerit in Tauro: vel in Cancro habeto eam pro hylech et alcohoden: simul et non considerabis alcohoden alium preter eam.

Almutam hō est qui p̄est natiuitati: ab eo significat esse nati post hylech et alcohoden: et ipse planetis ceteris ē pluris auctitatis: i. ascendere in locis luminariū atq; in loco partis fortune in loco quoq; p̄iunctionis vel p̄uentionis que est ante natiuitatē. Qd si p̄fuerit aliqs planeta duob⁹ locis aut tribus aut quatuor aut plurib⁹ p̄e multitudine pt̄atis sue erit ipse almuta. i. auctor vel significator vite post hylech: et alcohoden et p̄ eū significat esse nati: et qdā hnt eū pro alcohoden ad dādū vitaz.

De profecione signorum.

Ex hoc sequit signum p̄fectionis in annis natiuitatū atq; mūdī. Mā in annis natiuitatū scia est: vt aspicias quot anni trāsierunt nato ex annis solaribus p̄fectis accipies eosq; dando oī anno signū vnū et incipies ab ascendente nati per successionē signoz quousq; finitus fuerit numerus et signū qd succedit: est signū p̄fectionis ab ascendente signū videlz anni itrantis quē nō misisti in numero: et hoc signū p̄fectionis erit in tali gradu sicut fuit in ascendente natiuitatis: et dñs eiusdem dī alcohoden cuius interpretatio est dñs anni. Similr numerabis a signo solis vnicuiq; anno signū vnū: et erit per hoc signū p̄fectionis a sole. Similr a signo Lune et a medio celi: et a parte fortune in similitudinē gradus radice. i. puncti natiuitatis. Cuius rei exēplar est qd qdam natus est oriente capricorno. s. 17. gradu eius: et sol erat in piscib⁹. 15. gradu: et mediū celi scorpiōnis. 8. gra. et luna in libra. 15. gra. et ps fortune in leone. 17. gra. et iā trāsierūt nato tres anni p̄fecti puenitq; quartus annus ab ascendente in ariete qui est quartus a capricorno vsq; ad. 17. gradum eiusdē arietis: et erit mars alcohoden: et puenit locus solis ad geminos vsq; ad. 15. gra. eiusdē signi et puenit luna ad capricornū. ad. 15. gra. et p̄fectus a medio celi ad octo gradū aquarū: et p̄fect⁹ a parte fortune puenit vsq; ad. 17. gradū scorpiū. Cūq; puenit annus ad gradū p̄fectionis: vt ad. 17. gradū arietis in hoc exēplo: et fuerit iter ipm et similitē gradū succedētis signi ad quē dī puenire annus sequēs in eadē domo planeta vel radij eius: et vltimis scire qñ puenit p̄fectio ad ipsum planetā vel ad radios eius aspicias qd sit inter gradū ad quē pueniet annus p̄fectionis: et planetā vel radios eius ex gradibus et minutis: et multiplicabis illud per. 12. et sextam illius numeri que multiplicas vel in. 12. gradus. et. 6. vnus gradus et quot prouenerint erūt dies ex anno illo in quo fueris

fueris in quibus pueniet pfectio a gradu in quo incipit vsq; ad gradū ad quē nume-
 rasti post fiet pfectio ipsius planete. ¶ Profectio aut ex annis mūdi dixit alkindus
 est qđ fuerūt iter annū p̄iunctionis que significauit saracenoꝝ sectā z iter annū albe-
 gerat in quo cepit p̄mum p̄dicare mahometus qui fuit p̄mum annoꝝ arabū 5 2 āni
 solares z 5 7 dies z fuit ascēdens anni illius p̄iunctionis p̄dicte secte signū geminoꝝ:
 z puenit pfectio eiusdē anni ad virginē: z iter ip̄m p̄mum annoꝝ arabū: z p̄mum an-
 noꝝ iecdagird regis persaz fuerūt 3 6 2 4 dies. s. p̄fecti. Cū ergo uolueris h̄re noti-
 tiam pfectionis huius rei accipe ānos iecdagird z uerte eos in dies sicut iā exposi-
 tū est in aq̄ig. i. in libro cursuū planetaz: z adde desup dies qui sunt iter p̄mū annoꝝ
 arabū z iecdagird: z diuide hoc p 3 6 5 dies z quartā partem diei z quot diuisiones
 exierint tot erūt anni solares: z qđ remāserit ex mēsisibus z diebus erit ex anno imp̄-
 cto: qđ cum ita collectū fuerit ex annis ip̄si sunt āni solares ab initio annoꝝ arabum
 projice ergo oī anno signū vnū z icipe a uirgine z ad quodcūq; signū te p̄duxerit nu-
 merus p̄iunctionis ipsum erit signū ad qđ puenit annus mūdi ab ascēsiōne p̄iunctio-
 nis p̄dicte secte. ¶ Alijs aut extra alkindū uisum est ut adderēt sup annos iecdagird
 perfectos 6 1 annos z 1 1 mēses z 1 2 dies z 1 6 horas: ex annis persiduz qui sunt
 sine fractione. i. sine quāta diei z extēderēt hos annos in dies ac uerterēt dies in an-
 nos solares sicut prediximus z iciperent p̄ucere ab initio libze: qđ si uolueris p̄fectio-
 nem a signo p̄iunctionis secte sit proiectio a scorpione: si nō uolueris projectionem ab
 ascēdente regni minue ex annis iecdagird annos illos 3 1 7 perfidos z uerte eos in
 annos solares sicut p̄dirimus: z icipe projicere a uirgine. ¶ Rursus si uolueris profe-
 ctionem ab ascēsiōne p̄fectionis mutationis p̄iunctionis a triplicitate equatica ad
 triplicitatem igneam minue ex annis iecdagird perfectis 1 7 6 annos z uerte illos
 qui remanent in annos solares: z icipe projicere a leone z quo peruenierit numerus
 in eodem signo erit profectio uniuscuiusq; initij eorum que diximus.

¶ De directione significatoꝝ.

A Ex hoc sequit̄ ataq̄ir. i. directio: hoc est ut dirigas significatoꝝ aliquē ad aq̄le
 locū signoz z scias qđ sit iter eos ex gradib⁹ directionis accipiesq; dando unū
 cuiq; gradui annū vnū. Cum ergo uolueris scire hoc z fuerit ille significatoꝝ in ascē-
 dente quēuis dirigere ad aliquēz partē circuli minue ascēsiōnes gradus in quo fue-
 rit significatoꝝ quē uolueris dirigere per ascēsiōnes regionis de ascēsiōnibus gradus
 illius ad quem uolueris dirigere eum: z qđ remanserit erit gradus directionis: qđ si
 fuerit significatoꝝ in gradu septime minues ascēsiōnes nadir. i. oppositi gradus in
 quo est significatoꝝ de ascēsiōnibus nadir illius gradus ad quē uolueris ipsuz dirige-
 re in illa regione. Si nō fuerit significatoꝝ in medio celi vel in angulo terre: minues
 ascēsiōnes gradus significatoꝝ de ascēsiōnibus illius gradus ad quem uolueris eū
 dirigere per ascēsiōnes circuli directi: z qđ remāserit erit gradus directionis. Si nō
 fuerit ille significatoꝝ quem uolueris dirigere in aliquo loco extra quatuor angulos.
 Aspicias lōgitudinem eius ab aliquo hoz anguloꝝ qui sunt angulus medij celi atq; z
 angulus terre: hoc est ut aspicias significatoꝝ qui si fuerit iter ascēdens z medium ce-
 li: minues ascēsiōnes gradus medij celi per circulū directuz de ascēsiōnibus gradus
 significatoꝝ: z si fuerit iter 7 z medium celi: minues ascēsiōnes gradus significa-
 toꝝ de ascēsiōnibus gradus medij celi per circulū directū: z qđ remāserit: ex qualir
 cūq; hoz locoꝝ fuerit: illud diuides p partes hozaz illius diei gradus in quo fuerit
 significatoꝝ: z qđ exierit erūt hore lōgitudinis ab angulo. Et si fuerit iter ascēdens z
 angulū terre minues ascēsiōnes gradus significatoꝝ per circulū directū de ascēsiō-

Differētia

nibus gradus anguli terre. Rursus si fuerit significator iter angulum terre et 7 mi-
nues ascēiones gradus anguli terre per circulum directum de ascēionibus gradus signifi-
catoris: et quod remanserit ex qualicumque horum locorum diuides per tempora horarum diei nadir. i.
oppositi gradus significatoris: et quod exierit ipse erunt horae longitudinis ab angulo.
¶ Cumque sciueris longitudinis horas ab angulo et uolueris dirigere signatorem ad aliquem lo-
cum circuli signorum: et fuerit signator in medio circuli orientalis qui est a medio celi usque ad
angulum terre de eis qui succedunt ascendens: minue ascēiones gradus illius in quo fuerit
signator de ascēionibus gradus illius ad quem uolueris dirigere per circulum directum: et quod re-
manserit erit signator circuli directi: serua eum. Post hoc minues ascēiones illius gradus in
quo fuerit signator per ascēiones regionis de ascēionibus illius gradus ad quem uolueris eum
dirigere: et quod remanserit erit signator regionis: post hoc aspice residuum quod fuerit iter signatorum
circuli directi: et signatorum regionis: accipiesque sextam partem eius: et multiplicabis in horis longitu-
dinis ab angulo: et quod fuerit erit equatio: et si fuerit signator circuli directi minor signatore re-
gionis: addes equationem super signatorem circuli directi. Et si fuerit signator circuli directi plus
minues equationem ex eo: et quod remanserit erit gradus directionis. ¶ Item si fuerit signator quem
uolueris dirigere in medietate circuli occidentalis qui est ab angulo terre usque ad medium
celi de eo quod succedit septime minues ascēiones nadir gradus signatoris quem uolueris
dirigere de ascēionibus nadir gradus illius ad quem uolueris dirigere cum per circulum directum
et quod remanserit erit signator circuli directi. Post hoc minues ascēiones nadir gradus signato-
ris per ascēiones regionis de ascēionibus nadir gradus illius ad quem uolueris eum dirigere:
et quod remanserit erit signator regionis: deinde accipies residuum quod fuerit iter signatorum circuli
directi et signatorum regionis accipiesque sextam partem eius: et multiplicabis in horis longitudinis
ab angulo: et quod fuerit erit equatio. Post hoc aspicias signatorem circuli directi si fuerit minor
signatore regionis addes equationem super signatorem circuli directi: et si fuerit signator circuli
directi plus signatore regionis minues equationem de signatore circuli directi: et quod ex eo
exierit erit gradus directionis. ¶ Quod si fuerit signator in aliqua quarta: et locus ad quem
diriges eum in alia quarta diriges signatorem ad angulum qui ei succedit: post hoc diriges ab
angulo ad locum quemadmodum ostendi tibi directionem ab angulo et iunges utraque directio-
nes. ¶ Quod cum sciueris signatorem et uolueris scire quo ueniet directio de circulo signorum
in aliquo anno: fueritque signator in ascendente: addes numerum annorum: super ascensionem
gradus ascendentis: et facies eum arcum in ascensione regionis: et quo exierit arcus gra-
dus: de circulo signorum ibi ueniet directio in eodem anno. Si non fuerit signator in septi-
ma addes numerum annorum super ascensionem nadir gradus significatoris: et arcuabis eum
etiam in ascensionibus regionis: et quod exierit de circulo signorum: ad eius nadir ueniet
directio eodem anno. ¶ Quod si fuerit significator in decima vel quarta addes super ascēio-
nes gradus significatoris in circulo directo numerum annorum: et arcuabis eum in ascensionibus
signatoris circuli directi: et quod exierit de circulo signorum ibidem ueniet in eodem anno dire-
ctio. ¶ Si non fuerit signator extra haec quatuor loca que sunt anguli scias horas longitu-
dinis ab angulo sicut predicti: quod si fuerit significator in medietate orientali: addes super
ascensionem gradus signatoris per circulum directum numerum annorum quos uolueris et arcuabis
hoc in ascensionibus circuli directi: et quod exierit erit significator circuli directi: serua eum.
Post hoc addes numerum annorum etiam super ascensionem gradus significatoris in regione:
et arcuabis hoc in ascensione regionis: et quod fuerit erit significator regionis. Post hoc
accipies sextam partem residui iter significatorum circuli directi: et significatorum regionis: et
multiplicabis eam in horis longitudinis ab angulo et quod fuerit erit equatio. ¶ Quod
si fuerit significator circuli directi minor signatore regionis addes equationem super

significatorem circuli directi: et si fuerit plus minnes eam de eo: et quod remaserit ibi pueniet directio ex circulo signorum eodem anno. **Q**uod si fuerit significator in medietate occidentali facies cum nadir gra. signatoris sicut fecisti cum gradu signatoris in ope quod est ante eum: et quod fuerit ibidem pueniet directio ex circulo signorum in eodem anno: et locus ad quem pueniet directio dicitur locus diuisionis et dicitur termini illius loci dicitur diuisor: quod si fuerit in gradu diuisionis planeta alius aut radij eius aut prope locum ante eum dicitur hic planeta dicitur radij aut princeps diuisoris in diuisione. **S**ignatores vero quod dirigunt sunt quatuor loca. scilicet gra. ascendens et gra. Solis et gra. Lune. gra. quoque pariter fortune ac gradus medij celi. Gradus namque ascendens dirigunt ad accidentia dignoscenda que accidunt in corpore: et gra. solis ad dignitatis et exaltationis causas: honoris quoque atque regni: et Luna propter esse anime et corporis atque coniugij: et pars fortune propter acquisitiones et profectus exiguitate et largitatem: et medij celi propter magisterium et ceteras dispositiones particulares et esse eorum. **S**i autem fuerit ascendens reuolutionis alicuius annorum mundi vel natiuitatum dirigunt signatores eius secundum hanc directionem dando unicuique scilicet gradui diem unum: et hoc est quando sol intrat. V. vel aliquam quartam. Quibusdam autem videtur ut dirigant signatores anni hoc modo dando omnibus scilicet 5 9 minutis: et 8 secundis unum diem: nam directio regum et principum sic dirigunt eis a gradu medij celi per ascensiones circuli directi dando omnibus 5 9 minutis: et octo secundis unum diem: donec pueniat ad bonos vel malos planetas. Et dirigunt etiam esse regum in icolumitate: aut infirmitate ex gradu ascendens ad bonos vel malos planetas dando omnibus 5 9 minutis: et octo secundis diem unum per ascensiones regionis: et directio in reuolutione annorum mundi ad pronosticandum esse vulgi vel rusticorum a gradu ascendens sumitur sicut et ad pronosticandum esse regis a gradu medij celi: et in reuolutione annorum natiuitatum ad pronosticandum esse nati: a gradu ascendens reuolutionis dando omnibus 5 9 minutis et octo secundis per ascensiones regionis diem unum.

De algebugthar.

Ex hoc sequitur algebugthar in natiuitatibus et est directio gradus ascendens: hoc est ut aspicias gradum ascendens in termino cuius sit planete et minuas ascensiones ascendens de ascensionibus que sunt indirecto finis termini planete per ascensiones regionis: et quod remaserit accipies dando unicuique gradui unum annum et omnibus quatuor minutis mensem: et omni minuto 6 dies et erit dicitur termini dispositio annorum quod dicitur diuisor. Post hoc accipies gradus termini quod eum succedit et vertes eos et in gra. ascensionis et quod fuerit accipies dando unicuique gradui annum unum: et omnibus 5 minutis mensem: et omni minuto sex dies: eritque dicitur termini diuisor et dispositio illorum annorum. Sicut iterabis cum omni termino dicitur per successionem usque in fines vite: et si fuerit in termino alicuius planete: planeta aut radij eius erunt participes in diuisione: et hec diuisio dicitur algebugthar.

De duodenarijs planetarum et domorum.

Ex hoc duodenarie planetarum et domorum: hoc est ut aspicias quantum ambulauerit planeta in signo suo in quocumque fuerit aut gra. domus que volueris ex gradibus et minutis multiplicabisque in 12. post hoc addes de super ipsos gra. atque minuta que multiplicasti in 12. et quod collectum fuerit ex eo proice ab initio gra. eiusdem signi dans unicuique signo 30 gra. et quo fuerit finitus numerus ibi erit duodenaria planetarum ac domorum.

De nouenarijs eorundem.

Ex hoc amababarat que sunt nouenarie. Cuius scia est ut scias quantum ambulauerit planeta in signo suo ex gradibus et minutis: aut gra. domus cui volueris scire diem nouenarie. post hoc diuide signum in nouem diuisiones et vnaqueque diuisio est ex tribus gradibus et tertia parte unius gradus. Post hoc aspicias in quo nouenario ex nouenarijs

Differentia

ceciderit gradus planete aut domus. **C** Post hoc dabis p̄mū nouenarium ex signis dño signi mobilis eiusdē triplicitatis z p̄m nouenariū dño signi cuius est ip̄m signum qđ succedit donec venias ad aliquē nouenariū ex quo est gradus: eritq; planeta dñs eius nouenarij: sibi gr̄a: signuz ex quo fuerit gradus ille erat ex triplicitate arietis: erit ergo p̄mū nouenariū eiusdē signi martis dñi arietis: z p̄m nouenariū Venenis dñe tauri z nouenariū tertiu mercurij dñi geminoꝝ. Siml̄ vsq; ad nouenariū nonuz. Et si fuerit signū ex triplicitate cācri erit p̄mū nouenariū eius lune: z scđm nouenariū solis dñi leonis: z tertiu mercurij dñi v̄ginis. Et si fuerit signū ex triplicitate libe erit p̄mū nouenariū eius Venenis dñi libe: z scđm martis dñi scorpionis: z tertiu iouis dñi sagittarij. Similr̄ in triplicitate capricorni p̄mū nouenariū eius est saturni dñi capricorni: z scđm silr saturni dñi aquarij: z tertium iouis dñi piscium: deinde que sequunt̄ p̄m ordinez successionis signoz: verbi gr̄a: planeta vel aliqua domus ex domib⁹ 1 2 erat in 1 9 gradu aquarij si diuidat̄ signū p̄ nouē diuisiones erit gradus 1 9 in diuisione sexta: z qđ signū aquarij est in triplicitate libe ponit̄ primū nouenariū eius Venenis dñi libe: scđm martis dñi scorpionis: z tertiu iouis dñi sagittarij: z quartum saturni dñi capricorni: z quintum etiam saturni dñi aquarij: z sextuz iouis dñi piscium: eritq; naubahar: idest nouenarium 1 9 gra. aquarij iouis.

C Modus inueniendi dominum decani.

E Ex hoc adozogen hoc est vt diuidas ascēdens in tres partes z sit ois diuisio 1 0 graduū: dabisq; diuisionem p̄mā dño ascēdentis z scđam dño quinti signi ab eo: z tertiam dño noni: nam ascēdens 5 z 9. vna semp sunt triplicitas: verbi gratia. Aries erat ascēdens tūc ab initio arietis vsq; in decimum gradum eius est dozogen. i. decanus est mars dominus arietis. Et si fuerit ascēdens ex 1 0 gradu vsq; 2 0 gradum erit eius dozogen sol dominus leonis. Et si fuerit ascēdens a 2 0 vsq; in finem eius erit dozogen iuppiter dominus sagittarij.

E Ex hoc sequit̄ dñs orbis in natiuitatibus qđ est vt aspicias dñm hore in qua orit̄ natus dabisq; ascēdens z dñm hore anno p̄mo natiuitatis eius z significabitur per esse eius. i. dñm hore sanitas vel infirmitas corporis nati sicut significat̄ per dñm ascēdentis radicis. i. natiuitatis: z dabis dñm secūde hore ab ea secūde domui ab ascēdente in scđo anno z significabit̄ per esse suū in eodē anno esse substātie zc. sicut significat̄ per esse dñi domus substātie: z dabis dñz tertie hore ab ea tertie domui ab ascēdente tertio anno z significabit̄ per esse illius in eodē anno esse fratrum z sororum z ceteroz sicut significabit̄ per esse dñi tertie domus: z dabis dñm hore quarte domui quarte ab ascēdente in anno quarto: z significabit̄ per esse suum in eodem anno esse patrum z eoz que significant̄ per domum quartaz. Similr̄ facies de dñis aliaz horaz per successionē z dabis. i. dñm vnus cuiusq; hore domui ex domibus radicalibus dabiturq; dño hore 1 2 ab hora natiuitatis domus 1 2 ab ascēdente radicis: z annus 1 2 z dñs prime hore a natiuitate erit dñs ascendentis radicis z ē dñs anni decimi tertij z dñs scđe hore ab ea erit domus substātie z anni decimi quarti dñs: z sic per ordinem de alijs. Et nominat̄ dñs hore prime dñs ascendentis hore: z dñs secūde hore dñs hore domus substātie z dñs hore tertie dñs hore domus fratrum z sic de alijs. Similr̄ dñs vnus cuiusq; harum horaz nominat̄ nomine domus: z nominatur etiam orbis dñs z significatur per eum omni anno sicut significatur per alcochoden: hoc est per dñm anni: z quidam astrologorum ponūt dominum orbis: scđm scđm ascendentis radicis anno primo z scđo anno planetā qui huic succedit: z in tertio anno planetam qui huic succedit sicut dictum est in domino hore.

A Ex hoc sequitur alfridarie dispositio: hoc est cum natiuitas fuerit diurna pres-
erit in initio vite dispositioni eius fridarie sol p̄m quantitatem annoꝝ fridarie
eius qui sunt decē: post hoc planeta qui succedit soli qui est venus cuius fridarie anni
sunt octo: et post venerē planeta qui succedit ei et est mercurius: et anni eius sunt tres
decim deinde luna: et anni fridarie eius sunt nouē; deinde saturnus et anni fridarie
eius sunt 11. deinde iuppiter et anni fridarie eius sunt 12. deinde mars et anni fri-
darie eius sunt 7. deinde caput draconis et anni fridarie eius sunt tres: post hoc cau-
da: et anni eius fridarie sunt duo sunt autē anni collecti simul 75 anni. post hoc reuer-
titur dispositio ad solē: et similiter vsq; ad vltimum planetaz. **C** Si autē fuerit natiui-
tas nocturna incipiet dispositio vite nati a luna disponetq; annos fridarie eius qui sūt
nouē: similiter planeta post planetā sicut prediximus in sole. Cūq; disposuerit planeta
annos fridarie sue disponet pprie p̄mam septimā solum. i. septimā partē fridarie sue:
deinde participat ei in sc̄da septima: planeta qui eū succedit: post hoc participat ei in
tertia septima planeta tertius qui succedit sc̄dm: et ita donec participat ei planeta qui
est ante eum in vltima septima ex annis fridarie eius: et est vnicuiq; iudicium cū par-
ticipatur alteri super natiuitate: verbi gratia quous sol disponat per decem annos oēs
tñ isti decem diuidunt in septem partes: quaz p̄mam septimam disponat ipse sol: se-
cundam p̄o septimā disponat alius planeta qui succedit soli. s. venus. deinde alius pla-
neta qui sequitur venerē qui est mercurius disponat tertiam septimam partem et sic de
alijs successive: et idem de luna dicendum est in nocturna genitura.

A Ex hoc sequit almanar. i. supeminētia qua dī q̄ planeta vadit sup planetam:
hoc est vt aspicias cursum planete mediuz et locū eius equatū: et si fuerit locus
eius equatus minus medio cursu eius erit ascēdens a medio circuli sui vsq; ad sumi-
tatez circuli: et si fuerit locus eius equatus plus medio cursu erit descēdens a medio
circuli sui vsq; ad infimum eius: et si fuerit locus eius equatus equalis medio cursu
erit in medio circuli sui deinde locus planete minus de medio cursu suo postq; hoc
certissime cognoueris. i. locū equatū: vel ecōuerso minozē de maiori eoz subtrahēdo
et multiplicabis qd remāserit per septē et diuides per 22 et qd de diuisione exierit erit
hoc oī planete pro quātitate ei⁹ ascētionis vel descētionis. De venere et mercurio ac-
cipimus qd est iter vtraz loca. i. qd est iter locū solis et veneris et mercurij et facimus
vt supra: qz per hoc scimus qd eoz fortior sit in circulo augis: sed venus et mercurius
cum fuerit aliqs eoz orientalis et fuerit locus eius equatus minus loco solis accipies
residuū qd est iter locū solis et locum eius: faciesq; cū eo quēadmodū feceris vt dcm
est in planetis altiorib⁹ ex multiplicatione et diuisione. **C** Et ppior ac fortior sit signi-
ficatio planetaz duz abierint sup seinuicem. i. dum abierit alter sup alterum in iun-
ctione. **C** In oppōne autē et in quarto aspectu erit significatio eorum minus apparēs
et debilioz. **C** Et tñ cū vnus illoꝝ fuerit ascēdens et alter descēdens tūc ascēdens
eorum vadit supra descēdentem. **C** Cum p̄o ambo fuerint descēdentes: ille qui fue-
rit minoris descētionis vadit sup illū qui fuerit maioris vel pluris descētionis. **C** Si
autē ambo fuerint ascēdentes ille qui est maioris ascētionis vadit super illum qui fue-
rit minoris ascētionis. **C** Dicit quoq; et alio modo: id est vt scias latitudinē vtrorūq;
planetarum: qz septētrionalis eoz vadit sup meridianum. Et si fuerint ambo septē-
trionales ille qui fuerit pluris latitudinis vadit sup eū qui fuerit minoris latitudinis.
C Si autē fuerint vtriq; meridiani ille qui fuerit minoris latitudinis vadit sup eū q
fuerit maioris latitudinis ideoq; dī q̄ luna vadit sup ionem in his duobus opibus.
Similiter si fuerit aliqs duoz planetaz in medio circuli sui et nullam latitudinē hñs

Differentia

nūc ascēdens in circulo suo z septētrionalis vadit sup eū q caret latitudine z vadit ipse qui sine latitudine est sup descēdentē z meridianū. Et ex hoc aptio portaz dī cū iungitur planeta inferior planete superiori z fuerint cum hoc domus eorum opposite.

Que specialiter fit quando est introitus solis in libra.

A Ex hoc seq̄r albuçic z est res q̄z valde suabāt idi. Nā ipsi numerāt post p̄iun-
ctionē solis z lune 1 2 horas z applicāt eas soli z diuidūt 1 2 horas trinas. i. in
tres ptes. s. in haim solis: z iudicāt sup oēs quatuor horas fm iudiciū dñoz triplici-
tatis solis hora p̄iunctionis: deinde dāt veneri post 1 2 horas p̄iunctionis solis et duo-
decim z diuidūt eas itez trinas z iudicāt sup oēm trinā diuisionē fm dños triplicita-
tis veneris hora p̄iunctionis: post hoc faciunt silr cū mercurio z alijs planetis p succes-
sionē eoz donec reuertit̄ orbis ad solē post 8 4 horas z nō cessant sic facē frequēter do-
nec venerit p̄iunctio sc̄da. Et qdā dicūt q̄ albuçic fit hoc q̄ post p̄iunctionē sint 1 2 ho-
re ineq̄les que vocant̄ cōbuste: z nō opz aliq̄e in his incipe aliq̄d opus: z post horas
1 2 sunt 7 2 hore incōbuste in qbus est utilis opez iceptio z post has 7 2 horas incō-
bustas sunt 1 2 cōbuste silr vsqz ad p̄iunctionē que succedit: post hoc diuidūt has ho-
ras 1 2 in tres diuisiones. i. in partes. Dixerūtqz cum qs icepit in q̄tuor horis p̄mis
deambulare vel bellare timenda erit p̄ditio aie sue: z cū in quatuor horis secundis i-
ceperit timēdum erit detrimētum corpis sui sine amissione aie: z si in quatuor horis
vltimis timēdum est detrimētum substantie sue z suoz z oium que possidet.

Differentia quinta in commemoratione vniuersarum partium.

A Ex q̄z expleuim⁹ expōnes eoz que sequunt̄ ex noibus astrologoz. Exeq̄mur
nūc cōmemorationē vniuersaz p̄tium. Et cū notauerimus in loco p̄tū acci-
pe a loco illo in locū illū z p̄iuce hōc ab ascēdente vel de alio loco: dicimus vt
addas sup illud qd fuerit iter vtraqz loca gradus ascēdētis: z p̄iuce ab ascēdēte vel ab
initio signi a quo p̄iucis quousqz finiat̄ numerus z gradus in quo finit̄ numerus erit
gradus p̄tis queſite. Cuius exēplar est opus partis fortune: qz accipies qcqd est iter
solē z lunā in die ex gradib⁹: z addes sup eos gradus ascēdētis signi: z q̄ collectū fue-
rit p̄iucies illud a 3 0 in 3 0 gradus z icipies p̄iuce ab initio ascēdētis signi z quo fi-
nit̄ nūerus ibi est ps fortune: z i nocte facies eoz a luna in solez z addes gradus de sup
signi ascēdētis z p̄iuce h̄ de 3 0 in 3 0. z icipe p̄iucere ab initio signi ascēdētis sic p̄us.

Incipiam⁹ h̄ itaqz post p̄tē fortune ptes 1 2 domoz: z icipiam⁹ ab ascēdente.

De partibus prime domus.

Prima domus est pars vite z accipit̄ in die a ioue in saturnuz z in nocte ecōtra
z p̄iucit̄ ab ascēdente. Pars hylech accipit̄ a gradu p̄iunctionis seu p̄uētio-
nis que fuerit ante natiuitatē vsqz in gradū lune: z p̄iucitur ab ascēdente. Pars fu-
turoz. i. pars solis accipit̄ in die a luna in solē z in nocte ecōtra: z p̄iucit̄ ab ascēden-
te. Pars dilectionis z p̄cordie. i. pars veneris accipit̄ in die a parte fortune in par-
tem futuroz: z in nocte econtra z p̄iucit̄ ab ascēdente. Pars stabilitatis z fiducia
ascēdētis durationis nati est sicut pars concordie z dilectionis z p̄iucitur ab ascen-
dente. Pars animositatis z audacie idest pars martis accipitur in die a marte in
gradum partis fortune z in nocte econuerso: z p̄iucitur ab ascendente.

De partibus secunda domus.

Secunda domus est pars sbe z accipitur in die z nocte a dño domus substantie
in gradū atqz minutū domus substātie z p̄iucitur ab ascēdente. Pars pau-

peritatis et paruitatis ingenij idest pars mercurij accipitur in die a parte futurozum in partem fortune: et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Pars beatitudinis et triumphis atq; victorie idest pars iouis accipitur in die a parte futurozum in iouem et in nocte econuerso et proijcitur ab ascendente.

De partibus tertie domus.

Tertia domus est pars fratrum et accipitur in die a saturno in iouem et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Pars mortis et benivolentie fratrum accipitur in die a sole in saturnum et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Et si fuerit saturnus sub radijs accipitur in die a sole in iouem et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente.

De partibus quarte domus.

Quarta domus pars patrum est: et accipitur in die a sole in saturnum: et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Pars mortis patris accipitur in die a saturno in iouem et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Pars auorum accipitur in die a domino domus solis in saturnum: et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Et si fuerit in domo sua sol vel aliqua domorum saturni accipitur in die a sole in saturnum: et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente et non consideres utrum saturnus sit apparens vel sub radijs. Pars hereditatum et possessionum accipitur in die ac nocte a saturno in lunam: et proijcitur ab ascendente. Pars nobilitatis nati: et eius de quo fit dubitatio utrum sit filius illius patris cui imponitur: an alterius accipitur in die a gradu solis in gradum exaltationis sue: et proijcitur ab ascendente. Quod si sol fuerit in gradu exaltationis sue in die et luna in nocte in gradu exaltationis sue erit pars in gradu ascendente: et erit significator gradus ascendente. Pars finis rerum accipitur in die et nocte a saturno usque ad dominum domus conjunctionis: aut peruentionis: et additur desuper gradus ascendente: et proijcitur ab ascendente.

De partibus quinte domus.

Quinta domus est pars filiorum: et accipitur in die a Ioue in saturnum et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Pars que significat tempus in quo dicitur filius fieri: et numerum eorum seu masculorum seu feminarum et quod mulier pariet accipitur in die ac nocte a marte in iouem: et proijcitur ab ascendente. Pars scie filij masculi et femine accipitur in die et nocte a luna in iouem: et proijcitur ab ascendente. Pars per quam scitur natus de quo fit interrogatio utrum sit masculus vel femina accipitur in die a domino domus lune in lunam: et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Pars signis filium cum puerit iuppiter ad eum. id est ad gradum partis signis filium accipitur in die ac nocte a marte in iouem et proijcitur ab ascendente. Pars dilectionis et gaudij accipitur in die ac nocte a venere in saturnum: et proijcitur ab ascendente. Pars scientie esse filiorum accipitur in die ac nocte a luna in venerem et proijcitur ab ascendente.

De partibus sexte domus.

Sexta domus est pars infirmitatis et aemulacionis. id est debilitatis inseparabilis alicuius membrorum accipitur in die a saturno in martem in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Pars seruorum accipitur in die a mercurio in lunam: et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Et dixit alendeus god accipitur in die a mercurio in partem fortune: et in nocte econuerso. Et dixit: oportet ut utamur utrisque partibus insimul.

De partibus septime domus.

Septima domus est pars desponsationis virorum seu coniugij: et accipitur in die ac nocte a sole in venerem: et proijcitur ab ascendente. Et hec pars similis est parti mandatorum et rumorum. Et pars desponsationis mulierum vel coniugij ab hermete accipitur

Differentia

in die ac nocte a venere in saturnum: z projicitur ab ascendente. Et hxc pars congruit parti cultus terre. ¶ Item pars desponsationis mulierum fm vellium accipit in die ac nocte a sole in martē: z projicitur ab ascendente. ¶ Pars delectationis ac voluptatis accipit in die ac nocte a venere in gradū septime: z projicitur ab ascendente. ¶ Pars nuptiarum accipit in die ac nocte a saturno in venerem: z projicitur ab ascendente. ¶ Pars meretricij z fornicationis mulierum est sicut pars coniugij z mulierum.

¶ De partibus octave domus.

Octava domus est ps mortis z accipit in die ac nocte a luna in gradū z minutū domus octave: z addit desup q ambulauerit saturnus in signo suo z projicitur ab initio signi saturni. ¶ Pars planete q interficit accipit in die a dño gradus ascendētis in gradū lune: z in nocte econverso z projicitur ab ascendēte. ¶ Pars anni in quo tū meū nato mors: z paupertas impedimētū ac destructio accipit in die ac nocte a saturno in gradū dñi domus conjunctionis vel pñctionis que fuit ante natiuitatē z projicitur ab ascendente. ¶ Pars ligationis z carceris: z vtrum liberet ab eo vel non accipitur in die a saturno in partem fortune z in nocte econverso: z projicitur ab ascendente.

¶ De partibus none domus.

Nona domus est pars pegrinationis accipit in die ac nocte a dño domus none in gradū z minutum domus none: z projicitur ab ascendente. ¶ Pars itineris per aquam accipit in die a saturno in 15 gradus signi cancri z in nocte econverso z projicitur ab ascendente. Qd si fuerit saturnus in 15 gradu cancri erit gradus partis gradus ascendētis. ¶ Pars religionis accipitur in die a luna in mercurius z in nocte econverso: z projicitur ab ascendente.

¶ De partibus decime domus.

Decima domus est ps regionis z regni: z qd opis faciat natus z accipit in die ac nocte a saturno in lunā z projicitur ab ascendēte. ¶ Pars regis atq; regni accipit in die a marte in lunā: z in nocte econverso: z projicitur ab ascen. z est alia pars filis parti patrū. ¶ Pars pncipatus z opis z regni fm Uellium accipit in die ac nocte a sole in gradū medij celi: z projicitur ab ascen. ¶ Pars signis cām vtrum sit cā regū z regni aut nō accipit in die ac nocte a sole in gradu medij celi: z projicitur a ioue. ¶ Pars matris accipit in die a venere in lunā: z in nocte econverso: z projicitur ab ascendēte. ¶ Pars mortis mris accipit in die a venere in saturnū z in nocte econverso z projicitur ab ascendente.

¶ De partibus vndecime domus.

Vndecima domus est pars amicorum z accipit in die ac nocte a luna in mercurium: z projicitur ab ascen. Et dixit alendeçgod accipitur in nocte econverso. ¶ Pars significans effectum amicorum z amicitie accipitur in die a parte fortune in partem futurorum: z in nocte econverso z projicitur ab ascendente.

¶ De partibus duodecime domus.

Duodecima domus est ps inimicorum fm hermetē z accipit in die ac nocte a dño domus inimicorum vsq; in gradū z minutū domus inimicorum: z projicitur ab ascen. Et fm quosdā antiquorum accipit in die z in nocte a saturno in martē: z fm alios accipit in die a parte fortune in pte futurorum z in nocte econverso z projicitur ab ascendēte z he sunt partes 12 domorum zc. ¶ Et pter has etiam sunt alie partes qbus vtunt magistri iudiciorum astroz multū. Et qbus est pars que significat mēdaciū rumorū qñ ceciderit in signum tortuosus vel mobile: aut dñs domus eius fuerit retrogradus vel impeditus: aut aspexerint eum mali vel ei sunt pñcti. Et significat veritatem rumorū eorum si ceciderit cū fortunis aut in domibus seu terminis earum vel aspexerint euz

ant fuerit in signo directo ascensionis et accipitur in die a mercurio in venerem: in nocte e converso et projicitur ab ascendente. Et fm Albumasar accipit in die a mercurio in lunam et in nocte e converso et projicitur ab ascendente. Pars rationis et profunditatis sensus accipit in die a saturno in lunam et in nocte e converso et projicitur ab ascendente. Pars sapientie et discipline accipit in die ac nocte a saturno in iouem et projicitur ab ascendente. Pars guerre et preliorum accipit in die ac nocte a saturno in lunam: et projicitur ab ascendente. Pars pacis et concordie exercituum accipit in die ac nocte a luna in mercurium et projicitur ab ascendente. Pars scientie accipitur in die a luna in iouem et in nocte e converso et projicitur ab ascendente. Pars aspiciendi in reuolutione anni accipitur in die a luna in venerem et in nocte e converso et projicitur a sole.

De partibus reuolutionum in causis regnorum.

A Quia auxiliante deo introduximus has partes que pueniunt in rebus particularibus psequemur partes que pueniunt in reuolutione annorum mundi et punctionum signorum causas regni et stabilitatem seu durationem eius. Ex quibus est pars que dicitur pars regni seu imperii que exercetur in reuolutione annorum mundi: accipitur quoque a marte in lunam et projicitur ab ascendente punctionis que signat mutationem regni. Sic quoque alio modo accipit. scilicet a gradu ascendente punctionis in gradum punctionis et projicitur a gradu ascendente reuolutionis. Item fit alio modo accipit a gradu medij celi reuolutionis usque ad solem et projicitur a ioue. id est a gradu iouis. Pars temporis regis id est quantum diu debet durare: accipit in die hora electionis regis a sole in 15 gradum signi leonis et projicitur a luna et in nocte accipitur a luna in 15 gradum signi cancri et projicitur a sole. Alia pars de tempore electionis regis accipitur hora electionis regis in die a ioue in saturnum et in nocte e converso et projicitur ab ascendente reuolutionis anni in quo surrexerit rex quod si fuerit iuppiter in signo communi et fuerit reuolutio diurna: fuerit quoque iuppiter cadens ab angulis tunc accipitur a saturno in iouem: et addunt desuper 30 gradus et projicitur ab ascendente reuolutionis anni in quo surrexerit rex. Si vero saturnus et iuppiter fuerint sibi oppositi et fuerint ambo cadentes ab ascendente mediatur quod erit in eos: id est accipiatur medietas graduum qui sunt inter eos: et projicitur ab ascendente. Et si fuerit iuppiter in exaltatione sua: et fuerit reuolutio in nocte numeratur ab eo in saturnum et projicitur ab ascendente.

O Ne partes maxime sunt ex quibus extrahit tempus electionis regis et eius durationis. Prima earum est ut aspicias horam electionis regis qua puenit pfectus anni a punctione triplicitatis que significauit sectam ex numero quo datur oibus 30 gradibus annus et oibus gradibus duobus cum dimidio mensis vnus: et cum sciueris in quo gradu vel signo sit hic serua eum: quod hic est locus a quo equabis primam partem: et cum uolueris aptare eum aptabis ascendens reuolutionis anni in quo surrexit ipse electus: post hoc aspice a planeta orientali a sole ex saturno et ioue in ipso anno usque ad gradum equationis partis prime quam seruasti et projice ab ascendente reuolutionis anni et quo puenit numerus ipse est locus prime partis. Pars secunda sic inuenitur aspice in punctione in qua surrexerit rex vel inceperit regnum ad quod signum vel gradum peruenerit pfectio anni ex numero quo datur omnibus 30 gradibus vnus annus et duobus gradibus cum dimidio mensis vnus usque ad diem quo surrexerit rex: et ipse erit locus equationis secunde partis: serua quoque eum: post hoc aspice a planeta occidentali a sole ex saturno et ioue usque ad locum equationis partis secunde quam seruasti: et projice eum ab ascendente reuolutionis: et quo peruenerit ipse erit locus partis secunde. hec igitur sunt partes que significant fortitudinem regis et eius durationem.

Differētia quinta

Item sunt hic alie partes quibus utimur in reuolutionibus annorum mūdi: et scitur per eas quid graue de rebus in foro: et quid erit leue in precio: quid ue p̄ciosum seu uile: multum seu parum: hoc est ut aspicias ubi ceciderit pars id est in cuius planete domo exaltatione termino uel triplicitate: qui planeta si fuerit retrogradus uel combustus uel in malo loco aut cadens ab angulo uilescet illa res et erit parui precij. Si ſo fuerit in loco fortitudinis aut in angulo et maxime in medio celi grauiabitur illa res et erit magni precij: et si peruenerit dñs illius domus ad locum descensionis sue uilescet illa res et aspice aspectus fortunaz et planetarum maloz ad ea nec non et ad lunam et dñm eius: et uide quo modo et quis aspiciat ipsam partem: quia si fortuna et luna aspexerint illam partem multiplicabit illa res: et si aspexerint eam mali detrimentum patietur. **C** Pars dispositionis anni a luna in mercurium. **C** Pars pluuie ſm Albumasar accipit in die a luna in uenere: et in nocte econuerso et projicitur a gradu solis. **C** Pars aque a luna in uenere. **C** Pars ordei a luna in ioue. **C** Pars ciceris q̄ est quoddam genus leguminis a uenere in solem. **C** Pars lentis a marte in saturnum. **C** Pars fabarum a saturno in martem. **C** Pars almuſi: id est milij a saturno in martem. **C** Pars cepaz a saturno in martem. **C** Pars tritici a sole in martem. **C** Pars nucum a mercurio in martem. **C** Pars zucchari a mercurio in uenere. **C** Pars dactilozum a sole in uenere. **C** Pars mellis a luna in solē. **C** Pars aloz: id est ris q̄ est genus farris a ioue in saturnum. **C** Pars oliuarum a mercurio in lunam. **C** Pars uuarum a saturno in uenere. **C** Pars bombicis a mercurio in uenere. **C** Pars alonicem: id est sisami quoddam genus seminis albi in similitudine seminis lini: et utuntur eo medici. fit autem ex eo unguentum utile a mercurio in iouem uel a saturno in uenere. **C** Pars que sunt aluceſtes: id est mellones qui ſunt magni et crocei a mercurio in saturnum. **C** Pars cibozum acrium a saturno in martem. **C** Pars cibozum dulcium a sole in uenere. **C** Pars cibozum ſaporis apij uel huiusmodi herbarum ſapozem habentium a marte in saturnum. **C** Pars cibozum amarozum a mercurio in saturnum. **C** Pars medicaminum acrium a saturno in iouem. **C** Pars medicaminum aggregantium et purgantium a sole in lunam. **C** Pars medicaminum ſalozum a marte in lunam. **C** Pars medicaminum uenenatozū a genchar: id est a capite draconis in saturnum: et projiciantur uniuersa hec ab ascendente reuolutionis anni. Hec sunt uniuersa que ceciderunt nobis ex partibus: introdurimus quoq; has partes nouissimas: et si sit in eis narratio debilis: ne dimittere mus aliquid q̄ poſſet eſſe introductorium ad magisterium iudiciorum astrozū q̄ protulerimus illud.

C Tabula amicitie et inimicitie ſignoz adinuicē.

X	II	8	Y	♄	II	8	Y	♃	♄	♃	♄	Amici pfecti cum medijs ſignis
---	----	---	---	---	----	---	---	---	---	---	---	--------------------------------

♃	♄	♃	♄	X	III	♄	♃	X	III	♄	♃
---	---	---	---	---	-----	---	---	---	-----	---	---

♃	♄	♃	♄	Y	X	III	♄	♃	♄	♃	Inimici pfecti cum medijs ſignis
---	---	---	---	---	---	-----	---	---	---	---	----------------------------------

Explicit ſubtiliſſimum opus Iſagogicum ad iudicia astrozū et magisteria cognoscenda ſtellarum ſerui dei glorioſi abdilaçi qui dicitur Alchabitius de Arabico in latinum a Joanne hyſpalenſi interpretatum nuperimeq; ab innumeris erroribus abſolutum ab eximio doctore. Antonio de Fantis Taruiſino.

Incipit tractatus notabilis Alchabitij de coniunctionibus planetarum in duodecim signis et earum pronosticis in reuolutionibus annorum.

Si in quibus anno quod res chore aut viles siue mediocres esse debeant scire desideras. videto cum sol primū minutū arietis ingreditur: quod signū oriatur et ascēdat in oriente in quo es: nam pla tūc exiēs in eo dicitur dñs ipsi anni: fiat igitur figura in qua ordinentur duodecim domus: sic: et in qua ordinentur signa duodecim: et ordinentur ple septē in singulis domibus: veluti erūt tūc in celo facta vera ipsorum equatione: et tūc aspice et bene considera virtutes signorum et stellarum exintius in ipsis: et iudica in rebus illius anni: ut ostēda et ut per solertiā tuā ingenū poteris indagare: tūc enim de veteris in illo anno verum poteris iudicare.

Si igitur Saturnus fuerit in ascēdente in prima domo vel signo aut in decima: tūc omnes res que gues sunt et nigre erūt valde chore in illo anno: ut Alcur: ferrū: plūbū et filia: et panis nigri lanei: ut sunt vestes monachorum et iudiciū. quod si fuerit in quarta vel septima domo: chore utique erūt: sed non multū. Si vero fuerit in cadentibus: neque viles neque chore: sed mediocres erūt et idē ceteris planetis dicimur: signa que ut breuius dicā sunt h. Iuppiter signat oleū: cottonē: mel et argētū. Mars autem signat piper: scuta et oia arma. Sol vero signat aurum rude. id est non laboratum. Venus autem signat omnem adipem: unguenta: spes: et ligna alba atque odorifera: et margaritas et muliebria ornamenta. Mercurius signat grana minuta et opa de seta tam texta quam non texta: et nuces et his similia. Luna vero significat incensum: lac: caseum: et similia.

De significatione coniunctionis planetarum in Ariete.

Um autem figurā feceris viderisque saturnū et iouē coniunctos esse sibi in ariete aut prope exites signabunt sectā nouā futurā. Sed si in eodē fuerit iuppiter venus mercurius sol et luna aut tres ad minimum erit fertilitas: et erūt homines boni: pluuia multa et grando. Scriptores lucrū faciet. Bestie vili precio habebunt: et aque dulces icremētū habebunt. Sed si iuppiter et luna fuerit in vno et eodē gradu eiusdē signi in oriente: tūc signabitur quod rex iustitiā faciet et rectū iudiciū: eritque magisteriū eius bonū. Si vero saturnus et mars: vel mars et iuppiter: vel mars et mercurius: vel mars et venus ibidē fuerint in oriente fiet bellū: et multus sanguis arborum effundetur in templis: et ipsi subuertentur et eorum milites capientur et distrahentur.

De significatione coniunctionis planetarum in Tauro.

Si venus et mars in vno gradu tauri coniuncti fuerint et viri et mulieres seditōes mouebunt: ab eis stuprum expectantes: et aialia morientur. quoniam autem mars in tauro fuerit: fiet bellū versus meridiem: magnusque veteris. ita quod arborum fructus in terra cadet: et maior pars eorum peribit et ericcabit. Si autem mars et iuppiter venus et luna vel horum tres ibidē fuerint erūt homines medacissimi: et fiet iter ipsorum et maximus tumultus: morientur et in illo anno quod pulchriores erūt: quod iuppiter et venus pulchros signat. Mars vero interficiet iunctum cum ipsis in eodē gradu vel signo permanēs: fiet pluuia multa et aqua maris et fontium abundabit. Egredietur homines a latere meridiano dominum suum interficere cupientes: nec illis assequi poterūt. Si vero saturnus iuppiter et mars in eodē gradu tauri fuerint: tūc imperatores et reges impia sua et regna amittent vel timore nimio perterriti morientur: et monachi et canonici religionis habitum deserent: vel morientur. Si vero saturnus et Mars ibi steterit infirmabunt mulieres in mamillis et gutture vel iugine et homines in testibus et vesica.

De significatione coniunctionis planetarum in Geminis.

Si sol et mercurius venus et luna fuerint sibi in geminis scriptores paz lucrabunt: et serui dominis obedire indignabuntur: frumentum multum erit in terra: vicque latrocinio molestabunt. Si vero mars et saturnus: siue mars et iuppiter ibi fuerint: bellum erit in terra armenie. Inimici enim super eos irruent: et moabite bellum mouentes per byteros suos interficient: ibuntque ad motana in partem diuinationibus prudentes: veterisque a parte orientis magnus irruet.

Coniunctio planetarum in signis

De significatione coniunctionis planetarum in cancro.

Si saturnus iuppiter mars sol z luna in cancro fuerit pauor z timor gētes circūueniēt q̄ offensionib⁹ icitabūt: z hoīuz alij alios molestijs īfestabūt: z tunc ēt signa ī celo videbunt: vt comete z faces ī aere wlātes: terremot⁹ erit: nō multū aque: fruct⁹ vastabunt: naute ī mari piclitabūt: z ciuitates z castra z ville ī littoze maris edificate horribili timore turbabunt: z boreas ī illo anno multum nocebit.

De significatione coniunctionis planetarum in Leone.

Si saturn⁹ iuppit⁹ mars z lūa ī leōe fuerit: oriētales iter se bellū faciēt: z hoies vt tris z stōaci z ilioz dolorib⁹ verabūt. Si ꝑo iuppit⁹ mars z sol ibi fuerit: mercatores timebūt ne dñi faciāt eis īiustitiā. Clēr⁹ veniēs ab oriēte irruet: z arabes tiebūt.

De coniunctione planetarum in virgine.

Si saturn⁹ z mars z mercuri⁹ ī v̄gie fuerit: iūcti oē fere semē terre vastatū locustis pibit. Si ꝑo saturn⁹ z sol ibi fuerit obscurati: caudaq; z mars ibi fuerit: tūc ī fra nubioz z ī meridie bellū z seditio oriēt iter paupes z diuites. Si ꝑo saturn⁹ z iuppit⁹ ibi fuerit: tūc erit pluuia mltā. z v̄t⁹ ab austro v̄iet. res oēs fere z poti⁹ frumētū z vinū cara erūt.

De significatione coniunctionis planetarum in libra.

Si mars z iuppit⁹ ī libra fuerit celū erit rubeū. qd̄ ē signū īfirmitat⁹ hoīuz z effusiois sāguis. Si ꝑo sol z iuppiter z luna ibi fuerit morient⁹ mulieres: eritq; pluuia multa. Si autē mars z saturnus illic fuerint bellū erit z latrones vias obsidebunt.

De significatione coniunctionis planetarum in scorpiōe.

Si saturn⁹ z mars z ven⁹ ī scorpiōe iūcti fuerit: sigbūt qd̄ rex veneno iterficiē: z dñoz alij alijs dtrahēt: atq; ad iuicē malā gerēt wlātate: z si lūa cū aliq̄ hoīz fuerit: fiet tāta pluuia qd̄ mūdus fere ībrib⁹ dēcalioneis obrui videbit. Si iuppit⁹ z saturnus ī aliq̄ ḡdu īsti⁹ signi fuerit: hac ꝑ oia ḡfialr itellige: qz pseudo pphete v̄turi sūt nouā sectā seminātes.

De significatione coniunctionis planetarum in sagittario.

Si mars z iuppiter fuerit ī sagittario fiet bellū iuxta mare: s; si saturn⁹ iuppit⁹ z mercuri⁹ z luna ibi fuerint: fere diluuiū seculuz pibit: z flumina z maria ꝑꝑ aquaz īnūdationes icremētū suscipiēt. z scribe: medici: astrologi z sacerdotes multiplicabunt ī orbe z a pplis honorabunt. Si ꝑo saturn⁹ z mars ibi fuerint. Latrones pdabunt rusticos z villas z pyrate naues molestabūt ī mari. Sed si mars z venus illic fuerint: meretrices diripient pueros z puellas ī captiuitatem eos dducentes.

De significatione coniunctionis planetarum in capricorno.

Si sol mars z mercuri⁹ ī capricorno fuerit mlti moriēt dñi: z erit tē īfirmitas mltā: z hoies icēdēt messes z domos: eritq; v̄t⁹ nimi⁹: paz frumēti recolligē. Qd̄ si saturn⁹ z mars ibi fuerit: nō erit tñi mali: bellū erit nimiū genusq; hoīum deū tiebit.

De significatione coniunctionis planetarum in Aquario.

Si saturn⁹ z mars z lūa ī aq̄rio fuerit: pauca fiet pluuia: siccabūt oia: s; aq̄ fōtiū sufficiēt abūdabūt: z vie latronib⁹ molestabūt: celū nubib⁹ turbabit: nō tñ dabūt pluuia: hō tūc nascef de quo gaudiū erit magnū ī ꝑꝑo cui gētes plūme subijciētur oē monasteriū abundabit: z erūt monaci multi z erunt hoies deum timentes.

De significatione coniunctionis planetarum in piscibus.

Si ī piscib⁹ iuppit⁹ fuerit: religio multa erit ī hoib⁹: q̄cūq; īgīf d̄ aliq̄ āno qd̄ ī illo futuz sit vez dare iudiciū vlueris subtilr planetarū iūctiōes cōplexiones z h̄ḡtiōes tā ꝑ h̄c q̄ scripta sūt q̄z ꝑ īgenū tui solertiā examines: signoz silr naturis: ī q̄bus planete fuerint īspectis: z sic certa iudicia d̄ v̄turiis facē poteris: si de⁹ vluerit.

Explicit Alchabitius de significationibus coniunctionis planetarum in vnoquoq; signorum in reuolutionibus annorum mundi interpretatus a Joanne hyspalensi.

Ir sapiens dñabit astris. Dicit Ptolemeus in sapiētis Alma-
gesti. Et pōt declarari sic. Ille dñabit astris qui effectus proue-
niētes ex ipsis astris pōt impedire vel p̄hibere: sed hoc potest
facere vir sapiens: quare zc. Maior est manifesta: qz ille dñat
alteri qui pōt sibi dicere fac hoc z facit: z dimitte hoc z dimit-
tit. Minor p̄batur aucte Ptolemei in q̄nta p̄positione cētilo
quij vbi dicit. Optimus astrologus multū malū p̄hibere pōt
qđ fm stellas vēturum est cū eius nām p̄sciuerit: sic enim p̄mu-
niet eum cui malum vēturum est vt cum venerit possit illud pa-
ti. Et confirmatur auctoritate eiusdem in p̄positione octa-
ua eiusdem vbi dicit. Anima sapiens ita adiuuabit opus stel-

larum quemadmodum seminator fortitudines naturales.

CSed aduertendum est de mō per quē sapiēs pōt impedire vel adiuuare op^o stellarū.
Certū est qz nos nō possum^o simplr impedire influētiam celestē sicut nec cōbustiones
ignis: sed possum^o disponere passum ad recipiēduz alio vel alio mō influentiā celestē.

Videmus enim qz idē calor solis glaciē dissoluit z p̄stringit lutū. Ponit Malay de hoc
familiare exēplum in cōmēto p̄allegate p̄positionis. Optimus astrologus zc. Dicēs
si sciuerim^o qz debeat alicui euenire egritudo calida z sicca de natura martis: poterit
mus ipm ante aduētū illius influētie mutare ad oppositū. s. ad frigiditatē z humidi-
tatē: z sic influētia que deberet sibi facere egritudinē reduc z ipm ad tēperamētum.

CPatet et cuilibet qz possumus impedire actionē ignis ne cōburat aliqđ cōbustibi-
le determinatum. s. remouēdo ipsum ab igne vel proyiciendo aquam super ipsum.

CCum igit scie diuidant fm diuisionem rez de qbus sunt: z qlibet dicat sapiens in
scia sua accipiēdo large sapiētiam pro scia: sicut accipit Albumasar in multis locis sui
introductorij: vt videamus de qbus sapiētibus sint dicta verba p̄posita possumus di-
stinguere iter sapientes z sapiētes modo quodam vli. **C**De numero igit sapientū
qdam sunt sapientes veraciter: qdam apparēter. Hanc distinctionē tāgit Aristoteles
in p̄mo elenchorū vbi dicit. Quisdam sunt pulchri p̄pter decorē: qdam aut fingūt cō-
ponētes se. Et isti. s. apparēter sapiētes sunt bipartiti: qm qdam eoz apparent sapien-
tes solū fm estimationē vulgi sicut diuites huius mundi: z qdaz apud p̄uectos sicut
sophiste. Primi sunt hñtes diuitias huius mūdi de qbus dicit Albumasar in introdu-
ctorio suo magno vbi loquit de sectis p̄traditētibz astronomie. Et sunt illi de noua
secta. Dicit ibi Albumasar. Dignior apud vniuersitatez vulgi est cui fuerit plus sub-
stantie. sicqz sit: qz dignitas substantie apud ipsos est plus dignitate scie. Et dicūt qz cū
fuerit homo hñs sbam nō impedit eū si fuerit imperitus in scia astroz: z medicine z
ceteraz sciaz p̄bantes p̄batione falsissima: qz p̄bant sciam per sbam. Et hec p̄batio
erroris est p̄batio falsissima: qz res p̄bant per genus suum. i. per p̄simile. i. sapiētia p̄
sapiētiam: substantia per sbam: z non p̄bant per nō p̄simile sibi: ergo nō p̄bat sapiētia
per sbam. Alij apparēt scientes vel sapiētes apud aliquas p̄uectos sicut sophiste. De
qbus dicit Aristo. in p̄mo elenchorū: qbusdam magis ope preciaz est videri z nō exi-
stere qđ existerē z non videri: z magister Alanus de insula loquēs de eis dicit. Huius
scholas vñt paupes legiste: veras lites agitāt: fiunt agoniste. Hic p̄bat hic ip̄bat:
huic p̄cludit iste. Atqz duo cētum p̄clamāt ore sophiste. Vere sciētes differūt fm ma-
gis z minus certū: vt dicit Cōmētator scdo metaphysice. Sciētie mathematice sunt
in p̄mo gradu certitudinis. Naturales nō sequunt eas. Isti minus certi. s. logici z
nāles nō trāfferētes se ad alias scias non hñt de p̄bia nisi verba: de istis etiā dicit ma

Comentum Joānis de faronia

gister Alanus. Iste semp clamitat z argumētā: dū Aristotelicas latebras rimat. Sz si qras qualr aut qd epulat mens studio uiuit: sz uenter pbat. Magis certi sunt mathematici. Et illi sūt bipartiti qm qdā eoz student in motib^o tm: z nō curant de iudicijs: uel negāt ea. Et isti sūt de qb^o dicit Albumasar in quarta z qnta secta pdicentiu^z iudicijs fm q^o videbit^{ur} postea. Scđi aut student in motib^o z in iudicijs: de qbus dicit Alanus loquens de ipso Albumasar. Illic astra polos celū septēq; planetas psulit Albumasar terrisq; reportat eoz. Cōsiliū armās terras firmāsq; caduca. Cōtra celestes iras superūq; furorem. **C** De istis g̃ Ptolemeus dicit p̃ba pposita. Uir sapiēs dñā/bi^z astris. In qb^o p̃bis Ptolemeus tāgit tres p̃p̃tates uel pditiones q̃s dz uerus p̃hs h̃ie: z maxime astronomus fm quas tria g̃na hoium ab astronomia repellunt. Prima pditio est stabilitas itentionis. Scđa est habilitas dispōnis. Tertia est abdicatio terrene possessionis. Primā tāgit cū dicit uir. Scđā cū dicit: sapiens. Tertiā cū dicit: dñābi^z astris. **C** Quātum ad p̃mā pditionem dicit Ptolemeus in p̃ma p̃pōne centiloquij. Scia stellaz ex te z ex illis est. Et Haly in cōmento eiusdē dicit. Qui res futuras scire desiderat duab^o uis opz icedere. Una ut accipiat motū stellaz z opera que fiunt in reb^o fm motū eaz. Et aspiciat libros quos antiqui scripserūt de significatiōe motuū ipsaz: z adiungat his quecūq; pbauit in tpe suo. Cū ergo magnus sit labor in aspiciendo mot^o stellaz nō pōt astronomus esse effeminat^o nec remissus. Et cū multū tps reqrat ad respiciendū libros antiquoz nō pōt esse vagabūdus. Opz ergo ut astronom^o sit firmus z stabilis in meditatione. Et sic effeminati z remissi ab astronomia sunt repulsi. **C** Quātū ad scđam pditionem dicit Ptolemeus in septima p̃pōsitione centiloquij. Nemo poterit dare certa iudicia fm stellaz cōplexionem: nisi hō qui vim aie z cōplexionem nālem bene cognouerit: uult q^o homo hālr dz esse dispositus ad istam sciam qui dz p̃ficere in ea. Hoc fm q^o mihi uide^z h̃z ista scia p̃e oibus scientijs. Uidi enim bonos clericos in logica z in nāli p̃bia qui nullo modo poterāt aliqd cape de astro nomia: imo nec algorismū. Patet ergo q^o nālr indispositi repulsi sunt ab astronomia: de qbus Albumasar facit sectā fm q^o videbit^{ur} statim. **C** Quātum ad tertiam pditionem dicit Haly in cōmento p̃me p̃pōnis cētiloquij. Quia opz nos separemur possemus futura p̃cognoscere: sicut uidemus eremitaz q̃s plures qui futura pdicunt. Et epilenticoz qdam dum epilentia torquent futura pdicunt: qz tunc corporeis sensibus nō utunt^{ur}: sed sola vi aie. Patet ergo q^o p̃hs non dz esse diues teste p̃ho. 7. politice. Non opz p̃hm esse dñm terre z maris: sed sufficit ut habeat famulum ministrātem sibi olera. Et sic h̃ntes diuitias huius mūdi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertens Socrates aurū piccit in mari sicut narrat Valerius. Ista aut pditio non placet multis: nec etiam mihi. **C** Quātum ad istas pditiones psolat nos Albumasar in itroductorio: z specialr quātum ad ultimā: qz mutat eam ad oppositum. Dicit sic. Et fortassis nō sufficiunt aliqui ad sapiētiā huius magisterū dū aspiciunt in qbusdā reb^o puenire ex ueritate z cōprehensione eaz ad hoc ut possint errorem a se repellere p̃pter breuitatem exercitiū eoz in cognitione oium reruz: quarum cognitio necia est illis in illa eadem intentione: quātum ad p̃mam pditionem. Et paucis iteipōsitis dicit. Et hoies subriles z pfunde sapiētie forsitan non sufficiūt multi eoz qui utunt^{ur} eis cōprehendere eas: cūq; fuerit scientia huius magisterū ceterozq; magisterioz que necessaria sunt in presentia rerum p̃e pfunditate quā dirimus a sensibus longinqua quantum ad secundam conditionem. Tunc consolatur nos z dicit. Non debet annullari quod ex eius scientia potest pertingi propter illud

quod non pōt pertingi. Et paucis interpositis dicit: qz modicum sapiētie multi pfe-
ctus. Et in hoc mutat tertiam pditionem ad opposituz. Et pbat qz maior vtilitas fit
in astronomia qz in aliqua alia scia. Et si ptingat in ea error tolerabilior est: z minus
nocet qz in ceteris sciētis. Et dicit sic. Videmus nāqz medicos errare in prescia infir-
mitatū z morboz dum pdicūt que accidunt infirmo ex gravitate morbi z eius leuitate
z ex celeritate sanitatis z ei tarditate: eius quoqz sanitate vel morte: sed illud modi-
cum erroris medicoz nō impedit eos ab appetitu sui magisterij z ab eius dispōne z
exercitio: nec gūat reprehēio vel dubium huiuz erga eos q viderūt ex modico erro-
ris in suo magisterio q̄rere vtilitatē z pfectū per eoz curationē z acq̄scere eoz me-
dicaminibus. Sifr z dispositores nauū nō dimittūt magisteriū suū nec dimittūt ho-
mines cursuz maris ppter modicū erroris nautaz. Sifr ceteraz sapientiaz z magi-
sterioz auctores vir possunt euadere accidētia erroris seu aduentū alicuius impedi-
menti qd̄ euenit eis: sed ppter hoc nō annullat eoz magisteriū. Et hoz oium que di-
ximus error impedimēti plus est qz error astrologoz: qz medicus cū errauerit in pre-
scia infirmitatū: aut curatione: aut in medicaminib⁹ fortassis erit hoc causa p̄ditio-
nis aiaz. ¶ Et cum errauerint naute fortassis erit hoc cā p̄ditionis nauium z earuz
naufragiū z eoz qui in eis sūt iteritus. Et si errauerint pastores z p̄ceptionis aialium
auctores erit hoc fortassis puocatio p̄ditionis eiusdē gūis aialium. Et p̄o si astrolo-
gi errauerint hoc magis ascribit̄ ignorātie astrologi in p̄scientia rei: omittit enim in-
quistor̄ p̄cauere horribilia ante qz veniāt z ppter hoc fortassis erit illis dimissio cau-
tele puocatio eozūde horribiliuz aduenientiū z fortassis erit in eis p̄ditio z fortassis
nō. In ceteris aut̄ magisterijs nō est ita: qz maxima ps erroris eoz auctoz est p̄ditio
z impedimētū absqz dubio. Et in h̄ quoqz qd̄ dixim⁹ dignitas z dignitatib⁹ scie astro-
rum: si ergo est magisteriū astroz digni⁹ ac nobilius ceteris magisterijs: z semita ei⁹
magisterij: z errore in qbusdā horis est isra semitā ceteroz magisterioz z eoz errore
sanior z min⁹ impedimēti eoz veritas est maioris p̄ficiū: q̄re equuz est quātum d̄cet
oēs hoies itellectuales z sapiētes recipe astrologos z vti eis z acq̄scere p̄tati eoz i
his que dicūt. Nec aut̄ scia maxime illa ps que est de iudicijs mltos hz emulos z ad-
uersarios. Qd̄ aduertēs Ptolemeus in q̄dripartito suo p̄firmat iudicia astroz: z Al-
bumasar in magno itroductorio suo: z pueniūt ambo in mō p̄firmandi: nisi qz Albu-
masar plura ponit qz Ptolemeus z plurib⁹ vtrū rōnibus. Ambo in p̄firmādo iudicia
incipiūt ab ope solis. Dicit enim Ptolemeus in tredecima ppōne p̄me partis. Quā
sol cum aere opaf̄ in rebus oibus existētibus in terra. Et Halz in cōmēto exponens
p̄ba Ptolemei dicit Ptolemeus vult nobis oñdere qz sphaera ignis z aeris que mu-
tant̄ p̄ corpa celestia mutāt res oēs que sunt in terris. Et Halz in cōmēto sc̄de p̄posi-
tionis eiusdē dicit qz radices huius scie sunt adeo manifeste qz populares nibi sciens
res sciunt z itelligūt eas inspiciendo z expiando ipsas. Et Ptolemeus in 2 1 in ppō-
ne dicit qz nescij populares sciunt res ante qz accidāt. Et qz magis est dicit ipse qz aia-
lia muta sciunt res ante qz accidāt. Albumasar ēt p̄firmat sciaz iudicioz p̄ multas rō-
nes quas nūc oēs narrare esset valde lōgum. Specialr aut̄ Albumasar disputat p̄tra
negātes iudicia astroz z diuidit ipsos in 10 sectas. Et tāgā breuiter de qlibet secta
duo aut̄ tria verba. ¶ Prima secta dicit qz planetis nō esset aliq̄ significatio sup res
que fiunt in hoc mūdo q est sub circulo lune. Quibus dicit Albumasar qz oēs p̄bi cō-
cordati sunt qz ois sba que mouet̄ motu nāli efficit in essentis rez sibi p̄iunctaz per
nām p̄uersiones nāles: z hoc declarat in actione ignis. Sed corpa celestia mouent̄
motu naturali: ideo efficiunt in q̄tuor elemētis sibi p̄iunctis per nām p̄uersiones na-

Comentum Joānis de farotia

rurales. Hāc rōnem inuit Albumasar in multis libris. Posset et assumi p̄tra illā sectā dictū Aristotelis p̄ metheoroz. Nece est mūdūz inferiorē p̄tiguū esse latioribus superioribus: vt tota eius virtus ide gubernet. **S**ecda secta est eoz q̄ dixerūt q̄ planetis eēt significaciones tm̄ sup res vles: vt sunt q̄tuor elemēta: z sunt ḡnia z spēs. Cōtra quos Albumasar ponit iter alia talē rōnē. Totū nō est totū: nisi p̄ partes suas. ergo si significāt sup totū. s. sup spēm opz q̄ significēt sup indiuidua que sunt partes speciez. **T**ertia secta est quorūdā disputatiū q̄ dixerūt quō planetis nō esset significatio sup possibile: sed solū sup necium z impole. Et dicit Albumasar q̄ dissoluit rōnes istorūz phs: z affirmauit possibile p̄ multas rōnes. Et iter alias ponit illā quā ponit Aristoteles in p̄ piarmenias. s. qd nō opz p̄siliari vel auxiliari. **Q**uarta secta est quorūdāz q̄ aspererūt in scia totū que est scia circuloz z esse eoz. Isti dixerūt q̄ planetis nō eēt significatio sup res que fiūt z eueniūt in hoc mūdo ex indiuiduis aīaliū z seminūz ac metalloz. Et q̄ eoz significatio eēt sup corruptionē vel mutationē tēpoz tm̄. Et dicit Albumasar q̄ isti nequerūt negare hāc quātitatē. s. mutationē tēpoz esse ex fortitudine opis planetaz: q̄ hoc ex eoz ope inuenit z appet: z eius repulsio est dedecus. Et postea arguit p̄tra eos ex p̄cessis. **Q**uinta secta est eoz q̄ aspererūt in scia totius z annullauerūt sciam iudicioz ex pte expimētoz. Et dixerūt q̄ iudicia astronomie nō sunt vera: q̄ res p̄tingunt p̄ expimēta: z minus q̄ pōt p̄cipi veritas rei p̄ experimenta est dum iuenit bis in vno esse. Et hoc est ipole in planetis: q̄ planeta cū fuerit in aliquo loco ex signis z fuerint ceteri planete aspiciētes ipm vel p̄iuncti ei nō reuertunt ad ipm esse ex signis: nisi post multa millia annoz: z nō puenit vna vniūz hoīs ad tā tam quātitatē annoz: quō ergo est pole hoī vt iueniat planetas bis sup vnū esse q̄tenus p̄bet ex reditione eoz ad loca eoz qd significēt. Quib⁹ dicit Albumasar q̄ anti qui nouerūt planetaz nās z eoz significaciones ex multis reb⁹ z diuersis quaz q̄daz sunt p̄ticulares apparētes: q̄dā nō vles. Particulares apparētes sunt que admodūz inuenit ex opatione solis in calefactione: z lune in hūiditate z putredine: z ex opib⁹ planetaz in corruptiōe z mutatione aeris in oi die ac nocte. Vles nō que admodūz inuenit ex eoz significacione in reuolutiōe ānoz mūdi z natiuitatū. Et breuiter virtus p̄boz est q̄ hō in modico tpe pōt expiri illa que cōiter occurrūt: s̄z quātū ad alia que raro fiūt: sicut sūt p̄iunctiones magne debēt nob̄ sufficere dicta p̄decessoz n̄roz. **S**exta secta est quorūdā arithmeticoz q̄ pigritabāt aspicere numez stellaz z equationē ipsaz ex libro in quo est scia totū certissime. i. Almagesti que Ptoleme⁹ edidit: s̄z que fuerūt loca planetaz p̄ diuersas tabulas z iuenerūt tabulas differre quātū ad loca planetaz. iō dixerūt q̄ iudicia nō sunt vera ex quo nō h̄ntur vera loca planetaz. Quib⁹ dicit Albumasar q̄ astronom⁹ cū de aliqua re vluerit iudicare in hoc dz p̄dere vt aspiciat nās planetaz ac p̄prietates eozuz z dñm signi vniuscuiusqz eoz z sue exaltationis atqz dños triplicitatis sue: locū quoqz ei⁹ ex angulo z succedētib⁹ eius z casu eius ab angulo z p̄ntia eius in domo sbe z domo fratrū z ceteris domib⁹ circuli z postea iudicet. Gradibus nō signoz est significatio p̄ticularis qua vtunt astrologi in q̄busdāz reb⁹ p̄p̄is. Si aut fuerit in loco planete error ex minutis vel gradu vno nō impedit hoc magisteriū iudicioz. Et opz eū q̄ exercet magisteriū iudicioz cū derit ei calculator loca planetaz ex signis in q̄busdāz t̄pibus vt iudicet p̄ ipsa loca in q̄bus sunt planete si significant illud vel illud. Certitudo nō gradus in quo loco sint: ex signis suis s̄m p̄tate erit sup calculatores z ab eis eriget. Et ponit exēplū de medicis dicens: q̄ medicus tenet iudicare naturā vniuscuiusqz medicaminis z cui rei sit vtilis z q̄bus infirmitatibus p̄ficiat. Inq̄sitiō nō speciez in regionibus z eaz tritura
a medicis

a medicis nõ est exigenda: sed ab auctoribus specierum. Ita est dicit ipse de iudicijs
 astrozum. Ad illum q exercet iudicia p̄inet solum defendere q̄ planete sign̄t sup res
 huius mundi: z qd significant: z p̄inet ad ipm scire pp̄ietas z n̄as ipsorum. Ad cal
 culatorem nõ p̄inet verificare gradus eorum. ¶ Septima secta est eorum q̄ repule
 runt h̄ac sciam eo q̄ asp̄rissent in ea z impole fuit eos puenire ad id qd voluerunt.
 Suntq; iudicantes huius magisterij sectatores sup scia eorum in ipsa: z repellunt sciaz
 magisterij iudiciorum p̄pter inuidiã. Istis nõ est d̄dicendum vt dicit Albumasar cuz
 sit eorum negatio ad h̄ac magisterium. Nã negator nõ d̄z p̄stringi: nisi p̄ qd vincat z
 cogat venire ad veritatem p̄st̄atem. ¶ Octava secta est quorundã qui se iactat de me
 dicinali scia: vt acgrat p̄ eam: nõ aut̄ medici p̄bi z sapientes in magisterio medicine
 qui iã legerunt libros antiquorum in scia medicine ac sciuerunt radices magisterij
 eorum z diuersitatẽ elementoz seu t̄porum ac n̄arum: corruptionem quoq; eorum z
 cetera que sunt eis necia in magisterio eorum ex rebus singularib; z rebus cõpositis.
 Isti nouerunt dignitates scie iudiciorum astrozũ. Et sciunt q̄ scia astrozum fit p̄nci
 pium scie medicine. Et vtunt̄ magisterio iudiciorũ in magisterio medicine vsu fre
 quenti in cognitione morborũ z augm̄tatione eorum z diminutione z in t̄pib; cura
 tionis. Multiplicaturq; eorum recta itentio in magisterio eorum: z liberant̄ infirmi p
 manus eorum: ac multiplicant̄ p̄fectus hoium p̄ eos. Quidã nõ ex medicis ex his vi
 delicet quozũ imp̄tia abundat: ratio aut̄ abbreviat̄ in scia quorundã que necia sunt
 illis ad h̄ac p̄tendunt in magisterio suo vt p̄ponat̄ acquisitionem z postponat̄ sciam de
 niq; d̄dixerunt scie iudiciorum: z dixerunt q̄ nõ sit motib; planetarum in h̄ac mundo
 fortitudo. Cõtra quos Albumasar allegat̄ d̄m Hippocratis dicens. Et iã dixit Hip
 pocras in libro aeris dum m̄tionem faceret de diuersitate aeris z elementorum seu
 n̄arum q̄ res q̄s diximus de diuersitate aeris sunt in scia astrozum. Et q̄ scia astrozũ
 nõ est modica pars scie medicine. ¶ Nona secta est vn̄uersitatis vulgi. Et isti diui
 dunt̄ in duas sectas: q̄rum vna est eorum q̄ nesciunt dignitatem iudiciorum cetera
 rumq; sciarum neq; dignitatẽ p̄scie rerum: digniorq; hoibus apud eos est cui fue
 rit plus subst̄tie. De istis fuit prius d̄m. Cõtra quos dicit Albumasar q̄ subst̄tia z
 fortuna aptant̄ sapienti z insipienti: forti quoq; z debili: z hõ non est laudabilis sup h̄ac
 qd aptat̄ ei ex h̄ac: qz h̄ac nõ est aptatum ei p̄ sciam suã neq; p̄ insipientiã: neq; per for
 titudinẽ seu debilitatẽ suã: sed laudat̄ sup sapientia z cognitione: qz dignitas hois
 sup cetera aialia nõ fit nisi p̄ sapientiã z cognitionem z p̄ cognitionem reruz que fue
 runt z que future sunt. Et q̄busdam iterpositis dicit q̄ dignius rerum in hoie est su
 rorum scia. ¶ Decima secta est et̄ v̄lis vulgi. Et isti repulerunt sciam huius magi
 sterij p̄pter h̄ac q̄ viderunt de multitudine errozis eorum qui se iactant de ea: eo q̄
 vulgus recipit res per cognitionem apparentie. Cũq; vidissent multitudinẽ erroris
 eorum qui se iactant de hac scia in his que interrogant̄ ex scia iudiciorum astrozum
 m̄dacem eam putãtes repulerunt: z referunt magistros huius scie ad insipientiaz z
 dixerunt q̄ est scia cassa. Dicit Albumasar q̄ isti nõ sunt culpandi in d̄dictione magi
 steriorum huius scie: qz plurimi eorum qui se iactat̄ de ea sunt hoies insipientes z im
 periti atq; caduci. Et q̄busdam iterpositis dicit q̄ isti exercent sub noie huius magi
 sterij varias seductiones q̄bus seducunt hoies debiles vult dicere q̄ qdam opantur
 geomãticam: vel p̄ sortilegia sub noie huius scie. Isti nõ querunt nisi lucrũ. Et dicit
 cum isti interrogant̄ de aliqua re tendunt in r̄n̄ionem ad rem qua gratulat̄ querẽs:
 z sibi p̄gruit volentes eum letificare cã cupiditatis sue. Nec sufficiãt de decẽ sectis q̄s
 ponit Albumasar. ¶ Et posset addi v̄ndecima secta. Et sunt illi qui dicũt q̄ ista scia

Comentum Joānis de faronia

fit ptra fidem. Quibus dico qd ipsi nō legerunt libros sapiētium antiquoz: quos si le-
gissent scirent qd hec scia nō est ptra fidem: imo pro fide. Ponūt enim doctores hui⁹
scie mūdum creatū qd est p̄mum fundamētum fidei. Dicit eni Halv Alberagel in pri-
ma pte sui libri in caplo de natura Jouis: qd tpe quo deus icepit creare mūdum po-
suit Jovem in ascēdente. Et Albumasar in itroductorio suo dicit. Et dicamus p̄mū
qd motus circuli sit a v̄tute p̄me cause. Et qbusdaz iterpositis dicit. Ecce qualr ptra-
rimus creatorē ex reb⁹ apparētibus z notis que ptingunt sensibus qd sit sempiternus
hñs v̄tutē absq; essentia finis Imobilis z icorruptibilis altissimus sit nomē eius bñdi-
ctum z exaltatū exaltatione maxima. **C De divisione astronomie expedio me breui-**
ter z pono divisionē quā ponit Albumasar in itroductorio suo magno. Due sunt spēs
astronomie. quaz vna est scia totius. s. de circulis z motibus eoz. Scda est ars iudi-
cioz astronomie. Hac divisionē ponit etiaz Ptolemeus in pncipio quadripartiti sui.
Et Halv in comento idem. Prima spēs est tradita pfecte z cōplete quātum ad pnci-
pia z p̄clusiones a Ptolemeo in Almagesti. Vel posset p̄ma spēs subdividi. Scia de
motibus est duplex: quedā est in instrumētalis: quedā tabularis. Illa instralis est du-
plex: qm̄ quedā sunt instra ad obseruādum siue iuestigādum motus: sicut sunt regule
Ptolemei armille z psilia. Alia sunt instra pro opationibus quotidianis exercendis
sicut astrolabium splera solida z psilia. Scda species. s. ars iudicioz astrologie habet
quatuor ptes pncipales. Quaz p̄ma est de iterrigationib⁹. Scda de natiuitatibus.
Tertia de reuolutionibus annoz: z hec est duplex. s. de reuolutionib⁹ annoz mūdi: z
de reuolutionibus annoz natiuitatū. Quarta de electionibus. De istis qtuoz partib⁹
bus Halv Alberagel fecit vnum librum cōpletum. Ptolemeus aut in quadripartito
omisit duas partes. s. de iterrigationibus z horarum electionibus: sed Halv qui cō-
mentauit ipsum: excusat ipm̄ dicens: qd satis possunt haberi iste due partes ex his q
Ptolemeus dicit ibidem: p̄ter istas sunt quedaz alie partes iudicioz. s. de p̄iunctio-
nibus magnis: de imaginibus: de sigillis: de qbus parum vel nihil habemus. Aduer-
tentes aut plurimū antiquoz z etiam modernoz qd iste partes essent difficiles ad in-
telligēdum debētibus p̄mo adiscere illā sciam fecerūt libros itroductorios in qb⁹ po-
suerunt pncipia z exposuerūt terminos qbus vtunt magistri iudicioz. Inter autem
alios itroductorios liber Alchabitij est magis approbatus apud modernos. Ideo di-
missis alijs de ipso ad presens intēdimus. His visis ad literam descendamus.

Postulata a dño. In pncipio istius libri septē possunt queri.
Primo que sit itētio libri. Scdo que sit vti-
litas. Tertio quis sit titulus libri. Quarto cui parti phie supponat. Quinto
qm̄ dz legi. Sexto de subiecto libri. Septimo de divisione libri. **C** Intētio libri est pa-
tesacere sciam vniuscuiusq; rei cuius scia neēia esticipienti adiscere sciam iudicioz
astroz. Utilitas eius pz: qm̄ ois q vult sciam iudicioz icipe doctrina huius libri suffi-
ciēs erit ei: quā si hñ itellerit poterit oēs libros iudicioz p se itelligere. Titulus hu-
ius libri talis est. Incipiūt isagoge Alchabitij ad sciaz iudicioz astroz. Et dz legi añ
oēm librum iudicioz astroz. De qua parte sit pz ex p̄cedentibus. Est enim de parte
scie iudicioz astroz. Subiectū eius est illud qd est s̄m in tota astronomia iudicia-
li. s. corpus celeste in quātū p motum z lumē causat ḡionem z corruptionē in reb⁹ exi-
stentibus sub orbe lune. Diuisio libri patebit in p̄cessu. Diuidit aut iste liber p̄ma di-
uisione in duas partes. s. in partē p̄ximialem: z executiuā. Pars executiuā icipit ibi.
In noie dñi zodiacus z cetera. Pars executiuā diuidit in qnq; partes s̄m q diuidit
auctor in litera quas vocat qnq; differentias s̄m q patebit statim. Pars proximalis

potest diuidi in quatuor ptes qm̄ in p̄ma iuocat diuinū auxiliū pro cōpletionē op̄is sui: z cū hoc captat beniuolentiā regis sui ad cuius instātiāz forte hūc librū cōposuit. In secunda parte dñdit cām sui libri siue motus qui mouit eum ad faciendum hunc librū. In tertia parte excusat se de ratiocinationibus. In quarta pte ponit diuisioneꝝ sui libri. Secunda pars incipit ibi: cū vidissem. Tertia pars incipit ibi: z non introduxi. Quarta pars incipit ibi. Et diuisi eū in quinꝝ dñas. Primo breuiter sicut homo fidelis petit a deo pl̄ritatem vite: vt possit opus suum cōplere. Et petit durabilitatem honoris gladij regis z custodiam operum suorum z ampliacionem sui imperij.

Eum vidissem. In ista pte ponit cām que mouit ip̄m ad faciendum hūc librū. Et dicit q̄ cū vidisset multos antiquoz fecisse libros itroductorios ad sciām iudicioꝝ astroꝝum z quosdā ex eis nō posuisse oīa neēia ad itroductionē z quosdā nimis pl̄ire tradidisse ea q̄ tradiderūt: z iter p̄fusa dicta eoz perisse. i. obscurata esse illa que neēia sunt ad itroductioneꝝ. Et etiā quosdā nō p̄cessisse in dictis eoz ordine discipline p̄ponendo illa que debent p̄poni: z postponendo illa que debent postponi: sed fecisse p̄rium. Incepit edere hunc librum z collegit in eo ex dictis antiquoz ea que erāt neēia ad itroductionem: z inutilia omisit.

Et non introduxi. Hic excusat se de ratiocinationibus: z dicit q̄ nō posuit in hoc libro rōnes que essent neēie ad defendendus que dixi: qz iste posite sunt in libro Ptolemei. s. in quadripartito. Ibi enī Ptolemeus p̄firmat iudicia p̄ multas rōnes. Et dicit etiam se fecisse vnum librum de confirmatione iudicioꝝ vbi posuit ratiocinationes ad hoc sufficientes.

Et diuisi eum. Hic ponit diuisionem libri sui. Et dicit q̄ diuisit eum in quinꝝ differentias: vt patet legendo literam.

I N nomine domini. zodiacus. Finito p̄lxmio incipit tractat̄. Et

pōt diuidi in qnꝝ partes que sunt quinꝝ dñe fm̄ q̄ auctor diuidit in litera. Prima dñia est de esse circuli signoz essentiali z accidentalī. Secunda est de naturis septem planetaz. Tertia qd accidit septem planetis. Quarta de expositione terminorum siue nominum qbus vtunt̄ magistri iudicioꝝ. Quinta de proiectione partium. Secunda dñia incipit ibi: z qz auxiliante deo. Tertia ibi. Nam esse planetaz. Quarta ibi. Initium hoz. Quinta ibi. Et qz iam expleuimus. Prima pars diuidit̄ in duas qm̄ in prima parte expedit se de esse circuli signoz essentiali. Secūdo de esse accidentalī. Secunda ibi. Nam circulus figurat̄ in oī hora. Prima pars pōt diuidi in q̄tuor partes. In p̄ma d̄terminat de diuisione circuli signoz z his que p̄sequunt̄ ipsam diuisionem. In sc̄da parte d̄terminat de dignitatibus planetaz isignis. In tertia de figuris signoz. In quarta qd hnt̄ signa ex membris hoīs z qd hnt̄ ex regionibus z planetis. Secunda pars incipit ibi hnt̄ quoqz planete. Tertia ibi: sequunt̄ has figure signoz. Quarta ibi: z vnūq̄d̄qz. Prima ps pōt diuidi in qnꝝ. In p̄ma pte ponit diuisioneꝝ circuli signoz. In sc̄da pte cōparat ista adinuicē. In tertia cōparat ea ad quatuor tpa anni: z ad quatuor etates: z ad quatuor humores. In quarta ponit ordineꝝ planetaz z exponit quō accipit̄ in. cum d̄ planeta est in signo. In q̄nta addit q̄dam de capite z cauda draconis. Secūda incipit ibi: z sex ex his signis sunt septētrionalia. Tertia ibi: z vocat̄ illa quarta. Quarta ibi: oibus aut̄ planetis. Quinta ibi: significat̄ etiam p̄ caput z caudā. Primo dicit q̄ circulus signoz diuidit̄ in duodecim ptes eq̄les q̄ vocant̄ signa z noiant̄ noib̄ duodecim imaginū que sunt in ipso circulo signoz: que sunt aries taurus gemini zc̄. Et q̄libet signū diuidit̄ in triginta ptes eq̄les que

Cómentum Joánis de saronia

vocant gradus. Et quilibet gradus diuidit in sexaginta et vocant minuta. Et quilibet minutum in sexaginta et vocant secunda: et quilibet secunda in sexaginta et vocant tertia: et a quolibet tertia in sexaginta et vocant quarta: et sic usque in infinitum. Circa istam partem possunt moueri duo dubia. Primum est de numero signorum. Secundum de ordine. De numero signorum disputat Albumasar dicens. Quidam ex his qui diuersa a nobis sensere responderunt dictis antiquorum in numero signorum. Et dixerunt cur putastis quod signa sunt duodecim nec plus nec minus. Quibus respondit Albumasar dicens: quod Aracis philosophus patefecit 48 imagines que sunt in circulo. id est in octaua sphaera et earum nomina: et auctorizauerunt eis sententiam omnes sapientes antiqui et recordauerunt cum eo super hoc. Et duodecim ex his imaginibus sunt in circulo signorum. Hac de causa dixerunt quod sunt duodecim. Alia causa assignat Albumasar dicens: quod philosophi inueniunt quod omnes res que fiunt et destruunt in hoc mundo sunt compositae ex elementis et in omni indiuiduo quod efficitur ex quatuor elementis sunt tria esse. scilicet initium medium et finis. Quatuor igitur elementa multiplicata per tria faciunt duodecim: igitur signa sunt duodecim. Tertia causa est: quia per motum solis fit generatio et corruptio in rebus inferioribus et eius opus plus appetit in hoc mundo quam opus aliorum planetarum. Et ipse rotatur in his duodecim imaginibus et sunt ei locus. Et secundum decursum eius in his duodecim imaginibus variantur tempora anni. Ideo philosophi posuerunt duodecim imagines digniores significatione. Et attribuerunt eis significationem vltimam. Ceteris vero triginta sex imaginibus attribuerunt significationem propriam. Secunda dubitatio est de ordine et de principio. Aliquis enim posset dicere quare inceperunt ab ariete cum circulus non habeat principium neque finem. Ad hoc dicit Ptolemeus in 156 proponere prime partis quadrupartiti: quod ideo est principium ab ariete: quia est signum masculinum: et agens est dignius passio et equinoctialis transit per ipsum: et abinde. id est ab equinoctiali incipit maior mutatio totius firmamenti. Sed aliquis diceret per istam rationem videtur quod initium debeat esse a libra: quia est signum masculinum et equinoctialis transit per ipsum et maior motus firmamenti est ibi. quare ergo inceperunt ab ariete potius quam a libra. Respondit solui per dictum Ptolemei in 140 proponere prime partis ubi dicit quod principium in firmamento est ille locus in quo completio temporis est humidior sicut primaetas animalium est in qua completio est humidior. Posset aliter dici: quia ab ariete incipit generatio: a libra vero corruptio. De ordine diceret aliquis quare posuerunt taurum post arietem: et deinde geminos: postea cancerum. Dicit Albumasar quod quatuor sunt qualitates simpliciter elementorum. scilicet caliditas siccitas humiditas et frigiditas. Et due ex istis sunt sicut agentia. scilicet caliditas et frigiditas et alie due sunt sicut patientia. scilicet siccitas et humiditas. Agentia autem sunt digniora patientibus: ideo inceperunt ab agentibus. Et agentium vnum est principium generationis. scilicet caliditas: et aliud principium corruptionis. scilicet frigiditas. Res autem prius generatur quam corrumpitur: ideo posuerunt arietem in principio quod est signum calidum et siccum de natura ignis quod est primo calidum. Et posuerunt cancerum in fine quod est signum frigidum et humidum de natura aque que est primo frigida. Et posuerunt taurum post arietem: quod est signum frigidum et siccum de natura terre quod est primo sicca: quia siccitas terre conueniens est calori ignis. Et posuerunt signum geminorum ante cancerum: quia est signum calidum et humidum de natura aeris qui est primo humidus et humiditas aeris est conueniens humiditati aque. Ad euidenciam predictorum est intelligendum quod in octaua sphaera sunt quadraginta octo imagines: in quibus est concordia apud omnes antiquos sicut dicebatur: et sunt in eis 102 stelle que dicuntur stelle fixe et mouentur omnes vno motu. scilicet ad motum octauae sphaere in centum annis fere vno gradu. Et antiqui posuerunt eas in sex ordinibus ita quod illas que sunt maiores posuerunt in primo ordine et sunt quindecim. Et que sunt infra has posuerunt in secundo ordine: et sunt 45. Et que sunt infra has posuerunt in tertio ordine: et sunt

208. Et que sunt infra has posuerūt in quarto ordine: z sunt 474. Et que sunt in /
fra has posuerūt in qnto ordine: z sunt 217. Et que sunt ifra has posuerūt in sex to
ordine: z sunt sexagitatria. Ex his 48 imaginib⁹ 12 sunt in via solis: sicut dictū est:
z sunt in eis ex stellis 346. Noia eaz imaginū sunt aries taurus zc. Et remanēt 36
imagines quaz 21 declināt a via solis ad septētrionem z 15 ad meridiem. Que decli
nāt ad septētrionē hnt ex stellis supradictis 360. Et noia imaginū sunt hec. Prima est
ursa minor. Scda est ursa maior. Tertia draco. Quarta dñs flāme vel succēsus. Quin/
ta canis latrās vel vlulās. Sexta corona septētrionalis. Septima icurnat⁹ vel genufle
rus. Octaua vultur cadēs. Nonā gallina. Decima sedēs sup sedē. Undecima deferēs
caput algol. i. diaboli. Duodecima tenēs habenas. 13 serpētarius. 14 serpens. 15
amifator. 16 aqla volās. Alius liber h3 vultur volās. 17 delphin⁹. 18 equus p̄mus
Alius liber h3 caput eq. 19 equus scds. Alius liber h3 equus alat⁹. 20 mulier q̄ nō
nouit virū. 21 est triāgulus. Que nō declināt ad meridiēz hnt ex stellis supradictis
316. quaz imaginū noia sūt hec. Prima eaz est marin⁹ leo quē qdā vsuz appellāt.
2 algebar. i. canis validus. 3 flumiē. 4 lepus. 5 canis maior. 6 canis minor. 7 archa
Noe. 8 serpēs. 9 vas. 10 coruus. 11 deferēs leonē z ip̄sus medietas est hūane figu
re z altera eq. 12 leopardus. 13 thuribulū. 14 corōa meridie. 15 piscis meridian⁹.

Et sex ex his signis. In ista pte cōparat auctor signa adinuicē. Et
pōt diuidi in tres partes. Primo cōparat ea
quātum ad p̄tes mūdi: vel q̄rtū ad declinationes. Scdo q̄rtum ad ascēiones. Tertio
q̄rtum ad q̄litates. Prima in p̄ncipio. Scda ibi: z sex ex illis dicunt̄ directe ascēdētia.
Tertia ibi: z vocat̄ medietas. P̄rio dicit q̄ sex ex p̄dictis 12 signis sunt septētriona/
lia: qz declināt a linea eqnoctiali vsus polū septētrionalē. s. a p̄ncipio arietis vsqz ad fi
nem v̄ginis. Et alia sex. s. a p̄ncipio libe vsqz ad finē pisciū sunt meridionalia: qz decli
nant ab eqnoctiali linea vsus polū meridionalēz. Juxta quā prem est itelligēdum qz
eqnoctialis est circulus quē describit sol raptu firmamēti. s. p̄ motū diurnuz qñ est in
p̄mo p̄cto arietis z eūdem describit in p̄mo puncto libe. Ideo vocat̄ a P̄tolemeo
equator diei z noctis: qz tūc t̄pis dies z nox sunt eiusdē lōgitudinis p̄ vniuersum mū
dum vbi sol orit̄ z occidit. Hoc iō dico qz duo sunt loca in mūdo sup q̄ sol non oritur
nec occidit qñ est in p̄ncipio arietis vel libe. quoz vnus est sub polo arctico: z alter
sub polo antarctico. Cū hic posset moueri illa q̄stio. Utz sub eqnoctiali fit habitatio.
Uidef qz nō. Mā vbi est p̄petua caliditas ibi nō est habitatio: sed sub eqnoctiali est p̄
petua caliditas: sol enī semp decurrit sup illā p̄tem z modicū declinat ab illa. Itē au
ctor sp̄hre dicit qz qnqz sunt cone in celo. quaz vna est torrida cone: z illa s̄m euz est
sub equinoctiali: z ex vtraqz parte vsqz ad tropicos: z due sub polis: z due medie. Ibi
vult qz tres eaz sunt inhabitabiles. s. torrida cone p̄pter nimiū calorē: z due existen
tes sub polis p̄pter nimiū frigus: z alie due s̄m eū sunt habitabiles: qz tēperate. Bre
uiter ego credo cum Aluicēnā: qz sub eqnoctiali fit habitatio z optima habitatio. Et
breuiter pono vnā rōnem que mouit me. Ibi est optima habitatio vbi est maxima tē
peries: sed sub eqnoctiali est maxima tēperies: ergo zc. Maior est nota. Minorem
declaro sub eqnoctiali enim dies z nox sunt equales sicut dictū est: z tātum pōt infri
gidari aer in nocte sicut calescit in die. Item declinatio solis maxime variat̄ ibi. Abu
tat̄ enim declinatio in vno die p̄ 4 minuta: ideo forte vix pōt accidere qd sol trāseat
directe supra capita eoz: qz hoc nō accidit nisi sol intraret p̄ncipium arietis vel libe
recte in meridiē. Item sol nunqz manet in eadē altitudine sup ipsos: sed statim in in
stanti si esset motus in instāti variat̄ altitudo. Ita enim velociter sicut p̄muz mobile

Comentum Joannis de saxonia

mouetur accedit ad meridiem et recedit a meridie. Et ubi dicitur fieri magna calefactio opus quod radij infigantur per aliquod tempus: sicut videmus in speculo ardenti si moueretur speculuz non incenderet festucas vel aliam rem que opponeret. Item planete frigidi refrenant ibi caliditatem calidorum: quia omnes semper sunt ibi propi qui quousque quidam dicunt quod planete non causant frigiditatem: sed eorum frigiditas est calor minor. In veritate hoc non credo salua gratia illorum. Uidi enim quod eadem causa frigoris non facit tantum frigus in partibus multum septentrionalibus quantum facit in minus septentrionalibus. Posset et per barionem. Si esset ita quod nullus planeta influeret frigiditatem: sed causaret caliditatem sequeretur quod potentia saturni in estate estas fieret calidior: quia tale additum tali: facit ipsum magis tale: sed hoc non videmus: quare recte. Et si diceret aliquis quod minor calitas sua temperat maiorem calitatem solis: sicut aqua tepida calida. Hoc non valet: quia ibi fit mixtio malis: in influentijs autem celestibus fit mixtio virtualis. Et est imaginandum in influentijs de maiori calore et minori sicut de duobus ignibus calefactibus vna olla: quorum vnus esset fortior alio. Certum est quod minor ignis non ifrigidabit ollam nec impediet fortioris ignis in calefactione sua. Rationes in oppositu sunt solute: quia prima dicit quod est ibi perpetua calitas. Dico quod non est ibi perpetua caliditas que impediatur habitationem. Auctorem spheræ nego in proposito quantum ad hoc.

Et sex ex illis dicuntur directe ascendentia. ^{Hec pars} posset diuidi: sed non est vis. Dicit breuiter quod sex signa ex signis predictis ascendunt recte: et sex oblique. Recte ascendunt a principio canceri usque ad finem sagittarum. Alia sex ascendunt oblique. Ista habentur ex tractatu de sphaera: id non est hic standum. Postea dicit quod tortuose seu oblique ascendentia obediunt recte ascendentibus. Iuxta quod notandum quod si duo nascentur in quibusdam partibus in quibus omnes alie figtiones sunt pares quantum ad radicem superiorem et est inferiorum: sed vnus eorum nascatur sub signo directe ascendente: et alter sub signo oblique vel tortuose ascendente: ille qui natus fuerit sub obliquo obediens alteri qui natus fuerit sub signo directo dum illa signa sunt eiusdem longitudinis a principio canceri. Verbi gratia: ille qui natus fuerit sub geminis obediens ei qui natus fuerit sub cancro: et ille qui sub tauro ei qui sub leone: et ille qui sub ariete ei qui sub virgine: et sic de alijs. Postea dicit quod quilibet duo signa que sunt eiusdem longitudinis a principio arietis dicuntur concordantia in itinere sic pisces et aries a quibus et taurus capricornus et gemini: et sic de alijs. Et potest applicari sic prius. Et hoc est idem: quia ascensionibus illorum signorum sunt equales. Et hoc est quod dicit auctor tractatus de sphaera: quilibet duo signa equaliter distantia ab alterutro punctorum e nocturnorum ad equantur in suis ascensionibus. Postea dicit quod medietas circuli que est a principio leonis usque in finem capricorni vocatur medietas maxima propter ascensionibus. Et est medietas solis: quia leo est domus solis et ascensionibus incipiunt ibi notabiliter augmentari. Et sol habet in tota illa medietate dignitatem sicut planete in terminis suis. Et alia medietas est lune. scilicet a principio aquarum usque ad finem canceri: et illa vocatur medietas minima eo quod ascensionibus notabiliter incipiunt ibi minorari. Et luna habet ibi dignitatem quam sol habet in maxima.

Et vocatur medietas. ^{Hic comparat signa adinuicem quantum ad} medietas que est a principio arietis usque ad finem virginis est medietas calida: quia facit nobis estatem. Et alia medietas est frigida: quia facit nobis hyemem. ^{qualitates in generali. Et breuiter dicit quod}

Et vocatur illa quarta pars. ^{Hic comparat ista 1 et 2 signa ad 4} mores siue complexiones. Et dicit quod quarta pars que est a principio arietis usque ad principium canceri est calida et humidum sicut vir et sicut etas puerilis: et sic complexio sanguinea. Et alia quarta

ta ps que est a principio cæcri vsq; ad principiu libre est cala z sicca sic estas: z sicut scda etas z sicut p̄plo cholericæ. Et alia q̄rta ps q̄ est a principio libre vsq; ad principiu capri corni est frida z sicca sicut autunus: z sic tertia etas q̄ est principiu diminutionis: z sicut cõplexio melâcholica. Et quarta ps que est a principio capricorni vsq; ad finez pi scium est frigida z humida sicut hyems: z sicut etas vltima: z cõplexio flegmatica.

Dibus aut planetis. Hic ponit ordinẽ 7 planetaz: z quõ accipit in. qñ d̄z planeta est in signo z p̄z in l̄ra. Sz nota h̄ triplicẽ acceptionez signi sicut ponit auctor s̄phære: z qz ibi iuenies nõ pono h̄.

Significatur autem. Hic dicit q̄ caput z cauda draconis habent quasdam significaciones: quas nõ vult hic exponere: sed in sequentibus patebunt.

Habent quoq; planete. Prius determinauit auctor de diuisione circuli signoz: z de quibusdam que p̄sequunt ipsam diuisionẽ. Hic vult determinare de dignitatibus planetaz in signis. Et diuidit in duas. Quonia primo determinat de dignitatibus essentialibus. Scdo de accidentalibus. scda pars est ibi: ex ptatibus quoq; planetaz de accidentalibus s̄o in fine huius d̄ie. C Prima pars diuidit in duas: qm̄ in prima facit qd̄ dictuz est. s. determinat de dignitatibus planetaz in signis. In scda parte determinat de fortitudinibus quas hnt̄ in ipsis dignitatibus. scda ibi: z qz iam auxiliante deo. C Prima pars diuidit in quinq; partes s̄m quinq; dignitates: qm̄ primo determinat de dignitate planetaz que vocat̄ domus. C Secundo de dignitate que vocat̄ exaltatio. C Tertio de dignitate que vocat̄ triplicitas. C Quarto de dignitate que vocat̄ terminus. C Quinto de dignitate que vocat̄ facies. scda ibi: h̄ sunt exaltationes. tertia ibi: triplicitates sic distinguimus. quarta ibi: hnt̄ quoq; in vnoquoq; signo. q̄nta ibi: facies aut signoz. C Prima pars pot̄ diuidi in duas partes: qm̄ in prima pte on̄dit que sint domus planetaz. C In scda parte: qz qlibet eoz p̄ter solem z lunã habet duas domus. quaz vna est ei magis principalis: z illa vocat̄ gaudiuz: ideo on̄dit que sint ille domus in qbus gaudet. scda ibi: signa autẽ in qbus. Prima diuidit in duas. Prius p̄ponit determinadũ de dignitatibus planetaz z ponit diuisiones in l̄ra. Scdo p̄sequit̄ ibi: domus h̄ sunt. Dicit q̄ primo q̄ planete hnt̄ i signis p̄dictis q̄sdã dignitates seu ptates p̄ nãm z quasdã p̄ accidens. Que sunt p̄ nãm sunt domus exaltatio triplicitas terminus z facies. De his aut dignitatib⁹ q̄s hnt̄ p̄ acc̄is vult postea dicẽ.

Bonus he sunt. Dicit q̄ aries z scorpius sunt domus martis taur⁹ z libra domus veneris gemini z virgo domus mercurij: cancer domus lune: leo domus solis sagittarius z pisces domus ionis: capricornus z aquarius domus saturni. Postea dicit q̄ 7 signũ a domo cuiuslibet planete d̄z eius detrimẽtum: s̄bi gr̄a: sicut leo est domus solis sic aquarius qd̄ est 7 signum op̄positũ leoni est detrimẽtum solis: z eodẽ mō itelligas de alijs. Deinde dicit q̄ duo signa que sunt domus vnus planete dicunt̄ p̄cordãtia i circulo. i. in circulo signoz sine zodiaco q̄ est latus in medio z in ligatura strictus. i. iuxta polos. Ad q̄ itelligẽdum op̄z imaginari circulos trãseuntes p̄ principia signoz z p̄ polos zodiaci: z totum spatium cõprehẽsum iter quoslibet duos circulos est. vnum signũ sicut exẽplificatũ fuit i lectione p̄cedente. Ista p̄cordãtia videt̄ mibi paz̄ facere ad h̄ q̄ duo signa debeãt eẽ domus vnus planete: qz quelz duo signa isto mō p̄cordãt. Ideo pot̄ aliter exponi sine glosari s̄bũ auctoris q̄ quelibet 2 uo signa que sunt domus vnus planete dicunt̄ p̄cordãtia in zodiaco quãtum ad distãciam a domibus luminariũ: z isto mō est verz:

Comentum Joānis de saronia

verbi grā: gemini z vgo sunt dom^o mercurij z equalr distāt a leone z a cācro que sunt dom^o luminariū: z taurus z libra q̄ sūt domus veneris eq̄lr distāt a leone z cācro. Et hāc p̄cordātiā iuenies in oib^o. P̄toleme^o aut assignat cām q̄re leo est dom^o solis z cācer dom^o lune: z sifr de alijs in 173 ppōne z 6 ppōnib^o sequētib^o p̄me partis de domib^o luminariū solis z lune dicit duo signa septētrionalia que sūt p̄pingora cenith capitū n̄roz q̄z alia z hāc rōne faciūt calorē que sunt cācer z leo posuerūt ambo pro domib^o duoz luminariū magnis z nobilib^o leonē qz masculus domū solis z cācrū: qz femina domū lune. Haly dicit in cōmēto exponēs v̄ba p̄dicta qz duo signa maxie septētrionalia sūt cācer gemini: s̄z gemini est signū calidū z humidū: iō nō p̄cordat cū aliquo eoz. In h^o qz humectat nō p̄cordat cū sole qz calefacit z deficcit: nec cū luna: qz feminea est z nocturna. signū aut gemioz est masculinū z diurnū. S̄z leo p̄cordat cū sole: qz est signū calidū z siccū: iō puenit vt leo sit dom^o solis: z qz luna seq̄ solē iō puenit vt dom^o lune sit circa domū solis. Tūc diceret aliqs q̄re q̄ vgo non est dom^o lune cū sit circa leonē qz est dom^o solis. Dic̄ Haly qz signū v̄gis nō puenit lune: qz vgo est signū siccū luna v̄o hūida. Et pp̄ h^o posuerūt cācrū qz est hūidus domū lune: de domib^o alioz planetaz assignat duas cās. qz vna accipit ab ordine planetaz z signoz. Alia ab aspectib^o. Venit vt p̄cludā itentionez suā paucis v̄bis vult dicē qz capricornus z aq̄rius sūt dom^o saturni: qz hęc duo signa maxie distāt a domib^o luminariū z saturnus est supior oīuz planetaz. Et sagittarius z pisces sūt dom^o Iouis: qz hęc duo signa sūt iuxta dom^o saturni: sic Iuppiter est sub saturno. Scorpio z aries sūt dom^o martis: qz sūt iuxta domus Iouis sic mars sub Ioue. Libra z taurus sūt dom^o Veneris pp̄ eā dē cām. Et vgo z gemini dom^o Mercurij. Et si icēpis ordinē ab inferiori iuenies idē: v̄bi grā: vgo z gemini sūt iuxta domos luminariū z sūt dom^o mercurij: qz mercurius seq̄ post lunā in ordie: z sic de alijs. Alia cā qz assignat accipit ab aspectib^o z vult dicē qz saturnus est maior i fortuna: iō dom^o sue debēt distare a domib^o luminariū aspectu opposito qz est aspect^o p̄fecte inimicitie. Isto aut mō distāt capricornus z aq̄rius. Capricorn^o eni est i opposito dom^o lune. s. cācri: z aq̄rius i opposito domus solis. s. leonis. Et iuppit est fortuna maior: iō dom^o sue debēt distare a domib^o luminariū aspectu trino qz est aspect^o p̄fecte amicitie: h^o mō distāt sagittarius z pisces: sagittarius eni asp̄picit leonē aspectu trino: z pisces cācrū. Et mars i fortuna minor: iō domus sue debēt distare a domibus luminariū aspectu q̄rto qz est aspect^o medie inimicitie. Hoc mō distāt scorpius z aries: scorpius eni asp̄picit leonē aspectu q̄rto z aries cācrū. Venus est fortuna minor: iō domus sue debēt distare a domibus luminariū aspectu sextili qz est aspectus amicitie medie. Hoc mō distāt libra z taurus. Libra eni asp̄picit leonē aspectu sextili: z taurus cācrū. Et relinquūt mercurio duo signa remanētia. s. vgo z gemini q̄ sūt iuxta domos luminariū: qz mercurius nūq̄z p̄t elōgari a sole vltra vnū signū: imo nō p̄t elōgari a sole s̄m equationes tabulaz Alfontij vltra z 8 gra. z 7 minuta.

Signa autem in quibus. Cum quilibet quoz planetaruz habeat duas domos ondit que sit domus principalis cuiuslibet eoz. Dicit qz saturnus gaudet in aquario. Iuppiter in sagittario. Mars in scorpione. Venus in tauro. Mercurius in virgine.

He sunt exaltationes. Dicit qz sol exaltat in 19 gra. arietis zc. Terra plana est. Ptolemeus assignat cām exaltationū planetaz in 19 ppōne p̄me ptis q̄drupartiti z in 6 sequētibus. Vult dicere qz iō aries est exaltatio solis: qz dū sol itrat arietē dies icipiūt augmētari sup̄ noctes z calor eius icipit ibi appere magis. Et libra est casus eius: qz ibi icipiūt noctes

augmētari sup̄ dies z calor icipit ibi diminni. Et qz saturnus est oppositus soli: qz vbi crescit calor minuit̄ frigus z eōzio. iō libra est exaltatio saturni: aries hō casus eius. Et cū luna p̄iugit̄ sol i ariete icipit lumē eius p̄ appere i tauro: iō taurus est exaltatio lune z scorpio casus suus: qz ē signū oppositū. Et qz Iuppit̄ fac̄ v̄tos septētriōales z cācer est signū septētriōale: iō cācer ē exaltatio Iouis z signū oppositū. s. capricorn⁹ ē eius casus. Et qz mars est ardēs p̄ nāz z p̄pe cū fuerit i capricorno mlto magis cōbu rit: qz iclinať ad ptē meridiei: iō capricorn⁹ est exaltatio sua z ē signū oppositū exalta tiōi iouis z cācer est eius casus. Et qz venus nālī hūectat z maxie cū est i piscibus: iō piscis est exaltatio veneris z signū oppositū. s. v̄go est casus eius. Et qz mercurius deficcat p̄se z in h̄ est h̄ius veneri: iō v̄go est exaltatio sua qd̄ est signū oppositū exal tationi veneris: z piscis est casus eius. Albumasar assignat fere easdē cās lz alijs vtať verbis: z accepit eas a Ptolemeo: ideo sufficiāt ista de causis domoz z exaltationū.

Triplicitates v̄o. P̄rius determinauit auctor de domib⁹ z exaltationibus planetaz. Hic determinat de triplicitatibus. Et qz aspectus p̄comitant̄ triplicitates: iō determinat ex p̄nti de aspectibus signoz. Et fm̄ hoc h̄c ps pōt diuidi in duas ptes. In p̄ma deter minat de triplicitatibus. In sc̄da de aspectibus. ibi sc̄da: dicuntur z signa se aspicere. P̄ma pars pōt diuidi in duas. In p̄ma facit qd̄ dcm̄ est. In sc̄da oñdit que sunt si gna mobilia q̄ fixa z q̄ cōia. sc̄da ibi: quatuor quoqz ex his signis. P̄ma ps diuidit̄ in quatuor ptes sc̄dm. 4. triplicitates. sc̄da ibi: triplicitas sc̄da tertia ibi: triplicitas ter tia quarta ibi. quartā hō triplicitatē. P̄ma in duas. In p̄ma determinat de ipsis tri plicitatibus in ḡiali. In sc̄da i sp̄ali. P̄ria in p̄ncipio. sc̄da ibi: aries leo z sagittarius. Dicit p̄mo qz oia tria signa que sūt eiusdē nāe faciūt vnā triplicitatē. Postea dicit qz aries leo z sagittari⁹ faciūt p̄mā triplicitatē: qz illa tria signa sunt eiusdē nāe. s. ignea: masculina: diurna: cholericā: cala z sicca sapore amara: z h̄c tria signa sunt orientalia. Et ista triplicitas sicut quelz aliaz h̄z tres dños q̄ vocant̄ dñi triplicitatis. P̄rimus dñs huius triplicitatis i natiuitatibus vel qōnibus vel qbuscūqz alijs rebus q̄ fiūt in die est sol. Sc̄ds est Iuppiter. Tertius est saturnus. In rebus q̄ fiūt in nocte primus dñs huius triplicitatis est Iuppit̄. sc̄ds sol. tertius saturnus. ¶ Notādū est hic qd̄ di cit Albumasar in itre ductorio suo qz p̄mū signū istius triplicitatis. s. aries facit calorē tēperatū. sc̄dm. s. leo facit calorē ledētē. tertiū. s. sagittarius facit calorē corrupētē. Qñ aliqd̄ istoz signoz ceciderit i ascēdente p̄iunctiōis vel oppōnis solis z lune in tpe h̄yemali tēperat̄ frigus. In tpe estiuāli fit calor excessiuus maxie si dñs illi⁹ signi fue rit p̄ns in illo signo vel i aliquo anguloz aspiciēs ip̄m signū ascēdens. Postea dicit qz taurus v̄go z capricornus faciūt sc̄dam triplicitatē: qz sunt eiusdē nāe: qz oia tria sūt feminina nocturna terrea frigida z sicca melācholica sapore acria meridiana. Huius triplicitatis dñi sunt in die: p̄mus Venus: deide luna: deide mars. Et in nocte luna p̄mus: deide venus: z deide mars. Dicit Albumasar qz p̄mū signū huius triplicita tis facit frigiditatē tēperatā p̄fortātem aialia z segetes. Sc̄dm facit frigiditatē ledentē. Tertiū corrupētē. Qñ aliqd̄ istoz signoz cadit in ascēdente p̄iunctiōis vel oppōnis solis z lune in h̄yeme z maxie capricornus fit frigus: maximū maxie si Saturnus fue rit in illo vel in ipsa triplicitate. Deide dicit qz tertiā triplicitatē faciūt gemini libra z aq̄rius: qz sūt eiusdē nāe. sunt enim masculina diurna sanguinea calida z humida ae rea occidentalia sapore dulcia. Eius dñs in die p̄mus est Saturnus. sc̄ds Mercurius. tertius Iuppiter. In nocte primus est Mercurius. sc̄ds Saturnus. tertius iuppit̄. Et Albumasar dic̄ qz primū signū huius triplicitatis facit v̄tos tēpatos p̄fortātes z

Comentum Joānis de saxonia

dulces. Scdm fac v̄tōs nocitiuos. Tertiū facit ventos dissipātes aialia z segetes. Qñ aliqd̄ istoz signoz est ascēdēs i hora p̄iūctiōis vel oppōnis solis z lune mouēt v̄tē i illa lunatiōe. Postea dic̄ q̄ q̄rtā triplicitatē faciūt cācer scorp̄io z piscis: qz oia tria sūt se minina nocturna septētrionalia aq̄tica frida z hūida sapore salia. Cui dñi sūt in die: p̄mus ven⁹. Scds mars. Tertius luna. In nocte p̄m⁹ est mars. Scds ven⁹. Tertio luna. Dicit Albumasar q̄ p̄mū signū h̄ triplicitatis facit hūiditatē tēperatā. Scds abū dātē. Tertiū destruetē. Qñ aliqd̄ signoz istoz fuerit i ascēdēte p̄iūctiōis vel oppōnis solis z lune p̄sumēdū est de pluuia illo mēse. Ab ista. n. triplicitate z a venere z a luna maxime icipiūt pluuie. C Dicit Abraā auenēgre q̄ si i p̄iūctiōe vel oppōne q̄ p̄cedit itroi tū solis i arietē: siue fuerit p̄iūctio siue oppositio fuerit aliqd̄ istoz signoz ascēdēs: z cū h̄ luminaria fuerint i angulis. i. i ascēdēte: vel medio celi: vel i occidēte: aut i angulo medie noctis erit nimia pluuia i illo āno. Sz si luminaria fuerit i casu ab angulis nō ascēdet pluuia i illo mēse z i maiori pte illi āni. Et ego exp̄t⁹ suz pluries q̄ qñ ascēdēs p̄iūctiōis est signū aq̄ticū: z luna an̄ oppōnē itrat illud signū i eodē die qñ luna v̄trat gradū q̄ fuit i ascēdēte icipit pluuia z durat ad min⁹ tātū q̄rtū luna morat̄ i illo signo. Et suo mō itelligas de v̄tōsis signis z fridis. Hoc iueni p̄ exp̄ientia: sz postea h̄ iueni i libro Abraā auenēgre: z multuz gauisus fui: qz magis fui certus de p̄itate: sed Abraā dicit q̄ hoc maxie est v̄z si signū ascēdēs fuerit aliqs anguloz figure illi⁹ terre: hoc itelligo de figura reuolutiōis illius āni i terra illa. Illa eniz diuersificat̄ sm diuersas regiones. Et si nō fuerit aliqs anguloz figure illius terre erūt nubes sine pluuia. Cause triplicitatum fere sunt eedem cum causis domoz: ideo pertransio.

Quatuor quoqz ex his signis. Hic oñdit q̄ sūt signa mobile z q̄ fixa z q̄ media siue cōia. Et assignat cās z ponit exēpla lra est plana. C Notādū est hic q̄ Ptolemeus dicit i 2 z ppōne cētiloquū. Noua vestimēta facē vel exercere luna i leone ex̄nte timēdū est. Et dic̄ Haly i cōmēto eiusdē ppōnis q̄ oia signa fixa i h̄ sunt phibita: z maxie leo: qz cū h̄ q̄ est fixū est signū magne victorie: z siḡt victoriā oium rez q̄ exercēt z malū dñiuz i eis. Et dicit q̄ p̄ facē itēdit Ptolemeus scindē z suere. Per exercē itēdit iduere z vti ex h̄ possumus accipere regulaz q̄ oēs res q̄s volumus h̄re fixas debemus icipe luna ex̄nte in signo fixo: sicut edificare domos z cetera. Et res quas volumus cito mutare debemus icipe luna ex̄nte in signo mobili sicut iter icipe z cetera.

O Scunt aut signa se aspicere. Prius auctor dēterminauit de dignitate p̄laz q̄ vocat̄ triplicitas. Et qz triplicitas accipit̄ a trino aspectu: iō in hac pte icidentalr dēterminat̄ de aspectib⁹: z pōt diuidi in duas ptes: qm̄ in p̄ma pte dēterminat̄ de aspectib⁹. In scda pte de p̄iectionib⁹ radioz. Scda ibi: cū nō fuerit pla i aliqd̄ signo. P̄ia ps pōt diuidi i q̄tuor ptes sm q̄tuor aspectus. In p̄ma dēterminat̄ de aspectu sextili. In scda pte de aspectu q̄rto. In tertia de trino. In quarta d̄ opposito. Scda ibi: z aspicit quartū an̄ se. Tertia ibi: aspicit et̄ q̄ntū an̄ se. Quarta ibi: aspicit et̄ septimum. Dicit p̄ signa dicunt̄ se aspice h̄ mō. De signū aspicit tertiū post se z tertius an̄ se sic aries aspicit signū geminoz q̄ est tertiū an̄ se: z signū aquarū q̄ est tertius post se. Et h̄ aspect⁹ d̄ sextilis eo q̄ tenet sextā p̄tez circuli. s. 6 ogra. q̄ est q̄ntitas duoz signoz: z vocat̄ hic aspectus: aspectus amicitie medie z pōt eē rō: qz q̄lz duo signa isto mō distātia pueniūt i vna q̄litate z cū h̄ in serū: p̄bi grā: aries z gemini pueniunt i caliditate z i masculinitate: z filr aries z aq̄rius: taurus z cācer pueniūt i friditate z femineitate: z filr taur⁹ z pisces: z sic itelligas de oib⁹. Postea dic̄ q̄ q̄lz signū aspicit

quartum añ se ⁊ quartus post se: ⁊ iste aspectus dicitur tetragonus siue quartus: quia tenet quartam partem circuli. s. 90 gra. que est quantitas trium signorum. Et vocatur huius aspectus: aspectus inimicitie medie: quia quilibet duo signa huiusmodi distantia repugnant aliquando in una qualitate: aliquando in ambobus: discordant et in sexu: quia signum eorum est masculinum: alter erit femininum. Et huius est causa que in morbis acutis: ut plerumque fit crisis cum luna venerit ad quartum aspectum loci in quo fuit in principio morbi: maxime si fuerint repugnancia in ambobus qualitatibus: ⁊ contra tunc fit crisis salubris: ubi gra si luna fuerit in principio egritudinis in aliquo signorum triplicitatis ignee maxime in ariete cum venerit ad quartum signum quod repugnat in ambobus qualitatibus ⁊ in sexu contra fit crisis ad salutem sicut si fuerit in ariete quartus aspectus erit in cancro: si in leone quartus aspectus erit in scorpione: si fuerit in sagittario quartus aspectus erit in piscibus. In alijs autem signis non est repugnancia nisi in una qualitate ⁊ in sexu: ubi gra: taurus ⁊ leo: taurus est signum frigidum ⁊ siccum femininum: leo calidum ⁊ siccum masculinum. Et hanc repugnancia inuenies in alijs suo modo. Et propter hoc crises in istis signis aliquando fiunt ad salutem: ⁊ aliquando ad mortem secundum fortunam aspectum ad lunam. Deinde dicit quod quilibet signum aspiciat quantum añ se: ⁊ quantum post se: ⁊ hic aspectus dicitur trinus eo quod tenet tertiam partem circuli. s. 120 gra. Et vocatur hic aspectus amicitie perfecte: quia quilibet tria signa hoc modo distantia faciunt unam triplicitatem ⁊ conveniunt in naturis sic fuit dominus i. c. immediate precedenti: postea dicit. Aspiciat et quilibet signum septimum a se. i. signum oppositum: ⁊ iste est aspectus perfecte inimicitie ratione oppositis. Et omnis planeta qui fuerit in aliquo gradu alicuius signi aspiciat planetam existens in alio signo in simili gradu eodem aspectu quo aspiciunt se illa duo signa. Et auctor loquitur de gradibus zodiaci: sed secundum doctrinam Ptolemei accipiuntur aspectus in egnocctialibus: id est potest latine sic glosari. Et hoc est intelligendum de gradibus egnocctialibus: ubi gra: si fuerit aliquis planeta in ariete: ⁊ alter in geminis ⁊ subtracte fuerint ascensiones circuli directi illius qui est in ariete ab ascensionibus circuli directi illius qui fuerit in geminis si remanserint 60 gra. aspiciunt se aspectu sextili. Hoc modo intellige de alijs aspectibus.

Quomodo vero fuerit planeta. In hac parte auctor tangit predictiones radioz ⁊ expedit se breuiter dicens. Si fuerit aliquis planeta in aliquo signo projicit radios suos in simili gradu signi: quod aspiciat ipsum aliquo aspectu. ubi gra: si aliquis planeta sit in 1 gra. arietis ⁊ in 2 minuto projicit radios suos sextiles ad primus gradum geminorum in 2 minuto eiusdem. Auctor nimis breuiloquus fuit in hoc capitulo: id est oportet aliquotulum innotari circa explanationem aspectuum ⁊ predictionem radioz. Intelligendum est primo quod aspectus considerantur tribus modis. Uno modo secundum gradus equales ⁊ secundum hunc modum auctor in littera locutus est de aspectibus ⁊ predictionibus radioz. Et vocantur gradus equales gradus zodiaci non considerando ascensiones. Secundo modo considerantur aspectus secundum gradus egnocctialis in circulo directo: ⁊ huiusmodi Ptolemeus iubet accipere aspectus in 60 partibus cetero: quibus ubi loquitur de causis diez creticorum: ⁊ huiusmodi accipit contra aspectus in interrogationibus ⁊ revolutionibus annorum mundi: ⁊ in multis alijs. Tertio modo considerantur aspectus ⁊ predictiones radioz secundum modum directionum: ⁊ hoc modo accipiuntur in natiuitatibus. Cuius intelligendum est iuxta capitulum de aspectibus quod aspectus accipiuntur tribus modis: ⁊ tot modis etiam accipiuntur predictiones radioz. Uno modo accipiuntur aspectus ⁊ predictiones radioz secundum gradum circuli signorum ita quod computantur gradus zodiaci qui sunt inter unum partem ⁊ aliam: ⁊ iste est modus quem ponit auctor in littera. Et hunc modum tenet Abraam auenege. Et dicit quod quantum infinites est expressus quod aspectus debet accipi in zodiaco ⁊ non in egnocctiali: ⁊ hic modus est facilis valde. Et exemplificatum fuit sufficienter de hoc in finiando litteram. Secundo modo accipiuntur aspectus in egnocctiali secundum ascensiones circuli directi secundum quem modum iubet Ptolemeus accipere sicut dominus fuit super litteram. Cum igitur secundum hunc modum volueris equare aspectus que ascen-

Comentum Joānis de saronia

fiones gradus planete in circulo directo que icipiūt a capricorno: et sua eas. Deide eodē mō quere ascēfiones gradus alterius planete i eodē circulo directo: et sua eas. Deide subtrahē ascēfiones illius q̄ ppingor fuerit capricorno fm ordinez signoz ab ascēfionib⁹ illius q̄ lōgius fuerit: et si remāserint 60 gradus aspiciūt se aspectu fertili. Si remāserint 90 gradus aspiciūt se aspectu q̄rto. Et si 120 gradus remāserint aspiciunt se aspectu trino. Pro aspectu aut̄ opposito nō opz q̄rere ascēfiones: qz qn̄ duo planete opponunt̄ in zodiaco: opponunt̄ et in eqnoctiali. Iste modus facilis est: ideo nō opz hic multū stare. Tertius aut̄ modus aspectuū et p̄iectionis radioz est multū difficilis maxime nō exercitatis in calculationib⁹. Intelligēdū est p̄mo circa hūc modū q̄ p̄iectio radioz accipit̄ fm ascēfiones circuli directi qn̄ planeta cui⁹ radios volumus p̄icere est in medio celi vel in angulo terre. Et qn̄ est in gradu oriētis: vel i gradu occidētis accipit̄ fm ascēfiones regiois siue oriētis obliq̄ fm tabulas factas ad illā regionē. Si aut̄ nō fuerit planeta in aliquo q̄tuor hoz locoz: s; in locis iter medijs tūc accipiunt̄ mixtim. Cū igit̄ volueris p̄icere radios alicui⁹ planete cōsidera si planeta ille cui⁹ radios vis p̄icere sit i medio celi: vel in angulo terre: et tūc q̄re ascēfiones illius gradus i circulo directo sup̄ q̄s addas 60 ḡdus si volueris radiationē sextilē sinistra. s. illā q̄ p̄cedit fm ordinē signoz a loco planete. Et ḡdus post additionē puenientes reduc ad ḡdus eq̄les in circulo directo fm doctrinā canonuz p̄mi mobilis: et gradus zodiaci q̄ puenierit in illo sūt radij sextiles: et sic dixi de 60 gradib⁹ p̄ radiatione fertili: ita itelligas de 90 p̄ radiatione q̄rta: et de 120 p̄ radiatione trina. Si aut̄ volueris radiationē dextrā. s. illā q̄ p̄cedit a loco planete vsus occidētēz subtrahē ab ascēfionib⁹ ḡdus planete 60 gra. p̄ radiatione fertili vel 90 p̄ radiatione q̄rta: vel 120 p̄ radiatione trina. Et numerz q̄ remanet reduc ad ḡdus equales sic prius et ḡdus zodiaci q̄ exierit i illo sūt radij. Exēplū i radiatione sinistra pono q̄ saturn⁹ sit i angulo mediij celi i fine sexti gradus v̄gis ascēfiones illi⁹ gradus in circulo recto sūt 247 gradus 48 minuta: v̄lo h̄e radiationē sextilē addā ergo 60 ḡdus: et puenient 307 gra. 48 minuta q̄s reducā ad ḡdus equales in circulo directo: et exeūt 10 gra. 14 minuta 14 sc̄da sc̄pionis: ibi sūt radij fertiles saturni sinistri in h̄ casu. Exēpluz in radiatione fertili dextra: subtrahā ab ascēfionib⁹ p̄dictis 60 gra. et remanēt 187 gra. 248 minuta reducā ad gradus equales in circulo directo: et exeūt 7 gradus 9 minuta et 15 sc̄da cācri. ibi ergo in p̄posito sunt radij fertiles dextri Saturni. Si nō planeta cuius radios vis p̄icere sit in gradu oriētis q̄re ascēfiones gradus planete p̄ tabulaz ascensionū circuli obliq̄ deservientē tue regionī. Et si volueris radiationē sinistra ad de sup̄ ascēfiones gra. planete 60 gra. p̄ radiatione fertili: vel 90 p̄ quarta radiatione: vel 120 p̄ trina radiatione. Exēplū in radiatione fertili sinistra: pono q̄ Iuppiter sit in gradu oriētis in fine 10 gra. sagittarij ascēfiones illi⁹ gradus in oriēte obliquo sūt 275 gra. et 27 minuta: et v̄lo h̄e radiationē sextilē sinistra addā sup̄ ipsos 60 gra. et puenient 335 gra. et 27. quos reducā ad gradus equales in circulo obliquo et exeūt 12 gra. 44 minuta 21 sc̄da aquarij ibi ergo sunt radij fertiles Iouis. Exēplū in radiatione fertili dextra: subtrahā ab ascēfionibus gradus Iouis 60 gra. et manēt 215 gra. 27 minu. reducā ad gradus equales et exhibūt 25 gra. 54 minuta 50 sc̄da libere: ibi sunt radij fertiles Iouis. C Si nō planeta fuerit in gradu occidētis opaberis cū gradu opposito gradui planete. s. accipies ascēfiones nadir gradus planete in oriēte obliquo: et facies penitus eodē modo quo dictū est. Sed postq̄ redurris ad gradus equales locus radioz est locus oppositus illius loci quem inuenisti. Et vt clarius pateat ponā in hoc exēplū. Pono q̄ Iuppiter sit in gradu occidētis

tis in fine 10 gra. sagittarij: querā ascensiones 10 gra. geminoꝝ ⁊ iuenio 41 gra. 9 minuta addā 60 gra. p radiatione sextili: ⁊ pueniūt 101 gra. 9 minuta: reducaꝝ ad gradus eq̄les in oriçōte obliquo: ⁊ eribūt 2 gra. 30 minuta 45 sc̄da leonis. sunt ḡ radij in opposito istius. s. 2 gra. 30 minuta 45 sc̄da aquarij. **C**Si aut̄ planeta cuius radios vis p̄icere nō fuerit in aliquo locoꝝ dictoꝝ: tūc opꝝ accipe radiationē mixto mō fm p̄portionem distātie gradus planete iter vnū angulū ⁊ alium. **M**odus autē est iste si planeta cui⁹ radios vis p̄icere fuerit iter mediū celi ⁊ gradū ascēdentē: accipe p̄ ascēiones gradus mediij celi q̄s subtrahē ab ascēionib⁹ gradus planete in circulo directo: ⁊ qđ remanet est distātia a medio celi quā serua. **D**eide sup ascēiones gradus planete in circulo directo 60 gra. adde p radiatione sextili vel 90 p radiatione 4 vel 120 p̄ trina: ⁊ qđ puenit reduc ad gradus eq̄les in circulo directo: ⁊ qđ puenit serua: ⁊ vocet̄ radiatio circuli directi. **D**eide q̄re ascēiones gradus planete in oriçōte obliquo p̄ tabulā regionis tue sup q̄s adde s̄lr 60 gra. p radiatiōe sextili vel 90 p̄ 4 vel 120 p̄ trina: ⁊ qđ puenit reduc ad gradus eq̄les p̄ tabulas tue regionis: ⁊ qđ exiuerit serua: ⁊ vocet̄ radiatio regiōis. **D**eide vide d̄iam iter radiationē circuli directi ⁊ radiationē regiōis: quā d̄iam multiplica p̄ distātiā gradus planete a medio celi ⁊ p̄ductū diuide p̄ medietatē arcus diurni ḡdus planete: ⁊ pueniet ps p̄portionalis quā adde sup radiationē circuli directi: si radiatio circuli directi fuerit minor radiationē regiōis vel subtrahē ab ipsa si fuerit maior: ⁊ qđ puenit erit locus radioꝝ. **M**edietatē aut̄ arc⁹ diurni ḡdus planete iuenies subtrahēdo ascēiones gradus planete i circulo obliquo ab ascēionib⁹ ei⁹ nadir ⁊ mediādo illud. **P**ossēt et̄ alio mō iueniri ps p̄portionalis d̄ie duaz radiationū. s. q̄ accipe sextā ps d̄ie ⁊ multiplicare eꝝ p̄ horas distātie planete a medio celi. **S**ed hic modus est magis tedious q̄ p̄m⁹: q̄ opꝝ fm hūc modū diuidē distātiā gradus planete a meridie p̄ ptes horaz gradus planete ad hoc q̄ iueniāt hore distātie a meridie. **C**ōsulo p̄mū modū. **E**xemplū in hoc pono q̄ gradus mediij celi sit 20 gra. leonis cōplet⁹ ⁊ saturn⁹ sit in 6 gradu ḡginis cōpleto. **Q**uerā distātiā saturni a medio celi p̄ ascēiones circuli directi. **E**t iuenio in distātia 15 gra. 22 minuta: fuabo itaqꝝ eā. **D**eide subtrahā ascēiones ḡdus Saturni in circulo obliquo ab ascēionib⁹ gradus oppositi. **E**t remanēt 201 gradus 20 minuta q̄ est tot⁹ arcus diurn⁹ Saturni quē diuidā p̄ mediuz ⁊ veniūt 100 gra 40 minuta q̄ est medietas arcus diurni Saturni: fuabo itaqꝝ eū. **D**eide q̄rā ascēiones gradus Saturni in circulo directo ⁊ iuenio 247 grad. 48 minuta q̄b⁹ addā 60 gra. q̄ volo radiationē sextilē sinistrā: ⁊ pueniēt 307 gra. 48 minuta q̄s reducaꝝ ad gradus eq̄les in circulo directo: ⁊ iuenio 10 gra. 14 minuta 14 sc̄da sc̄rpiōis: ⁊ hec est radiatio circuli directi. **D**eide q̄rā ascēiones ḡdus saturni in circulo obliquo i regione cui⁹ latitudo est 48 gra. **E**t iuenio 147 gra. 11 minuta q̄b⁹ addā 60 gra. ⁊ pueniūt 207 gra. 11 minuta q̄s reducā ad gradus eq̄les in circulo obliquo ⁊ iuenio 19 gra. 52 minuta 14 sc̄da libze. **C**Uideo q̄ radiatio circuli directi est maior quaz radiatio regiōis subtrahā minozē de maiorē ⁊ iuenio in d̄ia 20 gra. 22 minuta quā reducā ad idē gen⁹: ⁊ pueniūt 1222 reducā et̄ distātiā saturni a medio celi ad idē genus: distātia fuit 15 gra. 22 minuta reducā ad idē genus. s. 920 minuta: multiplica bo d̄iam p̄ distātiā ⁊ pueniūt 1126684 sc̄da. **D**eide reducā medietatē arc⁹ diurni saturni ad idē genus. **M**edietas arcus diurni fuit 100 gra. 40 minuta reducta ad idē gen⁹ 6040 pueniūt minuta p̄ quē diuidā numez q̄ puenit ex multiplicatiōe. **E**t exiūt 3 gra. 6 minuta 32 pa: quos subtrahā a radiatiōe circuli directi: q̄ illa fuit maior ⁊ remanēt 7 gra. 7 minuta 42 sc̄da sc̄rpiōis: ibi sunt radij saturni sextiles si/

Éõmentum Joãnis de saronia

nistri in casu pposito. **C**Si aut volueris radiatione dextrã vbi pcepti addere 60 gra. subtrahere 60 opaberis sicut pri^o. **C**Si vero gradus planete cuius radios vis pñcere fuerit iter gradũ ascendentẽ z angulũ terre vide lõgitudinẽ ei^a gradu ascendente quã scies hoc mō. Subtrahere ascensionẽ g̃dus ascendentis in circulo obliquo ab ascensionib⁹ gradus planete i eodẽ circulo obliquo. Et h̃ si volueris radiatione sinistra: z qđ remãserit erit distãtia planete a g̃du ascendente sua eã. Deide q̃re medietatẽ arc⁹ nocturni gradus planete quẽ scies h̃ mō: subtrahere ascensionẽ nadir g̃dus planete ab ascensionib⁹ gradus planete: z remanebit tot⁹ arcus nocturn⁹ quẽ media z serua medietatẽ. **H**is itaq; suatis q̃re ascensionẽ g̃dus planete i circulo obliquo p tabulã factã ad latitudinẽ tue regionis qb⁹ adde 60 pro radiatiõẽ sextili zc. z qđ puenit reduc ad gradus eãles in circulo obliquo z vice radiatio circuli obliq. Deide q̃re ascensionẽ g̃dus planete in circulo directo: qb⁹ adde 60 g̃dus pro radiatiõẽ sextili zc. z qđ puenit reduc ad gradus eãles in circulo directo: z qđ puenit serua: z vice radiatio circuli directi. Deide vide dñiam iter radiatione regiõis z circuli directi: subtrahẽdo minozẽ a maiori: quã dñiam multiplica p distãtia planete a gradu ascendente. Et pductũ diuide p medietatẽ arc⁹ nocturni gradus planete z erit ps pportionalis quã adde cũ radiatione regiõis si fuerit minor radiatiõẽ circuli directi: vel subtrahere a radiatiõẽ regiõis si illa fuerit maior radiatiõẽ circuli directi. Et qđ post additionẽ vel subtractionẽ puenit loc⁹ erit radioz. **E**xemplũ in hoc pono qđ g̃dus ascensio sit 18 gra. scorpionis z Juppiter sit in 10 sagittariũ q̃rã ascensionẽ g̃dus ascendentis in oriõte 48 gradũ: z iuenio 245 gra. 55 minuta. Deide q̃rã ascensionẽ g̃dus Jouis in eodẽ oriõte obliquo: z iuenio 275 g̃dus: et 27 minuta: subtrahã ascensionẽ gradus ascendentis ab ascensionib⁹ gradus Jouis: z remanent 29 gradus 32 minuta q̃ est distãtia Jouis ab ascendente. Deide subtrahi ascensionẽ gradus oppositi Jouis ab ascensionib⁹ gradus Jouis: z residuũ mediaui: z iueni 117 gra. 9 minuta q̃ est medietas arcus nocturni gradus Jouis. Deide addidi ascensionib⁹ iouis 60 gradus z puenit 335 gra. 27 minuta quos reduxi ad g̃dus equales in circulo obliquo: z iueni 12 gra. 45 minuta aquarij. Et hoc est radiatio regionis: suauit itaq; eã. Deide q̃sui ascensionẽ gradus iouis in circulo directo: z iueni 338 gra. 21 minuta qb⁹ addidi 60 gradus: z puenit 398 gra. 21 minuta: subtrahi vnã reuolutionem. s. 360 gradus z remãserũt 38 gradus 21 minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo directo z iueni 5 gra. 57 minuta aquarij: z hoc est radiatio circuli directi. Deide subtrahi minozẽ radiationem dẽ maiori z iueni in dñia 6 gra. 48 minuta quã dñiam multiplicauĩ p distãtia z iouis ab ascendente: z diuisi p medietatẽ arcus nocturni z iueni in pte pportionali 1 gradũ 42 minuta 47 scda: quã subtrahi a radiatione regionis: qđ illa fuit maior. Et remãserũt post subtractionẽ 11 gra. 2 minuta 13 secunda aquarij: z ibi est locus radioz iouis. **C**Si aut velles pñcere radios versus dextrũ tũc deberes videre distãtia gradus planete ab angulo terre p ascensionẽ circuli directi quã inuenies subtrahẽdo ascensionẽ gradus planete in circulo directo ab ascensionib⁹ anguli terre in circulo directo. Et tũc partem pportionalẽ duaz radiationũ deberes addere radiationi circuli directi si illa esset minor radiatione regionis: vel subtrahere si esset maior. **I**n nullo alio differt opus nisi qđ vbi pcepti addere ascensionib⁹ 60 gradus zc. debes subtrahere 60 zc. **C**Si aut gradus planete cuius radios vis pñcere: fuerit iter gradũ occidentis z gradũ 10 domus opaberis cũ gradu opposito planete recte p eãdem viam: sicut iam dixi iter ascendens z angulũ terre: qñ enim gradus planete est inter gradũ occidentis z mediũ celi eius oppositus gradus est iter ascendens z angulum

terre. Et tatum distat gradus opposit^o ple ab ascēdente q̄rtū gradus planete a gradu occidētis: ideo eadē est opatio: nec plus nec min^o. Sz postq̄ cōpleueris opōnē locus radioꝝ est locus opposit^o illius loci quē iuenisti sicut tibi exēplificauī: qn̄ pla est in gradu occidētis. ¶ Si autē ptingat sicut sepe ptingit q̄ ḡdus ple sit añ angulū: z locus vbi cadūt radij sui sit vltra angulū: sicut vbi ḡra locus ple sit iter mediū celi z ascēdens z radij cadāt vltra ascēdens. s. iter ascēdens z angulū terre. Iste casus q̄si frequēter cōtingit in radiatiōe trina: z multoties in q̄rta: z aliq̄n in sextili. Modus est iste si loc^o ple cuius radios vis p̄ycē si iter mediū celi z ascēdens z radij sui, debeāt cadē vltra ascēdens: vide distātiā ple a medio celi p̄ modū prius dcm̄: z vide medietateꝝ arcus diurni gradus ple p̄ modū pri^o dcm̄: z sua vtrūq; s. distātiā z medietateꝝ arcus diurni. Deide q̄ras ascēssiones gradus ple i circulo directo. Quere ēt ascēssiones ḡdus ascēdentis in eodē circulo directo. Deide subtrax ascēssiones ḡdus ple ab ascēssionibus gradus ascēdentis. Et qđ remāserit serua: z voceꝝ ps radiationis circuli directi. Deinde q̄re ascēssiones gradus ple in circulo obliquo: z q̄re ascēssiones gradus ascēdentis in circulo obliquo: z subtrax ascēssiones planete ab ascēssionib^o gradus ascēdentis: z qđ remāserit serua: z voceꝝ ps radiationis regionis. Deide subtrax p̄tē radiationis minorē a maiorē z remanet d̄ia q̄ multiplicā p̄ distātiā planete a medio celi z p̄ductū diuide p̄ medietateꝝ arcus diurni gradus ple z pueniet ps p̄portionalis q̄z adde parti radiationis circuli directi si fuerit minor p̄tē radiationis regionis: vel subtrabe si fuerit maior: z qđ p̄ouenerit erit ps radiationis eq̄ta: que ps si fuerit minor 60 gradib^o radij fertiles cadūt vltra angulū ascēdentis si fuerit maior cadunt añ angulū. Et si hxc ps fuerit minor 90 gradib^o radij q̄rti cadūt vltra angulū: si maior cadūt ante angulū. Et si hxc ps fuerit minor 120 gra. sicut est quasi frequēter cadūt radij trini vltra angulū: si fuerit maior 120 cadūt añ angulū. Si igif cadāt radij vltra angulū subtrax p̄tē radiationis eq̄tā a 60 gra. pro radiatione fertili vel a 90 pro radiatione q̄rta: vel a 120 pro radiatione trina: z qđ remāserit adde sup ascēssiones ḡdus ascēdentis i circulo obliquo: z qđ p̄uenerit reduc ad ḡdus eq̄les in circulo obliquo z gradus signi q̄ exierit erit locus radioꝝ. Si sciueris istā opōnē scies dirigere planetā existētem in vna q̄dra ad locū existētem in alia q̄dra. Hūc modū nō vidi expositū nec positū in aliq̄ libro. ¶ Ut planius pateat q̄ dixi ponā in h̄ exēplum. Pono q̄ gradus mediū celi sit 10 gra. cācri z saturnus sit in q̄rto gradu v̄ginis: z ḡdus ascēdens i ori^o cōte obliquo in regione cuius latitudo est 48 gra. sit 7 gra. 59 minuta libe. Quēsiui ascēssiones ḡdus mediū celi in circulo directo z iueni 190 gra. 53 minuta. Deide q̄siui ascēssiones gra. saturni in circulo recto z iueni 245 gra. 55 minuta. Subtraxi ascēssiones mediū celi ab ascēssionib^o gra. saturni z remāserūt 55 gradus 2 minuta: que est distātiā saturni a medio celi. Deide subtraxi ascēssiones gradus saturni in circulo obliquo ab ascēssionib^o gradus oppositi in eodē circulo obliquo z remāserūt 203 gra. 3 minuta: z hīc fuit arcus diurnus gradus saturni queꝝ mediaui z iueni 101 gra. 31 minuta 30 s̄a que est medietas arcus diurni gradus saturni. Subtraxi ascēssiones gradus saturni in circulo directo q̄ fuerūt 245 gra. 55 minuta ab ascēssionibus gradus ascēdentis in eodē circulo directo que fuerūt 277 gra. 19 minuta z remāserūt 31 gra. 24 minuta q̄ fuit ps radiationis circuli directi. Deide subtraxi ascēssiones gradus saturni in circulo obliquo q̄ fuerūt 144 gra. 27. minuta ab ascēssionib^o gra. ascēdentis in eodem circulo obliquo que fuerūt 190 gra. 53 minuta: z remāserunt 46 gra. 26 minuta que fuerunt pars radiationis regionis siue circuli obliqui: vidi qđ pars radiationis circuli obliqui fuit maior parte radiationis circuli directi. Sub/

Cōmentum Joānis de saronia

traxi ergo minozē & maiori z remāserūt 1 5 gra. 2 minuta q̄ fuit d̄ia duaz p̄tinz quā multiplicauī p̄ distātiā saturni a medio celi z diuisi p̄ medietatē arc̄ diurni gra. saturni: z exiuerūt 8 gra. 8 minuta 5 9 sa z hec fuit psppportionalis d̄ie quā addidi sup̄ prem radiatiōis circuli directi z puenerūt 3 9 gra. 3 2 mi. 5 9 sa. Isti sūt gradus ascē sionū q̄ q̄rūt i figura a saturno vsq; ad gradū ascēdētez: z qz fuerūt pauciozes q̄ 6 0 sciui q̄ radij sextiles saturni i hac figura ceciderūt: vltra graduz ascēdentē. Subtraxi ḡ hōz gra. a 6 0 p̄ radiatiōe sextili: z remāserūt 2 0 gra. 2 7 minuta. 1 fm: quos addi di sup̄ ascensiones gra. ascēdentis in circulo obliquo q̄ fuerūt 1 9 0 gra. 5 3 minuta: z puenerūt 2 1 1 gra. 2 0 minuta quos reduxi ad gradus eq̄les in circulo obliquo z i ueni 2 2 gra. 5 4 minuta 5 2 sa libze: ibi fuerunt radij sextiles saturni in p̄posito exp̄ plo fm hunc modum d̄z fieri in alijs angulis. Et hec de radiationibus sufficiant.

Habent et qnq; planete in vno quoq; signo terminos.

Pr̄ius auctor d̄terminauit de trib̄ dignitatib̄ essentialib̄ planetaz. In ista parte auctoz d̄terminat de q̄rta dignitate essentiali quā h̄nt planete in signis. Et didit in duas ptes: qm̄ in p̄ma pte ponit terminos planetaz. In sc̄da pte soluit quādā p̄trouersiaz que est iter aliquos de triplicitatib̄ z termis. Sc̄da ps̄ ic̄pit ibi. Quidaz p̄ponūt. Pr̄ima ps̄ diuidi p̄t in duas ptes: ita q̄ p̄mo ic̄pit tractare de termis planetaz literalr. Sc̄do ponit tabulā de ipsis termis. Sc̄da ic̄pit ibi: z pp̄ diuersitatez eozūdez. Dicit p̄. q̄ qnq; planete. s. Saturn̄ Jupiter Mars Venus z Mercurius h̄nt terminos dispositos p̄ diuersos gra. Et p̄mus termin̄ est Jouis a p̄ncipio arietis vsq; ad finēz sexti gra. eiusdez. Et a p̄ncipio septimi gra. eiusdez arietis vsq; ad finē 1 2 est termin̄ Veneris. Et a p̄ncipio 1 3 gra. vsq; ad finēz 2 0 est termin̄ Mercurij. Et a p̄ncipio 2 1 vsq; ad finēz 2 5 est termin̄ Martis. Et a p̄ncipio 2 6 vsq; ad finem arietis est termin̄ saturni. Postea d̄ic̄: z qz isti ḡdus sūt diuersi: ita q̄ nō vadūt eq̄lr nec fm̄ ordinē plac̄ graue eēt eos tenere i memoria: id̄ posuit eos i tabula fm̄ q̄ videt̄ in littera.

Quidam p̄ponunt triplicitates terminis.

Hic soluit quādā p̄trouersia q̄ est iter sapientes de triplicitatib̄ z termis. Et dicit qdā p̄ferūt triplicitates terminis. Et qdā p̄ferunt terminos triplicitatib̄. Soluit istā p̄trouersia z dicit q̄ d̄ni triplicitatū sunt fortiozes q̄tum ad nutritionē pueroz: qz in natiuitatib̄ sign̄t nutritionē z ab eis accipit̄ sign̄tio vtrum puer sit vitalis aut nō. D̄ni aut̄ terminoz sunt fortiozes in directione: qz dū dirigit̄ gradus ascēdens alicui natiuitatis dirigit̄ ad terminos fortunaz z ifortunaz: z d̄ns termini illī vocat̄ diuisor vel dispositoz: q̄z diu durat directio in illo termino: z si fuerit ibi aliqs planeta vel radij eī: erit p̄iceps. De h̄ diffusius dicit̄ in sequētib̄ d̄no p̄cedente. **M**otādū est hic de terminis q̄ discordia fuit iter sapientes antiquos de termis. Et fuerunt tres opiniones famose de termis. q̄ruz vna fuit idozum. alia egyptioz. tertia chaldeoz. Ptolemeus aut̄ in 2 1 8 pp̄one p̄me p̄tis q̄dripartiti magis approbat terminos egyptiozuz z dicit se iuenisse vnū libzuz de termis antiquū q̄ p̄te vetustate erat pro maiori pte fract̄. Et ille p̄cordabat cuz termis egyptioz: z i illo libro sūma graduuz terminoz cuiusq; planete erat tātus quātus numer̄ annozuz suozum maioz quos dāt i natiuitatib̄. Terbi gratia: anni maiozes saturni sunt 5 7 āni. Jouis 7 9. Martis 6 6. Veneris 8 2. Mercurij 7 6. z oēs isti collecti faciunt 3 6 0. Si vlueris h̄c exp̄iri: cōputa gradus oīum terminozum alicui planete: p̄bi gra Jouis: z iuenies numerū annozū suozum maiozum

maior. f. 79. et sic de alijs. Malv in commento 206 pponis pme partis quadripartiti dicit. Illi de egypto fuerunt sapientes magici q fuerunt ab antiquo tpe. na isti fuerunt studij et exercitij magni in sciētis et sapientijs oibus de qbus hō se iuuare pōt. Et scim⁹ hoc p chronicas sapiētum antiquoz fm q loquebant de ipsis: et p ea que de suis opibus remāserūt a multis millibus annoz vsq; ad hodiernā diez. Tñ ego dico illud qd ego vidi de vna expientia q̄ inueni in loco q dictus est oculus solis: q; in modico tpe miracula magna vidi. hxc sunt vba Malv. de expientia aut tacet. In cētiloquio in cōmēto illius pponis vultus huius seculi: dicit vnā expientiam de sigillo scorpionis factō in lapide fm q pōt ibi videri: et qui voluerit videre ibidem videat.

R **Acies aut signoz.** Hic determinat de qnta dignitate et vltima eēntiali quā hnt planete in signis que vocat facies. Et pōt diuidi in tres pres: qm̄ in pma pte ponit diuisionem et ordinē faciez. In secunda pte docet inuenire facies p numeros. In tertia pte ponit de eis tabulā. Secunda ps icipit. Cū habueris gradus in aliquo signo. Tertia est in fine vbi ponit tabulā. Dicit q qdlibet signū diuidit in tres pres equales que vocant tres facies et quelz facies est ex 10 gra. Et icipiūt iste facies a pncipio arietis et pcedunt fm ordinē signoz et plax: ita q pma facies est martis. f. pmi 10 gra. secūda facies arietis. f. 10 gra. sequētes sunt solis q succedit marti in ordine spheraz. tertia est veneris q succedit soli. Et pma facies tauri est mercurij q succedit veneri. Scda lune q succedit mercurio. Tertia saturni. Et pma geminoz Jouis: et sic fm hūc ordinē vsq; ad finē signoz. Postea docet inuenire p nūeros cuius planete sit aliq facies. Et dicit cū habueris gradū alicui⁹ signi et volueris scire cuius planete facies sit i illo gradu cōputa numez signoz a pncipio arietis vsq; ad pncipiū signi ppositi: et multiplica illū nūez p tres: et cuz numero pducto adde facies cōpletas signi ppositi: vbi grā: si trāsiuerint 10 gra. cōpleti adde vnitatē. Si 20 cōpleti adde duo. Deinde a toto numero subtrahet quotiēs poteris: et q remāserit cōputa a marte fm ordinem plax: et vbi nūerus finitus fuerit sequēs planeta est dñs faciei q̄site: vbi grā: pono q habeā 15 gra. leonis volo scire cuius facies sit 15 gra. leonis scio q a pncipio arietis sūt 4 signa cōpleta. multiplicabo ergo 4 p 3 et erūt 12. Et scio q de leone tranſiuit vna facies cōpleta: ideo addā vnū et erūt 13 facies cōplete a pncipio arietis: subtrahā inde septē et remanēt. 6. dabo. pma vnitatē marti. scdam soli. tertiā veneri. qrtā mercurio. qntā lune. sextā saturno. Erit ergo facies sequēs que nō fuit cōpleta Jouis. Postea ponit tabulā cuius opus facile est. Querēs eni nomē illius signi cuius dñm faciei q̄ris et inuenies in directo quis sit dñs prime faciei: et qs secunde: et quis tertie.

Q **z auxiliante deo.** Post q̄ auctor determinauit de dignitatib⁹ planetaz i signis. In ista parte determinat de fortitudinibus q̄s hnt in istis dignitatibus. Et pōt diuidi in duas pres: qm̄ in pma pte ostēdit quot fortitudines hēat planeta in qlibet dignitate. In scda parte cōparat istas dignitates ad res sensibiles. secūda est ibi: vnde qdā de hac re. Prima pars pōt diuidi in duas: qm̄ pmo p̄tinuat se ad dicēda. secūdo psequit ibi: nā dñs domus. Dicit qz adiunāte deo cōpleuit de dignitatib⁹ planetaz in signis: mō vult ostēdere quot fortitudines hēat quilibet in ipsis dignitatib⁹. Postea dicit q dñs domus hz qnq; fortitudines: dñs exaltationis hz quatuor: dñs triplicitatis hz tres: dñs termini duas: dñs faciei vnā. Postea replicat illā p̄trouersiam de terminis. Et ponit cōparationē in dignitatibus planetaz dicēs q qdā de dignitatibus planetaz fecerūt talē cōparationē q planeta existēs in sua domo est similis viro

Comentum Joānis de saxonia

existēti in domo atq; dñatione sua. Et planeta in exaltatione sua est filius viro in regno atq; gloria sua: et p̄ in lra. **C** Ex ista lra p̄t notari si aliqs planeta patiat̄ magnuz infortunium in domo vel exaltatione sua hoc est multū detestabile: sicut multū esset detestabile si rex vinceret in pp̄rio regno suo et in fortiori loco regni sui. Ideo qm̄ luminaria eclipsant̄ in pp̄rijs domibus vel exaltationibus suis hoc est malum signum.

S Equuntur has figure signoz. Prius auctor de dignitatibus planetaz in signis et de fortitudinibus quas hnt̄ in istis dignitatibus. In ista parte determinat de figuris siue formis ipsoz signoz hoc est ondit nobis que signa hnt̄ formas humanas: et que hnt̄ formas alioz animalium: et manet̄ indivisa. Dicit qd̄ quedā signa dicunt̄ rōnalia. s. illa quoz imagines sunt figurate ad imagines hoium. Et illa sunt gemini virgo aquarius libra et medietas p̄ma sagittarij: et ista dicunt̄ habētia pulchras voces. Et virtus eoz est maior cū fuerit in oriente. Et quedā ex signis dicunt̄ hnt̄ia alas. s. gemini virgo et piscis. Quedā ex eis dicunt̄ quadrupedia. s. sagittarius leo aries taurus et capricornus. Et eoz quedā sunt domestica. s. illa que sunt figurata s̄m figuras animalium domesticoz. Et hec sunt aries taurus et capricornus. Et eoz virtus magis apparet cū fuerint in meridie. Virtus aut̄ v̄ginis capricorni et aquarij magis apparet cū fuerint in septentrione. Et quedā ex signis vident̄ vitiosa et turpia et tortuosa. s. aries taurus cancer scorpius et piscis: et virtus eoz magis apparet in occidēte. Quedam s̄o sunt sterilia. s. gemini leo v̄go. Et quedā dicunt̄ hnt̄ia paucos filios. s. aries taurus libra sagittarius capricornus et aquarius. Et qdā ex his signis sunt multū luxuriosa. s. aries et taurus leo et capricornus. Et quedā dicunt̄ur multoz filioz. s. cancer scorpius et piscis. Et quedam ex signis dicunt̄ hnt̄ia dimidiā vocem: illa. s. que hnt̄ vocem animalium balantiū rugientius et mugietium: vt aries taurus leo capricornus: et vltima pars sagittarij. Quedam ex signis dicunt̄ carentia oīno voce. s. illa que figurant̄ s̄m imagines animalium carētium voce: vt cancer scorpius piscis. **M**aly Abenragel breuiter exp̄dit se de formis signoz dicens. Signoz alia sunt in forma hominum. Alia in forma bestiarum. Alia in forma bestingloz. Alia in forma reptilium. Que sunt in forma humana sunt gemini libra aquarius virgo. In forma bestiarum aries taurus capricornus et sagittarius. In forma bestingloz. i. animalium rapacium leo. In forma reptilium cancer scorpius et piscis.

Q Vnumquodq; signoz habet propriā significationem. Prius auctor determinauit de figuris signoz. In ista parte ostendit nobis qd̄ habent signa ex mēbris hoium: et ex regionibus et ex planetis. Et p̄t diuidi s̄m duas partes: qm̄ in p̄ma parte facit qd̄ dictum est. In secunda determinat de doloribus planetarum in signis. Sc̄da incipit ibi. Et siqdem planete significauerint dolorē. Prius p̄t diuidi in 2 partes s̄m qd̄ 1 et 2 sunt signa. Clarum est qd̄ dicit in litera excepto qd̄ noia regionum nō sunt nobis nota. **M**otādum est hic qd̄ Ptolemeus diuidit totam terram habitabilem in quatuor partes. Et s̄m diuisione Ptolemei imaginari p̄t vna linea transiens ab oriente in occidēte p̄r medium habitationis ita qd̄ ista linea diuidat partem meridionalē a septentrionali. Et dicit **M**aly qd̄ ista linea distat ab equinoctiali p̄r 36 gradus: et s̄m hanc diuisionem distat ab vltima habitatione in septentrione p̄r 30 gradus vel circa: ita qd̄ tota latitudo contineat 66 gradus. Et tanta est distantia equinoctialis vsq; ad circulum arcticum: immo est 66 gradus 26 minutis.

ta: z 30 secunda. Ideo dicit Malay vel circa. Et dicit q in fine istius linee versus occidētem est passagium Herculis. Et hoc est vnde trāsitur in hispaniaz z est mare ibi ita strictum qd existens in vno litore pōt videre existētem in alio. Et sunt ibi tres insule quaz vnā vident trāsēntes in hispaniam per terram occidētis. Et stat in ea idolum tenēs in manu clauē ad demōstrandum qd vltra locū illum non sit habitatio. Et in qualibet duaz aliāz insulaz stat idolum fm eūdem modū. Et in parte orientali in fine linee pdicte stant idola eodē modo tenētia clauē z demōstrantia qd nō sit vltra illum locū habitatio vsus oriētētem. Dicit Malay q Hercules posuit ista idola in signū qd ipse acquiuerat totū mūdum. Lōgītudo linee pdicte fm qd dicit Malay est 180 grad. His visis fm sniam Ptolemei imagineē ista linea diuidi p medium ita q remaneāt 90 gradus versus orientē: z alij 90 versus occidētem. Et imagineē trāsire vna linea per polos mūdī p medium diuisionis linee supradicte ita videlicet q trāsēat per medium terre habitabilis fm latitudinē. Prima autē linea dicebat trāsire per medium terre habitabilis fm lōgītudinē. Pz itaqz q due linee supradicte que diuidūt totā terram habitabilē in quatuor partes p iungunt in loco ite rse c t i o n i s lineaz qui est pūctus in medio terre habitabilis. Hac diuisione itellecta facile est videre sniam Ptolemei in partitione signoz z terraz. Dicit itaqz Ptolemeus q hec tria signa aries leo z sagittarius que faciūt p m ā t r i p l i c i t a t e p t i n e n t ad q r t a z p a r t e m terre habitabilis que est iter septētrionē z occidens: z illā quartā gubernat Iuppiter eo qd est septētrionalis: z mars hz p t i c i p a t i o n e m cum eo: qz p t i n e t ad p t e m occidētalē. Et tria signa triplic itatis scde. s. taurus virgo capricornus p t i n e n t ad partē que est iter meridiē z oriens: z gubernat ipsam venus: qz est meridionalis: z hz p t i c i p a t i o n e m cum ea saturnus qm ad partē orientales p t i n e t. Et tria signa triplic itatis tertie. s. gemini libra z aquarius p t i n e n t ad partē que est iter oriens z septētrionē: z gubernat ipsam saturnus eo qd p t i n e t ad oriens z hz p a r t i c i p a t i o n e m cum eo Iuppiter eo qd p t i n e t ad septētrionē. Et tria signa triplic itatis quarte. s. cancer scorpio z piscis p t i n e n t ad p t e m que est inter meridiē z occidens: z gubernat ipsam mars: qz p t i n e t ad occidēs: z hz p a r t i c i p a t i o n e m cū eo venus. Et pdictis poterit qlibet p i e c t u r a r e ad qd signūz p t i n e a t quelibet terra. Sciet enim per lōgītudinē z latitudinē regionis de qua quarta sit. Verbi grā: oīs terra cuius latitudo est maior 36 gradibus: z longitudo eius ab occidēte minus 90 gradibus fuerit est de quarta septētrionali occidētali: z sic de alijs suo mō. Cognōta igit quarta in qua est terra tua scis qd vnum signū ex tribus signis triplic itatis illius quarte respicit illaz terrā: z poteris scire qd ex illis tribus respiciat eā per mores z p s u e t u d i n e s hoīum habitātūz in ea. Verbi grā: scio qd terra christianoz est in parte septētrionali occidentali scio qd aries leo z sagittarius dñant super ipsam. Et si velim scire supra qz partē eius dñant qdlibet istoz signoz respicio ad mores z cōditio nes hoīum cū qbus signis magis p c o r d a n t. Constat autē qd romani sunt famosiores z nobiliores istius quarte: z ideo p u e n i t v t a t t r i b u a t e i s signū nobilius iter hec tria: z hoc est leo domus solis. Cōstat etiam qd alemani sunt hoīes iracūdi z furiosi de nā martis: ideo p u e n i t v t a t t r i b u a t e i s a r i e s domus martis. Cōstat etiā qd hispani sunt boni milites z exercitiū magni in armis: ideo conuenit vt attribuatur eis sagittarius qd est signum militiarum z belloz. Et hanc partitionem ponit Ptolemeus in litera in secunda parte quadripartiti. Dicit enim sic z prouincie cum ariete concordantes sunt terra britānie z terra de salacia. Credo qd deberet dici de scalania z germania. Et que p c o r d a t cū leone sūt: italia: gallia: apulia: z sicilia. Et Malay dicit ibi: qd hi sunt termini rome. Et que p c o r d a n t cum sagittario sunt terre de tūrcia calciata z hispa

Comentum Joānis de Saxonia

nia. De partitione alioꝝ signozꝝ cū alijs terris pazꝝ curo. Quia nec noīa eazꝝ nec p̄di-
tiones hoīum sūt mibi nota nec faceret mibi aliquā vtilitatē h̄ scire. C̄ Si q̄s aut̄ co-
gnoscat eas z voluerit in eis morari applicet s̄m moduz dcm̄ in tribꝝ signis p̄dictis.
Dicit Abraā auenēgre q̄ p̄mū clyma est capricorni z aq̄rij: z gubernator eius est sa-
turnus. Scdm̄ clyma est sagittarij z piscis z gubernator eius est Iuppiter. Tertiu cly-
ma est scorpij z arietis z gubernator eiꝝ est Mars. Quartū est leonis z gubernator eius
est sol. Quintū clyma est tauri z libe z eiꝝ gubernator est venus. Sextū est geminoꝝ z
vginis z eius gubernator mercurius. Septimū est cācri z gubnat illud luna. C̄ Abraā
etiā auenēgre ponit p̄ditiones nascētū sub quolz signo: z est snia sua ista. Qui natus
fuerit sub p̄ma facie arietis erit ruffus z finus: v̄ter eius erit puus z strictus carne
extenuatꝝ: h̄bitqꝫ supra pedē sinistrū signū z i cubito manus sinistre: z amici eiꝝ erūt
p̄les z ipse odiet malū. Qui p̄o natꝝ fuerit sub scda facie inerit ei nigredo pulchritu-
dini faciei p̄iuncta: corpꝝ eius tēpatū p̄ceps i irā aio occultās volūtatez malā: estqꝫ alti
cordis: inimici eius p̄les erūt. Qui natus fuerit sub tertia facie eius erit ruffus color
eius z croceus est erit solitarius. Qui natꝝ fuerit sub p̄ma facie tauri erit breuis sta-
ture: sui oclī magni: labia spissa: z h̄bit signū i collo: z ē corde festinꝝ: amici eius p̄les
z maneriebꝝ delitiāz delectabit̄ ip̄e. Natꝝ at̄ sub facie eius sa: h̄bit facie rotūdā: ven-
trē latū: oculos pulchros: z eius aia volūtaria resqꝫ cito pp̄edet: z circa spatulas pilosus
eristet: z h̄bit signū i lūbis. Et q̄ natꝝ fuerit s̄b tertia facie pulchri coloris eristet pul-
chre qꝫ faciei: z h̄bit signū i oculo sinistro: virqꝫ laboriosus erit: nec i mlieribꝝ fortuna-
tus eristet. Qui at̄ natus fuerit s̄b sine h̄ signi erit carēs testicul nāstr z sine vel hermo-
froditus. Qui natꝝ fuerit s̄b p̄ma facie gemioꝝ erit pulchri corpis z decētꝝ: z oculoꝝ z
piloꝝ: h̄bit signū i capite vel i oclis. Uisus eius acutꝝ mīme ē iracūduus eritqꝫ labora-
tor: z cū mlieribus mīme fortunatus eristet. Et q̄ natꝝ fuerit s̄b sa facie erit breuis sta-
ture z niger z sup̄ eius cubitū signū nigredis: eiusqꝫ s̄ba pulchra z dulcia. Natus s̄b
tertia facie nīmū h̄bit oculos puos: eritqꝫ vir suspicatos z leuis: z loquet̄ s̄ba irrōna-
bilis: eritqꝫ mēdax. Qui natꝝ fuerit s̄b p̄ma facie cācri erit corpe z pilis decēs: sup̄cilia
eius erūt stricta naresqꝫ lōge z spatule late: z h̄bit signū i cubito dextro: aut eiꝝ brachio:
z aia eius bōa: amici eius p̄les: eritqꝫ sciēs z igeniosus. Qui natus fuerit s̄b sa
facie: erit color eius rubeus breuisqꝫ stature: carēs barba: z h̄bit signū i oclis. Qui s̄b
tertia facie natus fuerit erit crassus breuisqꝫ stature: z h̄bit mltitudinē piloꝝ i sup̄ci-
lijs. Qui natꝝ fuerit s̄b p̄ma facie leonis erit pulcher corpe: z facie: z color vultus eius
erit rubeus albo cōmixtus: oclī eius cōmixti: p̄ctꝝ rectū: z crura sua patient̄ morbū i
pte sup̄iori: z erit cognitus iter gētes z simplex z mixtus i p̄sortio regū. Qui natꝝ fue-
rit sub sa facie erit pulcher: p̄ctus eius erit latū: testicl z crura gracilia: eritqꝫ hono-
ratus iter familiā eius ac alti cordis. Natus aut̄ sub tertia facie erit aliq̄tulū breuis
stature eritqꝫ color eius albus roseo p̄mixtꝝ: eius vx̄ vehmēs amās mlieres: z h̄bit
plenitudinē amicoꝝ z inimicoꝝ z morbos p̄les sustinebit. Qui natus fuerit sub p̄ma
facie v̄gis erit decētis statuere: erit corpus eius erectū z pulchrū: z erit sciēs z acutꝝ
eius capilli crispī: z erit diligēs iustitiā: eius vx̄ vehmēs: sterilis eristet: aia eius bo-
na: facies pulchra: eritqꝫ scriba z bñ doctus. Qui autē natus fuerit sub scda facie erit
pulchre apparētie: oclī eius parui: nasus eius pulcher: eritqꝫ disciplinabilis z simplex
puolūtarius corde diliget laudari. Natus sub tertia facie erit pulcher aspectu p̄cepti-
bilis discipline: veri sensus ac simplex z sapiēs. Qui natus fuerit sub p̄ma facie Libe:
erit pulcher facie: z in eius capite vulnera inerūt: eritqꝫ laborator z simplex ac discipli-
nabilis. Natus sub scda facie erit pulchri vultus z inerit ei ipedimētuz in oclis: estqꝫ
corde

nota

17 76ij
1630.

corde preuolutarius. Natus sub tertia facie erit pulcher et erit cognitus et honoratus inter gētes ipsius. Et q̄ fuerit nat⁹ sub fine signi huius erit nullius sexus aut vtriusq̄. Qui fuerit natus sub p̄ma facie scorpionis paz pulcher exister: et hēbit signū in capite et pectus eius erit latū. Et hēbit signū in pede sinistro: vel in manu dextra estq̄ hō castigationis bonaq̄ discretione plenus ac in loquela festinus. Natus sub scda facie caput eius erit magnū: existetq̄ modice pulchre figure: et hēbit signū in genu et dorso: et erit hō discipline verba sua multiplicās. Qui natus fuerit sub tertia facie erit breuis stature oculi eius p̄orti appetens comedere amans mulieres. Qui aut natus fuerit sub fine huius signi aut erit nullius: aut vtriusq̄ sexus. Qui natus fuerit sub p̄ma facie sagittarij erit pulchre speciei: decorus aspectu recte stature: diligēs bonū: regibus ac magnatib⁹ se cōmiscēs. Natus sub scda facie corpus hēbit p̄decens facies tñ eius crocea supcilia cōpressa et hēbit signū in pectore. Natus sub tertia facie erit longus: pulcher facie: oculi eius vt murilegi: pectus latū: et hēbit signū in sinistro crure. Qui sub p̄ma facie capricorni natus fuerit erit corpus suū p̄decens: pectus latum: et hēbit signū nigrū in cubito erit astutus disciplinabilis simplex et p̄uoluntarius. Natus sub scda erit pulcher: hēbit nares lōgas: oculi eius pulchri: volūtas eius mala et iracūdus: est homo scie. Natus sub tertia facie erit pulcher corpe: eius tñ facies citrina: et in ei⁹ brachio sinistro erit nota vel in ipsius genu: festinus in irā: despiciēs malum vel pugnās pro malo: diligēs mulieres: hō discipline diligēsq̄ sodales. Qui aut natus fuerit in fine huius signi erit filius adulterinus et oino huic in est signo minime in mulierum natiuitatib⁹ valere. Qui aut natus fuerit sub p̄ma facie aquarij erit corpe et facie formosus: et hēbit in pectore aut pede sinistro signū: eritq̄ hō disciplinabilis et sodales diligēs. Natus sub scda facie erit lōgus: facies eius erit rubea: et signū hēbit in dorso et sub eius cubito eritq̄ oibus diebus suis in dolore. Natus sub tertia facie corpe pulcher: statura breuis: facie roseus: et hēbit signū sub cubitis: et erit mulierum amator. Et qui sub fine huius signi natus fuerit diuersificat⁹ erit in eius figura atq̄ in oibus suis opibus. Qui aut sub p̄ma facie piscium originē traxerit: corpus eius erit album: et facies silt: pectus eius latū: barba pulchra: frons p̄clara: oculi eius magis nigri q̄ albi. Et forte aliq̄d mēbrum sibi deficiet: diliget dormire: eritq̄ gulosus et ebriosus: et hēbit signū sub cubito vel in pede. Nat⁹ s̄o sub scda facie erit breuis stature: decorus aspectu: barba nigra: pilosus: et erit ambulās in duritia cum filijs hominum. Natus sub tertia facie piscium erit aspectu preclarus: oculi eius pulchri eritq̄ morbosus.

nota. 10. Jani
1599. h. 5. 2.
x. 5.

Et hęc de qualitatibus signorum sufficiant.

Quidem planete. Prius auctor ondit q̄liter signa respiciūt mēbra humani corpis. In ista pre ondit nobis q̄liter planete respiciūt mēbra corpis humani i ipsi signis. Et pōt hic pars diuidi in 1 et 2 pres s̄m 1 et 2 signa: vbi pres icipiunt p̄z. Prima pars diuidi pōt in duas: qm̄ p̄mo pponit. Secdo psequit̄ ibi: in ariete. Dicit p̄mo q̄ si aliqs planeta significauerit aliquā infirmitatē siue debilitatē in corpe humano hēbit in quoz signo mēbrum p̄prium in quo erit illa infirmitas. Et q̄ ita est puenit tractare de doloribus planetarū in signis. Et icipit ab ariete pcedēdo s̄m successionē signoz et planetarum. Qd̄ dicit auctor planū est in lra. Ad euidentia huius ptis pono vnū exēplum. P̄do no q̄ in aliq̄ natiuitate saturnus significauerit nato debilitatē alicuius mēbri et sit saturnus in ariete. Dico q̄ illa debilitas vel infirmitas erit in pectore. Et si saturnus sit in tauro erit illa infirmitas in vētre: et sic itelligas de ceteris signis. P̄ono et q̄ mars i natiuitate alic⁹ et cetera et qd̄ dico de natiuitate itelligas de reuolutiōe annoz natiui

Comentum Joānis de saxonia

ratis: si fuerit vulneratione et sit mars in ariete erit vuln⁹ in capite. Si in tauro erit vuln⁹ in collo: et sic de ceteris signis et planetis intelligas. Ptoleme⁹ vult quod membra in quibus cadunt morbi et impedimenta accipiuntur a figura celi in hora natiuitatis vel reuolutionis. Dicit. n. in 74. ppone centiloquij cum fuerit mars in ascendente alicuius natiuitatis erit cicatrix in facie vel capite nati. Dicit enim Malv⁹ quod caput est ascendens: et secundum hoc collum est secundum domum: brachia tertie domus: et sic secundum ordinem domorum secundum quod dictum fuit de signis. De hac materia diffusius loquemur domino procedente in capitulo sexte domus.

Sunt quoque in vnoquoque signo. In ista parte auctor determinat de quibusdam specialibus proprietatibus partium que sunt in diuersis gradibus circuli signorum et sunt sex: sunt enim ibi quedam gradus masculini et quedam feminini. Et sunt ibi quedam gradus lucidi et quedam tenebrosi. Etiam sunt ibi quedam gradus que dicuntur putei. Et sunt ibi quedam gradus que dicuntur achemena. Et sunt ibi quedam gradus que dicuntur augmentantes fortunam. Et sunt ibi quedam gradus que dicuntur sortes. Et secundum hoc ista pars potest diuidi in sex partes: quoniam in prima parte enumerat gradus masculinos et femininos. In secunda parte enumerat gradus lucidos et tenebrosos et fumosos. In tertia parte enumerat gradus qui dicuntur putei. In quarta parte enumerat gradus que dicuntur achemena. In quinta parte enumerat gradus qui dicuntur augmentantes fortunam et gradus sublimitatis. In sexta parte enumerat gradus que dicuntur sortes. Prima pars incipit in principio. Secunda incipit ibi: et in vnoquoque horum signorum. Tertia incipit ibi: et in signis sunt gradus. Quarta ibi: et sunt in signis quedam gradus. Quinta ibi: et in circulo. Sexta ibi: et omnes duo gradus. Prima pars potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte incipit enumerare gradus masculinos et femininos literaliter. In secunda parte ponit tabulam de eis. Quod dicit pars in littera. Postea dicit quod sunt quedam gradus in circulo que dicuntur lucidi et quedam tenebrosi: et quedam fumosi: et quedam qui vocantur vacui. Et incipit primo eos enumerare. Et deinde ponit de eis tabulam et pars. postea dicit quod sunt in circulo quedam gradus qui dicuntur putei: et enumerat illos omnes in littera: et quedam libri habent tabulam de eis factam. Deinde dicit quod in signis sunt quedam gradus qui dicuntur achemena. Et dicit quod achemena est quedam debilitatio corporalis ut est cecitas vel surditas: vel aliquid talium vel amissio membri. Iuxta quod notandum quod dicit Malv⁹ Alberagel in primo capitulo domus sexte libri sui de natiuitatibus. Quoniam pars achemena fuerit in partitione ascendens et luna iuncta cum ea vel dominus ascendens signum quod achemena erit in illo membro nati quod cadit in partitione illius signi. Notandum est etiam quod si sol in natiuitate alicuius fuerit in gradu achemena erit debilitatio in oculo dextro si luna erit in sinistro. Postea dicit quod sunt quedam gradus in circulo qui dicuntur augmentantes fortunam et enumerat eos in littera. Iuxta quam prem notandum est quod Malv⁹ dicit in commento 229 ppone prime partis quadripartiti scire te puenit quod gradus augmentantes fortunam sunt gradus exaltationis solis et planetarum fortunarum: sicut 1 arietis 3 tauri 15 cancri 27 piscium. Similiter sunt illi in quibus adiunguntur termini fortunarum: sicut 13 sagittarum: et 13 piscium: et sunt etiam gradus terminorum fortunarum. Et gradus in quibus sunt stelle fixe de natura fortunarum. Et etiam in quibus sunt stelle de natura ifortunarum. Et postea dicit quod omnes duo gradus que sunt eiusdem longitudinis a capitibus signorum mobilium sunt eiusdem fortitudinis. Et dicuntur sortes sicut 20 gradus capricorni et 10 gradus sagittarum. Isti enim duo gradus equaliter distant a capite capricorni et 20 libere et 10 virginis equaliter distant a capite libre. Et 20 cancri et 10 geminorum equaliter distat a principio cancri et 20 gradus arietis et 10 piscium equaliter distat a principio arietis. Ptolemeus dicit 229 ppone prime partis. Astrologi ceteri multum locuti fuerunt de gradibus et diuiserunt eos in gradus lucentes

lubricos et fumosos. Et sunt ex eis aemena: et sunt ex eis putei. Et locuti fuerunt de alijs multis sicut iuenies per multos libros astronomie. Et si hoc inuenerunt experientia bonum est quod opis per hoc. Et forsitan si eis accidit quod aliquis planeta vel stella fuit in gradu vel eius radius et fecit fortunam crediderunt quod gradus hoc fecerit. Et siquidem ita est uenit ut te mutes de uno gradu in alium. Et hic finem imponamus nostre rationi. Uides per istam litteram quod Ptolemeus non multum approbat gradus augmentates fortunam etc. Dicit enim si ita est uenit ut te mutes de uno gradu in alium. gradus enim dicuntur lucidi vel tenebrosi si per stellas fixas ibi exites. Et uult Malay sicut quod pallegatum fuit quod gradus dicuntur augmentates fortunam in quibus sunt stelle de nostra fortunam. Constat autem quod stelle fixe mutant loca sua respectu zodiaci none sphaere. Et illa littera Ptolemei potest trahi quod iudicia debent fieri sicut nona sphaera et non sicut octaua. Ex quo enim uult quod istos gradus oportet mutare: primum est quod gradus sicut quos debet fieri iudicio non mutantur. Albumasar autem in introductorio suo ponit istos gradus. scilicet masculinos et femininos lucidos et tenebrosos etc. Et dicit ibi si planeta in natiuitate vel interrogatioue masculi fuerit in gradu masculino vel in natiuitate feminina vel interrogatioue in gradu feminino erit eius signum fortius. De gradibus autem lucidis tenebrosis et fumosis dicit si ceciderit planeta in gradu lucido: erit eius signum fortius in significatione honorum: et signum pulchritudinem. Et si ceciderit in gradu tenebroso signum duritiam et tarditatem et horribilem rem et tenebrosam et malam. Et cum ceciderit in gradu fusco: vel umbroso: vel fumoso: vel in gradu vacuo signum modicum horribile. Et si ceciderit planeta in gradu putei abibit eius pulchritudo et aspectus et debilitatur in significatione sua. Fortune namque cum ceciderint in eos debilitantur in significatione earum. Malum quoque cum ceciderint in eos debilitatur signum eorum. Et fortassis signum fortunam accidentalem propter debilitatem eorum super malum. De gradibus augmentatibus fortunam dicit antiqui putauerunt quod in circulo erunt gradus augmentes fortunam. Et dixerunt quod planete cum non fuerint in locis signantibus fortunam nati et fuerit luna vel pars fortunam in his gradibus aut fuerint ipsi gradus ascendentes augent fortunam nati. Et si planete signauerint sibi casum. Isti gradus mouent eum in sublimationem per aliquam quantitatem quodam motu. De gradibus sublimitatis dicit. Quidam dixerunt quod cum ascendens fuerit aliquis istorum graduum aut fuerit sol in natiuitate diurna: aut luna in nocturna in quibusdam eorum et fuerit in loco optimo in figura. Et cum hoc significauerint planete radices natiuitatis fortunam producet natum ad sublimitatem et sedem nobilitatis et dominabitur terris et ciuitatibus: et possidebit diuitias multas.

¶ **Q**uod auxiliante deo. Prius auctor determinauit de esse circuli signorum essentiali. Nunc determinat de esse accidentali ipsi. Et diuidit in duas partes: quoniam primo continuat decem dicendis. Secundo persequitur ibi: nam circulus signorum. Et illa diuidit in duas partes: quoniam primo determinat de diuisione accidentali circuli signorum. Secundo determinat de proprietatibus et significationibus partibus ipsam diuisionem: et incipit ibi: quarta autem pars que est ab ascendente. Et illa diuidit in duas partes: quoniam primo ponit proprietates et significationes quartarum circuli. Secundo ponit significationes singularum domorum: et illa incipit ibi: et unaqueque domorum. Primo dicit postquam plenit esse essentiali circuli signorum: nunc uult tractare de esse accidentali ipsi. Postea dicit quod circulus figuratur quolibet hora tali figura que diuidit in quatuor partes: quoniam diuidit circulus orientis et circulus meridianus. Et quales istarum quartarum diuidit in tres partes equales sicut diuisionem signi ascendentis in circulo directo. Et hoc modo diuidit totus circulus in 12 partes que uocantur turres vel domus: cuius expositio est in canonibus tabulatum. Pro intellectu autem littere. Intelligenti sunt duo circuli magni transientes per polos mundi. quorum unus est circulus meridianus: et alter circulus transiens per punctum zodiaci que est in

Comentum Joānis de saxonia

contactu orientis orientalis: et per punctum oppositū. scilicet qui est in contactu orientis occidentalis intersectans circulum meridianū super polos mundi. Isti duo circuli diuidunt totum celum in quatuor partes que quicquid inter se sunt equales quicquid inaequales: ut patet tamen sunt inaequales. Si enim principium arietis vel principium Libre fuerit in ascendente. Iste quatuor partes sunt equales. In omnibus autem alijs dispositionibus sunt inaequales. Postea intelligatur portio circuli equinoctialis intercepta inter circulum meridianū et circulum trāseuntē per initium ascendens diuidi in tres partes equales. Similiter alia portio circuli equinoctialis que est ab ascendente usque ad inferiorē partem circuli meridiani. scilicet ad angulum terre intelligatur diuidi in tres partes equales. Deinde imaginentur circuli magni trāseuntē per diuisiones predictas et per polos mundi: tunc portio zodiaci intercepta inter quoslibet duos circulos primos est una domus. Hec est positio Ptolemei: et ista tenentur communiter. Est etiam alia imaginatio de domibus quam tenent Abraham auenēre: et imaginantur trāseuntē circulos per diuisiones equinoctialis: et per intersectionē circuli meridiani et orientis in parte septentrionis. Ista via communiter non tenentur: ideo non curo eam multum explanare. Inuenire autem principia 12 domorum per astrolabium non est difficile: imo leue: cuius doctrinā hic iterponere esset longum et superfluum cum in canonibus astrolabij fuerit posita sufficienter. Qui autem uoluerit domos equare per tabulas in canonibus tabularum primi mobilis ibi doctrinā completam inueniet. Deinde dicit auctor principium huius diuisionis est ascendens cuius initium est in puncto hemispherij ex parte orientis. Deinde de sequitur secunda domus: deinde tertia: et sic usque ad duodecimam.

Quarta autem pars. Hic auctor ponit proprietates et significationes circuli signorum partes diuisionē eius accidentalem. Et dicit quod quarta pars circuli que est ab ascendente usque ad medium celi. scilicet 12 domus 11. et 10 dicitur quarta orientalis masculina adueniens. Et signum initium vite et uocatur puerilis sanguinea. Et alia quarta est a medio celi usque ad gradum occidentis. scilicet 9. 8. et 7. domus dicitur meridiana feminina recedens a nobis: et signum mediā etatē que uocatur perfectio iuuentutis et uocatur estiuales et cholericas. Tertia quarta que est a gradu occidentis usque ad angulum terre. scilicet 6. 5. et 4. domus est occidentalis masculina accedens ad nos: et signum finem vite: et uocatur autumnalis melancholica: et est mediocris etatis. Quarta pars que est ab angulo terre usque ad ascendens. scilicet tertia secunda et prima domus est septentrionalis feminina recedens a nobis: et signum quod accidit homini post mortem eius quantum ad memoriam hominum. scilicet utrum dicatur de ipso bonum vel malum. Et hec pars uocatur senilis flegmatica defectina et hyemalis. Et est recte comparatio quae auctor ponit hic sicut illa quam posuit in diuisione essentiali circuli: excepto quod addit hic quod signum initium et medium et finem vite: et quod accidat homini post mortem eius. Postea dicit quod tota illa medietas que est a medio celi eundo per ascendens usque ad quartam domum uocatur medietas ascendens. Et alia medietas que est a quarta domo eundo per gradum occidentis usque ad medium celi uocatur ascendens. Et tota medietas que est super terram uocatur extra: et illa que est sub terra uocatur sinistra. Deinde dicit quod prima domus 7. 4. et 7. et 10. uocatur anguli. Et 2. 5. 8. et 11. uocatur succedentes angulis. 3. autem. 6. 9. et 12. uocatur cadentes ab angulis. Deinde addit quoddam notabile: et dicit cum planeta fuerit in angulo vel in succedente dicitur proficere: et si fuerit in cadentibus dicitur deficere.

Quae unaqueque istarum domorum. Hic auctor ponit significationes proprias cuiuslibet 12 domorum. Et tota ista pars potest diuidi in quatuor: quoniam in prima parte ponit significationes 12 domorum quantum ad aetatem hominum. In secunda parte ponit significationes domorum quantum ad colores. In tertia parte ponit quasdam regulas que possunt dici

amphorismi. In quarta parte docet eligere significatores. Prima incipit in principio. Secunda incipit ibi: significat: et 1 2 domus colores. Tertia ibi: et dicitur in significatione domorum. Quarta ibi: et cum volueris scire planetam dominatorem rei. Prima pars potest dividi in 1 2 partes secundum quod ponit significationes 1 2 domorum: et ubi incipiunt patebit. Primo dicitur quod unaqueque domus significat aliquid de esse hominum. Nam prima domus que incipit ab oriente orientali que vocatur ascendens signat corpora hominum et vitam: initia omnium operum in interrogationibus et locutionibus et rumoribus et ceteris talibus. Et signat cogitationem querentis. scilicet quod querens habet in animo et signat principium vite. Et dominus triplicitatis prime domus. primus significat vitam et nomen nati seu interrogantis: et eius delectationes atque voluntates quid diligat vel quod odio habeat: et quod boni vel mali accidat ei in initio vite. Et secundus dominus triplicitatis huius domus signat vitam et corpus et virtutem siue fortitudinem nati et medium vite. Tertius dominus triplicitatis signat idem quod socium et significat per se finem vite. Ex ista littera potest colligi quod si primus dominus triplicitatis huius domus fuerit fortior alijs duobus erit prima pars vite melior: et sic de alijs duobus intelligas. Circa istam domum quedam sunt notanda. Notandum est primo de intentione querentis quod dicitur Ptolemeus in 9 4 parte centiloquii. Locus fortioris signatoris in ascendente est id quod est in animo interrogantis. Ideoque cum volueris scire intentionem querentis: vide quos planetarum habeat plures fortitudines in ascendente in illa hora quando venit ad te animo interrogandi: et vide in qua domo ex 1 2 domibus sit ille planeta: et dicas secundum significationes illius domus in qua fuerit. Verbi gratia. Pono quod ascendens sit leo et sol habeat plures fortitudines in gradu ascendente: et pono quod sol sit in 2 domo dico quod intentio sua est petere de substantia sua vel de lucro: vel de aliquo patrimonio. Et si sol fuisset in tertia domo dixissem quod vellet petere aliquid de esse fratris vel fratrum: et sic de alijs domibus suo modo. Et si veniens ad te tenuerit aliquam rem in manu sua vel alio modo eam occultaverit: et si volueris scire substantiam et naturam illius rei aspice planetam fortiozem in ascendente si aspexerit ascendens erit illa res de substantia signi ascendentis. Si non aspexerit ascendens erit de substantia signi in quo est planeta. Si fuerit signum terreum: erit de natura terre vel aliqua res que nascitur de terra. Si fuerit signum aquaticum: erit aliqua res de natura aque: vel que nascitur in aqua. Si fuerit aerium: erit aliqua res de natura aeris. Si fuerit signum igneum erit aliqua res que operatur per ignem. Et si volueris scire colorem rei aspice dominum hore et secundum colorem illius iudica. De coloribus planetarum dicitur postea ubi loquetur de naturis planetarum domino precedente. Et si volueris scire utrum res sit nova vel antiqua aspice lunam: si fuerit super terram erit nova: si fuerit sub terra erit antiqua. Et si volueris scire utrum sit longa vel brevis: aspice dominum termini gradus anguli terre qui si fuerit in auge sui circuli erit res longa. Si fuerit in opposito augis erit brevis. Si in longitudinibus medijs mediocris inter longum et breve. Nec est scilicet Ptolemei in 9 0 parte centiloquii. Cum aspexerit significator ascendens etc. dicitur Mahy Abenragel si aliquis quesierit a te de vita sua utrum sit longa vel brevis: aspice dominum ascendentis et lunam. Si fuerint salvi afortunati signent longam vitam. Et si fuerint combusta vel infortunata signent parvam vitam. Notandum est circa nutritionem. scilicet utrum puer sit vitalis vel non. Dicitur Mahy Abenragel quando domini triplicitatis luminaris temporis vult dicere domini triplicitatis signi in quo est sol si fuerit naturalitas diurna vel signi lune in natiuitate nocturna fuerit in ascendente: vel in 1 0 domo: vel 1 1 vel 5 est significatio bone ac levis nutritionis. Et si fuerint in septima: signent malam nutritionem: et anxiam atque laboriosam. Quando gradus ascendens et luminare temporis dantati fuerint: signat quod non nutrietur nisi domini triplicitatis fuerint salvi et firmi in angulis. Quando luna fuerit infortunata in ascendente: nutritionem non signat. Quando luna fuerit in 4 domo iuncta

Comentum Joānis de saxonia

corpalliter cum ifortuna aut de quarta vel oppositione aspiciit infortunam fiēt q̄ non nutrit̄ z mater eius est in piculo: aut forfitā moriet̄. Dicit Abraā auenece. Si dñs ascēdētis fuerit cōbustus natus nō viuet spatium 8 diez. Portata fuit mihi natiuitas vnus pueri cuius ascēdētis erat vgo z Mercurius fuit in piscibus in detrimēto suo retrogradus z cōbustus: z ego credidi huic dicto: z dixi q̄ puer nō vineret per 8 dies z mortuus fuit in sexta die. Dicit Haly Ebenragel: p̄iunctio planetaz humanitatem non fiēt. Vult dicere p̄iunctio plurius planetaz in ascēdēte non fiēt nutritio nem. Et ponit ibi vnū exēplum notabile. Dicit vcauit me rex nre ciuitatis: z vna ex mulieribus suis pepererat filius z fuit ascēdētis libra 8 gradus terminus Mercurij: z fuerūt in eo Iuppiter Ven⁹ Mars z Mercurius z puenit ibi vna societas astrologoz z quilibet eoz suā opiniōē dixit: z ego tacui. Rex dixit mihi qd habes q̄ non loqueris: Cui rñdi date mihi terminū trium diez: qz si filius vester trāserit tertium diem erit de ipso miraculū magnū. Et qñ natus cōpletas habuit 2 4 horas posuit se ad loquēdum: z locutus fuit z fecit signū cum manu z rex multū expauescebat inde. Et dixit possibile esse q̄ diceret aliquā p̄phetiam: vel aliqd miraculū. Et rex iuit ad natum: z nos cū eo ad audiēdum qd diceret. Et infans dixit: ego sum natus infortu natus: z natus sum ad indicādum amissionē regni z destructionē gētis almanā. Hinc statim cecidit natus z mortuus est. De his q̄ moriunt̄ ante q̄ recipiunt cibū dicit Ptolemeus in q̄dripartito. gñalr dico q̄ qñ aliqd̄ luminare fuerit in aliquo angulorum: z fuerit filr aliqua ifortuna p̄ticipationē hñs cum eo in lōgitudine que sit cū eo gradu per gradū: vel ipm aspiciens in figura duoz latez equalium. Nec habuerit cū eo fortuna p̄ticipationē de figura. Et dispositoz luminariū loci inuētus fuerit in locis planetaz infortunaz natus ille nō recipiet cibum z moriet̄ hora qua nascetur. Dicit Abraā cū fuerit cauda draconis in ascēdēte natiuitatis nat⁹ erit ille cecus z fm distātiā ei⁹ a gradu ascēdētis erūt anni. Verbi grā: si fuerit in 10 gra. ab ascēdēte cecabit̄ in 10 anno. Electiones h⁹ dom⁹ sunt icceptiones rez: sicut icipe edificare vel aliqd cōsile. Dicit Hyspalēsis in electionib⁹ p̄me dom⁹. Si sciueris natiuitatez alicui⁹ caueas in electione sua ne ponas signū in ascēdēte in quo fuit in fortuna in sua natiuitate. Si aut̄ ignoraueris natiuitatez elige fm nām rei pro qua fit electio. Verbi grā: si fit electio pro icipiēdo scribere aliquē librū fortificet̄ mercurius. Si pro eūdo ad bellū fortificet̄ mars. Si p̄ edificādo ponat̄ signū fixū in ascēdēte. Dicit idēz Hyspalēsis volēs horā sanguis minuēdi eligē fac vt sit luna i trino vel sextili aspectu mris: z caue ne sit p̄iuncta cū eo corpallr vl̄ i q̄rto vl̄ i opposito ei⁹. Et facyt sit lūa i signo hūoz minuēdi.

Secunda domus. Hic auctor ponit fiētiones scēde domus. Et dicit q̄ scda domus fiēt sbam z victuz z auxiliares z ministros z fiēt finem iuuentutis. Et Anduēgaç dixit vide quis ex tribus dñis triplicitatis domus substātie sit fortior in se. i. in loco in quo est in figura z hūc facies significatōrē substātie. Qui si fuerit in decima domo habebit substātiā a rege. Et si fuerit in domo fiducie. i. in vndecima erit melius. Alia lrā habet si fuerit in domo fides erit magis. Credo q̄ p̄ma lrā sit vera. Domus eniz fiducie est domus substātie regis. Et primus dñs triplicitatis dat sbam in principio vite: qui si fuerit fortunatus erit natus diues in principio vite. scds dat substātiā in medio vite: qui si fuerit fortunatus erit natus diues in medio vite: tertius dat sbam in fine vite: qui si fuerit fortunatus erit natus diues in fine vite. Et similt̄ intellige de infortu nys eoz. i. si aliqs eoz fuerit infortunatus amittet natus substātiā in illa parte vite que ei attribuit̄. Dicit Hyspalēsis in canonib⁹ huius dom⁹ p̄sidera vtrū dñs scēde dor

mus sit in ascendente vel dat vim suam dño ascendenti z non sit in domo lapsa si sic habebit lucrum sine labore. Et si ecōtra fuerit sit econuerso. Et si Iuppiter fuerit in natali angularis vel sit in suo honore vel habeat vim in ascēdente vel aspiciat partem fortune: vel sit dñs domus solis in natali diei: vel dñs domus lune in natali noctis: vñ sit dñs hore nō deerit nato cēsus in vita sua: qz hic idest Iuppiter est dñs substantie. Si ño dñs ascēdētis aspiciat dñm substantie vel suam domum vel partē fortune aspectu inimicitie destruet substantiam manu sua ppria. Si dñs ascendenti fuerit in scda domo infortunatus dabit pprio velle s̄bam suam. Si ño sit ibi planeta infortunatus qui non sit dñs ascēdētis rapietur ab ipso vi sine furto. Si capricornus sit ascendens natus erit cupidus z auarus: qz dñs ascēdētis z dñs secunde erit idem. s. saturnus. Dicit Ptolemeus in canonibus huius domus res ptinentes ad lucra substantie quō erunt puenit nobis perquirere a parte fortune solūmodo quaz scimus semp p id qd est inter solem z lunam z pñcitur ab ascēdente in nascentibus de die z in nascentib⁹ de nocte. Iuxta qd notādum est qz pars fortune s̄m Ptolemeum projicit hoc modo subtrahat verus locus solis a vero loco lune: z qd remanserit pñcitur a gradu ascendenti z vbi numerus finitur ibi est pars fortune hoc modo iubet Ptolemeus semp facere siue fuerit in die siue in nocte. De hoc plixius diceñ deo pcedente in expositio ne qñte differētie: ibi enim habet locum. Postea dicit Ptolemeus iudicium huius est istius manerici. Volo dicere accipe planetas gubernatores signi. Dicit ibi Maly qz regula per quā scimus nati diuitias est accipe planetas gubernātes locū partis fortune z ppones illū qui habuerit ibi plures dignitates. Deinde dicit Ptolemeus z qñ gubernatores partis fortune fortes z potētes fuerint: erit natus magnaz diuitiarū maxime si duo luminaria testificabunt ibi testimonio concordato: idest aspectu trino vel sextili. Ptolemeus scias qz Saturnus significat qd diuitie nati erūt ex parte mulierum: aut pro labore terre: aut per maria. Et Iuppiter sigñt qd diuitie erūt pro senescalia vel pro donis bonoz z religiosoz. Et Mars sigñt qd diuitie erunt pducēdo milites: aut gubernando hoies armoz. Et Venus significat qd diuitie erunt pro donis amicoz z muliez. Et Mercurius sigñt qd diuitie erunt pro scientijs z mercimonijs. Dicit Maly Abenragel debemus in hoc pmitus ispicere ad stellas fixas que sunt prime z scde magnitudinis. Et si aliquam eaz inuenerimus in gradu ascēdētis: vel in gradu decime domus: aut in gradu septime: aut in gradu quarte: aut in gradu solis si natiuitas fuerit diurna: vel in gradu lune si natiuitas fuerit nocturna. Et melior horum locoz oium est gra. ascendens. deinde gra. 10 domus: deinde gradus septime: deinde quarte. Et si de pdictis stellis fuerit in duobus locis: vel in trib⁹: aut plurib⁹ si natus fuerit cū hoc de pgenie regis erit rex exaltatus. Et si de pgenie regali non fuerit: hēdit potētiam z mādatum simile potētie z mādato regis z pueniet ad magnā nobilitatē z altū dñiuz z p̄cipiet ciuitatibus z villis z gētibus. Et scias qd stelle fixe. s. primi honoris eleuāt hoiem ad altū gradū z magnā dignitatē z pmutāt de ifimo ad supmum. Hoc idē dicit Ptolemeus in 29 ppōne centiloquij: stelle fixe dāt dona modū excedētia: sed multotiēs finiunt in malū. Dicit Maly in cōmēto eiusdē ppōnis cū he stelle sole p̄fuerint. i. sine testimonio fortunaz planetaz erit mors illoz mors pessima. Dicit Maly Abenragel qñ pars fortune fuerit cadens: z in malo loco: vel fuerit sub radijs solis: aut in radijs ifortune z dñs eius in loco pegrino. i. in loco in quo nullā hz dignitatē z dñs scde domus nō aspererit ascēdēs: natus erit laboriosus z paup z angusta z misera vita viuet. Nō est bonus sol neqz mars neqz saturnus in scda domo in aliqua natiuitate nec idē natus bonū hēbit: qm sol destruet planetas: z aufert eis

Comentum Joānis de Saxonia

lumen z mars est significator impedimentoꝝ laborꝝ z defectus substantie. Saturnus significat paupertatē z indigētiā z peius hoc toto est si dñs domus sbe fuerit cōbustus cū dānatiōe ptis fortūe. Dicit Abraā auenēre si uolueris scire q̄s nascētū fuerit paup̄ vel diues aspice dñm scde domus q̄ si fuerit fortunatus erit diues: si cōbustus vel retrogradus vel in casu suo erit paup̄: sicut dcm̄ est in natiuitatib⁹ ita intellige de q̄nib⁹ bus. De electionib⁹ que sūt in hac domo dicit hyspalēsis si uolueris emere aliquā rē cā lucrādi aspice vt sit luna in aspectu trino vel sextili solis z caueas ne sit sub luce solis: z melius est: vt dñs ascēdētis det vim planete existenti in decima vel vndecima domo: ita q̄ recipiens non sit retrogradus. Si Iuppiter sit in ascēdente quartadecima vel vndecima vel secunda domo bonum est. Aspice etiā vt sit pars fortune in bono loco: z melius est vt dñs partis eam aspiciat vel Luna vel Sol.

Tertia domus. Hic ponit significaciones tertie domus: z dicit q̄ tertia domus significat fratres z sorores p̄p̄inos z cognatos z dilectos: z sūt fidem ac religionem mādata z legationes mutationes: z itinera breuia. Et sūt esse vite ante mortem. Et dicit Anduogag dñs triplicitatis huius tertie domus primus sūt fratres minores. Scds mediocres. Tertius minores: z eoz status z dignitas iudicat fm̄ status istoz dñoz. Dicit Haly Abenragel qñ sol fuerit dñs tertie domus ab ascēdente z cōbuserit dñm secunde domus aut partem substātie sūt qd̄ natus perdet substātiā occasione fratruz: z soluet pro eis impositiones amissiones z dāna multa. Quando dñs tertie domus z pars fratrum vel Iuppiter fuerint in signis cōmunibus vel signis multoz filioꝝ z fortune aspererint eos aspectu amicitie: z cum receptione: sūt qd̄ natus ille p̄mogenitus est a fratrib⁹ suis: z qd̄ habebit fratres potentes z bonos. Si dñs domus fratrum fuerit combustus aut pars fratrum fuerit combusta: vel si sol fuerit in domo fratruz: aut in opposito Iouis: lx sunt significaciones paucoꝝ fratrum z qd̄ destruentur z expergentur. Qñ dñs domus fratrum infortunatus fuerit super terram: significat qd̄ dānum z occasio perueniet in fratrib⁹ qui fuerint ante eum. Et si habuerit istud infortunium eo existente sub terra malum: z dānum istud perueniet ad fratres qui erunt post eū. Et hoc modo dices in bono z fortuna quando fortunatus fuerit in locis bonis z fortibus. Si dñs domus fratrum fuerit in ascēdente: sūt natum esse p̄mogenituz: vel erit solus sine hoc qd̄ vnquā fratres habebit vel sorores: vel qñ inter ascendens z medius celi non fuerit aliqs planeta significat similiter qd̄ natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascent̄ post eum p̄dentur. Et si forte aliquis ex eis remanserit: semper tñ erit maior z melior. Quando in aliqua reuolutione annoz nati fuerit dñs tertie domus in decima ab ascēdente natiuitatis aliqs fratrum eius moriet̄ in illo anno. Similr si dñs tertie radice natiuitatis fuerit in decima domo reuolutionis: hoc est ideo: qz decima domus ab ascēdente est octaua a domo tertia. Si aliqs quesierit a te de statu fratris sui aspice signū tertium ab ascēdente que est domus fratru z dñm sue triplicitatis z dñm illius domus z que ex fortunis vel ifortunis aspicit ipsum z in quo loco est: qz si inueneris dñm tertie domus in sexta domo vel applicatē dño sexte domus: aut dñm sexte in tertia. dicas qd̄ frater eius est infirmus. Et si ipm̄ inueneris in q̄nta vel 1 1. dicas qd̄ frater eius nō est in loco suo: qz iuit extra locū suū. Et si inueneris dñm tertie domus ifortunatū: aut in 1 2. dicas qd̄ fr̄ eius est in anxietate aut in infirmitate. Et si inueneris dñm tertie cū parte ambos p̄iunctos z cōbustionē intrātes sub radijs solis. dicas qd̄ nō euadet ab infirmitate. Et si ambo cōbusti fuerint iudicāta modis oibus mortē. Et h̄ mō inspicias si interrogatus fueris in reb⁹ p̄tinentibus ad

alias domus vt de p̄re vel filio vel vxore zc. Dicit hyspalēsis volēs icipe primū iter fac vt planeta fortuna aspiciat domū tertīā vel eius dñm ita q̄ nō sit ibi malus vel eius q̄rtus aspectus vel oppositus. Si est luna in tertia domo bonū est. Lacer Leo z capri cornus mali sūt pro breui itinere. Luna in ascēdente vel in q̄rta domo in oi electione malū. Cauēdum est ne Luna sit in via cōbusta que est a 19 gradu libe vsq; ad tertīū Scorpionis. Cauēdū est et ne sit luna p̄p̄ caput vel caudā draconis isra 12 gra.

Quarta domus. Hic ponit figtiones q̄rte domus. Et dicit q̄ q̄rta domus figt p̄res z hereditates z fines rez: z figt thesauros z oēs res occultas z absconditas: z figt finē vite. Et dicit anduggaç dñs triplicitatis q̄rte dom⁹ p̄mus figt p̄res. scds figt ciuitates z terras. tertius figt finē rez z carceres. Dicit Haly Abēragel. Aspice statū p̄ris a dñis triplicitatis quarte domus. Si dñs triplicitatis quarte domus p̄mus fuerit in domo vel i exaltatione sua: aut in suo haim receptus a sole vel Ioue z fuerit in alto loco medij celi vel in q̄rta domo figt bonū statū p̄ris nobilitatē altitudinē z diuitias posse z lōgaz vitā z bonā fortunā: z hoc si signū in quo fuit hic planeta fuerit masculinū: tñ si signūz sp̄m fuerit femininū figt m̄ri ea que diximus: z maxime si planeta fuerit femininus. Quid sit haim exponet postea deo p̄cedente. Et si scds dñs triplicitatis q̄rte domus fuerit fortunatus p̄z hēbit terras z populabit eas z laborabit in eis z hēbit ex hac pte bonā vtilitatē aut lucrū. Et si fuerint hi planete in esse diuerso seu p̄rio p̄riuz iudica. Et si dñs triplicitatis q̄rte domus tertius fuerit fortis z fortunatus vt p̄dicimus: p̄z erit hō q̄ extrahet thesauros z mineras z icidet: z aptabit lapides p̄ciosos. Et si fuerit in diuerso statu ab eo q̄ diximus erit icisor lapidū vel laborabit in materijs malis z fetentibus. Si sol in natiuitatibus diurnis vel saturnus in nocturnis. Et ps p̄ris sifr aspexerint ascēdens vel eius dñm de quarto vel oppōne figt q̄ p̄z nati filium abhorrebit z odiet eū z p̄curabit vt iterficiat. Et si luna z pars m̄ris aspexerint ascēdens vel eius dñm abhorribilitas illa z malinolētia in filium erit a m̄re. Dixit hermes quarta domus est fouea planetaz qm̄ est in fundo circuli celi z iſrmitate: z est in trino aspectu 12 domus: q̄ est domus tenebray laboz anxietatū z carcey: z est gaudiuz ifortune maioris: z est in fertili aspectu ferte domus que est domus tenebrosa iſrmitatis z dāni z gaudiū ifortune minoris. Qñ aliq̄ planeta fuerit in q̄rta domo z in suo casu est sicut hō in solitudine suffocatus donec exeat ide. Dicit Haly Abēragel qñ ps fortune fuerit ifortunata in signo masculino iudica q̄ pater prius moriet q̄z m̄. Si in signo feminino m̄ prius moriet q̄z p̄. Pars p̄ris accipit de die a sole in saturnū: z de nocte ecōtra z p̄cipit ab ascēdente. Pars m̄ris accipit in die a venere in lunā z de nocte eōrio z p̄cipit ab ascēdente. Si dñs p̄ris fuerit sup terrā z dñs partis m̄ris sub terra iudica q̄ m̄ prius moriet q̄z p̄. Et si p̄rium fuerit p̄rium iudica. Dicit Haly Abēragel dixit alhceen filius alhceib. Quadā die cū esset cū abolabē z fuit cū eo meraefo venit ad me qdā senex z dedit mihi chartā vnā in qua scripta erat vnū natiuitatis figura: z dixit mihi q̄ aspicerē in eadē figura: z ego quesui ob eo cuius erat illa figura seu natiuitas: qui r̄ndit q̄ erat cuiusdā filij sui: z dum iſpicerē z cogitarē in ea abolabē accepit eaz de manu mea z aliquātulum aspexit in ea z dixit. Primum q̄ in hac natiuitate videmus est q̄ natus iste ortus est de adulterio: q̄ nō est filius illius qui dicit q̄ filius eius est. Ego dixi vnde habes hoc: z r̄ndit. senex iste dicit q̄ hęc natiuitas est filij sui z pater nati cuius est hęc natiuitas iaz sunt quatuor anni q̄ decessit z obiit eodez anno quo natus ortus fuit. Et ego quesui vnde hēbat hoc: z ipse dixit: ego aspexi ad gradum p̄ris z iueni eum in opposito m̄ris: z nō erat inter eos plus vno gra

Comentum Joānis de saxonīa

du. Et inueni partem p̄is in 1 1 domos ab ascēdente que est octaua a quarta & erat inter partē & saturnum vnus gradus p̄pter qđ indicauī qđ p̄ huius nati anno quo natus fuit ortus decessit: & hic senex dicit qđ est filius eius vnde natus adulterinus esse & tunc senex dixit: ego nō sum p̄ huius nati: sed est filius filij mei & filius meus: pater eius decessit eodem anno natiuitatis istius: & est sicut hic homo bonus dixit.

Quinta domus. Hic ponit auctor f̄giones q̄ntē domus. Dicit qđ hec domus f̄ḡt filios tā masculos q̄s femininos. Et f̄ḡt dilectiones & legatos siue nuntios & dona. Et qđ futurū sit post mortē ex laude vel vitupatione. Et dixit Anduaga qđ dñs triplicitatis domus filioꝝ p̄mus f̄ḡt filios & vitā eoz. Scđs designat dilectiones. Tertius f̄ḡt legatos siue nuntios. Dicit Ptolemeus in rōnibus hui⁹ domus puenit vt inspiciamus ad planetas ex̄ntes in loco genith capitū nfoꝝ & ad locū qđ seq̄t illū: & est locus fortune & ad locū participē cū illis in figura. Dicit Haly in cōmēto locus qđ est genith capitum nfoꝝ est 1 0 domus: & locus qđ seq̄t est 1 1 domus qđ est domus fortune. Et regula qđ sciemus esse filioꝝ est accepta a planetis ex̄ntibus in his locis aut ex̄ntibus in locis participātib⁹ cū eisdē sicut est ascēdēs & 7 domus: qz vtraq; eaz p̄cipat cū 1 0 & 1 1. Et si nō iuenerimus ī his locis planetā inspiciemus si q̄s iuenerimus in 4 domo vel 7 & accipiemus ide f̄ḡtionē filioꝝ. Dicit Ptolemeus p̄ lunā venerē & Ioue iudicabimus in dādo filios. Solē martē & saturnū in auferēdo & dabimus mercuriū p̄cipatorē cum quocūq; eoz qđ secū p̄cipet in figura. Dicit Haly in cōmēto. Si fuerit in locis p̄dictis aliq̄s ex planetis fortunis f̄ḡt qđ hēbit filios. Si aliq̄s ex ifortunis nullū hēbit filium & si habuerit erūt debiles & pauci. Et si mercurius p̄cipationē habuerit cū fortunis erit fortuna: si cū ifortunis erit ifortuna. Dicit Ptolemeus & est pp̄o 1 4 4 q̄r te ptis q̄dripartiti res p̄ticulares filioꝝ poteris scire p̄ p̄siderationē q̄n bñ inspexeris in quolz eoz ad planetā datē filios ita qđ eū pones loco ascēdētis & scies cetera p̄ticularia filioꝝ ḡnālī sicut p̄ natiuitatē. Dicit Haly ī cōmēto. Qđ aut vult Ptolemeus in h̄ loco narrare est id qđ accidit in natiuitate mea. Insperi & ineni Ioue in decima domo & in 2 8 gra. Capricorni aspicientē se cū luna & saturno & f̄ḡbat hoc qđ haberes filios & qđ morerent: qz saturnus erat cū Ioue in 1 0 domo: & qz Iuppiter erat ī signo feminino: & luna filī f̄ḡbat qđ essent plures vno: & qđ essent plures femine. Et qz Iuppiter erat oriētalis: f̄ḡbat qđ haberē masculū: & sic habui tres filios. vnū masculū & duas feminas: & oēs obierūt: erat aut gradus ascēdēs natiuitatis masculi circa gradū saturni in ea natiuitate: & pp̄ hoc mortuus est cito. Et erat gradus ascēdēs vnus femine in piscibus in sextili Iouis ī mea natiuitate & ī trino lune mee natiuitatis: & erat sol hylech ī signo cap̄corni. Et erat gradus ascēdēs alterius femine ī cap̄cornio: & h̄ est mirabile: pp̄ qđ sciri pōt qđ natiuitates semp̄ iter se p̄cordāt vna cū alia. Dicit Hyspalēsis volēs horā ḡnandi filiū eligere masculū: sit Iuppiter ī quouis angulo vel sit soli oriētalis sitq; dñs hore masculus & melius est vt signū ascēdēs sit masculinus & etiā eius dñs: & si luna sit fortunata a Ioue erit melius. Pro femina accipe signa feminina & planetas femininos & sit Iuppiter occidētalis. Dicit Haly Alberagel q̄n ī quanta domo fuerit aliq̄ fortuna & dñs q̄ntē domus liber ab ifortunis & aspererit me dñū celi natus mltos hēbit filios & viuēt ac ibūt ad bonū. Et si fuerit p̄riū: p̄riū f̄ḡt. Aspice ī oibus natiuitatib⁹ si iueneris luminaria ifortunata nō h̄ntia vllū aspectū: fortune natus hēbit paucos filios. C In sciēdo t̄p̄e in quo h̄nt filij aspice ad planetā quā plēs dignitates in domo filioꝝ: si eū iueneris in pte orientali hēbit filios in iuētute sua: si euz iueneris medio celi hēbit eos in medio etatis sue. Et si ī septima hēbit

eos in principio senectutis. Si in quarta habet eos circa finem vite sue. Sicut quoniam annus puer
 nerit ad signum in quo fuerit iuppiter vel venus in radice natiuitatis habet filium in illo anno. Dicit
 Malus Alberagel si interrogatus fuerit pro muliere si est pregnans aut non aspice si dominum ascenden-
 tis et lunam ab eis iueneris in domo filiorum: aut si iueneris dominum domus filiorum in ascendente libe-
 rum ab infortunis: dicas quod mulier illa sit pregnans: et si dominus ascendens aut dominus domus
 filiorum dederit vim suam planete existenti in angulo. Et sicut si dominus ascendens receptus fue-
 rit et recipiens ipsum receptus. dicas quod est pregnans. Et si dominus ascendens dederit
 vim suam planete cadenti ab angulo: significat quod non est pregnans.

Sexta domus. Hic ponit significationes sextae domus. Dicit sexta domus
 signum infirmitates et suos et signum finem vite et quod futu-
 rum sit ante senectutem. Dicit Androgonus quod primus dominus triplicitatis habet domus signum
 infirmitates et qualitates siue deterioraciones infirmitatum. Secundus signum vernaculos et suos.
 Nota dicitur iter synaculum et suum: synaculum enim idem est quod famulus et vocatur suus pro-
 ditius: suus est qui est adonnis suilis. Unde dicitur quodam significator. Est probus verna cui non est
 cura tabna non vult verna pro dominis suire duobus. tertius dominus triplicitatis sextae domus
 signum quod boni vel mali eueniat sibi ex suis et eorum utilitate atque opera. Et cum hoc est signum be-
 stiarum et pecorum et omnium quadrupedum quae non egerant et signum multitudinem vel paucitatem et sortitu-
 dinem eorum et quantum manebunt in manu eius et quoniam recedent a suis manibus: signum et carceres et
 retentiones. Dicit Ptolemeus in 6o opponere cetero loquuntur. Albohara sane et certe sunt horae in
 quibus declinant mutationes morborum ad bonum vel ad malum velociter secundum loca lune in angulis qua-
 drati delusi a circulo directo. Alteraciones vero quae praecedunt has et indicant sunt vera loca lune
 in angulis almutemore. Quae autem praecedunt has sunt loca lune in angulis habitibus in 6 latera. Et hoc
 postquam praecesserit eae egritudinis secundum equitatem et non acciderit aliquid extrinsecum quod perturbet infir-
 mum. cum igitur iuenerim hoc fortunam tam de fixis quam de erraticis signum alterationem propter spem. Si
 vero in fortunam alterationem aduersam nisi fuerit egritudini ipsa infortunata propria et in suo habitibus.
 Luna vero in his angulis signum morbos acutos et sol plures. Et sicut omnis planeta secundum proprias con-
 suetudines. Malus in cometa eiusdem die quod Ptolemeus docuit nos cum diebus determinabi-
 lium et quod et quot sunt et quoniam determinentur de bono vel de malo et alterationes secundum ordinem. Uti-
 litas vero in hoc maior est medicis quam astrologis: et hoc ideo quod multi philosophi conueniunt super determina-
 tiones dicentes quod sunt alterationes et plura iter nam egrum et morbum acutum in 4 diebus et 7 diebus et in 4
 diebus et in 1 et quae augentur secundum hoc accepta solo auditu et doctrina sine scientia: et non resonant in hoc nisi
 pro illud quod praeterit de experimentis suis. Sed Ptolemeus dixit cum eis et patefecit vnde fiat: et cum
 secundum Ptolemeum est quod nam deuicta est a morbo in initio eius et prohibet eam ne praecedat eius. propter
 equitatem nec repugnat illa morbo in hora quae vincit: sed expectat ut sit luna in proprio loco in
 quo fuit in principio morbi: quod tunc non erit vis humorum quae mouentur in eo sic fuit in principio mor-
 bi: tunc enim incitat ut repugnet illi sic non agit prudens actor cum accusato inspiciente cum volue-
 rit illi repugnare nisi cum eius virtus debilitata fuerit et in illo loco in quo careat auxiliatoribus.
 Et excitat illam. scilicet nam in 4 signo a signo in quo incepit egritudo et luna exite in illo: quod ab
 omni signo quarto proprium est naturae eius: et sicut 7. quod haec loca. scilicet quartus aspectus et oppositus signum
 inimicitias et proprietates. Et tempus quod est iter initium morbi et introitum lune in gradu qua-
 drati in quo fuit in initio morbi per ascensiones signorum in circulo directo et projectiones ra-
 diorum sunt septem dies: et eodem modo quod est inter lunam in initio morbi et ipsam in oppositio-
 ne sunt 14 dies: et quod est iter initium morbi et quartum aspectum secundum qui est proprius initio mor-
 bi sunt viginti unus dies: et secundum hunc modum praecedit modus aliorum dierum. Et erunt haec
 puncta anguli quadrati quae includit linea circuli directi: et illis punctis alia puncta sunt
 indicatiua: et est ut conueniat luna ad punctum qui abscondit vnum quoniam arcum qui sub-

Comentum Joānis de saxonis

tendit latus de lateribus quadrati p̄ medium. Et in his arcibus sunt latera figure h̄ntis octo angulos. Et oīa h̄c p̄cta p̄ria sunt p̄ctis i qbus icēpit morbo p̄ nāz. Igit̄ obseruet astrologus qd fuerit i his p̄ctis tā de stellis fixis q̄ de erraticis siue fuerit fortune siue ifortune. Et si fortune fuerit iudicet qd sign̄t victoriā nāe sup cholera. i. fortune p̄o sign̄t qd cholere sepabūt nām nisi fuerit ifortuna p̄ria morbo z fortis i suo haim. nō enī fortunabit lunā cū fuerit i suo haim: s̄ remouebit morbū p̄ h̄ qd est illi p̄ria: z p̄ hoc qd ifortuna est p̄ria morbo vt si fuerit frida z morbus calis: z si fuerit calida z morbus fridus: z cum his filibus in specie diuersitatū. Et dicit qd esse solis in morbis plixis sign̄t sicut eēlune in morbis acutis quoz maius tps erit orbis lune z in plixis orbis solis. Innuīt et nobis Ptolemeus subtilē qd: cū diceret oīs stella fm qd est illi de moribus. Dixit q̄ppe nos qd qcqd imoderatū est in nobis z fuerit in moribus quos in p̄suetudine nō hēmus d̄ pro morbo. Et dixit iustū est h̄c nisi accidat aliqd extrinsecus qd disturbet ordinē determinatiōis: z locuti sunt de re que destruit determinationē hī q̄ exposuerūt librum amphorismoz Hippocratis: z iō nō necē est nobis recitare in h̄ libro. Tota itētio Ptolemei z Haly stat in h̄c qd cā quare 7 dies et 14 et 21 sunt diei cretici est qz luna i septima die vt frequēter venit ad quartū aspectū loci in quo fuit in p̄ncipio morbi: z vt frequēter luna in 14 die venit ad locū oppositū z in 21 die vt frequēter venit ad scdm̄ q̄rtū aspectū. Iō dicit Haly cū voluerit astrologus iudicare de die cretica d̄z obseruare tps quo luna veniet ad q̄rtū aspectū loci in quo fuit in p̄ncipio morbi: z si tūc p̄iūgat̄ cum planetis beniuolis: vel aspiciat ipsos aspectu laudabili: vel si p̄iūgat̄ vel aspiciat stellas fixas q̄ sūt de nā fortunaz sign̄t qd crisis erit ad bonū. Et si p̄iūgat̄ vel aspiciat ifortunas sign̄t p̄rium nisi ifortune fuerint p̄rie m̄ae morbi: z cū h̄ fuerit ifortuna in suo haim: qz tūc pōt significare bonū: s̄ h̄c est p̄ acc̄s. Verbi gr̄a: si egritudo sit flegmatica z luna aspiciat martē sign̄t bonū. Et qn̄ luna puenerit ad bonū locū cui subtēdit̄ latus octogoni in equatore erit dies indicatiua. Latus octogoni sunt 45 gra. z est medietas aspect̄ quarti: z h̄ nō sit aspectus h̄z tñ maiorē p̄ueniētiā cū aspectu q̄z alia loca: z iō qn̄ luna in q̄rto aspectu d̄z cōiungi fortunis cū in medietate illius loci puenerit iam nā sentit iuamētū z icēpit in surgere p̄tra m̄am morbi digerēdo ipsam: z iō tūc apparēt signa digestionis in vrina: z aliqñ sit crisis in q̄rta die. s̄ qn̄ luna iuenit ibi planetā fortunā: z tunc signa digōnis debēt p̄cedere in tpe quo luna puenerit ad locū cui subtēdit̄ latus 16 anguloz: z h̄c est medietas octogoni. Sufficiant h̄c de causis diez creticoz. Dicit Ptolemeus in 70 p̄pōne centiloquiū cū fuerit luna in oppōne solis mixta stellis nebulosis sign̄t morbos isepabiles in oīs. Et filr si fuerit occidētalīs luna z in angulo z fuerint vtriqz mali occidētales ascēdentes post lunā z sol in angulo z vtriqz mali ascēdentes ante solē z illi oppositi. s̄ vnus alteri p̄det natus vtriqz oculū. Dicit Haly in cōmēto eiusdē: maius impedimētū in duobus luminarib̄ est cū fuerint duo mali. i. saturnus z mars ascēdētes ante solē z post lunā: z vnus eoz in oppōne alterius: z sol sign̄t oculū dextrū: luna p̄o sinistrū. Et ineuitabile est qn̄ natus amittet vtriqz oculū cum fuerit sign̄toz in eius natiuitate hoc mō. Stelle p̄o nebulose sunt h̄e achorayē: caput geminoz: z locus in quo cadit aqua quam fundit aquarius gutte leonis: z alie que nō lucēt. Dicit Haly Abēragel in rōnibus huius domus p̄mitus loq volumus in h̄c caplo in occasionibus z accidētib̄ que accidūt in spiritu z sūt ifirmitates spūs. Postmodū loquemur in his que accidūt in corpe z sūt ifirmitates corpis. Postea dicit dico qd demoniaci sunt illi qui nō h̄nt in natiuitatib̄ suis Mercurium cū luna in aliquo aspectu: nullo eoz aspiciēte ascēdens: z sortioz in natiuitate sua si diurna fuerit qd sit saturnus: z si nocturna

Et si nocturna Mars: et quod eius fuerit sit in angulis: et hoc est natiuitas demonum. Quod si sol dānatus fuerit ab ifortunis vel a dño domus ifirmitatis: et fuerit sup terrā in natiuitate diurna vel luna in tali dānatione sub terra in natiuitate nocturna accidet nato cecatio in oculo dextro. Et si hoc ifortuniū solis fuerit sub terra in natiuitate nocturna vel sup terrā lune in natiuitate diurna istud dānuz et cecatio erit in oculo sinistro. Quod si sol et luna fuerint ambo in sexta domo ifortunati natus sine aliq̄ dubitatione cecabit. Quod si Mercurius fuerit iunctus cuz saturno vel in eius aspectu q̄rto vel opposito: aut fuerit cadēs ab angulo in loco vili et ifortunato: aut cōbustus fuerit vel retrogradus: aut pegrinus in signo muto nat⁹ ex quacūq; hāz figtionum erit lingua dānatus vel mutus. Quod si Mercurius fuerit dñs sexte domus: vel in oppōne saturni natus surdus erit. Maior et fortior figtio mutitatis est qm̄ dñs ascendentis: et dñs exaltationis sue: et dñs triplicitatis eius: et Mercurius et luna sint oēs in signis mutis. Quod si sol fuerit ifortunatus vel dānatus sub terra figt dānationez stomachi. Et qm̄ luna fuerit dānata sub terra figt dānationē pulmonis. Et si Mars fuerit hoc mō: figt dānationē epatis. Et si Saturnus hoc mō fuerit: figt dānationez splenis. Et si Mercurius hoc mō fuerit: fellis dānationem figt. Dicit Ptolemeus in 8 9 ppōne centiloquij de testibus in figtione egrotātis est vt sit significator iterrogationis igrediens sub radijs solis vel sit pars fortune ifortunata. Dicit Haly Abenragel in qōnibus huius domus si queretur a te pro aliquo ifirmo vtrum sanabit aut nō: aspice lunā et solem et almutē ascendētis: et si fuerint liberi ab ifortunis et nō habuerint aspectum cum dño domus mortis: et dic q̄ euadet ab illa ifirmitate. Et si duo eoz fuerint sicut diximus similr euadet. Et si luna et almutē ascendētis: et maxime si ipsa fuerit dña t̄pis. i. si questio fuerit nocturna habebunt aspectum cum dño domus mortis nō poterit liberari a morte. Et qualibet vice qua aliquis significatoz applicuerit ifortune fortificabit ifirmitas quousq; separetur ab eo. Tempus mortis erit quando almutē ascendētis: aut luna se coniunxerint cum domino domus mortis: aut cum ifortuna que ipsam ifortunauit: aut q̄ applicet ad quartum vel oppositum aspectum eius.

*haereticus
pro angul*

Septima domus. Hic ponit significaciones septime dom⁹. Et dicit q̄ septima domus figt mulieres et nuptias et ptentiones et oppōnes. Anduḡgaç dixit q̄ p̄mus dñs triplicitatis septime domus figt mulieres. scōs figt ptentiones. tertius participationes et cōmixtiones. Dicit Ptolemeus in rōnibus huius domus puenit vt aspiciamus in piugio viroz statū lune hora natiuitatis viri: ita q̄ p̄mo aspiciamus ad lunaz si fuerit in duabus quartis oriētalibus erit piugium viri in sua pueritia aut copulabit cū puella postq̄ dies itrauerit. Et si fuerit in duabus quartis occidētalibus piugium erit tardum aut copulabit cum vetula. Et si luna fuerit sub radijs et participata fuerit cuz saturno nunq̄ copulabit. Et si applicuerit saturno copulabit cum muliere laboriosa et praua. Et si applicuerit Ioui erit mulier abstinentie bone et boni ornamenti. Et si applicuerit marti: erit audax et supba. Et si applicuerit veneri erit pulchra leta et bone receptionis. Et si applicuerit mercurio: erit bona itelligens et bonoz verbor. Et puenit vt aspiciamus piugiu muliez a statu solis hore sue natiuitatis: ita q̄ si fuerit sol in duabus quartis oriētalibus piugium mulieris hntis talez natiuitatē: erit in sua pueritia vel copulabit puero postq̄ in dies pcesserit. Et si fuerit in duabus q̄rtis occidētalibus: copulabit tarde aut vetulo postq̄ in dies pcesserit. Et si sol fuerit p̄cipatus cū saturno erit maritus bone legis amator laboris. Et si habuerit p̄ticipationē cū Ioue erit abstinentie bone nobilis cordis. Si cum marte erit fortis cordis sine vllō amore.

Comentum Joānis de saronia

Si cum venere erit limpidus. Si cū mercurio erit pfectuosus in suis factis z factor multaz rez. Dicit Haly Abenragel in qōnibus huius domus. Si quis a te quesierit pro piugio si erit vel nō aspice ascēdens z eius dñm z lunā z planetā a quo separaf z da hos pro sigtozib⁹ querētis z septimā domū z eius dñm z planetā cui applicuerit luna pro sigtozib⁹ illius pro quo querit: z si querēs fuerit masculus piunge solē cū sigtozib⁹ suis z fac eū picipē in sigtione: z si querēs fuerit mulier da sibi venerē z fac eā participē in sigtione. postmodū aspicias cui⁹ modi applicationē hēat dñs ascēdētis vñ luna cū dño septime dom⁹ z cuiusmodi applicationē hēat pfa a quo separaf luna cum pfa cui applicat: vel venus cū sole. Cñ si dñs ascēdētis vel luna applicuerit dño septime domus vel pfa a quo sepañ luna planete cui applicat: vel fuerit dñs ascēdētis vel luna in septima domo sigt q⁹ querēs hēbit rem quesitā tñ cū p̄tionib⁹ z p̄cibus multis. Et si applicatio fuerit de q̄rto vel oppōne sigt q⁹ res ista erit tñ cū tarditate z labore z pena. Sed si dñs septime domus applicuerit dño ascēdētis vel planeta cui applicat luna planete a quo ipsa sepañ vel fuerit dñs septime in ascēdēte res illa leuiter fiet z cū magna voluntate mulieris z sue ptis: maxime si applicatio illa fuerit de tertio vel sextili. Et si non iueneris aliquā applicationē inter sigtozes sigt q⁹ res nō erit. Si aliz qs querat a te si nocte illa cōplebit volūtatē suā cū muliere vel nō aspice si iueneris in qōne venerē aspicientem ascēdens: dic q⁹ questio sua cōplebit illa nocte. Et si questio fuerit si habuerit rem cū muliere illa nocte p̄terita vel nō iudica hoc eodē modo nec plus nec minus. Si queraf a te pro aliqua muliere si est virgo vel nō aspice ascēdens z dñm eius z lunā z si eos inueneris in signis fixis: dic q⁹ est virgo salua ab oī la be limpida. Et si fuerit in signis cōibus vel mobilib⁹. dic q⁹ est mulier z hz vel habuit maritū. Et si questio fuerit pro puella que dicit se virginē: dic q⁹ est corrupta: z q⁹ habuit aliqs rem cum ea. Si queraf a te pro aliqua muliere quot maritos habebit aspice a domino decime vsq⁹ ad gradum martis z q⁹ planetas inueneris iter eos tot maritos habebit. Et si mars fuerit in septima domo aspicias a marte vsq⁹ ad Jōuē hoc eodem modo z iudica fm id z certificabis cum deo.

Octaua domus. Hic ponit sigtiones octaue domos. Et dicit q⁹ octaua domus est dom⁹ mortis z timoris z sigt hereditates mortuoz q⁹ heredes debēt possidere post mortē: z sigt finem annoz vite post senectutē. Dicit Anduqgaç p̄mus dñs triplicitatis huius dom⁹ sigt timorē. Scōs sigt p̄cepta z res antiquas. Tertius sigt hereditates mortuoz. Dicit Ptolemeus puenit vt ispicias ad statū gradus iterficiētis qs planetaz sit ibi vel aspiciat ipm: z fm nām illius erit iudicium de morte: ita q⁹ si saturnus fuerit dñs mortis accidet ppter ifirmitates lōgas: ppter ptisim. s. z reumata z ppter defectū nature z cetera talia. Et si Juppiter fuerit dñs mortis erit mors ppter apostematā gule z pulmonis z c. hmōi. Et si fuerit mars erit mors ppter febres p̄tinuas z acutas. Et si fuerit venus accidet mors ppter ifirmitatē stomachi z epatis z cordis z p fluxū sanguinis z apata euntia p corpus z fistulas: z si fuerit mercurius erit mors ppter epilentiaz z ppter stultitiam z amissionē sensus. Haly dicit in cōmēto 18 pponis q̄rte partis. Ptolemeus diuisit nobis mortē in duas maneries: vna est pueniens ex ifirmitatib⁹. Alia est pueniens a re in qua nō hz phisicus qd videre: sicut q morit gladio: lancea: casu: igne z morfu bestie z fere vel aque submersione: z alijs mltis occasiōib⁹. Et qñ pfe gubnatores mortis salui fuerit ab ifortunis z in suismet dignitatib⁹ z potentes z qñ sup eos nullus planeta p̄rius eleuaf: tunc accidet mors ppter ifirmitates. Alia aut mors accidet qñ planete fuerint ifortunati vel debiles vel in dignitatibus alienis

els contrarijs aut planete huius eleuati fuerint sup eos. **C**urrere aut oēs maneries quibus ptingit mors esset hic nimis longum et qui uoluerit hoc inueniet in quarta pte quadripartiti Ptolemei. Dicit Ptolemeus in 7 4 ppone centiloquij. Cū fuerit mars corporaliter iunctus capiti algol et nō aspexerit fortuna ascendente nec fuerit fortuna in 8 domo et dñs anauba luminarium oppositus fuerit marti vel in eius aspectu quarto nati caput truncabit. Qd si luminare fuerit in medio celi suspendet. Et si fuerint mali aspicientes a geminis et pisce abscident ei manus et pedes. Dicit Haly in cōmēto qñ fortuna fuerit in domo octaua pphibet malā mortem. Audiui siquē a quodam qui erat cum filio Haly valde aioso in mari qui cum uellet ingredi mare nimis tumultuosum uentis undas agitātibus ipsum icrepasset dixit. non timeo mihi mortem in mari. Iuppiter enim fuit in natiuitate mea in domo mortis et orientalis qui prohibet mihi malā mortem: et uidi inquit in lecto illuz mori. Accidit etiam mihi ut quidē seruientes ostēderet mihi natiuitatem filij dñi sui et inueni solē in medio celi: et ipse erat dñs anauba et hylech et mortē in quarto aspectu eius et saturnū in angulo terre eius ascēdens piscis: vñ exterritus distuli dare iudicium dicens: opz ut ante qz iudicem cōpleant dies nutritionis. Cum aut de puero valde sollicitarē circa inuestigationem motuū vel mox suoz nihil itelleri unde sibi timerem truncationem manuū et pedum et infurcationē cum esset māsuetus et uerecūdus. Cūqz puenisset ad 30 annos ingressi sunt qdam domū eius fugientes eo qd accusati erant de dolo sup euz qui preerat urbi et deprehensi fuerāt in domo illa et ipse cum eis amisit manus et pedes et infurcatus est: et ego uidi eum absqz manibus et pedibus infurcatū. Dicit Ptolemeus in 5 9 ppone centiloquij cū interrogatus fueris de absente nō iudices de eo mortez donec remoueas ebrietatē ab eo: nec vulneratū donec tollas sanguinis minutionez: nec sbam acq̄sitam donec pecuniam sibi cōmissam remoueas: est enim in his hoibus idē iudicium. Dicit Haly in cōmēto ibidē: qui tractat de iudicijs iudicat p formas q̄ sunt ppe ueritatē. ideo nō inuenit in fortitudine iudicioz partitio iter sopitū et mortuum: et iter vulneratū et minutū: nec iter illū cui cōmissa est pecunia: et illuz q̄ acq̄siuit illā. Audiui siquē a pze meo cui deus parcat qd cū ipse fuisset cū his q̄ se absconderūt a facie impatoris cū abraā filio almothedi qd quotidie uisitabat eū occulte abasten filius abrae astrologus: qui pcepit ut afferret conchā eneā magnā aqua plenā in qua ponēs scabellū psuluit ei ut desup sederet in maiori pte dici. et hoc ideo pcepit ut faceret errare astrologos impatoris in esse absconditoz: et cū impator quereret ab astrologis suis ubi ille esset: dixerūt qd eēt in medio maris. Dicit Haly Abenragel qñ mars fuerit in octaua domo dānificans dñm octauae domus mors nati erit ex ferro. Et si saturnus fuerit in octaua domo dānificans dñm octauae domus mors nati erit ppe carcerē et penas. Qñ luna fuerit in octaua domo cū cauda draconis sigt qd mors nati est ppter secessum vel medicinā laxatiuā. Qñ mercurius fuerit in octaua domo cum cauda sigt qd mors nati erit ppter mala opa aut ppter toricum aut facta nigromantie. Qñ gradus occidentis et eius dñs ambo dānati fuerint nato signt malam mortē. Qñ sol fuerit dānatus in natiuitate diurna vel luna in nocturna signt illud idem. Qñ significatores dānati fuerint sup terrā manifestā mortem significant et patentem. Et qñ dānati fuerint sub terra mors erit abscondita et occulta. Quādo aliqua infortunaz fuerit in octaua domo vel iuncta dño octauae domus significat fortem et malam mortem. Et si aliqua fortunaz fuerit in octaua domo vel iuncta dño octauae domus significat bonam et pulchrā mortez. Et si iuppiter vel uenus fuerit in hac domo fortis et liber a radijs ifortunaz natus erit fortunatus et laudat⁹ et uiuet annis 73 et forte plus.

Comentum Joānis de saxonia

Nona domus. Hic ponit figtiones none domus. Dicit q nona domus figt pegrinationes z longa itinera z figt ep̄as z legatos z rumores atqz sōnia. Dicit Anduſgaç q p̄m̄ dñs triplicitatis h̄ domus figt pegrinationes z oē qd̄ ei accidit in pegrinationib̄. sc̄ds figt fidē ac religionē. tertius figt sapiam z sōnia. Dicit Haly Ab̄ragel in rōnib̄ huius dom̄ aspi ce in itinerib̄ nati p̄mitus a dño triplicitatis domus itineris: qm̄ qñ dñs triplicitatis domus itineris p̄mus fuerit in bono statu z fortis fortunat̄ z receptus figt q natus ibi p̄ itinera z mouebit se de vno loco ad alium z erit fortunat̄ in itinerib̄ suis. Et si fuerit in diuerso statu ab eo q dixim̄ hēbit ipedimēta z grauamina in itinerib̄ z motib̄ suis z erit vilipēsus in eis z extrahet̄ z expellet̄ de terra z loco suo nec i suis itineribus aliquā vtilitatē vel lucrū hēbit. Et si dñs triplicitatis dom̄ itineris. sc̄ds fuerit in bono statu fortunat̄ z receptus nat̄ erit bone legis religiosus z custos legis. Et si fuerit in diuerso statu erit male legis noiabit̄ malus: z de malis opibus z incredulus. Et si dñs triplicitatis tertius fuerit in bono statu nat̄ erit veridicoz somnioz: z qcqd̄ videbit in sōnijs veridicū erit nec mēiet̄. Dicit idē Haly scias q Mercurius h̄z posse ac figtionem p̄p̄iā in cā legis z legalitatis separatim ab alijs planetis. Et scias q qñ fuerit in domo saturni vel in aspectu eius natus erit p̄fundaz cogitationū firmus in credulitate: laudat res alterius mūdi magis q̄ istius: z credit eas ac multū cogitat in illis z amat eas: z tenet q res illius mūdi sint meliores q̄ istius: abhorret ludos ioculationes z solatia: humilis z patiens laboris ac idigētie maxie si fortune cadētes fuerint nō aspiciētes ascēdens. Et si Mercurius fuerit in domo Jouis: vel in eius aspectu natus erit boni nois bone legis z legalitatis z legis in qua fuerit obseruator. Et si fuerit in domo martis: vel in eius aspectu: z fuerit idē aspect̄ de q̄rto vel oppositio ne natus erit homicida irascibilis malefactor male legis z vilipēdet legem suam.

Decima domus. Hic ponit figtiones decime domus. Dicit q decima domus est domus regni z sublimitatis z exaltationis memorie z vocis in impando z magisterioz atqz matrū. Et figt dimidiū annoz vite. Dicit Anduſgaç dñs triplicitatis decime. Primus figt opus nati z exaltationē suā z sedis sublimitationē. sc̄ds figt vocē imp̄i z audaciā in imperādo. tertius figt stabilitatē atqz durabilitatē eius. i. q̄tum durabit in dñatione sua. Dicit Ptolemeus in 15 p̄pōne cētiloquiij. Ascēdentia inimicoz regis ab eiusdē ascēdente cadētia sunt z ascēdētia dñantium in illo angulo eius. Ascēdentia p̄o mini strātium succedētia angulis. Ciuitatū aut̄ ascēdētia in eaz edificationib̄ iudicant oia que eis accidēt. Que p̄o ascēdentia sunt in regū ordinationib̄ quarūdā ciuitatuz p̄nūntiant oia que sub eoz regno fient: z ascēdēs apparitionis alicuī secte in illis. s. ciuitatibus demōstrat qcqd̄ sub illa secta futurū est in ip̄is ciuitatib̄. Dicit ibi Haly in cōmēto q signa cadētia sunt quoz nullus est angulus vel post angulū: z sunt quatuor. s. duodecimū tertiu sextū z nonū ab ascēdente. Et dicit q notū est oī astrologo q cum fuerit ascēdens natiuitatis: aut aliqs angulus eī ascēdēs aut aliqs anguloz iceptiōis regni fueritqz natiuitatis alic̄ cui regnū p̄gruat p̄ficiet̄ ei regnū in illo regno: eritqz ei in illo regno honor z nō in alio. Quippe reges antiq̄ oīuz nascētū in regnis suis natiuitates obseruabāt: z cuiuscūqz ascēdens dephēdebāt domū inimicoz regni vel sextū vel tertiu vel nonū iterficiēbāt ip̄m puerū: qz regnū ip̄ius eēt p̄tra regnuz eoz. Et paucis iterpositis dicit q ascēdens alicuius ciuitatis est signū in cuius ascēdētia i cipit̄ qz collocare p̄mū lapidē in illa. Ascēdēs secte est ascēdens signū in tpe quo illa secta incipit̄ p̄ualere sup̄ aliā sectā z susceperūt eam imozātes: z illud significat quātū durabit:

durabit: et quicquid accidet in illa quoadiu durauerit. Dicit Haly Abenragel quoniam signus medij celi fuerit ex signis igneis maxime si fuerit leo vel aries: et sol in eo: et pars regis fuerit ibi in aspectu fortunarum natus sine vlla dubitatione rex erit.

Undecima domus. Hic ponit significationes vnde decime domus. Dicit quod vnde decima domus est domus fortune et fiducie atque laudis: et amicorum et ministrorum et auxiliatorum: et signum potestatem medietatem medie vite. Dicit Andrusgag quod dominus triplicitatis domus fiducie primus signum fiduciam. Secundus signum amicos. Tertius signum utilitates seu profectus eorum. Dicit Ptolemeus in 39 proponere cetero loquij: esse malum vnde decime domus et eius dominus in ironizatione regum signum quod accidet in consiliatoribus suis et eius sibi de malo: et eodem modo erit malum esse scilicet signum: quod modicum adipiscet: populus cum illo rege. Dicit Haly in commento. Astrologi conueniunt super hoc quod domus undecima in omni ordinatione regum est locus eius: et vnde decima auxiliatorum eius et eius sibi ascendens est populus: et scilicet sibi populi: et ideo impedit vnde decima consiliatores: et scilicet sibi populi. Dicit Haly Abenragel in rationibus huius domus. Aspice ad dominum triplicitatis huius domus primum: si iueneris eum receptum fortunatum et forte iudica quod natus habet amicos multos lucra utilitatem et bonum pro eis. Et si fuerit ifortunatus et danatus natus erit solitarius ab hominibus non habens amicitias cum aliquo et retrahet et elogabit se ab illis qui procurant amorem et societatem ipsius. Et si dominus triplicitatis ipsius domus secundus fuerit fortis fortunatus et receptus erit fortunatus honoratus et diues abundans in bono statu et bone vite. Et si fuerit ab hoc statu diuersus erit laboriosus: et indigens ac paupertatis et miserie manifeste. Et si dominus triplicitatis ipsius domus tertius fuerit fortunatus fortis ac in bono statu natus habet filios remansuros post eum in bono statu et diuitijs et fortuna sua. Et si fuerit ifortunatus debilis et cadens ac in malo statu natus non habebit filium qui post eum remaneat nec heredem sue generationis. Et scias quod melior status quam esse possit in amicorum causa est ut dominus ascendens sit receptus a domino vnde decime domus eodem domino vnde decime domus existente fortuna et in bono statu: quoniam quando sic fuerit habebit amorem et conuenientiam cum socijs et amicis.

Duodecima domus. Hic ponit significationes 12 domus. Et dicit quod 12 domus signum inimicos et labores tristitiam atque iuidias et susurrationses et sgenia atque bestias que equantur et signum finem vite: et quid continget mulieribus in impregnatione. Dicit Andrusgag quod primus dominus triplicitatis huius domus signum inimicos. secundus signum labores. tertius bestias magnas: et imponit finem dictis dicens hoc est quod signum 12 domus. Dicit Haly Abenragel in iudicijs huius domus. Aspice primum ad dominum triplicitatis huius domus primum quem si iueneris eum fortunatum forte et altum iudica quod inimici nati appodiabunt se super eum: et de se facient quicquid voluerint. Et si fuerit cadens danatus et combustus et peregrinus natus appodiabit se super inimicos suos: et ipsi impediunt: et accidet eis malum quod credebant facere nato. Et si dominus triplicitatis secundus huius domus fuerit fortunatus natus habet modicas tristitias et anxietates. Et si fuerit in diuerso statu erit multarum impietatum et tristitiarum et accident ei labores et impedimenta et dana magna in eo quod habet et in corpore suo. Et si dominus triplicitatis huius domus tertius fuerit fortunatus natus erit dialecticus et eloquentie bone et felix in rationibus et causis suis: et contra quolibet aduersantem sibi prosperabit. Et si fuerit in diuerso statu erit debilis rationis ac loquere impedit non habebit ius de aduersarijs et suis malefactoribus.

Significant et duodecim domus colores.

Comentum Joānis de saronia

Hic ponit significaciones 12 domoz quātum ad colores. Et dicit q̄ prima domus 7 sunt albe 2 et 12 virides: 3 et 11 sunt crocee 4 et 10 sunt rubee 5 et 9 sunt hūtes colorez mellis 6 et 8 sunt nigre. Postea dicit q̄ quilibet planetaz habet in ali qua istaz domoz quādam potestate accidētalem que vocatur gaudium. Mercurius enim gaudet in ascēdente: luna gaudet in 3 domo. Venus in 5 Mars in 6. Sol in 9. Juppiter in 11. Saturnus in 12. Deinde dicit q̄ anguli significat fortitudinē et p̄fectionem. Cadētes s̄o ab angulis s̄gn̄t debilitatem et detrimētum excepto q̄ 9 domus et 3. s̄gn̄t rem aptam: et detectā cum fama: et h̄c ideo: q̄ sunt gaudia luminariū sicut iam dicebat qd̄ sol gaudet in 9 et luna in 3. Et 12 domus et 6 s̄gn̄t occultationem et vilitatē rez. postea dicit qd̄ anguli. s̄. p̄ma domus et 10 et 7 et 4. et dñi ipsoz anguloz s̄gn̄t magnitudinē honoris et fortune: et elōgationē a casu et infortunio. Et presentia dñoz anguloz in cadētibz ab angulis s̄gn̄t infortunū et dedecus et casum. Et 11 domus que succedit decime: et eius dñs s̄gn̄t fortunā mediam. i. s̄gn̄t fortunam: sed nō tātam quātam 10. Et 5 domus que succedit q̄rte s̄gn̄t fortunā mediam p̄ donationes et cās filioz. Et sc̄da domus et eius dñs s̄gn̄t fortunā mediam ex cā s̄be mini stroz et auxiliatoz. Et 8 domus et eius dñs s̄gn̄t fortunā mediam ex s̄ba que hereditatur a mortuis et a rebus occultis. Postea ponit s̄gn̄tiones dñoz anguloz cū fuerint p̄ntes in ipsis angulis. Et dicit q̄ p̄ntia dñi ascēdētis in ascēdente s̄gn̄t eius fortunā per semetip̄m et p̄ ppriam acquisitionē. Et si fuerit in 7 s̄gn̄t acquisitionez p̄ uentiones et vroz. Et si fuerit in 10 s̄gn̄t acquisitionē per magisteria. Et si fuerit in q̄rta s̄gn̄t acquisitionē per hereditates et ex cā patrū et per p̄ductionē aquaz et populationē terraz et ex rebus antiqs et radicalibz. alia s̄ba h̄z eradicabilibus. P̄ntia s̄o dñi decime in 10 domo s̄gn̄t fortunā per regē et regnū magnū et per magisteria alta. Et si fuerit in 7 s̄gn̄t regnum p̄ victoriā p̄tentionum et p̄ cās vroz. Et si fuerit in 4 s̄gn̄t regnū p̄ cās ministroz regis et p̄ cultū terraz et p̄ edificationes ciuitatū et diuisiones fluminū et p̄ custodias ciuitatū et ex rebus antiqs. Et si fuerit in ascēdente s̄gn̄t regnū per igenia et p̄pingtates regis ex rebz vulgi. P̄ntia dñi septime domus in septima domo s̄gn̄t fortunā p̄ negociationes et p̄ p̄iunctiones et comēdationes. i. depositiones et p̄ mulieres et p̄ satores. Et si fuerit in q̄rta s̄gn̄t fortunā p̄ p̄iunctiones et negociationes et p̄ cās patrū et hereditatū et cultus terre. Et si fuerit in ascēdente s̄gn̄t fortunā per p̄uentiones et negociationes et per cās medicine et astronomie et per opa spūalia atqz igenia et cetera filia. Et si fuerit p̄ntis in decima s̄gn̄t fortunā p̄ p̄uentiones et negociationes et vroz et p̄ cās regni. Presentia s̄o dñi q̄rte domus in q̄rta domo s̄gn̄t fortunā ex fructu et per cās patrū atqz p̄ res antiqs. Et si fuerit p̄ntis in ascēdente s̄gn̄t fortunā ex cultu terre et fructu p̄ p̄funditatem p̄siliū et igenium: et si fuerit p̄ntis in decima domo s̄gn̄t p̄fectū ex cultu terre et fructu p̄ cās regū et magisterioz. Et si fuerit p̄ntis in 7 domo s̄gn̄t fortunā ex cultu terre et fructu et ex p̄te muliez et p̄ cās vroz et satoz et p̄ negociationes. Deinde dicit h̄c que dixim⁹ s̄gn̄t dñi anguloz qñ fuerint p̄ntes in ipsis angulis. Et sicut dcm̄ est de angulis ita itelligas de alijs domibus suo mō s̄m nām. s̄. cuiuslibet domus: et dicit qd̄ ideo introduxit dominos anguloz: vt sint exemplar in alijs domibus.

Quod cum volueris scire planetam dñato

rem. Hic auctor docet eligere significatozē: et pōt diuidi in duas pres: qm̄ in p̄ma parte facit q̄ dictū est. In sc̄da parte ponit exēpluz ibi. Verbi gratia. S̄nia auctoris est ista q̄ in cognoscēdo s̄gn̄tozem rei debemus aspicere ad duo. p̄mo debemus aspicere ad domū in qua est nā illius rei cuius querimus s̄

gnificatorem. Secundo debemus aspicere ad planetam qui de sua natura significat illam rem. verbi gratia. Si questio fiat pro substantia debemus aspicere ad secundam domum que est domus substantie: z cuz hoc debemus aspicere ad Iouem qui significat de propria natura substantiam. Et si questio fiat de muliere debemus aspicere ad septimam domum que est domus mulierum z cum hoc debemus aspicere ad venere rem que de propria natura est significatrix mulierum: z sic de alijs fm̄ proprias naturas domoz z planetarum. Est tamen intelligendum qd planetam quem eligimus ex parte domus debemus tenere pro significatore principali. Et planetam qui significat naturam rei debemus facere participem in significatione. Est ergo sententia litera: cum vlueris scire planetam dominatorem siue significatorem rei aspice quis planetaz habeat plures fortitudines in domo rei que site ex fortitudinibus dictis in. c. de fortitudinibus z dignitatibus ipsoz. Et ille qui abundat in numero fortitudinem ille est dominator siue significator. Et est intelligendum qd in interrogationibus ascendens siue prima domus semper attribuitur querenti z planeta abundans in numero fortitudinuz in domo illius rei de qua fit questio est significator rei que site auctor ponit exemplum in litera. Et dicit si interrogatus fueris de substantia: z vlueris scire quis planetarum sit dominator siue significator eius z fuerit secunda domus que est domus substantie 5 gradus arietis: qz aries est domus martis habet ibi mars quinqz que fortitudines. Et est exaltatio solis z ideo sol habet quatuor fortitudines ratione illius. Et est etiā solis triplicitas z ratione illius habet ibi tres fortitudines: z est terminus iouis: z ratione illius habet ibi duas fortitudines: z facies martis: z ratione illius habet ibi vnam fortitudinem. Sol igitur habet ibi 7 fortitudines z mars sex z Iuppiter duas: patet ergo qd sol habet ibi plures fortitudines. Et talis planeta. s. habens plures fortitudines vocatur almutam idest vincens. ergo sol in tali figura esset significator substantie z eodem modo faciendum est de alijs.

Q X potestatibus quoqz planetarum accidentalibus.

Ista pars continuatur sic. Prius auctor determinauit de dignitatibus planetarum essentialibus. Nunc determinat de dignitatibus ipsoz accidentalibus: z expedit se breuissime dices: quod est vna dignitas accidentalis planetarum que vocat haim z est hec vt planeta diurnus sit in die super terram z in nocte sub terra. Et planeta nocturnus sit in nocte super terram z in die sub terra. Et etiam si sit planeta masculinus quod sit in signo masculino z femininus in signo feminino tunc dicitur planeta esse in suo haim: idest in sua similitudine: z erit tunc fortitudo sua sicut fortitudo viri in loco sui pfectus z lucris atqz fortune. Et sic completa est expositio prime differētie Alchabitij introductorij ad magisterium iudiciorum astroz. Quidam homo interrogauit de quodam absente vtrum esset mortuus vel viuus z fuit ascendens questionis z 0 gradus leonis z incidit talis figura.

z 0 gradus leonis z incidit talis figura. s. iiii

Comentum in Joannis de Saxonia

Asperi in hac questione et dedi ascendens et eius dominum et lunam absentem pro quo facta fuit questio. asperi et inveni dominum ascendens in medio celi: propter quod videbatur prima facie quod viveret in prosperitate: sed quia inveni saturnum in angulo orientis prope angulum infra duos gradus dubitavi de vita illius specialiter: quia ibidem isfortunavit partem fortune. deinde asperi ad domum mortis et inveni venerem fortiorē ibidem id est in domo mortis plura habere testimonia: quia exaltationem et triplicitatem: asperi ad locum eius in figura et qualiter se haberet ad ascendens et ad dominum ascendens et ad lunam et inveni eas aspicientem ascendens aspectu quarto et saturnum ibidem existentem eodem aspectu propter quod magis dubitavi de vita. Deinde asperi ad lunam et inveni eam oppressam sub radijs solis hoc fuit unum signum mortis. Inveni etiam lunam separatam a venerem euntem ad conjunctionem domini ascendens et transtulit naturam domini domus mortis ad dominum ascendens. Hoc fuit certius signum mortis. Ex his collegi quod homo ille pro quo facta fuit questio esset mortuus inuētumque est ita. Et quia saturnus existens in ascendente fuit dominus septime domus significator uxoris illius pro quo facta fuit questio: et venus significatrix mortis asperit eum significabat hoc quod forte intersector commiserat fornicationem cum uxore illius pro quo questio facta fuit.

Quidam alius quesuit Utrum nuntius quem miserat esset. In reditu vel non: et addidit supposito quod esset. In reditu utrum afferret pecuniam pro qua missus fuerat vel non: formata fuit figura cuius ascendens fuit 20 gradus sagittarii et talis contigit figura ut patet infra. asperi in hac questione: et dedi ascendens et eius dominum querentem: et quintam et dominum eius nuntio: et feci lunam participem cum signatore nuntij: et inveni iouem fortiorē in ascendente: fuit ergo signator ascendens querentis: et inveni venerem fortiorē in quinta domo fuit ergo significatrix nuntij et feci ei participem lunam: quia habuit in quinta domo partem dignitatis. deinde asperi qualem applicationem haberet signator nuntij ad signatorem querentis: et inveni venerem signatorem nuntij euntem ad corporalem conjunctionem domini ascendens et fuerunt iter eos septem gradus et quatuor minuta significabat hoc quod nuntius esset in ascendente in reditu et quod esset bene prope: et quia venus erat directa et aucta motu significabat velocem aduentum: et quia non fuerat nisi septem gradus et quatuor minuta inter significatorem nuntij et signatorem querentis significabat hoc tempus aduentus sui ab hora facte questionis et cum aliquibus fractionibus: et si tunc non rediret essent septem dies cum aliquibus horis: et quia additum fuit in questione utrum apporaret pecuniam: ad hoc sciendum asperi significatorem nuntij si haberet aliquam applicationem ad dominum domus substantie et inveni venerem significatorem nuntij separatam a sextili aspectu saturni domini domus substantie significabat hoc quod nuntius receperat pecuniam ab illo ad quem missus fuerat: sed quia venus erat isfortunata: quia erat in scorpiōne in opposito sue domus: et ex eundo de combustione itrauit in hoc isfortunium significabat hoc amissionem pecunie et ita fuit: quia nuntius venit post septem horas ab hora facte questionis et recepat pecuniam: sed eam non apporavit: remansit enim in mari ex parte regis quod tunc erat inimicus querentis: et hec erat figura.

Differencia secunda in naturis septem planetarum.

Ista est scda dñia huius libri in qua auctor determinat de naturis septem planetarum. Et pot diuidi in quatuor partes: qm̄ pmo determinat de naturis et proprietatibus septem planetarum. Scdo determinat de ordine seu pncipatu planetarum in cōceptionibus. Tertio de natura capitis et caudę draconis. Quarto determinat de ordine planetarum in dñio dierum et horarum. Scda pars incipit ibi de ordine ho planetarum. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi: si aut fuerit aliqua dies. Prima pars diuidit in septem partes: qm̄ primo ponit nām saturni. Scdo iouis. Tertio martis. Quarto solis. Quinto veneris. Sexto mercurii. Septimo lune: vbi ptes incipiant p̄ in lra. Primo ponit nām et figtionem saturni et qd significat ex rebus et moribus hoium et ex sectis et cetera. que oia plane apparēt in lra vsq; ad illam ptem de annis fridarie. Circa quā partem est itelligēdum qd qñ dicit anni fridarie saturni sunt 11. itelligēdum est de annis gubernationis in vita nati. Ad cuius euidētiam est sciēduz qd in natiuitate diurna incipit fridaria a sole et gubernat ipm 10 annis. postea gubernat ipm venus sm̄ quātitatē annoz suoz. Deinde mercurius: et sic sm̄ ordinē planetarum eūdo vsq; ad finē vite. Si aut natiuitas fuerit nocturna incipit gubernatio a luna et gubernat ipm sm̄ quātitatē annoz suoz. Post lunam gubernat ipm saturnus sm̄ quātitatē annoz suoz: et sic sm̄ ordinē planetarum. De hac mā est capitulū pprium in quarta dñia et ibi diffusius loquemur de hac dño pcedēte. Qñ autē dicit in lra: maximi vero: itelligēdum est de annis quos dant planete in duratione rerum. s. in sectis et in alijs magnis reb⁹. Qñ aut dicit maiores et medij et minores itelligēdum est de annis quos dāt planete in natiuitatib⁹ hoium ad viuēdum: et sicut dico de saturno ita de alijs planetis itelligas. Dicit Ptolemeus in 8 2 ppōne p̄me partis maius ac fortius opus saturni est ifrigidare et desiccare modicū ppter fortitudinem frigoris: et videt hoc esse pro eo qd est elōgatus multū a calore solis et humidis sumofitatibus terre. Hic Albumasar redarguit Ptolemeū et ponā deo dāte rōnes suas in fine huius partis de naturis planetarum. Dicit Haly in cōmēto ppōnis preallegate qd Ptolemeus vult dicere qd saturnus facit hoc opus eo qd opus suū est multū elōgatus ab ope solis qd est opus caloris: et a luna cuius opus est attrahere humores: qz qñ insperit cōparationē opationis saturni cū sole et luna iueniet qd ambobus erat p̄rius: et ppter hoc dixit qd puenit vt frigidus sit et siccus. Et ptolemeus met glosauit hāc cōparationē in eo qd sequit. Dicit ptolemeus scire qdē virtutē huius planete et alioz erit ppter rectificationē figurarum in respectu solis et lune qm̄ earum aliqs videmus mutātes aerē vna manerie mutationis et earum aliqs alia manerie in diuersis ordinationib⁹ mutationis adgēdi et minuēdi. Dicit Haly in cōmēto. Si memoriā habes de eo qd tibi diximus quō p̄bare possum⁹ stellarum vtutes: glosa nō indiges in hoc. Et si hui⁹ oblit⁹ es ausculta dico tibi qd sol et luna eo qd eoz opa magis apparent quā opa aliarum stellarum: et sunt nobis magis manifesta: et opa reliquarum stellarum abscondita vident: puenit vt inspicias ad stellas hñtes cōmunita tē cū duobus luminarib⁹ p̄ figuras. i. p̄ aspectus si augent in suis opibus vel ab eis minuūt: et sic ibis inspiciēdo ad oēs: donec certitudinez scias oium nō semel sed pluries. Et si iueneris qd semp sequant vna manerie opandī scies pro certo cuiusmodi vtutē hñt. Dicit Haly Abēragel de nā saturni. Saturn⁹ est planeta senex magnus fessus vilipēsus anxietatū tristitiarum lōgarum infirmitatū: nā eius est frigida et sicca et assimilaf melācholice que gubernaf de oibus humorib⁹: et nullus de ea. Qñ fuerit almutē alicui⁹ natiuitatis: et ipse in cācro nat⁹ erit turpissimi vult⁹ et

Comentum Joānis de saronia

mirabilis creatura i forma z visōe sua: ita q̄ expauescēt mirabūf quot q̄t videbūt eū z audiet loq̄ de ipso. Dicit Alfragan⁹ q̄ corp⁹ saturni est 9 1 vicib⁹ tātū quātū terra.

Juppiter fortuna masculus. Hic pōit nāz Jouis z planū ē q̄ dicit in lra.

Et dic̄ p̄tho. Jouis at̄ v̄tutis op⁹ est p̄p̄onis tēperate z locus sui mot⁹ est medianus iter friditatē saturni z calorē martis z p̄p̄ h̄ p̄uenit vt calefaciat z hūectat. Dicit Haly i cōmēto. multi crediderūt cū audierūt h̄ v̄bū Ptolemei q̄ opa stellaz s̄m ei⁹ opinione se q̄renf loca spheraaz s̄m q̄ vna existit supra aliā sicut credidit hīca auēq̄ ton z alkindus z alii q̄ cū talibus rōnib⁹ nos ipedinerūt. Ego nō dico q̄ si opa stellaz sunt s̄m nām quō p̄nt sciri p̄ p̄p̄ones q̄druiuales q̄m radices haz ambaz sciaz diuerse sunt vna. s. ab alia. Amplius si oīa corpa celestia nō sūt alicuius p̄p̄onis: cale: humide: fride: neq̄ sicce sic p̄bauit Aristoteles q̄ pōt Jouis cōplexio tēpari eo q̄ sphera sua existat iter illā martis z saturni. Nā si bñ ad dcm̄ ispereris Ptolemei iuenies nō eē put ipsi crediderūt. Et postq̄ docuit nos viā q̄ scirent v̄tutes stellaz ponit h̄ vice alia in h̄ loco dicēs q̄ q̄n p̄bauerim⁹ modū opis q̄ opa in aere nos circūdate iuenim⁹ q̄ est median⁹ iter magnā frigiditatē quā facit saturnus z magnū calorē quē facit mars: z h̄ affirmat id q̄ dixit q̄ calefacit: z humectat. dicit Haly Abēragel iuppit est p̄fa eq̄litas: cōsitas: bonitatis: melioramēti: intellect⁹: sensus: z pietatis: qz tpat⁹ ē eq̄lis z fortuna p̄ aspectū z corpalē p̄iūctionē s̄ḡt bonitatē meliorationē legē simplicitatē z castitatē dirigit z nō dānat: pupulat z nō d̄struit: abhorret saturnū z ei⁹ nās. Quā t̄p̄ cepit creare mūdū erat in domo ascēdēte: lucet in ariete tauro z gemis z minuit lux sua i cācro leone z v̄gine: obscurat i libra scorpione z sagittario: z minuit ei⁹ obscuratio i capcorno aq̄rio z piscib⁹. Dicit Alfragan⁹ q̄ corp⁹ Jouis est 9 5 tātū q̄tū terra.

Mars masculinus. Hic ponit nām martis z pz in lra. Dicit Ptolemeus mars p̄p̄e desiccāt z p̄ vim

nature sue cōburit eo q̄ igneū h̄z colorē: z qz circa solē est z q̄m sphera in q̄ sol p̄sistit posita est sub eo. Dicit Haly i cōmēto Ptolemeus vult dicē q̄ opus v̄tutis martis est q̄ q̄n expimur inuenimus siccitatis magne. Ad id q̄ dixit q̄ v̄tus martis cōburit eo q̄ igneū h̄z colorē. dico q̄ stelle sunt s̄be simplicis z nō cōbuste ex naturis diuersoz elemētoz: apparitio sui coloris est recta eo q̄ ibi nō est aliqd q̄ mutet colorem p̄uenientē eidē s̄be. Ptolemeus aut̄ docet nos p̄ h̄c dcm̄: regulā qua scimus v̄tutē stellaz quā p̄ nos itelligē nō possumus z possimus eā itelligē p̄ colorē. In h̄ eniz d̄cto adest dubiū q̄ nos soluere opz. Nā multi credūt q̄ color non oñdat v̄tutē rei z hoc est veritas in terrenis p̄p̄ cōmixtionē elemētoz que in eis est: tñ in celestib⁹ non est ita: qz eoz s̄ba nō est v̄llo mō cōposita ex aliquo elemēto. Et p̄p̄ hoc redūt Ptolemeus ad p̄bādum h̄c v̄tutem alio mō dicēs: z qz existit circa solē: z qz sphera in q̄ est sol posita est sub eo vult dicere q̄ accidit: vt sit veritas res ista: qz v̄tus martis cōburit eo q̄ existit circa solē: z qz sol est sub eo z cōmiscet v̄tutē sua cū illa solis sit calidus multū z siccus: ita q̄ sine tēp̄ramēto cōburit. dicit Haly Abēragel mars est planeta calidus z siccus igneus: destructor: iratus: victoriosus diligēs occidere z iterfectio: nes: ritas: litigia: cito irascit̄ ira forti: totū cor suū exponit in rebus suis agēdis: p̄lia facit z destruit populationes. Exaltatio sua est in domo saturni. s. in capricorno q̄ s̄ḡt clamores ipedimēta z gētē stultā z guerrationes. Cōuenit saturn⁹ marti in ifortunio z resistit ei in friditate z tenebrositate: z iclinat̄ solī amore sui z defendit̄ auxilio eius q̄m sol exaltaf in domo sua z gubernat eū de calore z siccitate q̄z recipit ab eodē p̄p̄etas z nā sua p̄uenit z appropinquat p̄p̄rietati z nature solis: nescius est z obliuiosus

modici intellectus et diminutus sensu nec considerat rerum fines: per eum et per ascensum et per descensum eius in circulo suo crescit. et decrescit estatis calor et hyemis frigiditas omni anno. Dicit Alfraganus quod mars pertinet quantitatē terre semel et dimidium et octavam partem eius.

Sol per aspectum fortuna. Hic ponit nam solis et luna glosa non indiget. Dicit Ptolemeus cor
 gnita res est quod opus sive solis est calefacere et dare aliquatulum siccitatis et hec opera magis proprie sentiuntur et leuius scita sunt omnibus alijs propter magnitudinem solis et propter manifestam mutationem quam per tempus anni facit et quanto magis accedit ad nostra capita tanto magis calefacit. Dicit Halv Abérage scito quod sol est lumen et candelam celi gubernator mundi factor temporum: per eum fiunt planete orientales et occidentales: et per eum fiunt apparentes et occulti: et per eum mouentur omnes res se mouentes: per eum nascuntur omnes res nascentes: crescit omne folium maturatur omnis fructus. Ipse est spiritus celi magnus cum eo viuificantur signa: et quodlibet signum quod est in eo habet maiorem partem super alia signa: quoniam ipsum viuificat et illuminat et dat ei fortitudinem et calorem et applicat calorem et fortitudinem et virtutem illi signi terre: quia natura et facta sua apparent in omnibus rebus et in cunctis aëris et in aëris exiitibus in terra. Et quod exiit de signo in quo est remanet illud signum in similitudine corporis defuncti. Est pars magni domini potentie nobilitatis altitudinis et magnitudinis. est fortuna per aspectum et infortuna per coniunctionem corporalem. Cides enim quod aliquis pars coniungit sibi: comburit et vincit eum et extinguit lumen et lucem suam. Hoc suus in celo est quartus. scilicet medius et plax: sic rex sapiens qui per sensum manutinet regnum suum et per considerationem ponit sedem suam in medio regni sui ut per omnia latera attingat. Dedit marti militiam suam et quod est durus militie sue: quia celum solis est sub celo martis et conuenit natura et calor suus cum natura et calore illius. Dedit Ioui sua iudicia propter temperantiam honestatem saluationem et sue populi salutem: et quia non est in eo qualitas mala nec peccandi natura. Dedit regnum saturno: quia omnes plebs sua lumina mittit ad eum et suas considerationes. Dedit veneri collectionem reddituum et vendendum reddidit et emendit: quia celum eius applicat suo et sit vicini: dedit mercurio scribam: quia statum eius est sic statum scriptorum regum qui vadit quod ille vadit et sedet quod ille sedet. Dedit lune algaçilatum: quia est filius algaçilo regis qui facit sua mandata et defert ea quodcumque precipit. Dicit Alfraganus auctore Ptolemei quod corpus solis pertinet corpus terre centies sexagesies series et aliquatulum plus.

Veneris fortuna femina nocturna. Hic ponit nam veneris et per
 luna quod dicit. Dicit Ptolemeus veneris ipsamet opera Iouis facit propter temperantiam sue propter omnia excepto quod est Ioui in re vna propria: quia calefacit partem eo quod existit circa solem et huiusmodi et hinc luna propter magnam lucem quam habet pars eo quod attrahit ad se fumositatem que eleuatur ab humoribus terre. Dicit Halv in cometo vult dicere quod eius calor est multum minor illo Iouis: et propter humiditatem quam facit dicimus quod est quodammodo frida et plus humida. Quod autem dicit eo quod existit circa solem dicit eo quod virtus sua voluit cum illa solis. Et id quod dicit huiusmodi luna: vult dicere quod veneris facit humiditatem circa eam quam facit luna. Et id quod dicit propter magnam lucem vult dicere quod modicus calor facit huiusmodi curre. Dicit Halv Abérage veneris est fortuna frida et humida nocturna hylaris gaudiosa apparentie bone lipida formosa: diligit ioculationes carationes comestiones et potationes et vitia: est mansueta et pauci motus: est mliex signatrix et iacens cum eis amoris amicitie et societatis: recipit martem per naturam fornicationis et limpidam mentem abhorret ipsam propter proprietatem nature sue que est calitas et siccitas. Sepat se ab eo et malum et infortunam suam repellit a seipsa propter mansuetudinem bona verba solatiu bonum et mansuetam loquelam. Concordat cum saturno in friditate et conuenientia quam habet cum eo in libra: quia est domus vnius et exaltatio alterius. Et discordat cum eo in moribus tristitibus et doloribus suis et eo quod saturnus est versus modici cum mulieribus. Status veneris cum statu solis est filius statum mulieris

Cómentum Joánis de Saxonia

ris versus virú. Dicit Alfraganus qd corpus veneris est vna ps de 3 7 ptibus terre.

Mercurius cómixtus. hic ponit nam mercurij z pz in li
tera. Dicit Ptolemeus: siccitas
No z humiditas mercurij est p vnú eqle: qm aliqñ deficcatur z effugatur humo
res eo qd nunqñ elongat multú a calore solis et nullo tpe z aliqñ humectat eo qd posi
tus est sup sphérá lune que est circa terrá magis quã oēs alie sphere z mutat ad hos
duos status z facit vêtos ppter serotinas mutationes eius circúquaq; solem. Dicit
Maly in cómeto. Vult dicere qd opus mercurij nõ est vna res sola: qm aliqñ deficcatur z
aliqñ humectat. cū aut deficcatur est qñ soli applicat z est tñc opus suuz in calefacièdo z
ficcádo sic est opus solis. Humectare aut suú est ppter vim suã que cómiscet cū illa lu
ne que posita sub eo z qd est opus suú sic opus lune. Et Ptolemeus qñ cóparatione fa
cit de ope mercurij cū illo solis inuenit qd aliqñ faciebat opus tale qle sol. Et qñ cópa
ratione facit cū ope lune: inuenit qd aliqñ faciebat opus tale qle luna. Et exptus fuit b
multotiens z inuenit qd semp altez duoz opey faciebat z sciuit pro certo qd opus suuz
est fm opus aliaz stellaz cum qbus inuoluit: z opus pprum in se nõ hz. Dicit Maly
Abenragel. Mercurius est pla maleficioz violentiaz documétoz scribanie cóputa
tionú sciaz: calidus est z ficcus fortune z nãe puertibilis: masculus cū masculis semi
neus cū femininis: fortuna cū fortunis: ifortuna cū ifortunis: bñ rónatus: bñ loquês
ausus in loquèdo: pulchre appar ètie: composita psone: diligit libros z cóputationes.
Placèt ei magisteria: res bñ facte pulchre rones z sificare libri ac scie: agilis est i mo
tu z ppetatis ardētis: alacer z mobilis in oibus rebus suis: z est vnus triú planetaz
figntiú pluias z p eú z p mutatione suã de signo in signú: z p ei^o statú ac retrograda
tionē z directionē ipsius z p oppōnes z pñctiones suas sciēt mot^o vêtoz z ei^o forti
tudines. s. si erūt fortes vel debiles in oibus ptibus illius anni: qm qñ exit de vno si
gno z intrat aliud: vel qñ est stationarius aut retrogradus sñt vêtos fortes humidita
tes z pluiã z in aere accidētia de nubib^o turbatiōes z bis filia. Sñt qñ est in oppōne
lune exñte lune in aliqñ signoz aqueoz vel aereoz sñt qd pdiximus. In reuolutiōe an
noz mudi hz magnã z veridicã figntionē sup tenētes officia regú. Alfraganus dicit qd
quãtitas corporis mercurij est vna pars de 3 2 millibus partibus corpis terre.

Vna fortuna femina nocturna. hic ponit na
turã lune. sñia
Ire pz. Dicit Ptolemeus maior virtus lune est humectare: pro eo qd est mul
tum circa terrã z ppter fumositatē frigidã que per eam eleuat: z ppter hoc ad status
tales mutant corpa manifesta mutatione: qd facit mutari z putrescere corpa vt pluri
mum: z hz et cū sole pñicipationē modicã in calore pro eo qd recipit lumē ab eo. Albu
masar redarguit Ptolemeu in cã naturaz planetaz z sunt sba sua ista: qñ plures re
ges grecie fuerūt sapientes post Alexádrú filiú Philippi: vocabaturq; vnusq; eoz
Ptolemeus: fuerūtq; numero decē z vna mulier: erantq; regnãtes in egypto: z fue
runt anni regni eoz 2 75 fuerunt vniuersi sapientes ex qbus fuit Ptolemeus vnus
qui edidit librum Almagesti sup causam motus circuli z quicqd in eo est ex plis. Et
quidã eoz edidit librum de iudiciis astroz referens eum ad Ptolemeu auctore libri
Almagesti. Diciturq; qd ille qui edidit librum iudicioz ipse edidit librum Almagesti.
nesciturq; veritas huius rei: sed ille qui ex eis edidit librum iudicioz narrauit in libro
suo nãs planetaz z eoz cãs. Incepitq; dicere qd sol calefacit in suauitate ac mora z qd
op^o eius sit in hoc enidētius z fortius ope ceteroz planetaz pp magnitudinez eius z
quãto magis eleuat ad zenith capitum nroz auget nobis calor. Et putauit qd natue

ra lune sit humida pp primitatē circuli eius a terra z pp receptionē vaporū: qz ad ea eleuant ex ea. Et putauit q nā saturni sit frigida z sicca pp lōgitudinē circuli eius a calore solis z lōgitudinem eius ab humiditate vaporū terre. Et putauit q martis nā esset calida z sicca eo q color eius filis est igni: z qz est ppe solē: z qz est sub eo erigitur qz calor eius ad eū z calefacit eū. Et putauit q Juppiter sit eqlis cōplexionis: eo q sit ei^o circulus iter circulo saturni z martis. Et pp hāc cām est nā eius cala humida eqlis z tēperata. Et putauit q veneris nā sit cala humida equalis. calor aut eius ex ppingtate circuli eius ad solē. Humiditas nō ex vapore humido q ptingit eaz ex terra. Putauit q nā mercurij sit in qbusdā horis sicca: z in qbusdā humida. Siccitas eius pp appropinqtatē eius ad solē: z q nō elongat ab eo elōgatione maxima. Humiditas nō eius pp primitatē circuli eius circulo lune. Hoc est q putauit Ptoleme^o in naturis planetarū: z hxc est rō qua vsus est sup hō. Sz nos dicemus nūc q sit in ei^o dictis pūgendus. i. rephensione dignus. nā q putauit ex sole z calefactione rez ab eo in suauitate z mora hoc inuenit ex suo ope. qd aut dixit q nā lune sit humida pp primitatē circuli eius a terra z receptione vaporū q exiguū ex terra ad eā hoc repellit a sapiētibus eo q spatium qd est iter faciē terre z ppingtorem locum in quo est luna sit 1 2 8 0 4 4. milliarioz fere ea mēsurā qua sit vnū milliariū. 3 0 0 0. cubitoz. Et hoc pz in libro in quo narrant lōgitudines corporū supiorū ab inuicē. Et nō plus eleuant vapores a supficie terre fm q narrauit Ptolemeus qz 1 6 stadia fm q stadium quadringētoz cubitoz est: nā 1 6 stadia faciūt duo milliaria z decimā ac tredecimā vni^o milliarij fere. lōgitudō vō lune qn magz ppe ē supficie terre est vt dixim^o 1 2 8 0 4 4 milliarioz fere. vñ ergo vel quō applicat vapor terre ad lunam quousqz corrūpat vel mutet nām eius. Per modū p̄similē reprobat ipm in naturis alioz planetarū: sed p̄ trāseo cā breuitatis Haly in cōmēto ppōnis p̄allegate de natura lune rñdet ad rōnes Albumafaris. Dicit eni Haly exponēs vba Ptolemei p̄mo. Postq̄ docuit nos Ptolemeus q vtutes stellaz corporū suoz sequunt magnitudinē z corpus lune parū est sicut in Almagesti narrauit z eius opus sequit opus solis in pte vna. Dicit hic q est hoc pro eo q multū est ppe terrā z puenit ad nos eius vtus anteqz mutet z pp hoc appet eius opus magis qz opus aliaz stellaz. Et videmus visibilr q attrahit humores terre z corporū eā sequētium z pro eo q hz lucē a sole opat in terrenis calozē modicū accidētalem cū quo facit putrescere z mutari humores existētes in corpibus: sicut oñsum est in phisica z in nā. Et manifestū est q lux facit calozē: z pōt hoc p̄bari p specula que cōburunt z filia. z qz luna lucē hz a sole puenit vt hēat modicū calozē quē facit sicut p accūs. Et hoc est id qd vult dicere Ptolemeus. Et qz hoc mō intellexit Albumafar credidit q erraret in dicto suo dicēs quō pōt fumositās humida ad lunā ascēdere cū fumositās ascēdere nequeat vltra 1 6 stadia z luna satis longius est. Ego nō risi de dictis talibus q̄lia sunt hxc: z dixi qualr nō intellexit hoc: qz Ptolemeus noluit dicere q fumositās humida ascēdat vsqz ad lunā: sed dixit q ascēsus fumositatis humide qui est vsus lunā docet nos q attrahit humores terre z alioz corporū eaz sequētium sicut adamas trahit ferrū. Alfraganus dicit aucte Ptolemei q magnitudo corporis lune est vna pars de 3 9 ptibus terre: z dicit q maius corpus oīz corporū vniuersū est sol z post solē sunt 1 5 maxime stelle: dicit enim q vnaqueqz eaz tenet corpus terre centies septies. Tertius in magnitudine est Juppiter: z qrtus saturnus. Post saturnū sunt stelle fixe secūdi ordinis quaz quelz p̄tinet terrā nonagesies. Post ipsas sunt stelle tertij ordinis quaz vnaqueqz p̄tinet terrā septuagesies z bis. Post ipsas sunt stelle qrti ordinis quaz quelibet p̄tinet terrā 5 4. Post ipsas sunt stelle qnti or-

Comentum Joannis de Saxonia

dinis quaz quelz ptinet terrā 3 7. Post ipsas sunt stelle sexti ordinis z minor illaz. Vmo minor oiu3 q̄ vident: quaz pbatio est possibil ptinet frā 1 8. Maius corpus post ipsas est mars: post martē terra: post terrā venus: post venerē luna: z ultimo mercurius. Pz igit fm Alfraganū q̄ maius oium corpoz est sol z min^o mercurius exceptis gñabilibus z corruptilib^o. De lōgitudine isto3 corpoz a terra dicit Alfraganus q̄ ppior lōgitudō lune a terra est 3 3 tātū quātū dimidiū diametri terre et 2 ops eius: eritq; hoc 1 0 4 1 2 milliaria. Et est lōgitudō lōgior lune q̄ est ppior lōgitudō mercurij sexagesies q̄ter tātū q̄tum dimidiū diametri terre: z 6 ps eius qd̄ est 2 0 8 5 4 2 milliarioz. Et lōgitudō lōgior mercurij q̄ est ppior veneris est cētū sexagesies septies tātū q̄tum dimidiū diametri terre qd̄ est 5 4 2 7 5 0 milliarioz. Et lōgitudō veneris lōgior q̄ est ppior lōgitudō solis est millesies z cēties z vigesies tātū quātū dimidiū diametri terre qd̄ est 3 6 4 0 0 0 milliarioz. Et lōgitudō solis lōgior q̄ est ppior lōgitudō martis est 1 2 2 0 tātū quātū semidiameter terre qd̄ est 3 9 6 5 0 0 0 milliarioz. Et lōgitudō martis lōgior que est lōgitudō iouis ppior est 8 8 7 6 tātū quātū semidiameter terre qd̄ est 2 8 8 4 7 0 0 0 milliarioz. Et lōgitudō iouis lōgior que est ppior lōgitudō saturni est 1 4 4 0 5 tātū quātū semidiameter terre qd̄ ē 4 6 8 1 6 2 5 0 milliarioz. Et lōgitudō saturni lōgior q̄ est eq̄lis lōgitudinī stellaz fixaz z est q̄stas dimidiū diametri circuli signoz est 2 0 1 1 0 tātū quātū semidiameter terre qd̄ est 6 5 3 5 7 5 0 0 milliario. Et cū duplicatū fuerit hoc pueniet quātitas totius diametri circuli signoz. i. octaue splere que est 1 3 0 7 1 5 0 0 0 milliarioz. Et cū multiplicatū fuerit hoc p 3 z septimā vnius pueniet quātitas circūferētie circuli signoz vel cuiusq; alterius circuli maioris descripti in octaua splera que est 4 1 0 8 1 8 5 7 0 milliarioz: eritq; mēsurā vnius cuiusq; gradus circuli maioris 1 1 4 1 1 6 0 milliaria.

O **E** ordine vō planetaz. Hic ponit ordinē planetaz in pceptionibus pueroz. s. ordinem in gubernādo fetuz quādiu est in vtero matris. Dicit q̄ saturnus gubernat ipsum ab hora pceptionis vsq; ad finē vnius mēsis. In secūdo mēse gubernat ipsum Iuppiter. In tertio mars. In q̄rto sol. In q̄nto venus. In sexto mercurius. In septimo luna: z ppter hoc vt d̄z puer in septimo mēse petit eritū: qz opa oium planetaz tūc sunt in eo cōpleta: z qui tūc nascunt possunt viuere pp eādē cām. Deinde reuertit gubernatio ad saturnū z gubernat ipm in octauo mēse: z tūc q̄ nascunt non viuunt ppter malitiā saturni. Deinde gubernat ipm Iuppiter in nono mēse: z tunc cōiter nascunt z viuunt pp bonitatē iouis. Deinde ponit ordinē planetaz in regimine corpis humani post natiuitatē quātū ad pcessum in etatibus: z dicit q̄ luna incipit natū regere ab igressu eius in mūdum: z regit ipm quatuor annis qui sunt anni nutritionis. Deinde mercurius regit ipsum decez annis. Deinde venus octo. Deinde sol nouē. Deinde mars 1 5. post hoc Iuppiter 1 2. Deinde saturn^o vsq; ad finē vite.

Caput draconis. Hic ponit naturam capitis z caude draconis z patet litera.

Sāt fuerit aliq̄ dies Hic pōit ordinē plaz q̄tū ad dñius diez z horaz z dic̄ q̄ 5 1 aliq̄ dies sit alic^o ple. p̄ma hora illi^o diei fm q̄ p̄ma hora icipit ab ortu solis est illius met z scda hora est ple q̄ succedit i ordine celoz descēdēdo z tertia tertij ple in ordie: z sic p ordinē vsq; ad finē 1 2 horaz diei artificialis. Et ille pla cui^o est 1 3 hora ille est dñs illi^o noctis: z cui^o est 2 5 hora. s. p̄ma hora diei sequēris illi^o est dies sequēs. z auctor ponit exēplū in lra. ideo nō est necē vt ponā: z sic cōpleta est expositio scde dñe huius libri.

Quod annuete deo. *Ista est tertia dñia h^o libri in q̄ auctor determinat de esse plaz in semetipsis z de eē eoz adinuicē. s. vnus ad alter. Et diuidit in duas ptes: qm̄ in p̄ma dēterminat de eē eoz in semetipsis. In sc̄da pte de eē eoz adinuicē. sc̄da est ibi. De esse aut̄ ipsoz adinuicē. Et illa diuidit in duas: qm̄ p̄ dēterminat de eē qnq; planetaz respectu luminariū. Sc̄da de eē eoz iter se. sc̄da ibi: eē aut̄. Prius dēterminat de eē eoz in se ipsis. Et est sn̄ia lre talis. Ple aliqñ dicunt̄ ascēdētes: z aliqñ descēdētes: z aliqñ dicuntur aucti lumie z magnitudie: z aliqñ diminuti lumie z magnitudie. Et qñq; dicunt̄ aucti numero: z qñq; diminuti nūero. Et qñq; dicunt̄ aucti motu: z qñq; diminuti i motu. Et oēs ple p̄ter solē dñr qñq; septētrionales: z qñq; meridionales. Et dñr ascēdētes z descēdētes i septētrione z meridie. Ista sūt q̄ accidūt plis i semetipsis. Et ista exponit auctor p̄ ordinē i lra dicēs q̄ pla qñ ascēdit i circulo suo eccētrico ita q̄ sit i superiorē pte eccētrici sui nō distās ab auge p̄ 90 gra. an̄ vel retro: z tūc lumē ei^o appet minus z et appet minor i q̄titate z ei^o cursus est tūc tardus q̄tū ad motū cētri epicycli z dī tūc fortior. Qñ at̄ est i aliq̄ lōgitudinū mediāz eccētrici sui. s. distās ab auge p̄ 90 gra. p̄cise tūc est eq̄lis i lumie z magnitudie z cursu. i. nō dī magn^o neq; puus i lumie vel magnitudie z mot^o cētri epicycli est eq̄lis cū medio motu ipsi^o. Cū vō fuerit extra h̄ loca. s. distās ab auge plus 90 gra. an̄ vel retro tūc descēdit z appet maior lumine z magnitudie z mouet̄ cētrū epicycli tūc veloci^o q̄ medi^o mot^o ipsi^o. Et cū fuerit argumentū ple eq̄tū min^o 180 gra. s. qñ addit̄ eq̄tio argumēti sup̄ mediū motū tūc dī auctus nūero. Et si argumētū eq̄tū fuerit plus 180 gra. s. qñ eq̄tio argumēti subtrahit̄ a medio motu tūc dī numero diminut^o. S; i luna qñ addit̄ eq̄tio dī aucta nūero: qñ subtrahit̄ dī diminuta numero. Et qñ aliqs triū plaz altioz mouet̄ velocius medio motu suo vocat̄ auct^o motu: z qñ vadit̄ min^o medio motu suo vocat̄ motu diminiut^o. Eodē mō itelligit̄ de sole z luna. Et qñ mouet̄ tātū q̄tū mediū mot^o suus tūc dī motu eq̄lis z qñ ven^o vel mercurius mouet̄ velocius q̄ sol dī auct^o motu: qñ tardius dī motu diminiut^o. Et qñ aliqs plaz 6 trāsuerit: nodū iteintersectionis deferētis sui cū ecliptica q̄ nodus vocat̄ gēzabar est septētrionalis. Et est septētrionalis ascēdēs. i. augēs latitudinē quousq; elogat^o fuerit ab iteintersectione p̄ 90 gra. Et cuz elogat^o fuerit plus 90 gra. ab iteintersectione est septētrionalis descēdēs. i. minuēs latitudinē quousq; elogatus fuerit ab iteintersectione p̄ 180 gra. z tūc est iteintersectione opposita p̄me z nullā h; latitudinē. i. est in ecliptica: z cū trāsuerit illā sit eius latitudo meridiana z est meridionalis ascēdēs quousq; elogat^o fuerit ab iteintersectione p̄ma per 270 gradus. Et cū trāsuerit hūc numez est meridionalis descēdēs quousq; reuertit̄ ad iteintersectionē p̄mā vbi latitudo eius erit nulla. Nec est sententia litere de esse planetaz in semetipsis.*

Omnis est aut̄ ipsoz adinuicē tractem^o. *Prius dēterminat de eē eoz adinuicē. z p̄ de esse qnq; plaz respectu luminariū. Et didit̄ i q̄tuor ptes hm̄ q̄tuor eē q̄ hnt̄ ple erga solē z lunā. Primum ē visio faciei ad facie. Sc̄d; ē securitas. Tertiu ē pbustio. Quartū ē oriētalitas z occidētalitas. p̄ ḡ dēterminat d̄ visioe faciei ad facie. sc̄do de securitate. tertio de cōbustioe. q̄rto d̄ oriētalitate z occidētalitate. P̄ria ps ē i p̄ncipio. sc̄da icipit̄ ibi: z ex h̄ ductoria. tertia ibi: z ois pla. q̄rta ibi: z ex q̄ altiores. C̄ Sn̄ia p̄me ptis ē. Qñ aliqs pla fuerit occidētalit̄ a sole. s. q̄ oriat̄ post sol̄ ortū z fuerit iter ipz z solē tot signa quot sūt iter domū illi^o ple z leonē q̄ est dom^o solis talis pla dī eē in visione solis facie ad facie. Verbi gr̄a: capricornus est dom^o saturni z est sextū signū a domo solis. s. leone. cū iḡ*

Comentum Joānis de saronia

fuerit saturnus in sexto signo a sole computado numerus signorum a sole versus saturnum secundum ordinem signorum. Aliter. n. non est occidentalis si non computat eum hoc modo tunc dicitur ipsum videre facie ad faciem. Et signum sagittarii est quantum a leone: cum igitur Jupiter fuerit in quinto signo a sole incipiendo a sole versus iouem secundum ordinem signorum dicitur videre ipsum facie ad faciem: et sic de alijs. Et quando aliquis planeta fuerit orientalis a luna et fuerint iter ipsius et luna secundum ordinem signorum tot signa quot sunt iter domus ipsius planete et domus lune. scilicet cancer: tunc dicitur esse in eius visione facie ad faciem. Verbi gratia: cancer est signum sextum ab alia domo saturni. scilicet ab acrio: id est cum fuerit luna a saturno in 6 signo est iter eos visio facie ad faciem. Et est cancer est signum quantum a domo iouis. scilicet a piscibus: id est cum fuerit luna in 5 signo a ioue secundum ordinem signorum est iter eos visio facie ad faciem: et sic de alijs suo modo poteris explicare.

Quod hoc ductoria planete. Hic determinat de esse 5 planetarum erga luminaria. scilicet ductoria quod idem est quod securitas. Et est finis talis quando aliquis planeta est in suo bain et in aliquo angulorum ascendens. scilicet in ascendente vel in 10 vel 7 vel 4 domo et aliquod luminarium sit in aliquo angulorum ab ipso planeta ita quod sit planeta in die orientalis a sole et in nocte occidentalis a luna: hoc est ut sit in die in 10 signo a sole: tunc enim est in angulo a sole et orientalis: vel in nocte in 4 signo a luna: tunc enim est in angulo a luna et occidentalis: tunc dicitur esse in sua ductoria. Angulus autem oppositus non habet hic locum. Ratio est: quia planeta exiens in opposito solis vel lune nec est orientalis nec occidentalis. Postea dicitur quod omnis planeta a tempore quo abscendit sub radijs solis usque ad tempus quo incipit appere dicitur combustus. Et incipit comburi quando incipit intrare radios: et cum venerit prope solem infra 12 gradus vocatur oppressus: et cum fuerit cum sole in eodem gradu et fuerit iter eos minus semidiametro solis: et cum hoc latitudo planete fuerit minor semidiametro solis dicitur unitus vel incorporatus soli. Et cum transierit hanc unionem dicitur esse in conualescentia donec sit liberatus a radijs solis.

Quod quo apparent altiores tres. Hic determinat de orientaltate occidentaltate planetarum. Dicitur quod tres planete superiores quando exeunt de sub radijs solis et incipiunt apparere de mane ante ortum solis quousque veniant ad oppositum solis: hoc est quod sint propinquiores circulo orientis orientalis quam occidentalis quando sol est in linea media noctis tunc vocantur orientales et dexteri. Vocantur orientales eo quod oriuntur ante solem: et vocantur dexteri eo quod sunt in dextra parte celi a sole. Pars enim occidentalis est dextra et orientalis sinistra. Donat enim quod homo vertat faciem suam versus meridiem: pro quod oriens est sibi a sinistris et occidens a dextris. Et quando aliquis trium superiorum planetarum transierit oppositionem solis dicitur occidentalis sinister: dicitur occidentalis non quod sit in parte occidentali celi a sole: imo huius trium est verum. Sed dicitur occidentalis pro tanto: quia occidit post solem. Et dicitur sinister: quia est in parte orientali celi a sole que est sinistra secundum quod dicitur est. Venus vero et mercurius quilibet eorum infra tempus quo circuit epicicli suum coniungit soli bis. vna vice per directionem. scilicet in superiori parte epicicli. Alia vice per retrogradationem scilicet in inferiori parte epicicli. Igitur quando aliquis eorum separatur a coniunctione solis in medio retrogradationis sue. scilicet in inferiori parte epicicli recedit a sole versus partem occidentalem celi. Et quando elongatus fuerit a sole tantum quod potest videri videtur de mane ante ortum solis: ideo tunc vocatur orientalis dexter donec comburatur a sole. id est donec iungatur soli in superiori parte epicicli per directionem. Et cum separatus fuerit a sole per directionem videtur de vespere post occasum solis: id est tunc vocatur occidentalis sinister donec iter comburatur. Et est dicitur iter veneris et mercurium et tres superiores: venus enim et mercurius quando in recessu eorum a sole siue in exitu de sub radijs fiunt orientales: et quando in exitu eorum de sub radijs fiunt occidentales. Planete autem superiores
semper

semper cū exeunt de sub radijs solis fiunt orientales. Et dicunt augmētari in fortitudine donec sint elōgati a sole p 3 0 gradus: z a 3 0 vsq; ad 6 0 dicūt fortes. Et postq̄ elōgati fuerint a sole vltra 6 0 gradus dicunt oriētales eūtes ad debilitatē vsq; ad p̄ncipiū retrogradationis. Et a p̄ncipio retrogradationis vsq; ad oppōne 3 solis dicunt oriētales retrogradi. Et ab oppōne vsq; ad directionē dicunt occidētales retrogradi. Et a directione vsq; ad 3 0 gra. post directionē dicūt occidētales fortes. Et a 3 0 gra. post directionē quousq; veniāt ad 3 0 gra. ppe solē dicunt occidētales euntes ad debilitatē. Et postea dicunt occidētales debiles quousq; cōburant. Venus ꝑo z Mercurius qñ separant a sole p retrogradationē fiunt orientales z vocant debiles quousq; veniant ad directionē: z a directione donec sint elongati a sole tātum quātum solent elongari a p̄ncipio retrogradationis dicunt orientales fortes. Deinde fiunt debiles orientales z quousq; opprīmant sub radijs solis: z postea dicunt vniti cū sole: deinde cōbusti euntes ad apparitionē: z ab apparitione eoz vsq; ad elōgationē eoz a supiori parte epicicli per 6 0 gra. sunt occidētales fortes: z ab hoc loco vsq; ad retrogradationem sunt occidētales euntes ad debilitatem: z postea vsq; ꝑiunctionem sunt occidentales debiles. Si ꝑo nō intelligeret lra hoc mō esset falsa cum nō sit possibile eos elongari a sole: vsq; ad 6 0 gra. in cōdiaco. Postea dicit qñ aliquis planeta exit de sub radijs solis z nulli ꝑiungitur corpore vel aspectu est in suo lumine proprio.

A Sse illoz erga se inuicem. Prius determinauit de his que accidūt planetis in semetipsis: z de his que accidūt qnq; planetis erga luminaria. Nūc determinat de his que accidunt 7 planetis ad se inuicem. Et posset diuidi in tot ptes quot sunt modi accidētium que accidūt planetis ad inuicē. Et possunt reduci ad 1 6 modos fm sniam lre qui sunt isti ꝑiunctio: vacuatio: cursus: feralitas: trāslatio luminis: redditus luminis: ꝑhibitio: pulsatio nature: receptio: redditus nature: refrenatio sine ꝑtrarietates: frustratio: abscisio luminis: veneratio: destructio: obsessio: dilectio z odium. Ista exponit auctor in lra p ordinem vsq; ad finē istius diē. Snia ꝑme partis est talis. Cōiunctio est cū fuerint duo planete in duob; signis que se aspiciunt aliquo aspectu: z ille qui fuerit leuior iter eos. i. velocior in motu trāsiuerit de suo signo pauciores gradus q̄ ꝑōderosus. i. tardior in motu de suo signo: ita q; dīa ista sit 6 grad. vel infra: z tunc dī q; leuior vadit ad ꝑiunctionem ꝑōderosioris: verbī grā: pono q; sol sit in ariete z trāsiuerit de ipso ariete 6 gra. z Mars sit in Leone z trāsiuerit de ipso 1 2 gra. iste duo signa aspiciunt se aspectu trino. Et sol qui est velocior in motu q̄ Mars trāsiuit pauciores gradus de ariete q̄ mars de leone: z sunt in dīa 6 gra. In ꝑposito exēplo sol vadit ad ꝑiunctionem martis de aspectu trino. Et si sol esset in 1 2 gradu arietis: z mars in 1 2 gradu leonis: tūc esset ꝑiunctio cōpleta. Et si sol eēt vltra duodecimum gradū arietis marte existente in 1 2 Leonis: tūc esset inter eos separatio. Et hec vocat ꝑiunctio lōgitudinis. Cōiunctio aut latitudinis est cū fuerint duo planete in vno signo ꝑiuncti corpaliter z fuerint equalis latitudinis ab ecliptica ita q; latitudo vnus sit ascēdens in septētrione z alterius descēdens in septētrione vel vnus descēdens in meridie z alterius descendens in meridie. Vel si fuerit ꝑiunctio ex aliquo aspectu z latitudo vnus fuerit septentrionalis ascendens: alterius meridiana ascēdens. Verbi grā: pono q; luna ꝑiungatur saturno in aliquo signo: z in aliquo gradu z minuto illius ita q; saturnus sit iuxta genābar suum vadens ad septētrionē in latitudinem: z sit eius latitudo 3 minutoz: z luna appropinquet ad caudā draconis veniens a septentrione minuens latitudinē: ita q; eius latitudo similiter sit 3 minu-

Comentum Joānis de saronia

eorum hec est coniunctio verissima quantum ad longitudinem et latitudinem. Et in hoc casu luna eclipsaret saturnum nisi diuersitas aspectus lune esset tanta quod impeditur. Et auctor dicat quod latitudo vnus debeat esse ascendens et alterius descendens: tamen videtur mihi quod in coniunctione corporali in omni casu quo contingere poterit quod latitudines ambo sint equales ad eandem partem. Volo dicere quod ambe latitudines sint septentrionales vel ambe meridionales erit coniunctio latitudinum veridica: et in aspectu oppositis si latitudines fuerint equales in diuersis partibus ita quod vna sit meridionalis et alia septentrionalis erit aspectus veridicus quantum ad latitudines.

¶ Cum separatur vnus planeta ab alio.

¶ Hic ponit vacationem cursus. Dicit quando aliquis planeta fuerit coniunctus alteri corpore vel aspectu: et post separationem ab illo non coniungitur alicui alteri corpore vel aspectu quoadiu fuerit in illo signo tunc dicitur esse vacuus cursu. Verbi gratia: pono quod luna iungatur Ioui corporaliter in sagittario: et post separationem eius a ioue non fit aliquis planeta in sagittario cui possit coniungi: nec radij alicuius quem possit aspicere in hoc casu luna est vacua cursu donec exeat de sagittario et iungatur alicui planete corpore vel aspectu.

¶ Si fuerit planeta in aliquo signo.

¶ Dicit quod aliquis planeta fuerit in aliquo signo vbi nullus alter planeta sit nec radij alicuius ille planeta quoadiu fuerit in signo illo sic se habente dicitur esse feralis: siue syluestris in similitudine hominis non habentis societatem in aliquo.

¶ Et cum fuerit separatus

¶ Dicit quod planeta velocioris motus separauerit se a planeta tardioris motus et in separando se ab eo iungatur alteri tunc transfertur nomen primi ad secundum. Verbi gratia: pono quod luna separet a coniunctione corporali iouis: et antequam compleat separationem coniungatur saturno aliquo aspectu: vel corporaliter luna transfertur tunc naturam Iouis ad saturnum. Fit etiam alio modo translatio. scilicet quando planeta leuis coniungitur ponderosiori se: et ille ponderosus alteri adhuc ponderosiori se tunc medius transfertur nomen leuis ad ponderosorem. verbi gratia: pono quod luna aspiciat iouem aliquo aspectu et iuppiter aspiciat saturnum. Iuppiter in hoc casu transfertur nomen lune ad saturnum.

¶ Si autem non coniungitur.

¶ Dicit quod quando duo planete fuerint hoc modo dispositi quod vnus eorum non iungitur alteri: sed ambo iunguntur alicui tertio: tunc si ille tertius aspiciat aliquem locum ex locis circuli projicit lumen illorum duorum ad illum locum. Et si aliquis planeta fuerit in loco radij suorum reddit illi lumen illorum duorum. Verbi gratia: pono quod sol sit in capricorno et venus in piscibus: ita quod non aspiciant se. Deinde pono quod mars sit in cancro aspiciens solem de opposito et venerem de tertio in hoc casu mars recipit lumen solis et veneris: et reddit lumina ipsorum ad loca circuli in quibus sunt radij martis: et hoc vocatur redditus luminis. Fit etiam alio modo redditus luminis quando duo planete non aspiciunt se: sed tertius transfert lumen vnus ad alterum: ita quod separetur ab vno et iungatur alteri: et tunc idem est quod translatio.

¶ Sequitur prohibitio.

¶ Dicit quod tres planete fuerint in vno signo sed in diuersis gradibus et ille qui fuerit tardior motu transierit plures gradus illius signi quam alius aliorum duorum tunc medius eorum prohibet coniunctionem leuioris cum ponderoso. verbi gratia: pono quod saturnus

fit in 1 2 gradu virginis: z pono q mars sit in qnto gradu eiusdē virginis. in hoc casu mars petit conjunctionem saturni. Sed pono q luna sit in 8 gradu eiusdem vginis in h casu non esset iudicandum q mars iungeretur saturno: qz luna est in medio z prohibet eius conjunctionez. Fit etiam phibitio alio modo: ita q duo planete sint in vno signo z leuior iungitur pōderosiori z alter planeta aspiciat eundem ponderosuz z aspectus eius sit ita prope sicut coniunctio corporalis alterius: tunc ille qui corporaliter iungitur prohibet aspicientem ne aspiciat. Et si in hoc casu vnus illoꝝ fuerit propinquior qz alter ille qui fuerit propinquior optinet z dicit iungi ponderosiori. Verbi gratias: pono q saturnus sit in 1 2 gradu virginis: z mars in 8 gradu eiusdeꝝ. Et pono q iuppiter projiciat radios suos ad octauum gradum virginis in hoc casu mars prohibet aspectum iouis. Sed si iuppiter projiceret radios suos ad nonum gradum esset iudicandum q iuppiter aspiceret saturnum: z cum hoc prohiberet coniunctionem martis. Et si iuppiter projiceret radios suos ad 7 gradum esset iudicandum q mars iungeretur saturno z cum hoc prohiberet aspectum iouis.

Et si iungitur planeta domino illius signi.

Dicit qñ aliqs planeta iungit per aspectū dño illius signi in quo fuerit vel dño exaltationis vel triplicitatis vel termini vel faciei dī mittere nām dñi illius dignitatis ad ipsuz cuius fuerit dignitas. Verbi grā: pono q sol sit in capricorno aspiciens saturnū existētem in vrgine. in hoc casu sol est in domo saturni z mittit nām ipsi saturni saturno. Et si leuis planeta fuerit in aliquo loco vbi habet dignitateꝝ aliquam. verbi grā: qd sit domus sua vel exaltatio zc. z aspiciat aliquē planetam pōderosiorē se q nullā habeat dignitatē in loco eius dī leuis mittere suam fortitudinē pōderoso: verbi grā: pono q luna sit in tauro. s. in exaltatione sua z aspiciat saturnū existētem in vrgine de trino. in h casu luna nām suā siue virtutē mittit ipsi saturno lz saturnus nullā hēat dignitatem in loco lune. Sed si saturnus hēat dignitatē in loco lune. verbi grā: pono q luna sit in 2 4 gradu tauri in exaltatione sua z in termino z facie saturni z aspiciat saturnum mittit saturno nām ppriam z naturam saturni rōne termini z faciei sue.

Et qñ fuerint in aliqua dignitatum suarū.

Dicit q qñ planeta leuior aspicit ponderosiorē se z leuior hz dignitatē in loco quo est z ille quē aspicit etiam hz ibidē aliquā dignitatē tūc leuis mittit pōderoso vtrasqz nās. s. suam ppriam: z illius quē aspicit: z hęc missio vocat receptio. verbi grā: pono q sol sit in ariete in exaltatione sua z in domo martis z aspiciat martē aliquo aspicit. in hoc casu sol mittit nām suam propriam z cum hoc nām martis ratione domus sue: z mars recipit solem a domo sua. Et si ptingat q planeta inferior sit in dignitate superioris z e contra supior in dignitate inferioris illa est melior receptio que esse potest. verbi grā: si sol in ariete in domo martis z mars in leone in domo solis z sol aspiciat martem aspectu tertio talis receptio est integra z perfecta.

Hinc sequitur redditus. Dicit qñ inferior planeta aspicit superiorē z ille quē aspicit est cōbustus sub radijs vel retrogradus. in h casu supior reddit inferiori virtutē quē sibi misit: qz pp debilitatē suā nō pōt retinere eā. Et si in tali casu vterqz fuerit in angulo vel in succedēti tūc redditus fit cū pficuo. Et si inferior fuerit in angulo z supior nō ita tñ q supior recipiat inferiorē talis redditus ēc fit cū pficuo. Et si inferior fuerit cadēs ab angulo z supior in angulo sit redditus cū pficuo. Et si ambo fuerint cadētes redditus fit cū detrimēto.

Comentum Joānis de saxonis

verbi gratia: pono q̄ luna sit in tauro z aspiciat mercurium existentem in capricorno cōbustum: in hoc casu luna mittit mercurio naturam suam. Sed q̄ mercurius est cōbustus non potest retinere naturam sibi missam: ideo reddit lumen illud quod recipit ab ea z si in hoc casu ambo fuerint in angulis redditus est proficiuus zc̄.

Beinde sequitur almenē. Dicit q̄n planeta inferior vult iungi superiori: sed ante q̄ cōpleat iunctio inferior sit retrogradus hoc vocat̄ refrenatio: verbi gratia: pono q̄ saturnus sit in 1 2 gradu virginis: z venus in principio virginis vadens ad iunctionem saturni. Sed cum puenerit venus ad 8 gradū vel nonum. s. ante q̄ p̄tingat saturnum incipit retrocedere: in tali casu refrenat̄ venus ne iungatur saturno: z idem intellige de aspectu si iret ad aspectum: sed ante q̄ aspectus compleretur inciperet retrocedere.

Hanc sequitur alchorad. i. contrarietas. Dicit q̄d contrarietas est q̄n tres planete fuerint in vno signo quoz vn⁹ sit p̄derosus: z alij duo leues: z vnus quisq̄ duoz leuium trāsiuerit p̄derosus z alter petat iunctionem p̄derosi: sed ante q̄ iungat̄ ponderoso: ille qui trāsiuerit p̄derosum sit retrogradus z iungit̄ p̄deroso per retrogradationem: z obuiat alteri leui: tūc retrogradus destruit iunctionem illius cui obuiat cum p̄deroso. Verbi gr̄a: pono q̄ sit saturnus in 8 gradu virginis: z mars sit in 1 2 gradu eiusdē: z iuppiter sit in principio virginis petens iunctionem saturni: sed ante q̄ iungat̄ sibi: mars incipiat retrogradari z iungi saturno per retrogradationem z obuiet ioui in hoc casu mars destruit iunctionem iouis cum saturno.

Sequitur alpharim idest frustratio. Dicit q̄d frustratio est q̄n planeta leuis petit iunctionem p̄derosi: sed ante q̄ cōpleat iunctio ponderosus intrat aliud signū z sint radij alicuius alterius planete in principio illius signi tunc q̄n leuis volens iungi ponderoso intrat illud signum iungit̄ radijs illius planete ibi aspicientis: z sic annullat̄ iunctio p̄ma: verbi gr̄a: pono q̄ saturnus sit in 2 9 gradu leonis z mars sit in 2 4 gradu eiusdē petēs iunctionem saturni. Sed ante q̄ iungat̄ mars saturno saturn⁹ iret virginē: z pono q̄ iuppiter aspiciat p̄mū gradus virginis: in b̄ casu mars exiens de leone iungit̄ radijs iouis: z sic annullat̄ iunctio martis z saturni.

Hac quoq̄ sequit̄ abscisio luminis. Dicit q̄ abscisio luminis est q̄n aliqs planeta leuis petit iunctionem ponderosi z in secundo signo a signo p̄derosi sit alter planeta: sed ante q̄ leuis iungat̄ ponderoso ille qui est in secundo signo sit retrogradus z iungit̄ ponderoso: in tali casu retrogradus abscindit lumen ponderosi a planeta qui volebat ei iungi. Et est quasi idem q̄d contrarietas: sed differ̄t in hoc: q̄ in contrarietate planeta retrogradus: nō solum iungitur ponderoso: sed etiam iungit̄ leui qui volebat iungi ponderoso per obuiationem z potest exēplificari sicut ibi fuit dictum. Fit etiam alio modo abscisio luminis. s. quādo planeta leuis petit iunctionem ponderosi z ille ponderosus petit coniunctionem alterius p̄derosioris z iungitur ei ante q̄ leuis iungatur primo ponderoso. Verbi gr̄a: pono q̄ mars petat iunctionem iouis z iuppiter petit iunctionem saturni z ante q̄ mars iungat̄ ioui iuppiter iungatur saturno: in tali casu saturnus abscindit lumen iouis a marte.

Sunt quoq̄ his planetis. Dicit q̄ planete in quibusdā locis p̄fortant̄: z in quibusdā debilitant̄ z in quibusdā locis fiunt fortune z in quibusdā infortune. Fiunt fortune in aspectu sextili vel

vel tertio bonorum et ut infortune sint cadentes ab eis iuxta quod intelligendum est quod quilibet aliquis planeta est in eodem signo cum alio vel in quarto vel in septimo vel decimo ab ipso dicitur esse in angulo ab illo. Et si fuerit in secundo signo ab ipso vel in quinto vel in octavo vel in 12 dicitur esse ab ipso in succedenti. Et si fuerit ab ipso in tertio signo vel in 6 vel 9 vel 12 dicitur esse in cadenti ab ipso. Fiunt etiam fortune quando separantur ab una fortuna et iunguntur alteri aut quod sint inter radios duarum fortunarum et hoc vocatur veneratio a quibusdam. Fiunt etiam fortune quando sunt uniti cum sole in eodem gradu: aut quod sint in eius aspectu tertio vel sextili vel in aspectu trino vel sextili lune: et etiam ut sint aucti numero et lumine: et quod sint in aliqua dignitate suarum vel in suo haim. Et planete fiunt fortiores quando ascendunt in circulo augis et quando sunt septentrionales vel ascendunt in septentrione. Similiter fortificantur quando sunt in statione secunda euntes ad directionem. Similiter quando exeunt de sub radijs solis et quando sunt in angulis vel in succedentibus. Et tres superiores fortificantur quando sunt orientales. Et si aspiciunt solem aspectu sextili augmentatur eorum fortitudo. Similiter quando fuerint in quartis masculinis vel in signis masculinis. Fortitudo solis etiam augmentatur in quartis et in signis masculinis preterquam in libra. ibi enim non fortificatur propter casum ab exaltatione sua in libra sit signum masculinum et etiam in quadra masculina. Et tres inferiores planete licet existentes sub sole fortificantur quando sunt occidentales a sole: et in quartis et in signis femininis. Et luna fortificatur cum fuerit in nocte super terram: et in die sub terra et cum fuerit in signo et in loco feminino et cum fuerit in exaltatione solis scilicet in ariete.

Ex infortunio vero planetarum. Dicitur quod planete fiunt infortune id est infortunantur quando sunt in aspectibus malorum: et quando coniunguntur malis per corpus vel per aspectum ita quod iter eorum et corpus mali vel iter eorum et radios mali sit minus termino unius planete. Et infortunantur quando sunt in terminis malorum aut in domibus malorum. Verbi gratia: iuppiter vel venus infortunantur in terminis saturni et martis: et in domibus eorum. Et sicut infortunantur quando infortune eleuantur super ipsos ita quod sint infortune in 10 vel 11 signo ab ipsis. Iuxta quod intelligendum est quod planeta existens in 10 signo ab alio dicitur eleuari super ipsum: sicut existens in 10 domo eleuatur super ascendens: et si istud fiat sine receptione est peius. Verbi gratia: pono quod iuppiter sit in principio sagittarii et saturnus in principio virginis. in hoc casu saturnus eleuatur super iouem. Virgo enim est decimum signum a sagittario. Infortunantur etiam quando in iunctione solis: vel in opposito solis: vel in aspectu eius quarto. Etiam infortunantur quando sunt in capitibus suorum generacionum: id est in intersectionibus deferentium eorum cum ecliptica siue in capite vel cauda draconis eorum: vel prope hec loca per 12 gradus vel infra marime si in his locis luna fuerint impedita ab eis: vel sol. s. ut luna: vel sol iungatur eis in his locis vel aspiciat eos aspectu inimico. Ratio autem quare infortunantur in his locis est: quia possunt ibi eclipsari. Infortunantur etiam quando distat a sole per quatuor gradus ante vel retro. Et quando fuerint inter corpora vel radios duorum malorum: ita quod separentur ab uno malorum corpore vel aspectu et iungantur alteri malo: aut fuerit malus vel radius eius in signo quod est ante eum et alter malus vel radius eius in signo quod est post eum: tunc enim dicitur obsessus. Verbi gratia: pono quod iuppiter sit in virgine et in 11 gradu: et mars vel radius martis sit in 10 gradu eiusdem et saturnus vel mars sit in 12 gradu eiusdem in hoc casu iuppiter diceretur obsessus a duabus infortunis eodem modo dicitur de signis quod sunt obsessa quando vnus malus est in eius principio et alter in eius fine. Sed quando

Comentum Joānis de saronia

sol vel fortuna aspicit planetam vel signum obsessum aspectu fertili: vel tertio ita qd sit aspectus ad 7 gradus ppe vel infra: tūc per talem aspectum soluit obsessio. Infortunantur etiam quādo sunt retrogradi vel cōbusti aut cadentes ab angulis. Et debilitant qñ sunt tardi cursus ita qd vadant minus medio motu eoz. Et qñ sunt in statione pma euntes ad retrogradationem: aut qd sint in gradibus tenebrosis: aut planete masculini in signis vel gradibus femininis: et in die sub terra et in nocte sup terrā: aut feminini in signis masculinis et in gradibus masculinis: et in die sup terram et in nocte sub terra. Hoc enim est p̄rium suo haim. i. similitudini eoz. Et debilitatur siue ifortunantur qñ sunt in locis oppositis dignitatum suaz: aut qd sint in latitudine meridiana ab ecliptica maxime si fuerint descēdentes in eadem latitudine: aut sint in via cōbusta. s. a medietate libze vsq; ad medium scorpionis: aut sint iuncti planete retrogrado: aut cadētes: aut qd nō sint recepti. Et tres supiores. s. saturnus iuppiter et mars debilitatur cum fuerint occidētales a sole: aut in quartis femininis: et sol debilitatur in signis et in quartis femininis: nisi fuerit in nona domo: qz in illa gaudet. Tres inferiores. s. venus mercurius et luna debilitant in signis et in quartis masculinis. Et dicit de planetis qd sunt qdam eoz se inuicem diligētes. Dicit qd quidam planete diligunt se inuicem: et quidam habent se odio: et patet in litera. et sic completa est expositio tertie differentie Alchabitij introductorij ad iudicium.

Offerētia quarta in expositione nominum astrologicorum

Cōpletis tribus differētijs huius libri in qbus auctor dēterminauit de esse circuli signoz essentiali et accidentalī in p̄ma dīa: et de naturis septē planetaz in scda dīa: et de his que accidūt septem planetis in semetipsis: et ad inuicē. s. in tertia differētia. Sequitur quarta dīa in qua exponit nomina quibus vtūtur magistri iudicioz et docet ea applicare ad opus. et potest tota ista differētia diuidi in 16 partes s̄m 16 capitula que ponit in ea. In primo capitulo loquit de p̄iunctionibus magnis cōnumerando eas. In scdo capitulo docet iuestigare gradum ascēdētē aliquid cuius natiuitatis. In tertio capitulo docet eligere locuz vite in natiuitatibus. In quarto capitulo docet eligere datorem annoz vite in natiuitatibus. In 5. docet eligere planetā dñatorem natiuitatis qui p̄est nato post hylech et alcohodē. In 6. tractat de p̄fectu annoz natiuitatis et mūdi. In 7. c. docet dirigere significatōrē quēlibet ad quēlibet locum circuli. In 8. docet dirigere gradū ascēdētē in natiuitatibus. In 9. docet iuenire duodenarias planetaz et domoz. In 10. docet iuenire nouenarias. In 11. docet iuenire decanū. In 12. docet iuenire dñm orbis siue hoze. In 13. docet iuenire annos fridarie in natiuitatibus. In 14. docet cognoscere qz planeta r̄ū eleuat sup altez. In 15. docet iuenire qñ sit aptio portaz. In 16. loquit de horis fortunatis et ifortunatis: vbi partes icipient patebit in p̄cessu. In p̄mo ḡ capitulo loquit ḡnālīter de magnis p̄iunctionibus et dicit qd p̄iunctiones magne sunt res signēs destructiones siue mutationes que fiunt in h̄ seculo: et sunt. 6. in numero. Prima maior oibus p̄iunctionibus est p̄iunctio iouis et saturni in p̄ncipio arietis et hoc fit in 960 annis semel. Scda p̄iunctio est mutatio p̄iunctionis iouis et saturni de vna triplicitate ad aliam et hoc fit in 240 annis semel. Et quādo venit p̄iunctio eoz ad aliquā triplicitatē ante qz exeat illā duodecies p̄iungūtur. Terbi grā: p̄iunctio iouis et saturni nūc est in triplicitate aerea et icipit in signo geminoz anno dñi 1325 ab illo tpe in 20 annis. s. anno dñi 1345 p̄iungentur in aquario et ab illo in 20 annis

Coniungentur in libra et postea in geminis: et ita secundum hunc ordinem donec in his tribus signis duodecies coniungantur et si multiplicaueris 20 per 12 inuenies 240 annos post quos coniunctio mutabit se et intrabit triplicitate aquaticarum et stabit ibi sicut per 240 annos: et sic de alijs triplicitatibus intelligas: et intelligas quod sicut dicit quod coniunctio maxima reuertit in 960 annis ad principium arietem. id est ad triplicitate igneam: ita coniunctio itrans principium alicuius alterius triplicitatis non reuertit ad principium eiusdem nisi post 960 annos stabit igitur ut supra dictum est in qualibet triplicitate 240 annis et cum triplicitates sint quatuor. multiplica igitur 240 per quatuor: et inuenies 960 annos. Tertia coniunctio est martis et saturni in cancro que fit in quolibet 30 annis. Quarta coniunctio est iouis et saturni in quocumque signo fuerit: et hoc fit in 20 annis semel. Quinta coniunctio est introitus magni luminaris in primum minutum equinoctium vernalis. id est arietis. Sexta coniunctio est solis et lune et eorum oppositio. Et quando dicitur ascendens coniunctionis magne intelligitur de ascendente. scilicet introitus solis in arietem in illo anno in quo debet fieri illa coniunctio. Verbi gratia: coniunctio iouis et saturni fuit in geminis anno domini 1325. Et ascendens introitus solis in arietem in illo anno fuit taurus 20 gradus. taurus ergo est ascendens illius coniunctionis. Iste coniunctiones que dicte sunt vocantur coniunctiones magne. Alie multe sunt coniunctiones in planetis quarum numerus est 120 secundum Ptolemeum in 50 propositione centiloquii. Dicit enim ibi. non obliuiscaris esse 120 coniunctiones que fiunt in stellis erraticis. In illis enim est maior scia eorum que fiunt in hoc mundo suscipienti incrementum et decrementum. Et Haly ibi in cometo numerat eas: et dicit quod quedam sunt coniunctiones binarie et quedam trinarie quedam quaternarie quedam quinarie quedam senarie quedam septenarie. Binaria autem coniunctio est quando duo planete tantum coniunguntur: et hoc potest 21 modis variari. Ternaria coniunctio est quando coniunguntur tres planete et hoc potest variari triginta quinque modis. Quaternaria coniunctio est quando coniunguntur quatuor planete: et hoc potest variari sicut 35 modis. Quinaria coniunctio est quando coniunguntur quinque planete: et hoc potest variari 21 modis. Senaria coniunctio est quando coniunguntur sex planete: et hoc potest variari 7 modis. Septenaria non est nisi una scilicet coniunctio omnium septem planetarum. Et si computaueris seu addideris hos numeros predictos ad iuicem inuenies 120. Qui volunt singulas numerare inuenient eas numeratas in cometo propositionis preallegate.

Quod ex hoc animodar quod est. In hoc capto auctor docet investigare gradum ascendente alicuius natiuitatis supposito quod scias signum ascendens et ignoretur gradus: et hoc docet secundum Iulium Ptolemei non secundum propriam intentionem. Dicit enim Ptolemeus in 34 propositione centiloquii Almusteli super locum coniunctionis vel preuentionis est in consimili gradu anguli ex angulis omnis natiuitatis humane que fuerit in illa coniunctione vel preuentione. Et omnis gradus qui non est similis gradui almutem super locum coniunctionis vel preuentionis non est angulus alicuius natiuitatis humane. Sententia litera talis cum volueris inuenire gradum ascendente natiuitatis alicuius considera coniunctionem solis a lune que precessit natiuitate vel oppositionem si precessit oppositio. Si precessit coniunctio natiuitas dicitur coniunctionalis: si precessit oppositio siue preuentio quod idem est natiuitas vocatur preuentionalis. Si natiuitas fuerit coniunctionalis considera gradum in quo coniunguntur luminaria. scilicet gradum zodiaci in quo fuit coniunctio precedens illam natiuitatem. et vide quis planetarum sit fortior in gradu per multitudinem testimoniorum. ille enim est almutem super locum coniunctionis. Equa ergo eum ad horam natiuitatis quo equa

Comentum Joānis de Saxonia

to constitue ascendens ad horam natiuitatis s̄m estimationez ita tamen q̄ sis certus de signo ascēdente. Si enim deficeret in signo hęc regula nō valeret tibi. Habito igit̄ signo ascēdente hora natiuitatis: p̄sidera vtruz locus planete quem equasti tali dispositione stante sit p̄p̄nquior gradui ascēdenti: vel gradui decime domus z cui eoruz fuerit p̄p̄nquior. hunc angulum facies similem gradui planete. hęc est: pone tot gradus signi existentis in angulo quot gradus pertrāsuit planeta de signo in quo est. Et vt euidentius pateat snia litere. pono in hoc exemplum. ¶ Pono q̄ in hora natiuitatis alicuius ascēdenti fuit libra: sed nescio quis gradus eius: z pono q̄ natiuitas fuit p̄iunctionalis z cōiunctio precedens eam fuit in 6 gradu aquarij video q̄ saturnus est fortior in illo gradu. ergo equabo saturnum ad horam natiuitatis z ponatur q̄ inueniam eum in 20 gradu v̄ginis video q̄ saturnus in hoc casu est p̄p̄nquior ascēdenti q̄ medio celi sc̄m ascēdenti estimatum: faciam ergo angulum ascēdenti ad similitudinem gradus saturni. hęc est ponam vigesimum gradum libe in ascēdente z si fuisset p̄p̄nquior medio celi fecissem angulum medij celi vigesimū gradum signi ibidem existētis. Si aut̄ natiuitas p̄uentionalis fuerit opaberis per gradum oppositionis sicut nūc tibi dixi de gradu p̄iunctionis. i. p̄siderabis planetam habentem plures fortitudines in gradu oppōnis. Sed dubium est de gradu p̄uentionis cum in p̄uentione siue oppositione sol sit in vno gradu z luna in opposito quē ergo gradū accipiemus pro gradu p̄uentionis vtrū gradum solis vel gradū lune. Dicit auctor s̄m intentionem Ptolemei q̄ gradū illius luminaris accipe debemus q̄ fuerit sup̄ terrā. Sed adhuc restat dubium. Ponať q̄ vnū luminare sit in ortu reliquuz in occasu z sic neutrum erit sup̄ terram nec sub terra. Dicit auctor q̄ qdam sapientes dixerūt q̄ debemus opari per gradum illius illuminaris q̄ fuerit in oriente. Deinde dicit auctor q̄ Ptolemeus dixit si plures planete puenirent in dñio loci p̄iunctionis vel p̄uentionis. s. q̄ duo planete vel tres in loco illo hērent equales fortitudines videlicet q̄ vn⁹ haberet ibi tot fortitudines quot alter tūc debemus accipere illum qui fuerit in suo haim: z si quilibet eoruz fuerit in suo haim tūc debemus accipere illuz qui citius deberet mutari ad melius esse. i. illū qui citius intrabit signuz in quo habet plures fortitudines q̄ in illo signo in quo est. Et si fuerint orientales a sole eligas eum qui fuerit soli p̄p̄nquior: dūmodo nō sit cōbustus. ¶ Iuxta istam partē notādūz est q̄ alter est modus inuestigādi graduz ascēdenti natiuitatis z ille modus accipit̄ a snia Ptolemei in 51 p̄p̄one centiloquij vbi dicit. Locus lune in natiuitate est ipse gradus ascēdenti de circulo in hora casus sp̄matis in matrīcē z locus lune hora casus sp̄matis est gradus ascēdenti hora natiuitatis. Est etiam itelligēdum ad euidentiam dicēdoz q̄ more infantū in vteris matrū nō sunt equales s̄m q̄ dicit Malv in cōmēto p̄p̄ositionis iam allegate. ¶ More aut̄ sunt distincte in. 3. s. in maiore moram z in mediā z in minorez. ¶ Minor aut̄ mora p̄tinet 258 dies ¶ Media mora p̄tinet 273. ¶ Maior mora p̄tinet 288 dies. Et dñia iter maiorem z minorem sunt 30 dies. Istud est itelligēdum de his que nascūtur s̄m cursum nālem. De abortiuis autem z de his qui nascūtur in septimo mēse hęc regula nō tenet. Quātitas autem more infantis in vtero accipitur a loco lune in figura hora natiuitatis. Si enim in hora natiuitatis luna fuerit in p̄ncipio septime domus sup̄ terram. s. supra oriçōtem occidētalem tunc infans fuit in vtero matris per moram minorem. s. per 258 dies. Et si luna fuerit in hora natiuitatis in gradu ascēdente tunc infans stetit in vtero per moram mediam. s. per 273 dies. Et si luna fuerit hora natiuitatis in gradu qui est ante gradum occidētis. s. in fine septe domus tūc infans stetit in vtero per moram maiore. s. 288 dies. ¶ Et nota q̄ cuz luna

in natiuitate est in parte occidentali prope oriçotem si astronomus credit eam esse sup
 terram qñ est sub terra vel ecõtra errabit in hora pceptionis per 3 0 dies. Si ño lu-
 na fuerit super terram elõgata ab occidete. i. inter oriens z occidēs mora in vtero est
 maior minori mora z minor media. Dico qđ est maior minori mora fm quãtitem
 elõgationis lune ab occidete. Et si luna fuerit sub terra elõgata ab ascēdente mora in
 vtero est maior media z minor maiori z est maior media fm quãtitem elõgationis
 lune ab ascēdente. Cum fm hãc viam volueris gradũ ascēdentis natiuitatis alicuius
 inuestigare p̄stue ascēdens ad horam natiuitatis fm estimationẽ pp̄inquirẽ quan-
 tum poteris veritati z equa lunã ad illam horam: z vide in quo loco ceciderit in figu-
 ra: qđ si ceciderit in p̄ncipio septime domus subtrahẽ ab hora natiuitatis 2 5 8 dies.
 Et remanebit hora pceptionis. Si ño ceciderit iter septimam domũ z ascēdens. s. su-
 per terram vide per quot gradus sit elõgata a gradu occidentis z pro quiblibet 1 z
 gradibus accipe vnũ diem z pro quolibet gradu qui fuerit vltra 1 z accipe duas ho-
 ras quos dies z horas adde sup moram minorem. i. sup 2 5 8 dies. Et totum subtra-
 he ab hora natiuitatis z remanebit tempus pceptionis. Si ño ceciderit in ascēdente
 subtrahẽ ab hora natiuitatis 2 7 3 dies z remanebit tempus pceptionis. Si ño ceci-
 derit inter ascēdens z septimam. s. sub terra p̄sidera quãtum sit elõgata a gradu ascē-
 dente z pro quiblibet 1 z gradibus accipe vnum diem z pro quolibet gradu residuo
 duas horas z numez dierum z horaz puenientem adde super moram mediam z to-
 tum subtrahẽ ab hora natiuitatis. Si ño luna ceciderit in fine sexte domus subtrahẽ
 ab hora natiuitatis moram maiorem z remanet hora pceptionis. Mora igit̄ pceptio-
 nis nota equa lunam ad illam horã z gradus in quo inuẽta fuerit fuit ascēdens in ho-
 ra natiuitatis. Et hęc via sit vera fm int̄tionem fere oĩum sapiẽtũ. Videtur tamẽ
 mihi z certus sum qđ nõ sufficit ad inuestigãdum gradum ascēdentem in casu vbi nõ
 habeo gradum ascēdentem nisi per estimationem. Supponit enim qđ sciam elõgatio-
 nem lune a gradu occidentis vel ab ascēdente: z si ignorem gradum ascēdentem z per-
 p̄ns gradum occidentis quomodo potero scire distãtiam lune ab aliquo illorum ne-
 scio. Posito enim qđ estimatio mea deficiat per 1 z gradus distantia lune ab occiden-
 te vel ab ascēdente etiã deficiet per 1 z gradus z pro illis 1 z deberet accipi vna dies
 z sic deficiet hora pceptionis per vnaz diem z defectus vltimus scilicet in gradu ascē-
 dentis erit quantum luna mouetur vna die.

¶ Ter hoc hylech. In hoc capto auctor docet eligẽ hylech. i. significatores vite in natiuitatibus. Sicut
 iste est ista. In eligẽdo significatores vite debemus incipere a sole si natiui-
 tas fuerit in die z si iuenerimus ipsum ante gradũ ascēdentem per 5 gradus vel in-
 fra idest si iuenerimus ipsum solem in 5 gradibus qui ascēderunt super oriçotem. s.
 in fine 1 z domus aut si iuenerimus ipsum in 1 0 domo vel 1 1 domo accipiemus
 solem pro hylech siue fuerit in signis masculinis siue in signis femininis. Si ño non
 fuerit in his locis debemus ispicere si fuerit in 7 vel 8 vel 9 domo in signis mascu-
 linis adhuc accipiemus ipsum pro hylech. Et si ño his tribus locis iam dictis. s. in
 7 domo vel 8 vel 9 esset in signis femininis non esset aptus ad hoc qđ esset hylech.
 Si igitur sol nõ fuerit aptus hylech aspiciemus ad lunam si eam iuenerimus in ascē-
 dente vel in 2 vel in 3 domo aut in 7 vel 8 domo ipsa erit hylech. siue fuerit in signo
 masculino siue feminino. Si ño nõ fuerit in his locis aspiciemus si iuenerimus eam
 ante gradum signi ascēdentis per 5 gradus vel infra: aut in 1 0 domo aut 4 aut in 5
 in signo feminino adhuc ipsa erit hylech. Si autem in his locis esset in signis mascu-

Comentum Joānis de faronia

linis non esset apta hylech. Si ho natiuitas fuerit in nocte debemus incipere pmo a luna. Si iuenerimus eam ante gradum occidētis per 5 gradus vel ifra. i. in illis 5 gradibus qui sunt sub terra ex parte occidētis aut in aliquo alioꝝ locoꝝ predictoruz fm modū dictum ipsa erit hylech. Et si ipsa nō fuerit apta aspiciemus ad solem qui si fuerit ante gradum septime domus per 5 gradus vel ifra. f. sub terra aut fuerit in 4 vel 5 domo erit aptus hylech. siue signa sint masculina siue feminina. Et si fuerit in ascēdente vel in 2 domo in signo masculino erit aptus hylech in feminino ho non. Si ho luminaria nō fuerint apta vt sint hylech aspiciemus vtrum coniuunctio preces/ sit natiuitatē vel oppositio: q̄ si p̄cessit iunctio aspiciemus gradum iunctiois. f. illū gradū in quo luminaria fuerūt iuncta ante natiuitatē: z si iuenerimus ipsuz gradū in aliquo quatuor anguloꝝ vel in aliquo succedētium accipiemus ipm pro hylech. Et si non iuenerimus ipm in aliquo anguloꝝ neq; succedētium. Debemus aspiciere ad gradū partis fortune qui si fuerit in aliquo anguloꝝ vel succedētium debemus ipsuz accipe pro hylech. Si ho nō fuerit in aliquo hoꝝ locoꝝ debemus vltimo accipe gra/ dum ascēdentez natiuitatis. Si aut oppositio p̄cessit natiuitatē debemus aspiciere ad gradum oppōnis sicut dcm̄ est de gradu iunctiois z postea ad partē fortune z vlti/ mo ad gradū ascēdētē natiuitatis: nec opz in gradu iunctiois vel preuētiois vel partis fortune aspiciere vtrū signa sint masculina vel feminina. Et sic p̄z q̄ sol pōt esse hylech in die z nocte sup terram z sub terra in 1 1 locis. Pōt enim esse sup terram hylech in sex locis z sub terra in 5. Et luna sifr pōt esse hylech in 1 1 locis. Pōt eniz sub terra esse hylech in sex locis z sup terram in 5. Si aut luna in aliquo p̄dictoꝝ lo/ coꝝ fuerit cōbusta sub radijs solis nō erit apta hylech. Et cuz fuerint domus equate fm doctrinā traditaz in canonibus astrolabij z tabulaz pmi mobilis ois planeta qui fuerit ante ascēdens vel ante p̄ncipiū alicuius alterius domus per qnq; gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo que succedit. Et ois locus ex locis predictis nō pōt esse hylech nisi aspiciat eum aliqs planeta hīs dignitatem in loco illo. f. q̄ sit dñs domus vel dñs exaltationis aut triplicitatis aut termini aut faciei. Tota snia lre pōt reduci ad pauca vba. Quinq; sunt loca a qbus accipit hylech. i. significatoꝝ vite que sunt hec: sol: luna: gradus iunctiois vel preuētiois: pars fortune gradus ascen/ des natiuitatis. Si natiuitas fuerit in die icipiēdum est a sole. Et si nō fuerit in locis aptis fm q̄ p̄dictum est recipiēda est luna. Et si nō fuerit apta recipiēdus est gradus iunctiois vel preuētiois qui si nō fuerit aptus recipiēda est pars fortune. Et si non fuerit apta recipiēdus est gradus ascēdētis natiuitatis. Dicit Ptolemeus q̄ hylech nunq; debeat accipi ab aliquo loco existēte sub terra. Dicit enim sic z cōuenit vt non opemur in re tā nobili sicut ista per id totum qd̄ est sub terra sed semp per id qd̄ ascē/ dit z apparet sup terram. Nec puenit nos operari per signum qd̄ ascēdens nō aspiciat nec per signum qd̄ ascēdit ante ascēdens qd̄ dicitur domus laboris. i. domus 1 2. qz est cadens ab angulo z plus etiam: qm̄ fumositates que eleuant ab humoribus terre turbant virtutem eius que venit ab ea ad terrā cum spissitudine ac lugubritate sua: z damnāt eam ppter qd̄ apparēt colores z magnitudines stellaz existētium in hac do/ mo alterius maneriei q̄s sint per naturam eoz. Haly Ebenragel dicit sapientes in h̄ sunt plurimum discordati: tñ id in quo maior pars eoz p̄cordat est q̄ icipiunt primis/ tus in natiuitatibus diurnis a sole z aspiciunt si est in aliquo anguloꝝ vel succedēti z in signo masculino z in quarta masculina z aspexerit aliquā dignitatum suaz erit ipse hylech: z si ita nō fuerit nec aspexerit aliquam dignitatum suaz nō erit ipse aptus pro hylech: z perquires tūc hylech: a luna z si eam iueneris in angulo vel in succedēti z

in signo feminino & in quarta feminina & aspexerit aliquā dignitatum suar accipe eā pro hylech alioquin nō erit apta: tūc aspice natiuitatem si fuerit pūctionalis accipe hylech a gradu ascēdente: & si dñs aliquis hñs ibi aliquam dignitatē aspexerit gradū illum accipies eum pro hylech. Et si ascēdēns nō fuerit aptum pquiras hylech a parte fortune. Et si pars fortune nō fuerit apta pquiras hylech a loco pūctionis vel oppositionis pcedētis natiuitatez. Et si nō fuerint apti natiuitas nō habebit hylech. Et oportebit te neēio reuerti ad dirigēdum per athacir loca hylech ad loca fortunarum & ad radios eaz & ibi iuenies locum finis. Et si natiuitas fuerit nocturna pquiras pmitus hylech a luna sicut icēpisti perqrere de die a sole. Et si eam inueneris in angulo vel in succedēti in signo feminino & in quarta feminina & aspexerit aliquā dignitatum suar ipsa erit hylech. Alioqn perqras hylech a sole & si euz iueneris in angulo vel in succedēti in signo masculino: & in quarta masculina & aspexerit euz hñs dignitatem ibidem accipias eū pro hylech alioqn nō erit aptus. Et tūc si natiuitas fuerit pūctionalis pquiras hylech a parte fortune sicut perquisuisti a luna & sole. Et si pars fortune nō fuerit apta pquiras hylech a gradu ascēdente. Et si aliqs eoz nō fuerit aptus pro hylech pquiras hylech a gradu pūctionis vel pūctionis pcedētis natiuitatez. Et si fuerit in angulo vel in succedēti: & fuerit aspectus ab aliquo habēte ibi aliquam ex qnq; dignitatibus accipe eū pro hylech. Et qñ sol fuerit hylech & nō habuerit alcochodē pquiras hylech a gradu lune. & si ille .i. gradus lune fuerit hylech & nō habuerit alcochodē perqras hylech a gradu ascēdente si natiuitas fuerit pūctionalis: & si gradus ille fuerit hylech & non habuerit alcochodē pquiras hylech a parte fortune. Tñ si natiuitas fuerit pūctionalis icēpe pmitus a parte fortune: & si fuerit hylech & nō habuerit alcochodē aliquis hōz perqras hylech a gradu pūctionis vel oppositionis añcedētis natiuitatem: & si nullus eoz habuerit alcochodē qñ natus nō habuit hylech nec alcochodē est significatio vite hac durabilitatis modice. Et scias q in hylech qui perquirat ab ascēdēte & a parte fortune & a gradu pūctionis vel pūctionis nō aspiciat masculinitas nec femininitas signoz neq; quartaz. Et dicit maior pars sapiētum q luna in tertia domo apta est vt sit hylech: qz gaudet in ea & dicitur similiter q soli in nona domo puenit esse hylech: quia gaudet ibidem.

Quod ex hoc alcochoden. In hoc caplo docet auctor eligere alcochodē qui est dator annoz vite. Snia lre est talis cum volueris scire quis planetaz est dator annoz vite. debemus aspicere quis planetaz habeat plures dignitates siue fortitudines in loco hylech. Verbi gratia: si sol fuerit hylech debemus respicere planetam fortiozem in loco solis. Et si luna fuerit hylech debemus respicere fortiozem in loco lune. & sic de alijs locis itelligēdum est. Et si talis planeta aspexerit locum hylech a quocūq; aspectu debemus ipsuz accipe pro alcochodē. Si pō nō aspexerit debemus respicere aliū post illum .s. planetā qui habet in loco hylech aliquas fortitudines: sed nō tot sicut pūmus dñs gradus. Verbi grā: si vnus hēat in loco hylech sex fortitudines & alius habeat ibi 5 vel 4 fortitudines si pūmus nō aspexerit locum hylech nō poterit esse alcochodē. tūc si scds aspexerit locum hylech debemus ipsum accipe pro alcochodē: & si ille etiam nō aspexerit debemus aspicere iterum ad alium habētem pauciores dignitates & sic debemus procedere: donec iueniamus aliquem aspicientem locum hylech qui habeat aliquam dignitatem in loco hylech: & si nullum planetam inuenerimus aspicientem locum hylech qui habeat ibi dignitatem vel dignitates ille locus non potuit esse hylech: ideo in hoc casu oportet querere aliud hylech secundum modum prius

Comentum Joānis de faronia

dictum. Verbi gr̃a: si natiuitas fuerit diurna et sol fuerit in loco apto ad hoc q̃ sit hylech: tñ nullus h̃ dignitatem in loco solis aspiciens ip̃m sol nō poterit esse hylech: q̃ non h̃z alcohodē: ideo op̃z tūc perquirere hylech a luna. et si ipsa fuerit in loco apto hylech et nullus h̃ns in loco eius dignitatē sit aspiciens eum op̃z perquirere hylech a parte fortune vel a gradu p̃iunctionis vel p̃uentionis vel gradu ascēdente s̃m ordi- nem p̃dictum. Et videbat̃ q̃busdā esse icipiēdum a dño domus ita videlicet q̃ si dñs domus loci hylech aspexerit hylech accipiebāt eum pro alcohoden et nō aspexerunt aliquem alium. Si aut̃ dñs domus nō aspexerit aspiciēbāt ad dñm exaltationis qui si aspexerit ponebāt illum alcohoden. Et si ille nō aspexerit aspiciēbant dñm triplicitatis. deinde ad dñm termini: deinde et vltimo ad dñm faciei. Dorotheus aspexit p̃mo dñm termini: et p̃posuit eum dño domus: sed hoc nō videt̃ veritati p̃sonum. Et q̃dā dixerūt si duo vel tres vel plures planete p̃ueniant dignitatibus ita q̃ habeant equales fortitudines essentielles in loco hylech et oēs aspexerint illuz locū accipiēdus est ille qui p̃pinquius aspicit: et si in hoc et p̃ueniant q̃d raro p̃tingit accipiēdus est ille qui fuerit inesse laudabili a sole ita q̃ sit p̃iunctus cū sole in vno gradu et non sit elōgatus ab ipso per 16 minuta. Vel accipiēdus est ille q̃ fuerit p̃pinquior angulo aut ille qui fuerit in initio ortus matutini. s. qui icipit appere in mane ante ortū solis aut ille qui fuerit in statione sua sc̃da et iens ad directiōnē aut qui fuerit in alio esse laudabili a sole. s. q̃ sit oriētalis si fuerit aliq̃s trium supior̃ aut occidētalis si fuerit aliq̃s trium inferior̃. Si nō p̃tingat q̃ sol fuerit hylech et fuerit in leone vel in ariete. s. in domo vel exaltatione sua erit ipse hylech et alcohodē. Et si luna fuerit hylech et fuerit in cācro vel in tauro erit ipsa hylech et alcohodē et nō op̃z p̃siderare aliquē alium. Ptoleme⁹ dicit q̃ ille est alcohodē q̃ h̃z plures fortitudines in loco hylech siue aspiciat siue nō aspiciat ip̃m locum. sed nullus sapiētum p̃cordat cū eo in hoc: et ideo tutius videt̃ mihi tenere viā sapiētum. De annis nō quos dat alcohodē h̃z auctor nihil dicat: volo tñ s̃m sniam Maly Abēragel pauca et veritati magis p̃sona narrare. Dicit Maly Abēragel maior pars sapiētum huius scie dicūt q̃ qñ alcohodē fuerit in angulis dat ānos suos maiores: et qñ in succedētib⁹ dat ānos suos medios: et qñ in cadētib⁹ dat ānos suos minores nec dat melioramētū alicui succedētium sup̃ alium et est error. Dicit Maly Abēragel. scias q̃ de secretis cooptis et signalib⁹ celatis huius scie est qñ alcohodē fuerit in gradu decime domus dat ānos suos maiores. Et qñ fuerit in gradu vndecime domus dat annos suos medios. Et qñ remouet̃ ab vno istoz duoz locoz et vadit ad aliū aspice quot gradus sunt ab vno ad aliū et diuide p̃ eos annos qui sunt iter annos maiores et annos medios. Verbi gr̃a: pono q̃ gradus 10 domus sit tertius gradus pisciū: et pono q̃ venus sit alcohodē et sit in 13 gradu pisciū: est ergo elōgata a p̃ucto 10 dom⁹ p̃ 10 gra. et pono q̃ a p̃ncipio 10 dom⁹ vsq̃ ad p̃ncipiū 11 sunt 30 gra. Scio q̃ si eēt in p̃ncipio 10 dom⁹ daret ānos maiores q̃ sūt 82. Et si eēt in p̃ncipio 11 dom⁹ daret annos suos medios q̃ sūt 45. nūc aut̃ in neutro hoz duoz p̃uctoz est. subtrahā ergo 45 ānos. s. medios ab annis maiorib⁹. s. 82. et remanēt 37 anni q̃s mltiplicabo p̃ distātiā veneris a p̃ncipio decime dom⁹ et pueniēt 370 et diuidā p̃ 30. s. p̃ lōgitudinē iter decimā domū et vndecimā et exhibūt 12 anni et remanēt post diuisionē 10 q̃ multiplicabo p̃ 12 et diuidā p̃ 30 et exhibūt q̃tuor mēses. subtrahā q̃ 12 annos et q̃tuor mēses ab annis maiorib⁹ veneris et remanēbūt 69 āni et 8 mēses: et erūt anni quos dat venus in tali casu. Istud exēpluz poteris applicare ad alios angulos et domos. Dicit Maly Abenragel qñ alcohoden fuerit cōbustus et ipse iens ad solem ita q̃ nō appareat p̃dit totū datum suū. q̃ qñ est in hoc statu nō dat nū-

si dies vel horas vel res que nomē non hnt: z terminus cōbustionis est iste. Postq̄ saturnus fuerit occidētalīs a sole z sol iuerit ad eū z fuerit iter eos 15 gradus donec remāserit z orientalis fuerit z fuerit inter eos decē gradus cōpleti. Et iuppiter illud idem. Mars tñ postq̄ inter eum z solem in occidēte fuerint 15 gradus quousq; sit orientalis z inter eos sint nouē gradus. Mercurius tñ facit facta sua z dat dona sua cōpleta quādiu fuerit directus: dūmodo nō sit appropinquatus soli ad minus de septem gradibus z a septē gradibus vsq; ad 5 dat. non tñ cōplete. Sed a p̄ncipio septē graduum donec trāseat solem per quinq; gradus perdit suum datuz totū: z a quinq; gradibus vsq; ad cōplēmetum septem graduū dat modicum: veꝛ postq̄ transiit 7 gradus dat suum datū cōpletum. z hoc idem facit venus excepto q̄ qñ apparet visibiliter ad minus horū quinq; graduū dat tunc datuz suum cōpletum. Luna tñ qñ applicat soli eūdo ad eum z fuerint inter eos 15 gradus debilitat̄ eius factuz z dat modicam rem. s. dies vel q̄d huic assimilāt. Et qñ applicauerit soli ad 12 gradus pdit totum eius datū donec trāsiuerit gradum solis per 10 gradus z tūc dat modicū datuz dies. s. vel q̄d ei assimilāt quousq; trāsiuerit solē per 12 gradus z tunc dabit totū eius datum cōpletum. Casus autē planete qui est h̄ius exaltationi aufert medium dati. z terminus huius casus z ita sol cū fuerit in q̄nto gradu libere quousq; transeat 25 gradus eiusdē est in casu suo: residuū signi iudicabit̄ sicut detrimētum. Saturnus est in suo casu a p̄ncipio duodecim gradus arietis donec trāseat 26 graduū eiusdem: z residuum signi pro detrimēto iudicabit̄. Iuppiter est in suo casu a q̄rto gradu capricorni vsq; ad cōplēmetum 20 graduū: z residuū signi iudicabit̄ sicut detrimētum. Mars est in suo casu a p̄ncipio 19 gradus cācri vsq; ad finē ipsius cancri: z in p̄ncipio ipsius signi iudicat̄ sicut detrimētū. Et venus est in suo casu postq̄ trāsiuit terminū Iouis vsq; ad 21 graduū v̄ginis. Istud de venere q̄d dicit non pōt stare nisi itelligas s̄m terminos Ptolemei. sc̄dm enim terminos illos 14 grad. v̄ginis est finis termini iouis. Sc̄dm No terminos positos in alchabitio nō est ita. ibi enī terminus iouis finitur in 21 gradu v̄ginis. Vel igif lra baly est corrupta vel non pōt dc̄m suum itelligi nisi s̄m terminos Ptolemei. Et mercurius est in suo casu a p̄ncipio 8 gradus pisciuz vsq; ad cōplēmetum 19 graduū ipsius: z in residuo eiusdē signi iudicat̄ tanq̄ si esset in detrimēto suo. Retrogradatio triuz supioꝝ planetaz a p̄ncipio sue retrogradationis vsq; ad oppositionē solis. i. vsq; ad medium retrogradationis aufert medietatē dati z alia medietas remanet: z qñ trāsiuerit oppositionē solis aspice quot gradus z minuta ibit retrogradādo ab oppositione solis z quot fuerint aspice quā ptem p̄portionalēz hnt ad oēs gradus quos h̄z retrogradari ab oppōne vsq; ad directionēz z tātum addas medietati dati z dirigas gradus illos recte cū suis minutis tali mō q̄ qñ planeta fuerit in p̄ncipio directionis sue dabit recte suū datum cōpletū. Pono in hoc exēpluz: pono q̄ mars fuerit alcohoden z fuerit datū suum totū 60 anni s̄m p̄portionez prius factā inter angulū z succedētem z ponat̄ q̄ sit ipse retrogradus iter mediū retrogradationis amisit ergo in medio retrogradationis sue z ante mediū retrogradationis medietatē horū annoꝝ z remāserūt 30 anni: z pono q̄ iuerit vltra mediū retrogradationis sue. i. oppositionē solis retrogradādo p̄ duos gradus: z pono q̄ ab oppōne vsq; ad directionē debeat ire retrogradādo p̄ 10 grad. multiplicabo igif duos gradus per medietatē dati q̄ amisit. s. per 30 annos z puenient 60 que 60 diuidā per 10 z eribunt 6 anni quos annos addā medietati dati. s. 30 annis z pueniēt 36 anni. hoc eēt datū martis in casu p̄posito. Tñ venus z mercurius postq̄ quilz eoz icipit retrogradari pdit medietatē dati eius q̄ dat qñ est directus: z postmodū aspice quot gradus

Comentum Joānis de faronia

z minuta sibi remanēt vsqz ad occultationē suam recte quāto plus poteris: qz venus forte apparebit existēdo iter eam z solē minus 5 gradibus. Et qñ fuerit appares dabit mediū datū nisi apparuit existēdo iter eam z solē minus 5 gradibus: qz tūc nō pdest illi apparitio illa in hoc casu. Postmodū dirigas illos gradus z minuta postq̄ retro gradari icepit quousqz occultauerit se subtilr z recte z diuidas p hoc mediū dati q remāsit in mō predicto. qz qñ occultat totū pdit eius datū sicut pdiximus: qz nihil remanet ei. Et pōt exēplificari ad similitudinē exēpli dati in retrogradatione triū supior. Dicit Haly q iuppiter z venus qñ p iuncti fuerint copalr vel qñ aspiciūt alcochoden de tertio vel sextili addūt numero annoz quos dedit alcochoden fm numez annoz suoz minoz annos vel mēses vel dies vel horas iuxta vtutes vel debilitates eoz: z tñ ambe ifortune saturnus z mars qñ iungunt copaliter cū alcochoden vel ipsum aspiciunt z opposito vel q̄rto minuūt ei numez annoz suoz minoz. Sed qñ mercurius fuerit cū fortunis addētibus alcochoden addit ipse filr numez annoz suoz minoz: z qñ fuerit cum ifortunis minuētibus alcochoden minuūt etiā partem suā z qñ mars z saturnus aspererint de tertio a signis breuium ascensionū aut de sextili a signis longarum ascensionum minuūt. Et dico q sol in quarta z oppositione minuūt numez annoz suoz minoz: z addit de 3 z sextili. Multi ex astrologis antiqs z modernis dicūt q luna fortunata addit de tertio vel sextili: z oēs sapientes huius scie confitent qd qñ natus nō habuerit hylech z habuerit aliquam duaz fortunaz in ascendente vel medio celi possibile est qd viuet fm quātitatē annoz minoz illius fortune que vitā significauit nisi gradus ascendens z luna fuerint infortunati vel fuerit eadem fortuna dñs domus mortis: qz tunc significat modicam durabilitatem z vitam.

Almutē vō qui preest natiuitati. Hic auctor docet eligē
Almutē. i. planetā dñatorē in figura a quo accipit esse nati post hylech z alcochoden. Sñia lre est ista. planeta hñs maius dñsum siue plures fortitudines in 5 locis predictis a qbus accipit hylech que sunt locus solis locus lune locus p iunctionis vel p uentionis ps fortune gradus ascendens ille planeta est almutē. i. vincēs. Et si aliqs habuerit dignitates in duabus vel tribus vel plurib⁹ locis ex locis pdictis ille est almutē. Verbi grā: pono q vnus planeta sit dñs ascēditis z dñs termini eiusdē ascēditis z cū hoc dñs faciei eiusdē. talis planeta hñet in ascēdente 8 fortitudines: z pono q alter planeta sit dñs exaltationis ascēditis z dñs domus loci solis z dñs triplicitatis partis fortune: talis planeta esset dignior almutē q̄ p̄mus: qz h3 plures fortitudines in locis pdictis. Et vt abbreviet sermo colligēde sūt fortitudines cuilibet planete in 5. locis pdictis: z ille eoz qui abundauerit in numero fortitudinū ille erit almutem.

Quod ex hoc pfectio in annis natiuitatus atqz mun. In hoc caplo docet opus pfectionis. i. mutationis annoz de vno signo ad aliud: z hoc duplr. Primo in ānis natiuitatum. Secdo in annis magnaz p iunctionum. Opus in annis natiuitatus est facile z est sñia lre talis. cum volueris scire ad q signum applicat annus natiuitatis alius cuius: vide quot anni solares pfecti trāserint nato z incipies a gradu ascendente natiuitatis: z dabis cuilibet anno vnum signuz: z vbi finitus fuerit numerus ibi erit signum pfectionis ab ascendente. Verbi grā: ascēdens alicui⁹ natiuitatis fuit 10 gradus arietis in fine p̄mi anni venit pfectio ad 10 gradū tauri. In fine scdi anni ad 10 gradū geminoz: z sic fm hūc ordinem dādo cuilibet anno signuz vnum vsqz ad cōple

mentum 12 annorum. tunc enim. s. in fine 12 annorum reuertitur ad locum radicis. Si aut multi anni transierint nato subtrahat a toto numero annorum perfectorum qui transierunt nato 12 quotiens poteris. i. diuide per 12. et numerum qui remanet infra 12 proice ab ascendente natiuitatis secundum modum prius dictum. Verbi gratia: ascendens cuiusdam natiuitatis fuit 13 gradus virginis: et transierunt nato 32 anni solares completi: subtrahat a 32 annis 12 bis et remanet 8 anni completi: dabo ergo primum annum virgini: secundum libere: tertium scorpioni: quartum sagittario: quintum capricorno: sextum a quario: septimum piscibus: octauum arietis: veniet ergo perfectio ad signum quod succedit imediate. s. ad taurum ad similem gradum gradui radicis. s. ad 13 gradum eiusdem. Sicut dixi de gradu ascendente: ita faciendum est de gradu solis: et gradu lune: et gradu partis fortune: et ubi applicuerit annus domini illius signi est dispositio illius anni. Et ab illo accipiuntur facta de quibus natus se intromittet illo anno et fortuna et ifortuna que accidet sibi illo anno. Auctor ponit exempla in littera: ideo non est necesse multum insistere exemplis. Deinde dicit auctor cum perfectio anni puenit ad aliquem gradum alicuius signi et fuerit aliquis planeta vel radius alicuius planete post ipsum gradum in eodem signo vel in eadem domo in figura et volueris scire quando pueniet perfectio ad ipsum planetam vel radios eius: vide quot gradus et minuta sint inter gradum ad quem puenit annus et ipsum planetam vel radios eius et multiplica illos per 12 et sextam partem unius diei hoc est dicere. dabis cuilibet gradui 12 dies et sextam partem unius et puenient tibi dies qui sunt a principio illius anni usque ad tempus in quo perfectio pueniet ad planetam vel eius radios. Ratio autem quare cuilibet gradui dantur 12 dies et sexta unius diei est: quia hoc modo in fine anni completur unum signum. Si enim multiplicaueris 30 gradus per 12 et sextam unius puenient 365 dies qui sunt dies unius anni. Dicit Ptolemeus in propositione 236 parte partis quadripartiti sui: et sciemus dispositionem facti annorum accipiendo numerum annorum natiuitatis: et pueniemus eos a quolibet locorum hylegiorum secundum ordinem signorum dando unicuique signo annum unum et accipiemus dispositorem a signo in quo applicat numerus graduum. Idem Malay in commento dicit quod in hoc dicto vult narrare Ptolemeus quod quolibet signum disponit anno uno: et sic ibi signi reuolutio in quo est significator quibuslibet 12 annis vna vice usque ad finem vite: et hoc sciunt omnes astrologi.

Perfectio autem ex annis mundi. Hic docet operationem perfectionis in annis mundi. Scia scilicet est talis. Cum volueris scire applicationem annorum alicuius secte vide quot transierint anni solares completi a principio illius anni in quo fuit magna coniunctio que significauit illam sectam: et diuide illum numerum annorum per 12 et numerum qui remanserit infra 12 proice ab ascendente illius anni in quo fuit coniunctio et ubi applicuerit numerus ibi est signum perfectionis. Auctor ponit exemplum in littera de secta saracenorum. i. machometi: et dicit quod inter annum coniunctionis que significauit legem illam et annum apparitionis machometi. s. in quo incepit predicare fuerunt 61 anni. Alia littera habet 52 anni. Ego credo quod debet esse 52 anni: et 57 dies. alioquin non concordabit cum illo quod dicit postea: et ascendens illius anni in quo fuit illa coniunctio fuit signum geminorum et puenit ille annus in quo incepit predicare ad signum virginis. s. ad signum illius planete qui fuit dominus signi ascendentis anni coniunctionis. Si enim subtrahant a 51. 12. quoties poterit remanet 3. detur ergo signo geminorum primus. secundus cancro. tertius leoni. et sic annus incompletus qui non fuit positus in numero puenit ad signum virginis. Non est nobis magna cura quot anni fuerunt ab anno illius coniunctionis usque ad primum annum arabum. Sufficiat enim nobis scire quod annus ille in quo inceperat anni arabum puenit ad virginem

Comentum Joānis de saxonīa

nem: qz anni arabū sunt nobis noti ex tabulis extractiōis erarū z poterimus icipe a
vagine fm qz dicit auctor in lra. Et qz tpe auctoris ipsi opabant in ptib⁹ suis p annos
psaz: iō applicat dcm suū ad annos psaz: z dicit cū volueris hie notitiā h⁹ rei. i. scire
ad qz signū applicat annus ex anno pūctionis qz signū sectā sarracenoꝝ vide q̄t anni
psaz trāserūt z verte illos i dies p tabulā extractiōis erarū deseruiētē ānis psaz: aut
qz multiplicent āni p 3 6 5. tot enī dies ptinet ānus pscus: qz anni psci nō hnt q̄rtaz
diei z nūero diez qz puenit tibi adde 3 6 2 4 dies. tot enī dies fuerūt a pncipio an
noꝝ arabū vsqz ad pncipiū ānoꝝ psaz: z qz collectū fuerit diuide p 3 6 5. z q̄rtā vni⁹:
z pueniēt āni solares: si qd residuū fuerit erūt dies āni impfecti. Et potes et numez
diez reducē ad annos solares p tabulas extractiōis eraz deseruiētē annis solaribus.
Tota itētio auctoris stat in h⁹ qz sciam⁹ quot āni solares pfecti trāserūt ab initio ānoꝝ
arabū vsqz ad tps p̄siderationis z dam⁹ cuilz āno vnū signū fm modū p̄us dcm: z icē
piemus a vagine: z ego ponā exēplū applicādo ad cōputatiōes nras fm annos dñi nrī
iesu ch̄i. Cū volueris scire ad qz signū applicat ānus pūctionis qz signū legē sarrace
noꝝ: subtrahē ab ānis ch̄i 6 2 1 ānos z 6 mēses z 1 4 dies tot enī anni fuerūt a pnci
pio annoꝝ ch̄i vsqz ad pncipiū annoꝝ arabū z nūez ānoꝝ pfectoꝝ qz remāserit diui
de p 1 2. z illud qd remanet p̄ice a vagine dādo cuilz āno signū vnū fm modū p̄us dē
ctū z remanet annus impfect⁹ sequēs ānos pfectos q̄s diuisisti manet in v̄gie. Cler
bi grā: anni ch̄i sūt mō 1 3 3 0 cōpleti z 2 2 dies ab illis subtrahā 6 2 1 ānos 6 menses
1 4 dies remanēt 7 0 8 anni solares pfecti 6 mēses z 8 dies. Illi sūt anni qz trāserūt a
pncipio annoꝝ arabū vsqz mō. q̄s ānos pfectos diuidā p 1 2. z tot⁹ nūerus surgit ita
qz nō remanet aliqs ānus pfect⁹. Dico ḡ qz pfectio āni pūctionis magne qz signū sectā sarrace
noꝝ ita pōt fieri i alijs sectis si debeāt dici secte si sciat pūctio signū illā sectā z ascē
dens anni pūctionis. Sz de hac mā nō expedit multū loq. est enī res qz nō p̄cordat
cū fide nra: sz si qs delectat i his z voluerit reducē mutatiōes qz sūt i legib⁹ ad mot⁹
supioꝝ corpoꝝ legat libros Albumasar de magnis pūctionib⁹ z ibi iueniet. Deide dic
si volueris scire pfectionē a signo pūctionis qz signū p̄dictā sectā p̄ice ānos p̄dictos
a scorpiōe: qz pūctio illa fm eū fuit i scorpiōe. Si vō volueris pfectionē ab ascēdēte
regni videt q̄t āni solares trāserūt a pncipio illi⁹ regni z p̄ice ab ascēdēte eiusdē re
gni. Ipse exēplificat de vno regno: sz nescio de q̄ regno loq̄ z nō curo: qz sine exēplo
suo pōt itelligi lra. Sic. aut d̄z de ascēdēte regni ita d̄z itelligi de ascēdēte sūdatiōis ali
cui⁹ ciuitatis vel castri vel ēt cuiuscūqz edificū: ita qz accipiant āni solares pfecti qz trā
serūt a pncipio sūdatiōis illi⁹ p̄iciant ab ascēdēte pncipiū sūdatiōis fm modū an di
ctū. Deide dic si volueris pfectionē ab ascēdēte mutatiōis pūctiōis Iouis z saturnē
de triplicitate aq̄tica ad triplicitatē igneā subtrahē ab ānis psaz 1 7 6 annos pscos z
uerte illos qz remanēt i ānos solares z p̄ice a leone: vult dicē qz pūctio iouis z satur
ni i pncipio ānoꝝ psaz fuit i triplicitate eq̄tica z post pncipiū ānoꝝ psaz p q̄s ipsi p̄pu
tabāt p 1 7 6 ānos mutauit se pūctio ad triplicitatē igneā: iō iubet subtrahē ab ānis
psaz 1 7 6 ānos z remanēt āni qz trāserūt ab āno mutatiōis pūctiōis ad triplicitatē
igneā z iubet eos ānos qz remanēt p̄tere i ānos solares: qz psci nō hnt bisextū: z āni
solares hnt pfectio aut fit fm ānos solares: z iubet p̄ice a leone: qz fm ipm leo fuit
ascēdēs in āno mutatiōis pūctionis ad triplicitatē igneā. ex quo v̄z qz auctor iste fuit
z cōposuit hūc libz in tpe quo pūctio fuit in triplicitate igneā: nūc aut hēc pūctio
est i triplicitate aerea. ideo ponā exēplū de triplicitate in q̄ nos sum⁹. Cū volueris sci
re pfectionē ab anno mutationis pūctionis iouis z saturni ad triplicitatē aeream
subtrahē

subtrahē ab annis ch̄i 1 3 2 4 annos p̄fectos 7 7 1 dies 7 2 0 horas. t̄m̄ enī t̄ps̄ trā
fuit a p̄ncipiū annoꝝ ch̄i vsq; ad p̄ncipiū annoꝝ mutatiōis p̄iunctiōis ad triplicita
tē in q̄ nos sumus: 7 residuū p̄iuce a 1 3 gradu tauri. ille enī fuit ascēdēs anni sup̄radī
cti: 7 vbi p̄duxerit te numerus ibi erit p̄fectio āni. Verbi gr̄a: āni ch̄i sūt mō 1 3 3 0
cōpleti: 7 2 2 dies. ab illis subtrahā 1 3 2 4 ānos 7 7 1 dies: 7 remanebūt 5 anni p̄fe
cti 7 3 1 6 dies anni imp̄fecti: dabo p̄mum annū tauro incipiēdo a 1 3 gradu eius 7
scdm̄ annū signo geminoꝝ incipiēdo a 1 3 gra. eius tertiū cācro. quartū leonī incipiem
do a 1 3 gradu eius. q̄ntū v̄gini incipiēdo a 1 3 gradu eius. venit ergo p̄fectio 6 āni
nōdum p̄fecti ad librā ad 1 3 gradū. Et si vlueris scire gradū in quo est p̄fectio dieꝝ
vltimi ex diebus q̄ trāsierūt de anno imp̄fecto multiplica numeꝝ dieꝝ anni imp̄fecti
per 3 0. 7 p̄ductū diuide per 3 6 5. 7 numerus quotiēs erit gradus. Si aut̄ aliqd̄ re
māserit post diuisionē multiplica illud p̄ 6 0. 7 diuide p̄ idē qd̄ prius 7 numerus quo
tiēs erit minuta. verbi gr̄a. in p̄posito exēplo remāserūt de anno imp̄fecto 3 1 6 dies
quos multiplicabo p̄ 3 0 7 p̄ueniēt 9 4 8 0 que numeꝝ diuidā per 3 6 5 7 eribūt 2 5
gradus 7 remanēt post diuisionē 3 5 5 que multiplicabo per 6 0 7 p̄ueniēt 2 1 3 0 0
7 diuidā per 3 6 5 7 eribūt 5 8 minuta addā ergo super 1 3 gradū libre 2 5 grad. 7
5 8 minuta 7 p̄ueniet numerus vsq; ad 8 gradus 7 5 8 minuta scorpionis. ibi ergo
nūc est p̄fectio ab ascēdente anni mutatiōis p̄iunctiōis ad triplicitatem aeream.

Quod ex hoc directio. In h̄ capto auctor docet dirigere signifi
catorē quēlibet ad quēlibet locū 3 circu
li. Intelligēdum est p̄mo qd̄ directio siue dirigere signozem ad aliquē locum
circuli nihil aliud est quā inuenire gradus eq̄noctialis qui reuoluunt a loco signozis
vsq; ad locū ad quem d̄z dirigi. Si h̄o locus signozis fuerit in medio celi vel in angu
lo terre tūc dirigere est inuenire gradus eq̄noctialis qui reuoluuntur a loco signozis
vsq; ad locū ad quem d̄z dirigi in oriōnte recto. Si aut̄ fuerit in ascēdente vel in occi
dēte tunc dirigere est inuenire illos gradus eq̄noctialis in oriōnte obliquo. Si aut̄
nō fuerit in aliquo horū locoꝝ tunc accipiunt̄ ascēiones mixtim. s. miscēdo ascēiones
circuli directi cū ascēionibus regionis: p̄portionalr̄ t̄m̄ s̄m̄ distātiām loci signozis ab
angulis: 7 gradus directionis q̄nq; sign̄t annos q̄nq; dies q̄nq; alia t̄pa. In natiuita
tibus enī quilibet gradus sign̄t annū. In reuolutionibus aut̄ annoꝝ mūdi 7 natiui
tatū quilibet gradus sign̄t diem. Et q̄dam volūt qd̄ in reuolutionibus annoꝝ 5 9 mi
nuta 7 8 scda. s. motus solis in vno die sign̄t vnum diem. In p̄iunctionibus solis 7 lu
ne 7 in oppositionibus s̄m̄ quosdā quilibet 1 3 gra. 1 0 mi. s. quātum luna mouet̄ in
die p̄ mediū cursum sign̄t diem. Cū ergo vlueris signozem aliquē dirigere ad aliquē
locū circuli si signoz̄ ille fuerit in gradu medij celi vel in angulo terre subtrahē ascēio
nes circuli directi gradus signozis ab ascēionibus circuli directi loci ad quē vis eum
dirigere 7 remanēt gradus directionis. Si h̄o signoz̄ dirigēdus fuerit in ascēdente
aut occidēte subtrahē ascēiones circuli obliqui gradus signozis ab ascēionibus circu
li obliqui illius loci ad quē vis euz dirigere 7 remanēt gradus directionis. Exēplum
q̄n̄ est in medio celi. Pono qd̄ luna sit in medio celi in 5 gradu aquarū 7 pono qd̄ ra
dij oppositi saturni sint in 6 gradu piscium. Pona qd̄ velim dirigere lunā ad radios
oppositos saturni. Quesiui igif̄ ascēiones gradus lune in circulo directo 7 inueni 3 7
gra. 2 3 minuta. Quesiui et̄ ascēiones sexti gradus pisciuz vbi sunt radij oppositi sa
turni in eodē circulo directo 7 inueni 6 7 gradus 4 8 minuta. Deide subtraxi ascēio
nes lune ab ascēionib⁹ radioꝝ saturni 7 remāserūt 3 0 gra. 2 5 minuta. illi eēt gra
dus directionis in hoc casu. Exēplum q̄n̄ est in ascēdente. Pono qd̄ luna sit in eodē 5
b

Comentum Joannis de Saronia

gradu aquarū z radiū saturni in 6 piscium. Quæsi ascēiones gradus lune in circulo obliquo in regione cuius latitudo est 48 gradū: z iueni 330 gra. 22 minuta. Quæsi et ascēiones sexti gradus pisciū z iueni 348 gra. 31 minuta subtraxi ascēiones lune ab ascēionibus gradus radioꝝ saturni z remāserūt 18 gra. 9 minuta. illi eēt gradus directionis in h̄ casu. hoc eodē mō dirigē gradus ascendens ad quēlibet locū circuli. Si nō sigtor dirigēdus fuerit extra hęc loca tūc si fuerit iter mediū celi z ascēdēns vide distātiā eius a mediō celi subtrahēdo ascēiones gradus mediū celi in circulo directo ab ascēionibus gradus sigtoris quā distātiā serua. Deinde scias medietatē arcus diurni gradus sigtoris p̄ modū dcm̄ in caplo de radiationib⁹ z serua eam. Deinde subtraxi ascēiones circuli directi gradus sigtoris ab ascēionibus circuli directi loci ad quē vis eum dirigere z q̄ remāserit erit sigtor circuli directi serua eam. Deinde subtraxi ascēiones gradus sigtoris in circulo obliquo ab ascēionibus loci ad quē vis eū dirigere in eodē circulo obliquo z q̄ remāserit est sigtor regiōis. Deinde subtraxi sigtoꝝ minozē de maiori z d̄iam multiplica per distātiā ab angulo mediū celi z p̄ductum deinde p̄ medietatē arcus diurni sigtoris z pueniet pars p̄portionalis q̄ adde sup sigtoꝝ circuli directi si fuerit minoz sigtoꝝ regiōis: vel subtraxi si fuerit maior z q̄ puenit erit gradus directionis. Si aut̄ velles dirigere p̄tra successiōē signoz sicut dirigunt partes z planete retrogradi. s. p̄cedēdo ab ascēdente p̄sus mediū celi tūc debes accipe distātiā sigtoris ab ascēdente per ascēiones regiōis z debes addere p̄tem p̄portionalē d̄ie duoz sigtoꝝ sup sigtoꝝ regiōis: si ille erit minoz sigtoꝝ circuli directi aut subtrahere ab eo si esset maior. in alio nō differt opus. Si aut̄ sigtor dirigēdus fuerit iter ascendens z angulum terre: vide distātiā gradus sigtoris ab ascēdente subtrahēdo ascēiones gradus ascēdēntis regiōis ab ascēionibus gradus sigtoris regiōis z serua distātiā. Deinde scias medietatē arcus nocturni gradus sigtoris per modū dictum in ope radiationum quā etiam serua. Deinde subtraxi ascēiones gradus sigtoris in circulo obliquo ab ascēionibus loci ad quē vis eum dirigere in eodē circulo obliquo z q̄ remāserit est sigtor regiōis quē serua. Deinde subtraxi ascēiones gradus sigtoris circuli directi ab ascēionibus circuli directi loci ad quē vis eum dirigere z q̄ remāserit erit sigtor circuli directi. deinde subtraxi minozē de maiori z remānebit d̄ia duoz sigtoꝝ: quā multiplica p̄ distātiā gradus sigtoris ab ascēdente z p̄ductū diuide p̄ medietatē arc⁹ nocturni gradus sigtoris z pueniet pars p̄portionalis quā adde sigtoꝝ regiōis si fuerit minoz sigtoꝝ circuli directi: vel subtraxi a sigtoꝝ regiōis si fuerit maior sigtoꝝ circuli directi: z q̄ post additionē vel subtractionē puenit sunt gradus directionis. Si nō volueris dirigere p̄tra successiōē signoz. s. p̄cedēdo ab angulo terre p̄sus ascendens: tūc debes accipe distātiā sigtoris ab angulo terre p̄ ascēiones circuli directi z multiplicare illā per d̄iam duoz sigtoꝝ z diuidere p̄ medietatē arcus diurni ut pri⁹ dcm̄ est: z p̄tem p̄portionalē debes addere ad sigtoꝝ circuli directi si fuerit minoz sigtoꝝ regiōis. Vel subtraxi si fuerit maior i alio nō differt op⁹. Si aut̄ sigtor dirigēdus fuerit iter angulū terre z gradū occidētis opari debes cū gradu opposito sigtoris z cū gradu opposito loci ad quē vis eū dirigere z p̄ distātiā gra. oppositi sigtoris a mediō celi: z p̄ medietatē arcus diurni gra. oppositi sigtoris gra. n. oppositus sigtoris tantum distat a linea meridiana q̄tum gra. sigtoris ab angulo terre: z medietas arcus diurni gra. oppositi est tāta quāta est medietas arcus nocturni sigtoris. z est tūc idē opus q̄ fuit iter mediū celi z ascēdēns. Si nō sigtor dirigēdus fuerit iter angulū occidētis z mediū celi debes opari sibi p̄ gradū oppositū sigtoris z p̄ distātiā eiusdē ab

ascendente & p medietate arcus nocturni eiusdem gra. oppositi & p gradu oppositu loci
 sigtoris ad que dirigendus est: & est eadem opatio sicut fit iter ascendens & angulum terre.
 Si no ptingat q sigtor dirigendus sit i vna qdra & locus ad que dz dirigi sit in alia q/
 dra. Verbi gra: sigtor sit iter mediu celi & ascendens: & locus ad que dz dirigi sit iter ascē/
 dens & angulum terre tuc p debet dirigē vsq; ad angulum & postea dirigē angulum vsq; ad
 locum ad que dz dirigi & iungere has directiones insil. Diriges aut sigtoze prius dcm:
 ita q accipias distatia sigtoris ab angulo q est retro ipm in ordine signoz sicut si fue/
 rit iter angulum medij celi & ascendens accipies distatia eius ab angulo medij celi. Et si
 fuerit iter ascendens & angulum terre accipies distatia eius ab ascendente: accipies et medie/
 tate arcus diurni vel nocturni gra. sigtoris vel ei^o oppositi p modum prius dcm: & angu/
 lum ad que vis dirigē accipies pro loco ad que dz dirigi: & teneto ordine prius dcm.
 Illa directione facta diriges angulum p modum prius dcm qn sigtor fuerit in aliq angu/
 loz vsq; ad locum ad que dz dirigi sigtor: & addes vna directione cu alia: & pueniet gra/
 dus directionis. Auctor in lra dicit q dz accipi distatia sigtoris ab angulo & illa dz di/
 uidi per ptes horaz gradus sigtoris & pueniet hore distatie sigtoris ab angulo & di/
 cit q dz accipi sexta ps die duoz sigtoz qua sexta ptem iubet multiplicare p horas di/
 statie sigtoris a meridie: & pueniens iubet addere ad sigtozem circuli directi vel sub/
 trahere p modum dcm. Sed modus quez posui est leuior & planior. In mo. n. auctoris
 opz accipe distatiam ab angulo p eudem modum que ego posui & vltra hoc opz quere/
 re ptes horaz gra. sigtoris: & postea diuidere distatiam ab angulo per ptes horaz gra/
 dus sigtoris & qd puenit tenere. Opz et sm modum suum querere sigtozem circuli
 directi & sigtoze regionis p eudem modum que posui & et dziam duoz significatoz: & vl/
 tra hoc opz illam dziam diuidere p sex ad hoc vt habeas 6 pars eius. Cu no in mul/
 titudine opationu facilt cadat error videf mibi modum que posui certior. Explum
 qn sigtor est iter mediu celi & ascendens & locus ad que dz dirigi est & in eadem quadra. s.
 iter mediu celi & ascendens. Pono q luna sit hylech & sit in qnto gradu aqrij: & pono
 q radij oppositi saturni & ide esset de corpe: sint in sexto gradu piscium: & pono q an/
 gulus medij celi sit 20 gra. capricorni. Ad dirigendu luna ad radios saturni quesui
 pmo ascensiones gradus medij celi in circulo directo & iueni 21 gradus & 39 minu/
 ta subtraxi ascensiones gradus medij celi ab ascensionibus gra. lune: & remansit distatia
 lune a medio celi 15 gra. 44. mi. Deinde quesui ascensiones gra. lune i circulo obliq
 & iueni 330 gra. 22. minu. qhui et ascensiones gra. oppositi loci lune 104 gra. & 30
 minuta a qbus subtraxi ascensiones gradus lune: s; qz no potui subtrahere eo q ascen/
 siones gradus lune erat maiores ascensionib^o gradus oppositi addidi ascensionibus gra/
 dus oppositi gradui lune 360 gradus & puenierunt 464 gra. 30 minuta: deinde sub/
 traxi & remaserunt 134 gra. 8 minuta & hoc fuit tot^o arcus diurn^o gradus lune que
 mediani & fuit medietas 67 gra. & 4 mi. Seruaui itaq; distatiam lune a medio celi &
 medietate arcus diurni gradus lune. Deinde subtraxi ascensiones gra. lune i circulo di/
 recto que fuerit 37 gra. 23 mi. ab ascensionib^o gra. radioz saturni in eodem circulo q
 fuerunt 67 gra. 48 minuta & remaserunt 31 gra. 25 minuta: & b fuit sigtor circuli di/
 recti suaui itaq; eu. Deinde subtraxi ascensiones gra. lune i circulo obliq q fuerunt 330
 gra. 22 minuta ab ascensionib^o radioz saturni in eodem circulo obliquo q fuerunt 348
 gra. 31 minuta & remansit sigtor regionis q fuit 18 gradus 9 minuta. Deinde sub/
 traxi sigtozem regionis a significatore circuli directi & remansit dzia duoz significato/
 rum que fuit 12 gradus 16 minuta. Deinde multiplicauit istam differetiam per die/
 statiam lune a medio celi & diuisit per medietate arcus diurni gradus lune & prouenit

Comentum Joānis de faronia

pars proportionalis que fuit 2 gradus 5 2 minuta 3 8 scda quā ptem proportionalem etiam subtraxi a significatore circuli directi: qz fuit maior significatore regionis z res māserūt gra. directionis qui fuerūt 2 7 gra. 3 2 minuta 2 1 scdo accipi pro quolibet gradu vnum ānum z pro quolibet minutis 5 residuis vnū mēsem: z pro quolibet minuto 6 dies: z pro quolibet scdo 6 minuta diez cū cōpletum fuerit hoc tps a tpe natiuitatis cuius figura fuerit hoc mō disposita moriet natus. Qñ hō significator est iter ascēdens z angulū terre opaberis cū distātia ab ascēdente z cū medietate arcus nocturni: z nō differt in alio. Cū hō volueris dirigere ptra successionē signoz si significator fuerit iter medium celi z ascēdens opaberis cū distātia ab ascēdente z cū medietate arcus diurni. Si autē sigtor fuerit iter angulū terre z gradū occidētis opaberis cū opposito gradu sigtoris z gradu opposito loci ad quē vis dirigere: z tūc est opus tuū inter mediū celi z ascēdens. Et si sigtor fuerit iter gradum occidētis z mediū celi opaberis sifr cum gradibus oppositis: z tūc est opus tuum iter ascēdens z angulū terre.

C Nota tñ qd hūc modū dicitur dirigunt sigtores qñ nō habēt latitudinem. Quādo autem significatores hnt latitudinem difficilior est modus: z ppter hoc factum fuit instrumentum ad dirigēdum planetas hntes latitudinem z illud instrumentum vocat directorium. Videbat enim cōpositozi seu inuētozi illius instrumenti qd sigtor hnt latitudinem nō posset dirigi per tabulas ascensionum: vel non sine magna difficultate. Ego autem dico qd istū suum nō est sufficiens. nisi sit maxime quātitatis ita qd possit recipe minuta tale autem vix potest fieri. In directionibus enīz vtplm accipit pro quolibet gradu vnus ānus. mō si in directionibus instrumentum nō sit diuisum nisi per gradus vix iuenietur in eo certitudo vsqz ad ānum: z hoc si instrumentum sit bene factum ita qd nō sit error idiuidēdo: hoc autem nō sufficit. Et ego dico tibi qd sigtor hnt latitudinē potest dirigi ad locum hntem latitudinē per tabulas ascensionum: z vidi modū expositum in aliquo libro. Modus autē est iste cū volueris dirigere sigtozem hntem latitudinem ab ecliptica ad corpus alicuius planete et hntis latitudinēz vel ad radios alicuius hntis latitudinē. quere pmo gradū cum quo sigtor mediat celū hūc doctrinaz canonum pmi mobilis. Deinde quere gradū cum quo mediat celū locus ad quē vis dirigere hūc eādē doctrinā: z accipies gradū cum quo sigtor mediat celūz pro loco sigtoris: z per hūc scies distātiā sigtoris a medio celi vel ab ascēdēte per modū prius dictū nec plus nec minus: z accipies locū: cū quo mediat celū locus ad quē dz dirigi pro loco ad quem dz dirigi: z cū istis duobus queres sigtozem circuli directi p modū prius dictum. deinde quere gradū cum quo orit sigtor in regione tua hūc doctrinā canonum pmi mobilis: quere et gradū cum quo orit locus ad quē dz dirigi hūc eosdēz canones. Deinde cū gradu cuius quo orit sigtor queres medietatē arcus diurni vel nocturni p modum prius dictū: z queres sigtozem regionis cuius istis duobus gradibus. scilicet cum gradu cū quo orit sigtor z cum gradu cū quo orit locus ad quē dz dirigi in alio nō differt opus. Dico tibi et z breuiter qd opz querere gradū cum quo sigtor mediat celū z gradum cū quo mediat celū locus ad quē dz dirigi. cum pmiis duobus opz querere sigtozem circuli directi. cū alijs duobus opz querere sigtozē regionis. Cū gradu tñ cum quo sigtor mediat celū opz querere distātiāz a medio celi si fuerit iter mediū celi z ascēdens: cum gradu autē cū quo orit sigtor opz querere medietatē arcus diurni vel nocturni. Si autē sigtor fuerit iter ascēdens z angulū terre opz querere distātiā sigtoris ab ascēdente cū gradu cum quo orit sigtor z cum eodem medietatē arcus nocturni in oibus alijs est idem opus cum ope prius dicto. Est et vnus alius casus qui potest ptingere in directionibus qñ sigtor z locus ad quem debet dirigi habent latitudinem:

latitudinē: aut vnus eoz h3 latitudinē. Pōt enī ptingē qd figtor dirigēdus z locus ad
 que d3 dirigi simul veniāt ad lineā meridianā: ita qd ambo mediāt celū cū eodē gradu
 lz nō sint in eodē gradu in ecliptica. Si aliqs istoz casuū eueniat: tūc opaberis eodez
 mō quo dicā. Si enī figtor z loc⁹ ad que d3 dirigi veniāt cū eodē gradu ad mediū ce-
 li: qz nō sūt aliq ascēiones ī circulo directo iter eos pones p figtoze circuli directi. o.
 Postea qres figtoze regiōis accipiēdo ascēiones ī circulo obliquo a loco cū quo oriē
 figtor vsq; ad locū cuz quo oriē locus ad que d3 dirigi: z totū illud. s. figtoze regiōis
 multiplicabis p distātiā figtozis ab angulo z pductū diuides p medietatē arc⁹ diur-
 ni vel nocturni: z pueniet pars pportionalis quā tenebis pro gradib⁹ directiōis. Si
 aut figtor dirigēdus: z locus ad que d3 dirigi oriānt cū vno z eodē gradu pones pro
 figtozis regiōis. o. z figtoze circuli directi multiplica p distātiā figtozis ab angulo:
 z diuide p medietatē arcus diurni vel nocturni: z pueniet pars pportionalis quā te-
 nebis pro gradib⁹ directionis. Ponere aut ex oibus exēpla esset nimis lōgū: s3 itēdo
 dño pcedēte in fine istius expōnis ponē eqtionē vni⁹ natiuitatis. in q patebit modus
 inuestigādī ascēdentē z eligēdi hylech z alcohodē: z ponā ibi aliqs pjectiones radio-
 rū z aliqs directiones pro nūc aut sufficiāt hęc de ope directionū. Dicit auctor in lra
 cognitū ānis directionis si vlueris scire locū istius directionis in zodiaco adde an-
 nos directionis sup ascēiones circuli directi gradus figtozis si figtor fuerit in medio
 celi vel in angulo terre z reduces ad gradus eqles in circulo directo: z vbi pduxerit
 te numerus in circulo signoz: ibi est locus directionis: z d3 loc⁹ diuisionis z dñs ter-
 mini illi⁹ loci d3 diuisor. Si pō significator fuerit in ascēdēte adde annos directionis
 sup ascēiones regiōis gradus significatoris: z reduc ad gradus equales in circulo
 obliquo: z vbi perduxerit te numerus in circulo signoz: ibi est locus diuisionis: z
 dñs termini illius loci est diuisor. Et istud est idem opus cum opere de projectioni-
 bus radioz: z quando feceris directionem z fecerit istud opus inuenies in fine eun-
 dem locum ad quem direxisti: nisi significator haberet latitudinem.

Quod ex hoc algebutar ī natiuitatib⁹. In hoc
 cap au-
 ctoz docet dirigē gradū ascēdentē in natiuitatib⁹. Snia lre est talis. Cōside-
 ra ī cui⁹ planete termino sit gradus ascēdēns z psidea finē illius termini. Deide qre
 ascēiones gra. ascēdētis ī circulo obliq p tabulā tue regiōis z sua eas: qre ē ascēio-
 nes finis illi⁹ termini p eādē tabulā a qb⁹ subtrahē ascēiones gra. ascēdētis z gra. q re-
 māserint sūt gra. directionis. accipe p quolz gradu annū vnū. z pro qbuslz qnq; minu-
 tis vnū mēsem: z pro qlz minuto 6 dies z pro qlz pō duas horas z 2 4 minuta hore:
 z planeta q est dñs termini est dispositoz ānoz siue diuisor. Postea psidea finē termi-
 ni: imediate sequētis z subtrahē ascēiones finis termini pcedētis ab ascēionib⁹ finis
 termini illi⁹: z remanebūt gra. directiōis accipe sic prius pro qlz gra. annū vnū zc. z
 dñs illius termini est dispositoz siue diuisor: z isto mō facies ad finem cuiuslz termini
 fm ordinē signoz vsq; ad finē vite. Et si fuerit in aliq termino aliqs planeta vel radij
 alicui⁹ planete ille planeta erit piceps ī diuisione. Exēplū ī h pono qd ascēdēs alicui⁹ na-
 tiuitatis fuit qrtus gra. v̄gis cōpletus ad dirigēdū gradū istū psidea pmo ī cui⁹ pla-
 nete termino est iste gra. z p3 pmo qd est in termino mercurij z durat termin⁹ vsq; ad
 finē 7 gra. v̄gis. q̄hui ascēiones gra. ascēdētis in oriēte obliq in regione cui⁹ latitu-
 do est 48 gra. z iueni 1 44 gra. z 7 mi. q̄hui ē ascēiones finis tmini. s. finis 7 gra.
 v̄gis. z iueni 1 48 gra. 3 3 minu. subtrari ascēiones gra. ascēdētis ab ascēionibus fi-
 nis termini z remāserūt 4 gra. 6 minuta. xdi cuilibet gradui vnū annū z qbuslibet

Comentum Joannis de Saxonia

5 minutis unū mēsem ⁊ cuilibet minuto 6 dies: ⁊ fuerūt quatuor āni vnus mēsis ⁊ sex dies. ⁊ mercurius dñs termini fuit dispositoz istoz ānoz. Deinde p̄sideraui terminū immediate sequētem q̄ est veneris ⁊ durat vsq; ad finē 17 gra. v̄ginis. quehui ascēsiōnes finis termini illi. s. veneris ⁊ iueni 162 gra. 15 minuta. a qb̄ subtraxi ascēsiōnes finis termini p̄cedētis mercurij: ⁊ remāserūt 13 gra. 44 minuta. q̄ fecerūt 13 annos 8 mēses 12 dies. ⁊ vn̄ disposuit hos ānos: in fine istī termini fuit etas nati 17 anni 9 mēses 18 dies. Deinde sequit̄ terminus Iouis q̄ durat vsq; ad 21 gra. dum v̄gis cōpletū: quehui ascēsiōnes ei ⁊ iueni 167 gra. 43 minuta. a qb̄ subtraxi ascēsiōnes finis termini p̄cedētis: ⁊ remāserūt qnq; gradus 28 minuta que fecerūt qnq; annos: qnq; mēses 18 dies: ⁊ Iuppiter fuit dispositoz istoz annoz. Factaq; est etas nati i fine istoz annoz 23 āni. tres mēses. sex dies. Deinde sequit̄ termin⁹ martis ⁊ faciēdū est: vt p̄us: ⁊ h̄z istū ordinē est directio p̄tinuāda vsq; ad finē vite: ⁊ q̄tiēs directio puenit ad corp⁹ vel radios ifortune veniet nato ifirmitas vel impedimētū i corpore suo s̄m nām illius ifortune nisi fortune aspererint ip̄m locū. tūc. n. minuēt malū.

¶ Hoc duodenaria planetaz ⁊ domoz

In hoc capto auctor docet iuenire dñm duodenarie. Intelligēdū est ad eū dētiā istius capituli q̄ quodlibet signū intelligit̄ diuidi in duodecim partes: ⁊ que libet pars est de duobus gradibus ⁊ 30 minutis. Nyspalensis ponit hoc capitulum: ⁊ duo capitula sequentia iter dignitates planetaz: ⁊ dñs p̄me duodenarie est dñs illius signi. Dñs secunde duodenarie est planeta succedens dēscēdendo ⁊ sic s̄m ordinem. Verbi gr̄a: dñs p̄me duodenarie arietis est mars. sc̄de sol. tertie venus. quarte mercurius. q̄nte luna. sexte saturnus. septime Iuppiter. octaue itez mars: ⁊ sic s̄m ordinem. S̄nia auctoris est talis. Cū vlueris scire duodenarias planetaz vel domoz vide quātum trāsiuit planeta de signo in quo est aut de domo in qua est ⁊ numez illoz graduum multiplica per duodecim: ⁊ sup numerum p̄ductum adde numez graduum quos multiplicasti. ⁊ qd̄ collectum fuerit p̄oijce ab initio signi in quo est planeta dando vnicuiq; signo 30. ⁊ vbi finitus fuerit numerus ibi erit duodenaria.

¶ Et ex hoc anaubarach. Hic docet iuenire dñm nouenarie. S̄tētia enī est talis. Cū vlueris scire nouenariā siue dñz nouenarie alicui⁹ planete: vide quot ḡdus p̄trāsiuit planeta de signo in quo est: vel de domo in q̄ est: ⁊ diuide totū illud signū in 9 diuisiones: ⁊ erit q̄libet diuisio ex trib⁹ gradib⁹ ⁊ 20 minutis. Deinde vide in q̄ pte illius diuisionis sit planeta. ⁊ dabis p̄mā diuisionē dño signi mobilis eiusdē triplicitatis. ⁊ sc̄dam diuisionē dño signi sequētis: ⁊ sic eūdo s̄m ordinē signoz quousq; venias ad illā nouenariā in q̄ est planeta cuius q̄ris dñm nouenarie. Verbi gr̄a: pono q̄ sol sit in 24 gra. aq̄rj. ad sciēdū ergo dñm nouenarie ḡdus solis dedi p̄mos tres gradus aq̄rj ⁊ 20 minuta dño signi mobilis eiusdē triplicitatis. est aut̄ aq̄rius de triplicitate aerea. Signū mobile illius triplicitatis est libra. dñs eius est venus. est ḡ venus dña p̄me nouenarie aq̄rj. s. p̄moz triū graduum ⁊ 20 minutoz. Deinde dedi sc̄dam nouenariā marti dño signi sequētis. s. scorpionis ⁊ cōpleti tūc fuerūt a p̄ncipio aq̄rj 6 gra. ⁊ 40 minu. Deinde tertā nouenariā dedi Ioui. s. dño sagittarij q̄ succedit scorpionis. ⁊ cōpleti fuerūt tunc a p̄ncipio aq̄rj 10 gradus. Dedi q̄rtā nouenariā saturno dño capcorni q̄ succedit sagittario: ⁊ cōpleti fuerūt a p̄ncipio aq̄rj 13 gra. ⁊ 20 minuta. Dedi q̄ntā nouenariā saturno dño aq̄rj: ⁊ cōpleti fuerūt 16 gra. ⁊ 40 minuta. Dedi sextā nouenariā Ioui dño pisciū ⁊ cōpleti fuerūt a p̄ncipio signi aq̄rj 20 gra. Dedi septimā nouenariā

riam marti dño arietis: z cõpleti fuerūt a pncipio signi 2 3 gra. z 2 0 mi. Vedi octa
nā nouenariā veneri dñe tauri. illa ergo est dña nouenarie solis in casu pposito: z cõ
pleti fuerūt tūc gra. 2 6 z mi. 4 0 aqrij. Qñ nō iuenies i libris iudicioz & dño anau
barach luminarium si fuerit in die intelligitur de dño nouenarie solis: si in nocte de
domino nouenarie gradus lune. Alia que auctor dicit patet legendo literam.

Et ex hoc adozongen. Hic docet iuenire decanū. Sñia eius est
talis. Diuide signū ascēdens in tres par
tes: z quelz diuisio erit ex decē gradibus. dabisq; p̄mā diuisionē dño ascēdentis. scđaz
dño qnti signi: z tertiā dño noni signi. Vult dicere q̄ p̄ma diuisio est dñi eiusde3 signi
q̄ ascēdit. Et scđa diuisio est dñi signi sequētis eiusde3 triplicitatis. tertia diuisio est dñi
tertij signi illius triplicitatis: ita q̄ tres decani sunt dñi trium signoz vnus triplici
tatis. Auctor ponit exēplum tale in lra. Posito q̄ p̄ma facies arietis sit ascēdens eius
decanus est mars. Si scđa facies est ascēdens eius decanus est sol dñs leonis scđi si
gni eiusdem triplicitatis: z si tertia facies sit ascēdens eius decanus est iuppiter dñs
sagittarū qđ est tertium signū illius triplicitatis. Et si p̄ma facies leonis sit ascēdens
eius decanus est sol dñs eiusdem signi. Si scđa facies sit ascendens eius decanus est
iuppiter dñs signi quod succedit leoni in eadem triplicitate. Si tertia facies sit ascen
dens eius decanus est mars dominus tertij signi a leone in eade3 triplicitate. s. arie
tis: z fm hunc modum intellige de alijs triplicitatibus.

Ex hoc dñs orbis. In hoc caplo ponit ordinez in dño
horaz in natiuitatib⁹. Sñia lre est
talis. Aspice in q̄ hora nat⁹ egredif vterz z dñm illius hore: da p̄mo āno na
tiuitatis z p̄ illū fiḡtur eē nati in eodē anno q̄stū ad sanitates vel ifirmitates corpis
nati sicut per dñm ascēdētis. Et dabis dñm hore sequētis scđo āno: z p̄ eū fiḡtur esse
sbe in eodē anno sic p̄ dñm domus sbe. Dabis dñm tertie hore tertio āno ab hora na
tiuitatis: z p̄ eū fiḡtur eē fratrū in illo anno sicut p̄ dñm tertie dom⁹: z isto mō facies
& alijs dñis horaz eūdo fm ordinē horaz z domoz vsq; ad finē vite: z planū est i lra
q̄ dicit. Exēplū in h̄ ponat q̄ qdā nat⁹ fuit in die solis hora q̄rta q̄ hora q̄rta est hora
lune: erit luna dña p̄mi āni: z ab ea accipit eē corpis. Hora sequēs est saturni. erit ḡsa
turnus dñs scđi anni: z ab eo accipit esse sbe in illo anno: z sic per ordinem.

Et ex hoc dispositio fridarie. In hoc caplo auctor docet
ordinare annos fridarie. i.
gubernationis planetaz in natiuitatib⁹. Sñia lre talis est. Si natiuitas fuerit in die
incipit fridaria a sole z gubernat ip̄m natum sol fm quātitatē annoz sue fridarie qui
sunt decē. Post solē gubernat ip̄m venus fm quātitatē annoz fridarie eius q̄ sūt octo.
Post venerē gubernat mercurius p̄ 1 3 annos. deide luna p̄ nouē ānos. deide satur
nus p̄ 1 1. deide iuppiter p̄ 1 2 annos. deide mars p̄ 7 annos. deide caput draconis
p̄ tres annos. deide cauda draconis p̄ duos ānos. deide reuertit̄ dispō ad solē z vadit
p̄ ordinē planetaz sic prius: numer⁹ aut̄ oīnz ānoz est 7 5. z q̄ trāsīt hūc numer⁹ āno
rū reuertit̄ ad dispōnē p̄mā fm q̄ possibile ē. Si āt natiuitas ē i nocte icipit fridaria
a luna z disposuit luna ānos suos. deide saturnus. deide iuppiter. deide mars. deinde
sol. deide venus: postea mercurius. deide reuertit̄ ad lunā z vadit fm ordinē plaz si
cut p̄us. Et qñ aliqs planeta disponit annos sue fridarie disponit ipse p̄mā septimaz
partē illoz ānoz solus. In scđa aut̄ septima pticipat ei planeta sequēs qui ei succedit.
In tertia aut̄ septima pticipat ei pla tertius. In q̄rta q̄rtus. Et in qnta qntus. z sic
vsq; ad septē septimas z septē plas. Verbi gra: pono q̄ nat⁹ fuit q̄s in die: icipit ergo

Comentum Joānis de fardaria

fridaria a sole z gubernauit ipm sol fm q̄titatē annoꝝ fridarie sue q̄ sūt 10 āni. z gubernauit ipse sol solus p̄mā septimā p̄tē istoz decē annoꝝ. s. p̄ vnū annū solarē z 156 dies z 12 horas. Nec est enī septimā ps decē annoꝝ. In sc̄da septima p̄te hoz decem annoꝝ habuit ven^o p̄ticipationē cū sole ī fridarie dispōne p̄ vnū annū z 156 dies z 12 hoz. z trāsierūt tūc nato duo āni z 313 dies cōpleti. deide habuit p̄ticipationē cū sole in dispōne fridarie mercurius p̄ vnū annū z 156 dies z 12 horas. z in fine hui^o diuisionis trāsierūt nato q̄tuor anni solares z 104 dies z 6 hore. deide habuit p̄ticipationē cū sole luna p̄ eādē septimā 10 annoꝝ. z in fine hui^o diuisionis trāsierūt nato 5 āni z 260 dies z 18 hore deide habuit p̄ticipationē cū sole saturn^o p̄ septimā p̄tem 10 ānoꝝ. z ī fine h^o diuisionis trāsierūt nato septē anni z 52 dies cōpleti. deide habuit p̄ticipationē cū sole iuppiter in dispōne fridarie p̄ eandē septimā. z in fine hui^o diuisionis trāsierūt nato 8 āni solares z 208 dies z 12 hore. deide habuit p̄ticipationē cū sole in dispōne fridarie mars ī vltima septima p̄te decē annoꝝ. z ī fine hui^o diuisionis trāsierūt nato 10 āni cōpleti. z fm hūc modū est faciēdū in fridarijs oīum planetaz. Caput aut̄ draconis z cauda qlibet eoz disponit p̄ se annos fridarie sue sine p̄ticipatione planetaz. Narrare aut̄ euentus p̄tingētes nato in qualibet haz diuisionū esset nimis lōgū. Haly aut̄ Abenragel in suo libro magno cōplete posuit oēs diuisiones z iudicia cuiuslibet diuisionis. ideo qui vlūt hxc iudicia legāt libꝛū illum.

Quod ex hoc almanar. In hoc caplo docet q̄s planetaz sit eleuat^o sup altez. Intentio sua est q̄ pla q̄ fuit altior in circulo suo breui. s. in epicyclo dī eleuat^o sup altez eleuatione de qua hic loquit̄. z hoc est q̄ dicit̄ Ptolemeus in 63 ppōne cētiloquiū. Dicit enim op̄s aspicere in p̄iunctione Saturni z iouis in eodē minuto ad eleuationē vnus sup altez z iudica cuz fortitudine nāe ei^o in hoc mūdo. Et s̄līr fac in 20 p̄iunctionib^o residuis. Haly ibidē dicit in cōmēto: eleuatio ple sup planetā est vt sit remotio eius ab auge sui circuli breuis. z ille dī eleuat^o sup altez. Auctor aut̄ ī l̄fa iubet aspicere mediū locum planete z ver^o locū planete: z si ver^o loc^o ple fuerit minor medio motu pla est descēdēs a supiori p̄te epicycli p̄sus iseriorē p̄tē. Si p̄o verus loc^o ple maior medio motu fuerit pla est ascēdēs ab iseriori p̄te epicycli p̄sus supiorē p̄tē. z vt breuiter dicat̄ si argumētū eq̄tum ple fuerit min^o sex signis cōib^o est descēdēs. z si plus est ascēdēs. deide iubet auctor subtrahere mediū motū ple de vero motu eiusdē si mediū mot^o fuerit minor vero: vel ecōtra si fuerit maior ita videlz. q̄ minor subtrahat̄ a maiori z residuus iubet multiplicare p̄ septē. z numez p̄uenientē iubet diuidere p̄ 22 z numez quotiētem iubet tenē pro eleuatione q̄n ascēdit vel pro dep̄ssione q̄n descēdit. De venere z mercurio iubet respicere dīam iter locū cuiuslibet eoz z locū solis z iubet facere sic in alijs. Modus p̄us dicit^o fm sniaz Ptolemei videt̄ mihi melior z certior. deide dicit auctor q̄ fortior siḡtio planetaz est cū vnus eoz fuerit eleuat^o sup altez in p̄iunctione. In oppōne aut̄ z in q̄rto aspectu erit siḡtio minus apparēs. z si vnus planeta fuerit ascēdēs z alter descēdēs. ille q̄ fuerit ascēdēs vadit supra descēdentē. z si vterq̄ fuerit ascēdēs ille vadit sup alium q̄ fuerit maioris ascēssionis. z si vterq̄ fuerit descēdēs: ille vadit sup alium. qui fuerit minoris descēssionis. Dī ēt alio mō planeta eleuati sup planetā quātum ad latitudinē: q̄ septētrionalis vadit sup meridianū. Et si fuerint ambo septētrionales ille q̄ fuerit plus septētrionalis vadit sup illū q̄ fuerit minus septētrionalis. Si p̄o fuerit ambo meridionales ille q̄ fuerit minoris latitudis vadit sup illū q̄ fuerit maioris latitudis. Si fuerit s̄līr aliqs plaz in ecliptica carens latitudine tūc pla septētrio. vadit sup eū z ipse carēs latitudine vadit sup meridianum.

Quod ex hoc apertio portarum. Dicit qd apertio portarum dicitur quando inferior planeta iungitur superiori vel eum aspiciat tunc est apertio portarum. Sicut quando sol iungitur saturno. domus enim solis et lune sunt oppositae domibus saturni. Sicut fit apertio portarum quando mercurius iungitur Jovi. quia ambe domus utriusque sunt oppositae. Sicut quando iungitur venus marti fit apertio portarum: quia eorum domus sunt oppositae. Dicit Myspalensis quod venus signat humiditatem. mercurius signat vetos. saturnus nebulas et frigus. mars vetos a dextro. id est a meridie et calore. iuppiter temperie et vetos a sinistro. id est a septentrione. Dicit idem Myspalensis quando luna separatur a coniunctione aliqui planetae vel ab eius aspectu et iungitur alteri planetae et sunt illorum planetarum domus oppositae. hoc est apertio magnarum valuarum in qua nece est venire vetos vel pluvias ut est ex natura illorum planetarum. ubi gratia: luna quando separando a venere iungitur marti. aut separando a mercurio coniungitur Jovi: aut separando a sole iungitur saturno. hoc est apertio magnarum valuarum.

Et ex hoc albuti. Hic loquitur de horis fortunatis et ifortunatis. dicit quod indi iuenerunt 12 horas post coniunctionem solis et lune et dant eas soli: et dividunt eas in tres partes et iudicant super primas quatuor horas secundum iudicium primi domini triplicitatis loci solis: et iudicant super quatuor secundas secundum iudicium secundi domini triplicitatis loci solis. et super quatuor ultimas secundum iudicium tertii domini triplicitatis loci solis hora coniunctionis. Postea dant veneri 12 horas sequentes et dividunt eas sicut in tres partes et iudicant super quilibet quatuor secundum iudicium domorum triplicitatis loci veneris hora coniunctionis. Postea faciunt sicut cum mercurio et luna et cum ceteris planetis secundum ordinem planetarum donec revertatur orbis ad solem post 84 horas. et tunc incipiunt iterum a sole secundum eundem ordinem. et hoc continuant usque ad coniunctionem secundam. Et quidam dicunt quod post coniunctionem sunt 12 hore que vocantur combustae in quibus non est bonum incipere aliquod opus. et post has 12 horas combustas sunt 72 hore in combustae in quibus utilis est incipitio operum: et post has 72 horas incombustas iterum sunt duodecim hore combustae. et iterum post illas sunt 72 incombustae. et post eas 12 combustae et sic usque ad coniunctionem sequentem. Et ut breviter dicatur omnes 12 hore que dantur soli secundum ordinem planetarum sunt combustae et 72 quae sunt aliorum planetarum sunt incombustae. Deinde dicit auctor et dividunt has 12 horas combustas in tres divisiones et quaelibet divisio erit ex quatuor horis. Et dicunt quidam quod qui incipit bellum in quatuor primis horis combustis timenda est perditio anime sue. Auctor non intelligit hic perditionem anime post vitam istam ita quod post separationem anime a corpore rapiant eam diaboli et deducant ad inferos. Sed intelligit per animae perditionem amissionem vite presentis et hoc modo intelligitur in omnibus locis iudiciorum astronomie. De ista enim perditione pertinet ad eos loqui. De prima autem perditione pertinet theologis. Et qui inciperit bellum in secundis quatuor horis timendum est detrimentum sui corporis. scilicet absque perditione vite et qui inceperit bellum in ultimis quatuor timenda est perditio omnium que possidet et timeretur perditio illorum que pertinent ad ipsum et sic completa est expositio quarte differentie Alchabitij introductorij ad magisterium iudiciorum astrorum.

Differetia quinta in commento ratione universarum partium. Ista est quinta distinctio istius libri in qua auctor docet periectionem partium et potest dividi in duas partes: quoniam in prima parte ponitur partes quae cadunt in natiuitatibus. Et in secunda parte ponitur partes quae cadunt in reuolutionibus annorum mundi. Secunda pars incipit ibi: et quod auxiliante deo. Prima pars dividitur in duas partes: quoniam in prima parte datur modus periectionis partium in generali et exemplificat de parte fortune. In secunda parte ponitur in specialibus partes 12 domorum. Secunda pars incipit ibi. incipiam itaque post partem fortune. Secunda pars prima pars est

Comentum Joānis de faronia

talis. Modus in p̄iectionib⁹ p̄tū est q̄ accipiunt gradus eq̄les q̄ sunt iter vnū loc⁹
z aliū z numerus ille p̄iēit ab ascēdente vel alio loco. vel addunt sup gradus eq̄les q̄
fuerūt iter ambo loca gradus q̄ sunt ab initio signi ascēdētis z p̄ductuz cōputat ab
initio signi ascēdētis dādo cuilibet signo 30 gradus. z vbi finit⁹ fuerit numerus ibi
est ps fortune. Verbi gr̄a: pono q̄ sit sol in fine sexti gradus pisciū z luna sit i fine 14
gra. gemioꝝ z gradus ascēdētis sit 10 gra. arietis: subtrahā vep locū solis a vero lo/
co lune z remanēt 98 gra. sup q̄s addā 10 gra. q̄ sūt a p̄ncipio arietis vsq; ad ḡduz
ascēdētē z pueniūt 108 gra. incipiā p̄iēē ab initio arietis dādo cuilz signo 30 gra.
z terminat numerus iste in 28 gradu cācri. ibi ḡ est ps fortune in exēplo p̄posito.

Incipiamus itaq;. In hac pte ponit p̄iectionis partiū fm ordi/
nē 12 domoꝝ ponēdo in qlibet domo ptes ad
illā domū p̄tinētes. Et pōt diuidi in tot ptes quot sunt domus vbi partes incipiūt p̄ i
lra. Primo ponit partes p̄me domus z sunt sex. Prima est ps vite. Scda est pars hylech.
Tertia est pars futuroꝝ siue pars diuinationis. Quarta est ps dilectionis z p̄cor
die. Quinta est pars stabilitatis z durationis. Sexta est pars aiositatis z audacie. Di
cit in lra cū volueris scire partē vite accipe gradus q̄ sunt a Ioue vsq; ad saturnuz in
die z in nocte gradus q̄ sunt a saturno vsq; ad Iouē z p̄iēce ab ascēdēte. Albumasar
dicit in suo itroductorio magno q̄ hęc pars siḡt vitā nālē z esse corpis ac victus que
si fuerit boni esse siḡt p̄lixitatē vite z sanitatē corpis z gaudiū aie. Si p̄o fuerit ipedi
ta siḡt paucitatē vite z multitudinē infirmitatū animiq; merore ac tristitiaz. Deide di
cit auctor pars hylech accipit a gradu p̄iunctionis que p̄cessit natiuitatem si natiuitas
fuerit p̄iunctionalis: vel a gradu p̄uentionis. i. oppōnis si natiuitas fuerit p̄uentionalis
vsq; ad gradū lune z p̄iēit ab ascēdente natiuitatis z vbi finitus fuerit numerus ibi
est pars hylech. Albumasar dicit q̄ hęc pars dirigit quēadmodū dirigit hylech per
gradus z ducit eius p̄fectio p̄ signa quēadmodū sit a hylech: cūq; puenit eius di
rectio vel p̄fectio ad maloz siḡt impedimētū z piculū. Et erāt multi sapientū astrolo/
goꝝ cū inuenirēt hoīem patientē picula maxima in q̄busdā t̄pibus z nō inuenirent in
eodē tpe suū hylech puenisse ad loca maloz: nec iuenirēt idē impedimēto patentem
siḡtionē in reuolutione eiusdē anni nesciebāt cām huius rei. Et ideo latebat eos hoc:
qz nō dirigebāt hęc partem z si direxissent eaz iuenissent hoc malū accidere in eodē
tpe quo puenisset hęc pars ad loca quēdā siḡntia ipsuz piculū. Pars futuroꝝ accipit
in die a luna vsq; ad solē: z in nocte ecōtra z p̄iēit ab ascēdente z p̄petates isti⁹ par/
tis fm Albumasar est significare aiam z corpus z esse eoz: z siḡt fidem z p̄phetiam z
religionē z dei cultum z secreta z cogitationes atq; intētionēs z res occultas z cela/
ras: z omne q̄ absens est ex rebus per hūc modum applicabis iudicia in alijs z a quo
loco in quem accipiat quelibet z a quo loco proiciatur patet in litera.

Secunda domus. hic ponit ptes scde domus z sunt tres. Prima
est pars sbe. Scda est pars paupertatis z paruita
tis ingenij. Tertia est pars b̄titudinis triūphi z victorie. Albumasar dicit q̄ pars sbe
siḡt p̄fectū z victum ac cibū q̄bus substētant corpa que si fuerit in bono loco signifi
cat bonum esse in substantia cibo z victu. Et si fuerit impedita siḡt malum esse in his
que diximus. Ceteras aut species fortune apparētes ex substātia. s. que thesaurizat z
seruatur ac acquiri significat ceteri significatores substantie z pars fortune.

Tertia domus. hic ponit partes tertie dom⁹ z sunt due. Prima est
pars fratru. Scda est pars beniuolētie fratru. Dicit
Albumasar q̄ pars fratru z dñs eius. i. dñs signi i quo ceciderit siḡnt eē fratru z cō/
/

cordiam eorum atq; dilectionem peregrinationemq; eoz & absentiam. Post hec aspi-
ce si hec pars & dñs eius ceciderint in signis multoz filioz multiplicabuntur fratres.
& si hec ceciderint in signis paucoz filiozum erunt pauci. Et si volueris scire numeru
eorum accipe numerum signoz que fuerunt inter partem & dñm domus in qua ceci-
derit aut quot fuerint inter ipsum dñm partem & pone vniciq; signo vnuz. Et si fue-
rit iter eos signum comune duplica numerum eiusdem signi. Et si fuerit iter ipsam
partem & dñm domus in qua ceciderit aliquis planeta accipe ei etiam vnum. Albu-
masar etiam ponit partem vnā in hac domo que vocatur pars mortis fratrum: & di-
cit qd accipitur in die a sole in graduz medij celi & in nocte econtra. & adduntur xsu
per gradus ascendentis & projicitur ab ascendente. & quotienscunq; peruenerit hec
pars fm directionem ad significatores fratrum & soroz dando vniciq; gradui vnu
annum aut per profectionem dando cuilibet signo annum eueniet fratribus & sorori-
bus aliquid horribile: aut aliquis eorum morietur.

Quarta domus. Hic ponit partes quarte domus & sunt sex. Prima
est pars patrum. Secda est pars mortis patris. Ter-
tia est pars annoz. Quarta est pars hereditatum & possessionuz. Quinta est pars no-
bilitatis nati vtrum sit filius illius cui imponit vel nō. Sexta est pars finis rerum. Al-
bumasar dicit qd pars patris significat esse patris & eius nobilitatis atq; generis. & si
hec pars fuerit boni esse pater erit nobilis. Et si dñs domus huius partis fuerit boni
esse pater erit fortunatus. Si vō fuerit mali esse erit laboriosus. A secunda parte hu-
ius domus que est pars mortis patris accipitur causa mortis: & quotienscunq; profe-
ctio anni peruenerit ad hanc partem vel ad dominum eius significat periculū patri.
similiter cum peruenerit aliquis eorum ad significatores patris.

Quinta domus. Hic ponit partes quate domus & sunt septē. Prima
est pars filioz. Secda est pars tps in quo debet ha-
beri filij. Tertia est pars ppter quaz scitur masculinitas vel femininitas. Quarta est
pars per quā scitur de nato de quo fit interrogatio vtrū sit masculus vel femina. Qui-
ta est pars ad quā cum puenerit iuppiter est significatio filij. Sexta est pars dilectio-
nis filioz. Septima est pars scie filioz. Dicit Albumasar si pars filioz ceciderit in si-
gno multoz filioz habebit multos filios. Si vō ceciderit in signo sterili nō habebit
aliquem filium. Si vō ceciderit in signo paucoz filioz habebit paucos filios. Et si
hec pars significauerit filios & fuerit fortunata filij viuent: & si ifortunata morientur.

Sexta domus. Hic ponit ptes serte domus & sūt due. Prima est ps
acemena. i. debilitatis iseparabilis alicuius membri.
Secda est pars seruoꝝ. Si pars acemena fuerit piuncta cum fortunis erit nat⁹ sanus
in mēbris suis. Si vō fuerit piuncta ifortunis habebit morbos inseparabiles in mem-
bris. & loca in qbus erunt hec egritudines sciunt a locis ifortunaz significatium eas.

Septima domus. Hic ponit partes septime dom⁹ & sunt quatuor.
Prima est pars desponsationis viroz. Secda
est pars desponsationis mulierum. & hec accipit duobus modis. Tertia est delectatio-
nis & voluptatis. Quarta est pars nuptiaz. Quādo pars desponsationis puenerit per
directionem ad Iouem vel venerem est significatio desponsationis. Et ego inueni in
vna natiuitate tempus desponsationis quando dominus partis desponsationis perue-
nit ad ipsam partem per directionem dando cuilibet gradui annum vnum.

Octaua dom⁹ Hic pōit ptes octaue dom⁹ & sūt qtuor. Prima ē ps mor-
tis. Secda ē ps ple q iter hē. Tertia ē ps āni i q vēiet na

Comentum Joānis de saxonia

to mors aut paupertas etc. Quarta est pars p̄tētiōis et ligatiōis. Dicit Albumasar si pars mortis fuerit impedita et dominus eius non aspexerit eos fortune interficiet natum morte turpissima. Si vero aspexerit fortune erit eozio. Si luna sol aspexerit partem plei interficietis et ipsa luna fuerit in signo membrorum abscisorum natum interficiet patiendo. Et si luna fuerit impedita abscidetur ei aliquid de membris. Quia pars anni in qua timeatur nato mors et dominus eius cum domino ascendētis fuerit impedita erit natum multarum infirmitatum et afflictionis in corpore atque sibi et multoties appropinquabit perditio corporis et amissio sibi. et quotiescunque perfectio anni pervenerit ad hanc partem: aut pervenerit huius perfectio aut directiones ad ascendentes aut ad dominum et inveniet natum pericula in corpore ex infirmitatibus et inveniet angustiam et horribile in sibi: timebit quod mortem ex diversis partibus.

Nonā domus Hic ponit partes nonne domus et sunt due. Prima est pars peregrinationis. Secunda est pars itineris in aqua. Ab istis accipiunt peregrinationes nati et itinera per aquas. Albumasar dicit. Si pars itineris in aqua ceciderit in signo antiquo faciet natus multa itinera per aquas et si ibi fuerit fortuna/ta habet in suis itineribus profectum ac lucrum. et si fuerit infortunata signum peritium.

Decima domus Hic ponit partes decime domus et sunt 5. Prima est pars regionis atque regni. Secunda est pars regis atque regni. Tertia est pars principatum operis regni. Quarta est pars significans utrum sit causa regni vel non. Quinta est pars matrum.

Undecima domus Hic ponit partes undecime domus et sunt due. Prima est pars amicorum. Secunda est pars significans profectum et effectum et amicitiam amicorum.

Duodecima domus Hic ponit unam solam partem in hac domo que est pars inimicorum. Et hee sunt partes alie quibus utuntur magistri iudiciorum. Hic ponit quedam alias partes que non sunt in aliis domibus et sunt sex. Prima est pars mendaciarum. Secunda est pars rationis et profunditatis sensus. Tertia est pars sapientie et discipline. Quarta est pars guerre et preliorum. Quinta est pars pacis. Sexta est pars aspiciendi in reuolutione annorum. et omnes iste percipiuntur ab ascendente.

Et quod auxiliante deo. Prius auctor posuit partes que cadunt in natiuitatibus. Hic ponit partes que cadunt in reuolutionibus annorum mundi. Et potest diuidi in duas partes: quoniam primo ponit partes quibus utuntur magistri iudiciorum in reuolutionibus in causis regnorum. Secundo ponit partes quibus utuntur magistri iudiciorum in presciendo futurorum reuerentium. Secunda est ibi. Item sunt hic alie partes. Dicit quod ex partibus que exercentur in reuolutionibus annorum mundi ad sciendum causas regni atque imperii et ista accipit a Marte in luna: et percipit ab ascendente coniunctionis que signum mutationem regni et accipit alio modo a gradu ascendētis coniunctionis in gradu coniunctionis. intelligendo a gradu ascendētis reuolutionis anni in quo est coniunctio usque ad locum in quo planete coniunguntur. et nisi hoc modo intelligatur impossibile est. Supponit enim quod homo sciat gradum ascendētis in hora coniunctionis planetarum superiorum. Hoc autem est impossibile secundum quod dicit Abraam auenecre. dicit enim si possem scire diem in quo coniungi debeant: esset hec res magna. Fit et pars alio modo videlicet accipit a gradu medio celi reuolutionis illius anni in quo fuit coniunctio usque in solem et percipit a gradu iouis. Secunda pars per quam scit quantum debeat durare rex in regno. Hoc accipit hora electionis regis a sole in 15 gradum signi leonis. Et percipit a luna. accipit etiam a luna in 15 gradum canceri et percipit a sole. tertia pars est de tempore electionis regis. et hec accipit hora electionis regis in die a ioue in saturnum et in nocte e contra et percipit ab ascendente reuolutionis anni in quo surrexit rex. Et si iuppiter fuerit in signo ceteri et reuolutio fuerit diurna et cum hoc fuerit iuppiter cadens ab angulo tunc accipit a saturno in iouem et adduntur desuper 30 gra-

dus: & p̄iicit̄ ab ascēdente. Si ꝑo iuppiter & saturnus fuerit sibi oppositi & ambo fue-
 rint cadētes ab ascēdente tūc accipit̄ medietas graduū q̄ sunt iter eos & p̄iicit̄ ab ascē-
 dēte. Et si fuerit iuppiter in exaltatiōe sua & fuerit reuolutio in nocte numerat̄ ab eo
 in saturnū & p̄iicit̄ ab ascēdēte. Deinde dicit auctor q̄ due sunt ptes maxime ex qb̄
 extrahit̄ tps̄ electiōis regis & ei⁹ durationis. P̄ria eaz̄ est vt aspicias horā electionis
 regis & aspicias vbi puenit p̄fectio āni a p̄iunctione triplicitatis q̄ signit̄ illā sectā in q̄
 est illud regnū s̄m q̄ dat̄ oibus 30 gradib⁹ vnus annus & oibus duob⁹ gradibus cū
 dimidiō vnus mēsis. & sic s̄m istā p̄portionē vsq; ad horā electionis. & cuz̄ sciueris in
 quo gradu signi sit serua illū gradū: q̄ ab eo eq̄bis p̄mā p̄tem. Et cū volueris eq̄re eā
 aptabis ascēdēs reuolutionis āni in quo surrexit ipse elect⁹. Postea respice saturnū &
 iouē & qs̄ eoz̄ fuerit oriētalis a sole accipe ab illo vsq; in gradū equationis p̄tis p̄me
 quā fuasti: & p̄uce ab ascēdēte reuolutionis & quo puenit numerus ipse est locus p̄ti
 me p̄tis. **C** Nota q̄ auctor dicit accipe a planeta oriētali a sole & saturno vel ioue & nō
 dicit qd̄ sit faciēdū q̄n̄ ambo sunt oriētales. ego credo q̄ tūc d̄z̄ accipi ab eo q̄ soli fue-
 rit p̄pingor. Itē nō dicit qd̄ debeat fieri q̄n̄ nullus eoz̄ est oriētalis vt breuiter dicas
 nescio qd̄ fieri debeat: q̄ nō vidi istas duas ptes p̄ hūc modū positas in aliq̄ alio li-
 bro. Scdā ps̄ scit̄ h̄ mō. Aspice a p̄iunctione iouis & saturni in q̄ surrexerit rex vl̄ cepit
 regnū ad qd̄ signū & gradū puenit p̄fectio anni dādo cuiq; āno 30 gra. & cui libet mē-
 si. & gra. cū dimidiō vsq; ad diē in q̄ surrexit rex & ipse est loc⁹ eq̄tionis p̄tis scdē serua
 eū. Post h̄ accipe a saturno vel ioue qs̄ eoz̄ oriētalis fuerit vsq; ad locum p̄tis scdē &
 p̄uce ab ascēdēte reuolutionis āni & quo puenit numer⁹ ipse est locus p̄tis scdē. He
 sūt ptes que signit̄ fortitudinē regis & ei⁹ durationē. Dicit Haly Ab̄eragel. aspicias in
 reuolutione ānoz̄ mūdi pro itronicatione itronicati. P̄rio a saturno que est p̄ma ps̄.
 & a ioue q̄ est scdā. & quot gra. & quot minuta fuerint iter eos & nota h̄. **C** Postmodū
 p̄sidera in quo signo est dñs medij celi & reducas illos gra. ad ascētiōnes illi⁹ signi in
 quo fuerit & q̄ idē exiuerit erit id̄ qd̄ durāt anni vel mēses aut dies. Et si fuerit in do-
 mib⁹ vel in exaltationib⁹ suis erūt āni & si fuerint pegrini in succedētibus erūt mēses:
 aliogn̄ erūt dies. Sifr̄ q̄n̄ sol applicuerit marti & mars fuerit cursu vacuus non appli-
 cas saturno sifr̄ q̄ milites mouebunt̄ p̄tra ipm̄ itronicationē & veniēt sup̄ ipm̄ erecti. &
 p̄pter hoc accidēt ei tristitie & anxietates & forte capiet eum. Tñ si mars cum hoc ap-
 plicuerit saturno ipsorum nature p̄iunguntur & nullus mouebitur p̄tra eum.

Item sunt alie partes. Hic auctor ponit ptes q̄ exercent̄ in re-
 uolutionib⁹ ānoz̄ mūdi p̄ q̄ scit̄ que res
 erūt chare & que viles. S̄nia s̄re est talis. Cū volueris scire vtz̄ aliq̄ res erit chara vel
 vilis multū vel paz̄ p̄sidera p̄tem illius rei & vide in cui⁹ planete domo vel exaltatiōe
 vel termino sine triplicitate cadat ipsa ps̄ q̄ planeta si fuerit cōbustus vel retrogradus
 aut in aliq̄ loco maligno vilescit̄ res illa erit parui p̄cū. Si ꝑo fuerit in loco fortitudi-
 nis aut i angulo & maxie in medio celi grauabit̄ res illa & erit maioris p̄cū. & si pue-
 rit dñs domus illius ad locū ascētiōis sue vilescit̄ res illa. Cult̄ dicere si planeta h̄ns
 plures fortitudines i loco p̄tis fuerit in aliq̄ dignitatū suaz̄ & maxie in sua exaltatiōe.
 aut fuerit in aliq̄ anguloz̄ & maxie in medio celi res illa erit chara. & s̄m quātitatē for-
 titudinis planete in suis dignitatib⁹ aut in angulis vel succedētib⁹ erit quātitas cari-
 stie. Si ꝑo planeta ipse fuerit in casu a domo vel exaltatiōe sua vel fuerit in domo ca-
 dēte ab angulo vilescet res illa & erit parui p̄cū. Aspice sifr̄ aspectuz̄ fortunaz̄ & ifortu-
 naz̄ ad eā. s. p̄tē & ad lunā & dñm eius qs̄ sit & ql̄iter aspiciat illā p̄tem. Si aut̄ fortuna
 & luna aspiciat ipsam p̄tem multiplicabit̄ eadē res in p̄cio. & si aspexerint eā in fortune

Comentum Joannis de Saxonia

detrimētum patiet res illa z erit vilis z parui precij. Ego dico tibi qd si planeta habes
 plures fortitudines in loco partis in reuolutione anni retrogradus fuerit z cū h̄ fue
 rit in aliq̄ dignitatuz suaz vel in angulo siḡt qd res illa erit chara sed nō in p̄ncipio an
 ni q̄z diu dñs ptis est retrogradus. z qñ ille planeta icipiet dirigi tunc res illa icipiet
 esse chara. Eodem mō si planeta dñs ptis fuerit in casu z fuerit directus siḡt vilitatē
 rei sed illa vilitas erit maxima qñ planeta icipiet esse retrogradus. Deinde ponit p̄
 fectiones z icipit a pte tritici z dicit qd pars tritici accipit a sole in martē z p̄iecit ab
 ascēdente: a qbus locis accipiant̄ z a qbus locis projiciant̄ p̄z in lra. Et vt melius pa
 teat modus ponā exēplum de pte tritici in figura p̄iunctionis precedētis itroitum so
 lis in arietem z esset in figura reuolutionis anni istius. s. 1 3 3 1. dico qd parisius s̄m
 veritatem tabular̄ Alfonsij in hora p̄iunctionis solis z lune precedētis itroitum solis
 in arietē erit ascēdens p̄mus gra. cancri. locus solis illa hora erit 5 signa alfonsi. 5 6
 gradus 4 2 minuta 3 6 scda verus locus martis fuit vnū signum 4 4 gra. 1 7 minu
 ta 2 8 scda videbo quātum est iter solem z martē subtrahēdo locum solis a loco mar
 tis z iuenio vnū signū 4 7 gra. 3 4 minuta 5 2 scda quez numez cōputabo ab ascē
 dente terminat̄ numerus in libra 1 8 gra. 1 0. minuto 6 secūdo. Deinde videbo qd
 est ibi fortior z iuenio saturnū in illo loco fortioze: qz est exaltatio sua rōne cuius ha
 bet ibi quatuor fortitudines z est triplicitas sua rōne cuius habet tres fortitudines
 est etiam facies sua rōne cuius h̄z vnā fortitudinem: habet ergo saturnus in loco
 partis tritici 8 fortitudines. Post saturnū est venus: qz est domus sua z habet ibi 5
 fortitudines. z iuppiter h̄z ibi terminū. Aspiciam statum cuiuslibet istoz in figura z
 s̄m statum eoz. Judicabo de sorte tritici. Aspiciam p̄mo ad saturnū quem statū ipse
 h̄z in figura: z iuenio ipsuz in angulo terre nō distātem ab angulo per 4 gra. siḡt hoc
 qd triticū dz esse charum nō tñ multum: qz angulus nō est fortis fortior enī anguloz
 quātum ad hoc est mediū celi: deinde ascēdens: postea angulus terre z vltimo angu
 lus occidētalīs tñ qz saturnus est retrogradus z in loco suo pegrinus nullā h̄ns in lo
 co suo dignitatē siḡt qd triticuz in p̄ncipio anni erit parui p̄cij. Et qñ saturnus icipiet
 dirigi ascēdet p̄cium eius z erit magis charum. hoc est siḡtio saturni. Deinde aspiciā
 ad statū veneris z iuenio eam in domo 1 1 sua p̄pria domo siḡt hoc s̄m qd triticuz erit
 aliquātulū charum. Prospiciam et eādem ptem in figura reuolutionis anni eiusdē.
 Dico qd ascēdes reuolutionis s̄m tabulas p̄dictas erit quartus gra. 1 5. minuta 2 6
 scda libe. Distātia iter solē z martē erit. i. signū 4 5 gra. 3 minuta 5 9 scda. Cōpu
 bo hūc numez ab ascēdente: z terminat̄ numerus in capcorno 1 9 gra. 1 9 minuto
 2 5 scda mars h̄z in loco istius ptis exaltationē z triplicitatē h̄z ergo ibi septē fortitu
 dines. saturnus h̄z ibi domū z faciem: h̄z ergo ibi sex fortitudines. mars est fortior in
 loco z ipse in angulo medij celi siḡt hoc qd triticum dz esse charum. sed qz mars est
 in casu ab exaltatione sua nō erit charum donec exiuerit casum suum. **Finis.**

CLaus Deo optimo maximoqz.

Registrum.

a	b	c	d	e	f	g	h
4	4	4	4	4	4	4	4

**Impressum Venetijs per Melchiorē Sessam z Petrum
de Rauanis socios. Anno dñi. 1 5 2 1. Die. 1 8. Junij.**

Deus q̄ sapientia vera est dominatur astris et fere semp̄ ⁱⁿ naturam sic est
secundū astrorū constitutiones operatur aliqui aut supra nat̄a at cum sado
mō q̄ blussit Regis lōs et Abrahā quā tū nō glussisset si decem viri
illius p̄ij reperti essent sic Israelitas liberat e mari et Aegyptiis
mergit. Deus utit̄ astris ut iherosol̄ et rōi causis ad diversa op̄
aliqui ad misericordiam aliqui ad iustitiam peragendam

Eclipsis solis r̄ocō q̄ fere ceteris annis spatio saecul occurrūt mala neq̄ minatur est. n.
Ceter ascendens mundi

Cometes solet augere significat̄ eorū q̄ astra significant nā et cometes astra
causa significat̄

Homo p̄t et augere et diminuire bene ut male vivendo iherosol̄
In eos q̄ ad corpus spectant p̄sentes evitari neq̄t q̄ tū ad aīos potest ex
.n. Liber et rōi ~~ut rōi~~ ad utrilibet, nec fortuna q̄q̄ fateri
ōne aīos bonū deorsum est, et gratia datur de super bene ag
tibus. Sic p̄ditis tua ex te est Israel.

Fortuna omnipotens & rerum inevitabile fatum.

Sortes mea. Deus meus

Inguis pollicis sunt manna dixerit atq; Martij effectus indicant vidz
viam lucrum pulchritudinem, vicia curia, vultum incediam
in ungue Jovis Jovis us lucrum, comedum

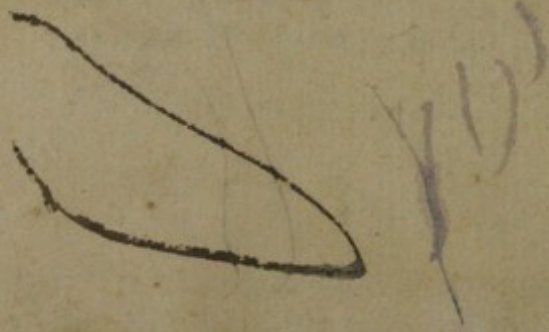
Quae in ungue medij effectus Jovis in et Luna us merorem curas, panas, ca
cessit captivitatem, morbos dolores, cibum et alio

Quae in ungue solis us honores dignitates, gradus

Quae in minimo Mercurij us merces itinera, matrimonium

Quae aut si solent digne effectus in mente in mente sunt q; spe q; rem
intra. duas lineas.

Raro haec manna est, quia exigent effectus saepe effectus accidunt et ma
la no; sequuntur.

Demoniaci indicantur ex quatuor causis

1. Quando Ψ et Ω non habent aspectum ad invicem
2. Quando non aspicimus ascendentes
3. Quando Ψ sit ascendens sub radijs solis, vel eius δ
4. Quando Ψ fuerit δ eius δ vel δ id est, ut δ vel δ fiant in eorum domibus maxime ignis existens in Ψ et δ domibus.

Locus Ψ et δ innant ad insaniam

Locus vero Ψ infirmitate Epilepsie

Locus Ψ pro Prophecia, ut oculis dicantur

Locus Ψ et Ω ad invicem demoniacos.

De Verrigine Epileptica

Ch. lign. Vnde Quercini collecti in Ψ . dignitate de curia
et Ψ Ψ . quolibet mane sumend. vel pro Annulis
colle suspendat lignum tali modo collectum Chronomy.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text line 1.

Handwritten text line 2.

Handwritten text line 3.

Handwritten text line 4.

Handwritten text line 5.

Handwritten text line 6.

Handwritten text line 7.

Handwritten text line 8.

Handwritten text line 9.

Handwritten text line 10.

Handwritten text line 11.

Handwritten text line 12.

Handwritten text line 13.

Guido Bonati de peritiombus Astrologij
Bonatii de Astrologia
Molini de Astrologia

Manili.

Leopoldo

Peritiombus Geomanciarum

Giuntini

